

Program rozvoje územního obvodu Zlínského kraje 2013 – 2016

Zpracovatel

Petr Zahradník

a tým spolupracovníků

*(Pavel Grebeníček, Oldřich Hájek, Jan Jedlička, Jiří Novosák
a specialisté Odboru Strategického rozvoje Zlínského kraje)*

srpen 2012

OBSAH:

1 Úvod	4
1.1 Pozice dokumentu	4
1.2 Úloha a zaměření dokumentu	5
1.3 Východiska a hypotézy	8
2. Analytická část	9
2.1 Vyhodnocení realizace PRÚOZK 2010 – 2012	9
2.1.1 Celkový rozbor aktivit zpracovaných Plánů rozvoje vzhledem k pilířům a cílům SRZK 2009-2020	9
2.1.2 Analýza naplnění úkolů a opatření návrhové části PRÚOZK 2010-2012 v rámci zpracovaných Plánů rozvoje	16
2.1.3 Bilance zpracovaných Plánů rozvoje podle jednotlivých sekcí	18
2.2 Vyhodnocení vývoje ukazatelů SRZK a PRÚOZK 2010 - 2012	19
2.3 Vyhodnocení změn ekonomické reality	25
2.3.1 Konkurenceschopná ekonomika	36
2.3.2 Úspěšná společnost	39
2.3.3 Efektivní infrastruktura a rozvoj venkova	41
2.3.4 Atraktivní region	43
2.4. Vyhodnocení využívání strukturálních fondů EU v teritoriu Zlínského kraje	45
2.4.1 Zhodnocení mezikrajského postavení Zlínského kraje v čerpání finančních prostředků kohezní politiky	46
2.4.2 Zhodnocení vnitřních disparit Zlínského kraje v čerpání finančních prostředků kohezní politiky	49
2.5 Vymezení regionálních disparit prostřednictvím vyhodnocení vybraných ukazatelů a relativního seřazení	58
2.5.1. Metodika vymezení	58
2.5.2 Delimitace kritérií a ukazatelů regionálních a vnitroregionálních disparit	60
2.5.3 Definice disparitních regionů – metoda expertního hodnocení	78
2.6 Vyústění analytické části	86
2.7 Analýza SWOT	88
2.8 Horizontální téma – budoucí programovací období Kohezní politiky EU po roce 2013 ...	94
2.8.1 Klíčová opatření a předpokládané parametry a determinanty budoucí kohezní politiky	94
2.8.2 Národní rozvojové priority	104
3. Návrhová část	106
3.1 Konkurenceschopná ekonomika	107
Úkol 1.1.1. Propojit regionální firmy s institucemi výzkumu a vývoje	107
Úkol 1.1.2. Dále rozvíjet podpůrnou infrastrukturu pro podporu inovací a podnikání	108
Úkol 1.1.4. Stimulovat inovační aktivity podnikatelského sektoru	109
Úkol 1.3.1 Zlepšit přístup k financím pro začínající podnikatele	110
Úkol 1.3.2. Zlepšit nefinanční podmínky podnikání MSP	111
Úkol 1.4.1. Efektivně naplnit strategickou průmyslovou zónu Holešov	112
3.2 Úspěšná společnost	115

Úkol 2.1.1. Zajistit větší spolupráci firemního a vzdělávacího sektoru.....	115
Úkol 2.1.2. Zvýšit kvalitu absolventů vysokých škol a formovat udržitelnou strukturu vysokoškolsky vzdělané populace	116
Úkol 2.1.3. Zvýšit podíl populace zapojené do systému celoživotního vzdělávání.....	116
Úkol 2.1.4. Optimalizovat a zkvalitňovat primární a sekundární vzdělávací stupeň.....	117
Úkol 2.2.1. Zvýšit zaměstnatelnost specifických skupin obyvatel	119
Úkol 2.3.1. Optimalizovat síť poskytovatelů sociálních služeb.....	120
Úkol 2.3.2. Zvýšit kvalitu poskytovaných sociálních služeb.....	121
Úkol 2.3.5. Sociální inkluze	121
Úkol 2.4.2. Zvýšit kvalitu zdravotnické péče	122
Úkol 2.5.1. Řízení a rozvoj lidských zdrojů	123
3.3 Efektivní infrastruktura a rozvoj venkova.....	127
Úkol 3.1.1. Zkvalitnit nakládání s odpady.....	127
Úkol 3.1.2. Eliminovat staré ekologické zátěže.....	128
Úkol 3.1.4. Snížit emise znečišťujících látek do ovzduší	128
Úkol 3.1.5. Udržitelně využívat zdroje energie	128
Úkol 3.1.6. Chránit a šetrně využívat přírodní zdroje.....	129
Úkol 3.2.1. Dobudovat odpovídající technickou infrastrukturu	130
Úkol 3.2.3. Podporovat alternativní ekonomické a občanské aktivity na venkově	131
Úkol 3.2.4. Posílit konkurenceschopnost zemědělství a lesnictví	132
Úkol 3.3.1. Rozšíření propojení silniční sítě regionu na dálniční systém ČR a SR.....	133
Úkol 3.3.2. Zvýšit plynulost a bezpečnost nedálniční silniční dopravy.....	134
Úkol 3.3.3. Modernizovat železniční infrastrukturu	134
Úkol 3.3.5. Podporovat kombinovanou dopravu	135
Úkol 3.4.1. Dále rozvíjet integrovaný dopravní systém (IDS) v rámci Jednotného dopravního systému	135
Úkol 3.4.4. Podporovat ekologicky šetrnou dopravu	136
Úkol 3.5.1. Vytvářet podmínky pro využití informačních technologií ve Zlínském kraji.....	136
3.4 Atraktivní region	141
Úkol 4.1.1. Rozvíjet oblasti s potenciálem cestovního ruchu	141
Úkol 4.2.1. Zkvalitnit úlohu marketingu a řízení cestovního ruchu v kraji.....	142
Úkol 4.2.2. Rozvíjet návazné služby na cestovní ruch	143
Úkol 4.3.1. Pečovat o nemovité kulturní dědictví	143
Úkol 4.3.2. Pečovat o movité kulturní dědictví	144
Úkol 4.3.3. Pečovat o nehmotné kulturní dědictví	145
Úkol 4.4.1. Více propojit kulturu, cestovní ruch a vzdělávání	145
4. Finanční rámec	149
4.1. Celkové finanční náklady realizace strategie	149
4.2. Odhad portfolia typů finančních zdrojů strategie.....	149
4.3. Finanční náklady na realizaci strategie podle pilířů.....	151
4.3.1. Finanční náklady v Konkurenceschopné ekonomice.....	151
4.3.2. Finanční náklady v Úspěšné společnosti	151
4.3.3. Finanční náklady v Efektivní infrastruktuře a rozvoji venkova.....	152
4.3.4. Finanční náklady v Atraktivním regionu	154
5. Implementace Programu	155

Program rozvoje územního obvodu Zlínského kraje představuje střednědobý dokument, který v definovaném čtyřletém horizontu let 2013 – 2016 na základě provedení detailní regionální a vnitroregionální analýzy a zohlednění parametrů očekávaného budoucího období pro využívání fondů EU po roce 2013 konkretizuje cíle, úkoly a návrhy opatření, vyplývající z dlouhodobého nosného regionálního dokumentu Strategie rozvoje Zlínského kraje na léta 2009 – 2020, které aktuálně přizpůsobuje stávajícím potřebám. Na PRÚOZK 2013 – 2016 pak budou navazovat jednotlivé roční akční plány, kde míra detailu a konkrétnosti bude ještě vyšší.

Specifikem tohoto programu, vztaženého k období let 2013 – 2016, je aktuální nepříznivá a nejistá makroekonomická situace, minimálně v evropském kontextu (jejím dopadům na podmínky Zlínského kraje je věnována především kapitola 2.3). Proto i značná část navržených a doporučených aktivit a intervencí nereflektuje pouze na dlouhodobé strukturální potřeby Zlínského kraje, ale rovněž odráží nutnost reagovat na vnější ekonomické impulsy.

1 Úvod

1.1 Pozice dokumentu

V roce 2008 byl zpracován strategický rozvojový dokument „Strategie rozvoje Zlínského kraje 2009 – 2020“, jež identifikoval klíčové rozvojové oblasti regionu, k nim přiřadil cesty a způsoby jejich dosažení, stejně jako orientační finanční rámec a ukazatele vyhodnocení sledovaných oblastí. SRZK je tak považována za scénář přiblížení ekonomické a následně s ní i sociální a environmentální úrovně Zlínského kraje průměrné hladině EU do roku 2020.

Předkládaný dokument „Program rozvoje územního obvodu Zlínského kraje 2013 – 2016“ (PRÚOZK) pak vychází jak z konceptu i závěrů SRZK, tak současně představuje významnou obsahovou aktualizaci svého předchůdce, PRÚOZK 2010 – 2012, a konkretizuje je na časové období, vymezené rokem 2016; současně – na rozdíl od SRZK a v návaznosti na PRÚOZK 2010 – 2012 - usiluje i o detailnější identifikaci území na úrovni obcí s rozšířenou působností (ORP) a zásadních – objektivně i expertně posouzených – rozdílů a disparit mezi nimi. To umožní tvůrcům regionální hospodářské, sociální i environmentální politiky nalézt společné rysy a charakteristiky, ale současně i významné difference mezi jednotlivými typy území v regionu. Cílem PRÚOZK 2013 - 2016 je tak závěry SRZK transformovat do trajektorie střednědobého výhledu rozvoje kraje na příslušné období a pokusit se identifikovat významné vnitroregionální rozdíly a z nich vyplývající disparity uvnitř regionu Zlínského kraje. PRÚOZK 2013 – 2016 současně nabízí i vyhodnocení aktivit předchozího střednědobého rozvojového dokumentu a taktéž identifikuje schopnost subjektů ve Zlínském kraji využívat možností fondů EU v dosavadním průběhu stávajícího programovacího období.

SRZK a její struktura představuje **strategii prioritních rozvojových oblastí**, členěných do čtyř základních skupin – pilířů. Pojetí identifikace priorit, které se v kratším období sledování PRÚOZK v porovnání se SRZK mohou obsahově lišit a být daleko citlivěji ovlivněny krizovými dopady, je v rámci PRÚOZK kontinuálně zachována, stejně jako jeho členění na čtyři pilíře.

Takže i v případě PRÚOZK je pracováno v rámci pilířů:

- **konkurenceschopné ekonomiky,**
- **úspěšné společnosti,**
- **efektivní infrastruktury a rozvoje venkova a**
- **atraktivního regionu,**

s identifikací vzájemně propojených vazeb mezi nimi a současně i s plošnými, horizontálními faktory (kupříkladu parametry kohezní politiky v příštím programovacím období, jimž je věnována speciální kapitola 2.8), které jejich vývoj rovněž zásadně ovlivňují.

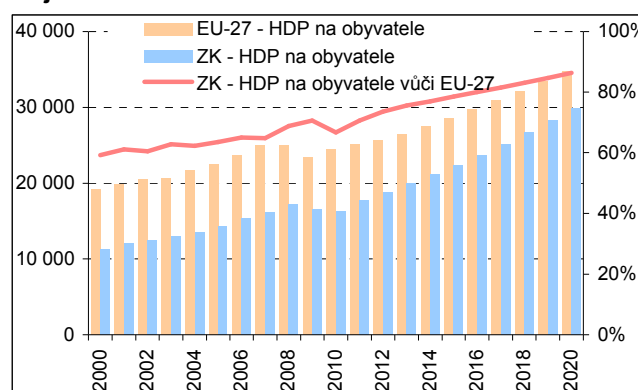
Jestliže SRZK je vnímána jako základní dlouhodobý strategický rozvojový dokument a PRÚOZK spíše jako střednědobá rozvojová koncepční konkretizace tohoto dokumentu na příslušné období, je současně v rámci ucelenosti této struktury předpokládáno, že na PRÚOZK bude v příslušných relevantních oblastech navázáno ročními, operativními prováděcími Plány rozvoje, majícími podobu jakýchsi akčních nástrojů PRÚOZK.

1.2 Úloha a zaměření dokumentu

Cílem PRÚOZK je nabídnout scénář střednědobého rozvoje regionu Zlínského kraje, respektující jak současné a budoucí předpokládané parametry ovlivňující tento vývoj, tak i základní dlouhodobé strategické záměry formulované v rámci SRZK.

Jestliže SRZK si činí ambice přiblížit či dosáhnout do roku 2020 průměrné hospodářské úrovně EU, je zřejmé, že stejný cíl je pro PRÚOZK s horizontem v roce 2016 nedosažitelný. Do roku 2009 reálný konvergenční proces ve Zlínském kraji fungoval velmi příkladně (mezi lety 2006 a 2009 ze HDP na obyvatele Zlínského kraje vůči průměru EU zvýšilo o 6,5 procentního bodu na 70,6); rok 2010 však vykázal zásadní zvrát, který způsobil i to, že naplnění cíle SRZK do roku 2020 v podobě dosažení průměrné úrovně EU-27 není příliš realistické; ambicí by mělo být maximálně možné přiblížení se této hodnotě. Výzva reálné konvergence tak pro Zlínský kraj představuje prioritu stále významnější aktuálnosti. V horizontu PRÚOZK

Graf č.1: Očekávaný vývoj HDP na obyvatele Zlínského kraje vůči EU-27

Zdroj: ČSÚ, Eurostat. Za účelem eliminace vlivu rozdílných cenových hladin je HDP přepočteno paritou kupní síly

2013 - 2016 to především znamená nebýt zásadně negativně až kriticky zasažen následky probíhající ekonomické krize v relaci závažněji, než je průměrná míra akumulovaného ekonomického poklesu EU za období nedávno minulé i následné. A současně být schopen mobilizovat růstové faktory v dostatečné dynamice a bez zbytečného časového odkladu a zpoždění v době překonání následků krize, tedy s největší pravděpodobností v průběhu roku 2013, v případě některých veličin v letech následujících (což se týká především **potřeby realizace významných regionálních investic**).

Jestliže předchozí odstavce ukázal, že podstatnou součástí PRÚOZK je jeho **rozvojový, akcelerační prvek**, stejně důležitá je však i jeho **kohezní, soudržnostní složka**. Jinými slovy, při celkovém procesu „nezaostávání“ vůči průměru EU i průměru celostátnímu je velmi podstatné i to, aby nedocházelo ke vzniku či prohlubování rozdílů a disparit v rámci území kraje samotného. Vyváženost **rozvojové a kohezní složky** PRÚOZK je tak považována za jeho klíčovou a podstatnou charakteristiku.

Jelikož SRZK i PRÚOZK jsou založeny na formulaci rozvojových priorit, tyto současně signalizují, na jaké účely by měly být **vynakládány a alokovány finanční prostředky při jejich naplňování**. Tlak na úspornost a účelovost vynakládání především veřejných finančních prostředků v období realizace PRÚOZK 2013 - 2016 nadále potrvá; slabší ekonomický výkon především v počátku realizace dokumentu negativně podvážá objem příjmové strany veřejných financí; současně však potřeba zachovat základní projevy fiskální disciplíny i nadále postaví pod značný tlak veřejné výdaje. Scénář tvrdého rozpočtového omezení, především pro národní i regionální veřejné finanční prostředky, se stává realitou. Jediným představitelným zdrojem případné fiskální a rozvojové expanze se tak stávají prostředky z fondů EU. Především jejich smysluplné využití a připravenost na příští programovací období po roce 2013 se tak ukáže jako zásadní s pohledu investiční a rozvojové stimulace a expanze.

Krizové období přílišně nedopřává ani významnějšímu zapojení prostředků soukromých subjektů, ať již v podobě reinvestování již stávajících podnikatelských entit v regionu, nebo v případě přílivu podnikatelských subjektů nových. I tak je žádoucí pokoušet se o vytváření nových způsobů mobilizace kapitálu pro budoucí rozvojové projekty.

PRÚOZK je zaměřen na vyhodnocení stávající situace a nabídku aktivních opatření vůči regionu Zlínského kraje jako celku, ale **v závislosti na dostupnosti odpovídajících statistických dat** má ambice zaměřit se daleko více směrem k vnitroregionálním součástem – definovaných jak úrovní okresů, tak i obcí s rozšířenou působností. PRÚOZK si klade ambice identifikovat případné rozdíly mezi rozvojovými charakteristikami těchto subjektů a na základě této identifikace i formulovat příslušné návrhy směrem k odstranění těchto disparit i k prevenci před vznikem disparit nových.

Tyto vnitroregionální rozdíly jsou zaměřeny na dva horizontální ukazatele:

- průměrné roční tempo přírůstku/úbytku počtu obyvatel za poslední čtyři roky¹,

¹ Čtyřleté období bylo zvoleno proto, aby korespondovalo se čtyřletým obdobím PRÚOZKu.

- index stáří

a na všechny čtyři priority PRÚOZK.

Program si v této souvislosti klade ambici identifikovat podstatné rozdíly a tím i rozvojový potenciál v oblasti klíčových faktorů **konkurenceschopné ekonomiky**, když konkrétní pozornost je zaměřena na tyto ukazatele:

- počet podniků bez zaměstnanců a mikropodniků na 1000 obyvatel,
- počet malých a středních podniků na 1000 obyvatel,
- průměrné roční tempo přírůstku/úbytku ekonomických subjektů za poslední čtyři roky,
- míra registrované nezaměstnanosti,
- počet uchazečů o práci na jedno volné místo.

Pokud přijmeme za vlastní názor, že vzdělání představuje nejdůležitější dlouhodobý rozvojový faktor a budeme-li respektovat jeden z principů PRÚOZK o vzájemné propojenosti a ovlivnitelnosti jeho čtyř prioritních pilířů, zaměříme se v pilíři **úspěšné společnosti** především na oblasti charakterizované těmito ukazateli:

- podíl uchazečů o práci v evidenci Úřadu práce nad 12 měsíců,
- podíl obyvatel ve věku 15 a více let s vysokoškolským vzděláním,
- počet základních škol na 1000 obyvatel ve věku 0 až 14 let,
- počet praktických lékařů pro dospělé na 1000 obyvatel ve věku 15 a více let,
- počet lůžek v domovech pro seniory na 1000 obyvatel ve věku 65 a více let.

V případě **infrastrukturálního** pilíře pak je prioritní pozornost zaměřena na následující ukazatele:

- počet veřejných dopravních spojů ve špičce na 1000 obyvatel,
- počet dokončených bytů za poslední čtyři roky na 1000 obyvatel,
- podíl obyvatel žijících v obcích s kanalizací napojenou na čistírnu odpadních vod,
- délka silnic II. a III. třídy v km na 1000 km²,
- změna počtu obyvatel ve venkovských obcích od roku 2001.

V případě pilíře zaměřeného na **atraktivní region** je pozornost dokumentu cílena především na:

- počet lůžek hromadných ubytovacích zařízení na 1000 obyvatel,
- počet nemovitých kulturních památek na 100 km²,
- počet přenocování v hromadných ubytovacích zařízeních na 1000 obyvatel,
- počet knihoven včetně poboček na 1000 obyvatel,
- počet sportovních zařízení na 1000 obyvatel.

1.3 Východiska a hypotézy

Východiskem pro PRÚOZK 2013 - 2016 jsou shromážděné analytické, návrhové, finanční i indikátorové poznatky a závěry získané a zpracované v rámci SRZK a návaznosti na PRÚOZK 2010 - 2012, které jsou však v rámci PRÚOZK zaměřeny do kratšího časového období, vymezeného horizontem roku 2016.

Smyslem PRÚOZK současně je se znalostí klíčových rozvojových faktorů regionu Zlínského kraje pro dlouhodobé období do roku 2020, pokusit se identifikovat možné oblasti prosperity a současně i oblasti diskvalifikované nejruznějšími rozvojovými překážkami v rámci stanovených pilířů.

Na základě vymezené metodiky tak PRÚOZK usiluje identifikovat vnitroregionální rozdíly v parametrech jejich rozvoje a navrhnout nástroje k jejich překonání ve směru **sybiózy rozvojového a kohezního přístupu**.

Výchozí hypotézy jsou tedy následující:

- rozvojový potenciál Zlínského kraje směřuje ve svém střednědobém i dlouhodobém horizontu k reálné konvergenci vůči průměru EU při využití ukazatele HDP na obyvatele;
- ve vztahu vůči průměru České republiky vykázal Zlínský kraj období přiblížení především ve druhé polovině minulé dekády; nicméně v tomto ohledu není proces reálné konvergence vůči celostátnímu průměru již tak přesvědčivý (maximum na úrovni 85,8% průměru České republiky v roce 2009, následované poklesem na 84% o rok později, pouze o 2,7 procentního bodu více, než v roce 2006);
- navíc se lze domnívat, že ekonomický rozvoj Zlínského kraje není rovnoměrný; lze usuzovat, že v kraji existují nepočtené „oblasti prosperity“ a ostatní lokality se vyvíjejí v zásadě setrvačně, v některých případech i divergentně.

Potvrzení či ověření těchto hypotéz a formulace návrhů proveditelných řešení jak dále podpořit slibné a prosperující oblasti kraje, a současně jak zabránit dalšímu zaostávání lokalit ostatních, je jedním z podstatných posláních PRÚOZK.

V rámci PRÚOZK je zformulována autentická a objektivní metodika vyhodnocení oblastí prosperity i rozvojového zaostávání v rámci regionu Zlínského kraje. Stávajícím zásadním limitem pro její využití je nedostatek objektivních a věrohodných oficiálních statistických dat, jež je možné do metodického modelu vložit a využít k dosažení předpokládaných výsledků.

2. Analytická část

Analytická část PRÚOZK 2013-2016 ideově navazuje na analytickou část PRÚOZK 2010-2012, přičemž je členěna do pěti dílčích podkapitol. První podkapitola vyhodnocuje realizaci aktivit zařazených do jednoletých Plánů rozvoje Zlínského kraje ve vztahu k pilířům, cílům, úkolům a opatřením Strategie rozvoje Zlínského kraje (SRZK) 2009-2020 a PRÚOZK 2010-2012. Druhá podkapitola sleduje posuny v rámci klíčových monitorovacích měřítek SRZK 2009-2020 a PRÚOZK 2010-2012 s ohledem na vývoj ukazatelů. Třetí podkapitola se zabývá vyhodnocením změn ekonomické reality v globálním, evropském, národním a regionálním kontextu, s primárním vyhodnocením změn ekonomického prostředí ve Zlínském kraji. Čtvrtá podkapitola je pak zaměřena na vyhodnocení prostorového vzoru alokace projektů podpořených ze strukturálních fondů Evropské unie se zaměřením na teritorium Zlínského kraje. Vyústěním analytické části je pak identifikace regionálních disparit optikou sady ukazatelů vztažených k jednotlivým pilířům PRÚOZK na úrovni obvodů obcí s rozšířenou působností (ORP) v rámci Zlínského kraje.

2.1 Vyhodnocení realizace PRÚOZK 2010 – 2012

Vyhodnocení realizace PRÚOZK 2010-2012 na základě analýzy zpracovaných Plánů rozvoje je v dalším textu provedeno v následujících třech rovinách:

- celkový rozbor aktivit zpracovaných Plánů rozvoje vzhledem k pilířům a cílům SRZK 2009-2020,
- analýza naplnění úkolů a opatření návrhové části PRÚOZK 2010-2012 v rámci zpracovaných Plánů rozvoje,
- bilance zpracovaných Plánů rozvoje podle dále definovaných sekcí.

Do analýzy byly zahrnuty Plány rozvoje zpracované na roky 2010, 2011 a 2012, které odpovídají období určenému pro vyhodnocovaný PRÚOZK 2010-2012. Všechny tři do analýzy zahrnuté Plány rozvoje byly schváleny Zastupitelstvem Zlínského kraje.

2.1.1 Celkový rozbor aktivit zpracovaných Plánů rozvoje vzhledem k pilířům a cílům SRZK 2009-2020

Vzhledem ke struktuře zpracovaných Plánů rozvoje jsou zahrnuté aktivity nejdříve posuzovány v kontextu horní úrovně návrhové části SRZK 2009-2020, tzn. vzhledem k pilířům a cílům stanoveným tímto dokumentem. Pilíře a cíle SRZK 2009-2020 jsou dále rozpracovány do úkolů a opatření v rámci PRÚOZK 2010-2012 s tím, že ne všechny cíle SRZK 2009-2020 jsou obsaženy k realizaci v rámci PRÚOZK 2010-2012. SRZK 2009-2020 člení svoji návrhovou část na 4 pilíře, přičemž každý z nich obsahuje 4 cíle (celkem tedy 16 cílů). Přehled všech pilířů a cílů uvádí tabulka 1.

Každá z aktivit zahrnutých do posuzovaných Plánů rozvoje byla nejdříve jednoznačně přiřazena k pilíři a cíli, jejichž popis v rámci SRZK 2009-2020 nejlépe odpovídal zaměření

dané aktivity. U některých aktivit toto přiřazení nebylo vzhledem k širší zaměření možné, tyto aktivity jsou považovány v dalším textu za aktivity „průřezové“.

Tabulka 1: Přehled pilířů a cílů stanovených SRZK 2009-2020

Pilíře	Cíle
1. Konkurenceschopná ekonomika	1.1. Zvýšit konkurenceschopnost aplikací výsledků výzkumu a vývoje a inovačními projekty
	1.2. Posílit význam sektoru služeb v regionální ekonomice
	1.3. Posílit roli malých a středních podniků
	1.4. Dominantní průmyslové sektory udrží svoji konkurenceschopnost
2. Úspěšná společnost	2.1. Zvýšit konkurenceschopnost pracovní síly v prostředí ekonomiky založené na znalostech
	2.2. Přiblížit skutečnou míru nezaměstnanosti k přirozené míře
	2.3. Zefektivnit síť sociálních služeb na základě skutečné poptávky
	2.4. Zefektivnit síť zdravotnických služeb na základě potřeb a finančních možností
3. Efektivní infrastruktura a rozvoj venkova	3.1. Zlepšit parametry životního prostředí
	3.2. Zatraktivnit život na venkově a podporovat diversifikaci činností na venkově
	3.3. Zlínský kraj se stane významnou dopravní meziregionální destinací
	3.4. Rozvíjet systém veřejné dopravy a podporovat ekologické aspekty dopravy
4. Atraktivní region	4.1. Zvýšit ukazatele návštěvnosti a využitelnosti kapacit cestovního ruchu
	4.2. Zvýšit konkurenceschopnost Zlínského kraje jako destinace cestovního ruchu
	4.3. Zajistit ochranu a rozvoj kulturního dědictví regionu
	4.4. Kulturní instituce sehrají roli významného nositele kulturnosti regionu

Zdroj: SRZK 2009-2020

Tabulky 2 a 3 podávají přehled o počtu aktivit posuzovaných Plánů rozvoje 2010, 2011 a 2012 spadajících pod jednotlivé pilíře a cíle SRZK 2009-2020 včetně jejich finanční alokace a to jak v absolutních hodnotách, tak procentuálním vyjádření. V rámci hodnot finanční alokace jsou uvedeny u víceletých aktivit² celkové náklady pro všechny roky realizace dané aktivity, jelikož používaná metodika pro sestavování Plánů rozvoje neklíčovala dané náklady na jednotlivé roky. Teprve v rámci Plánu rozvoje 2012 jsou u jednotlivých aktivit uvedeny také náklady vztahující se k danému roku, pro srovnatelnost dat v rámci celkového metodického přístupu jsou ovšem využity rovněž náklady celkové.

Z pohledu počtu aktivit zahrnutých do posuzovaných plánů rozvoje můžeme konstatovat klesající tendenci, kdy v Plánu rozvoje 2010 bylo zahrnuto 97 aktivit, v Plánu rozvoje 2011

² Například víceleté projekty financované ze Strukturálních fondů Evropské unie.

95 aktivit a v Plánu rozvoje 2012 88 aktivit. Nejvyšší, přibližně poloviční, podíl aktivit spadá pod pilíř *Úspěšná společnost* (pilíř 2). K pilíři *Efektivní infrastruktura a rozvoj venkova* (pilíř 3) byla přiřazena cca čtvrtina aktivit. Zbývající čtvrtina aktivit je pak rozdělena mezi zbývající dva pilíře a průřezové aktivity. Uvedené rozdělení se ukazuje být poměrně stabilním v rámci vývoje v čase (viz tabulka 3 a obrázek 1).

Tabulka 2: Počet aktivit zahrnutých do Plánů rozvoje 2010, 2011 a 2012 spadajících pod jednotlivé pilíře a cíle SRZK 2009-2020 a jejich finanční alokace (v tis. Kč)

Pilíře a cíle	2010		2011		2012	
	Počet aktivit	Finanční alokace	Počet aktivit	Finanční alokace	Počet aktivit	Finanční alokace
1.1. Zvýšit konkurenceschopnost aplikací výsledků V&V a inovačními projekty	3	11 200	3	8 975	3	6 360
1.2. Posílit význam sektoru služeb v regionální ekonomice	0	0	0	0	0	0
1.3. Posílit roli malých a středních podniků	0	0	0	0	0	0
1.4. Dominantní průmyslové sektory udrží svoji konkurenceschopnost	1	1 684 847	2	1 685 346	2	136 581
Pilíř 1 - Konkurenceschopná ekonomika	4	1 696 047	5	1 694 321	5	142 941
2.1. Zvýšit konkurenceschopnost pracovní síly v prostředí ekonomiky založené na znalostech	22	427 624	26	442 396	24	674 878
2.2. Přiblížit skutečnou míru nezaměstnanosti k přirozené míře	1	2 655	0	0	0	0
2.3. Zefektivnit síť sociálních služeb na základě skutečné poptávky	16	323 735	16	543 853	13	404 242
2.4. Zefektivnit síť zdravotnických služeb na základě skutečné poptávky	10	466 130	8	447 533	4	523 217
Pilíř 2 - Úspěšná společnost	49	1 220 144	50	1 433 782	41	1 602 337
3.1. Zlepšit parametry životního prostředí	12	109 802	11	91 938	10	83 436
3.2. Zatraktivnit život na venkově a podporovat diversifikaci činností na venkově	7	165 900	10	174 072	9	191 311
3.3. Zlínský kraj se stane významnou dopravní meziregionální destinací	2	1 100	2	350	2	2 600
3.4. Rozvíjet systém veřejné dopravy a podporovat ekologické aspekty dopravy	2	124 904	3	117 801	2	116 741

Pilíř 3 - Efektivní infrastruktura a rozvoj venkova	23	401 706	26	384 161	23	394 088
4.1. Zvýšit ukazatele návštěvnosti a využitelnosti kapacit cestovního ruchu	1	11 603	1	11 603	1	11 603
4.2. Zvýšit konkurenceschopnost Zlínského kraje jako destinace cestovního ruchu	1	0	0	0	2	5 731
4.3. Zajistit ochranu a rozvoj kulturního dědictví regionu	7	942 299	5	908 100	6	912 530
4.4. Kulturní instituce sehraji roli významného nositele kulturnosti regionu	4	5 880	3	950	1	500
Pilíř 4. Atraktivní region	13	959 782	9	920 653	10	930 364
Průřezové aktivity	8	32 930	5	18 955	9	47 905
Plán rozvoje – celkem	97	4 310 609	95	4 451 872	88	3 117 635

Zdroj: vlastní zpracování na základě Plánů rozvoje Zlínského kraje 2010, 2011 a 2012

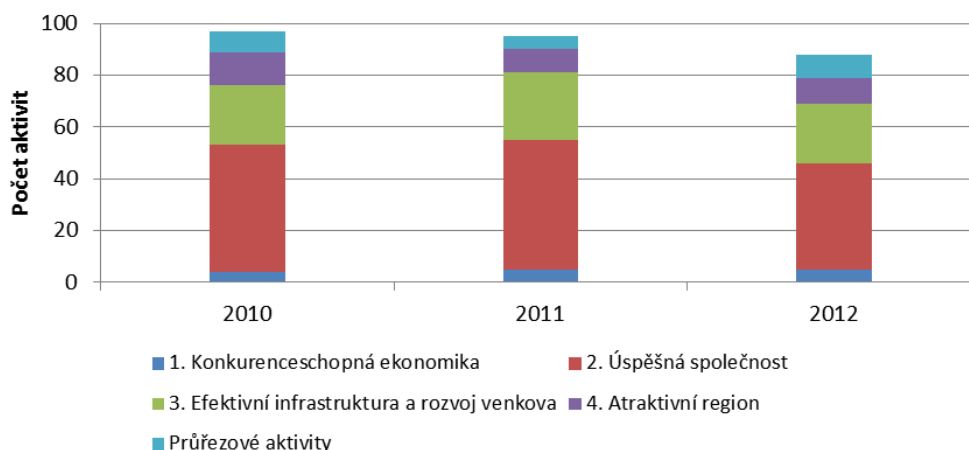
Tabulka 3: Počet aktivit zahrnutých do Plánů rozvoje 2010, 2011 a 2012 spadajících pod jednotlivé pilíře a cíle SRZK 2009-2020 a jejich finanční alokace - podíly v %

Pilíře a cíle	2010		2011		2012	
	Počet aktivit	Finanční alokace	Počet aktivit	Finanční alokace	Počet aktivit	Finanční alokace
1.1. Zvýšit konkurenceschopnost aplikací výsledků V&V a inovačními projekty	3,1 %	0,3 %	3,2 %	0,2 %	3,4 %	0,2 %
1.2. Posílit význam sektoru služeb v regionální ekonomice	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %
1.3. Posílit roli malých a středních podniků	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %
1.4. Dominantní průmyslové sektory udrží svoji konkurenceschopnost	1,0 %	39,1 %	2,1 %	37,9 %	2,3 %	4,4 %
Pilíř 1 - Konkurenceschopná ekonomika	4,1 %	39,3 %	5,3 %	38,1 %	5,7 %	4,6 %
2.1. Zvýšit konkurenceschopnost pracovní síly v prostředí	22,7 %	9,9 %	27,4 %	9,9 %	27,3 %	21,6 %

ekonomiky založené na znalostech						
2.2. Přiblížit skutečnou míru nezaměstnanosti k přirozené míře	1,0 %	0,1 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %
2.3. Zefektivnit síť sociálních služeb na základě skutečné poptávky	16,5 %	7,5 %	16,8 %	12,2 %	14,8 %	13,0 %
2.4. Zefektivnit síť zdravotn. služeb na základě skutečné poptávky	10,3 %	10,8 %	8,4 %	10,1 %	4,5 %	16,8 %
Pilíř 2. Úspěšná společnost	50,5 %	28,3 %	52,6 %	32,2 %	46,6 %	51,4 %
3.1. Zlepšit parametry životního prostředí	12,4 %	2,5 %	11,6 %	2,1 %	11,4 %	2,7 %
3.2. Zatraktivnit život na venkově a podporovat diversifikaci činností na venkově	7,2 %	3,8 %	10,5 %	3,9 %	10,2 %	6,1 %
3.3. Zlínský kraj se stane významnou dopravní meziregionální destinací	2,1 %	0,0 %	2,1 %	0,0 %	2,3 %	0,1 %
3.4. Rozvíjet systém veřejné dopravy a podporovat ekologické aspekty dopravy	2,1 %	2,9 %	3,2 %	2,6 %	2,3 %	3,7 %
Pilíř 3 - Efektivní infrastruktura a rozvoj venkova	23,7 %	9,3 %	27,4 %	8,6 %	26,1 %	12,6 %
4.1. Zvýšit ukazatele návštěvnosti a využitelnosti kapacit cestovního ruchu	1,0 %	0,3 %	1,1 %	0,3 %	1,1 %	0,4 %
4.2. Zvýšit konkurenceschopnost Zlínského kraje jako destinace cestovního ruchu	1,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	2,3 %	0,2 %
4.3. Zajistit ochranu a rozvoj kulturního dědictví regionu	7,2 %	21,9 %	5,3 %	20,4 %	6,8 %	29,3 %
4.4. Kulturní instituce sehraji roli významného nositele kulturnosti regionu	4,1 %	0,1 %	3,2 %	0,0 %	1,1 %	0,0 %
Pilíř 4 - Atraktivní region	13,4 %	22,3 %	9,5 %	20,7 %	11,4 %	29,8 %
Průřezové aktivity	8,2 %	0,8 %	5,3 %	0,4 %	10,2 %	1,5 %
Plán rozvoje – celkem	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %

Zdroj: vlastní zpracování na základě Plánů rozvoje Zlínského kraje 2010, 2011 a 2012

Obrázek 1: Počet aktivit zahrnutých do Plánů rozvoje 2010, 2011 a 2012 v členění podle pilířů SRZK 2009-2020

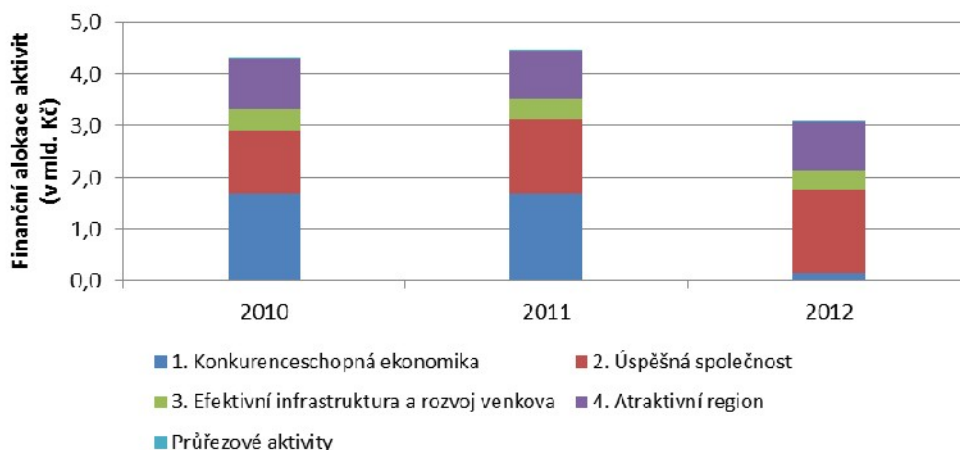

Zdroj: vlastní zpracování na základě Plánů rozvoje Zlínského kraje 2010, 2011 a 2012

Hodnocení na základě finanční alokace pak přináší následující hlavní poznatky (viz tabulka 3 a obrázek 2):

- Celková finanční alokace aktivit zahrnutých do hodnocených plánů se snížila ze 4,3 mld. Kč v roce 2010, respektive 4,5 mld. Kč v roce 2011, na 3,1 mld. Kč v roce 2012. Tento výrazný pokles je způsoben zejména značným stupněm dokončení projektu realizace Strategické průmyslové zóny v Holešově, kdy tato aktivita byla zahrnuta v Plánu rozvoje 2010 i v Plánu rozvoje 2011 ve výši cca 1,7 mld. Kč. V roce 2012 je již zahrnuta částka pouze ve výši 135 mil. Kč.
- V souladu s uvedeným poznatkem je následně zásadní pokles finanční alokace připadající na pilíř *Konkurenceschopná ekonomika* (pilíř 1) mezi roky 2011 a 2012, neboť projekt Strategické průmyslové zóny v Holešově byl zařazen právě do tohoto pilíře.
- Finanční alokace připadající na ostatní pilíře zůstává v hodnocených letech více méně stejná s nárůstem u pilíře *Úspěšná společnost* (pilíř 2), který je způsoben zvýšením počtu Zlínským krajem realizovaných projektů financovaných ze Strukturálních fondů Evropské unie a zaměřených na oblast vzdělávání a rozvoje lidských zdrojů.

Obrázek 2: Finanční alokace aktivit zahrnutých do Plánů rozvoje 2010 - 2012 v členění dle pilířů SRZK 2009-2020

Na nižší úrovni cílů SRZK 2009-2020 můžeme sledovat poměrně stabilní rozložení jak počtu aktivit, tak jejich finanční alokace v hodnocených letech 2010 až 2012 (viz tabulky 2 a 3). Výjimkou v tomto směru je cíl 1.4, jehož finanční alokace byla ovlivněna již uvedeným projektem Strategické průmyslové zóny v Holešově a cíl 2.1 spojený s projekty v oblasti vzdělávání a lidských zdrojů. Přes jisté metodické problémy spojené s absencí dekompozice nákladů víceletých projektů na jednotlivé roky stojí za pozornost relativně vysoká finanční alokace připadající na cíl 4.3 orientovaný na ochranu kulturních dědictví.

Zajímavou skutečností je také existence cílů SRZK 2009-2020, v rámci kterých nebyly do hodnocených Plánů rozvoje zařazeny žádné aktivity (např. cíle 1.2, 1.3, 2.2). Částečně je to způsobeno skutečností, že dané cíle nejsou zařazeny v rámci aktuálního PRÚOZK 2010-2012 k realizaci ve formě úkolů a opatření (viz cíl 1.2), případně mohou být přiřazeny k více než jednomu cíli (viz např. aktivita zaměřená na SPZ Holešov ve vztahu k obsahově korespondujícím cílům 1.4 a 2.2). V případě cíle 1.3 pak žádné aktivity nebyly do hodnocených Plánů rozvoje pro roky 2010 až 2012 zahrnuty.

2.1.2 Analýza naplnění úkolů a opatření návrhové části PRÚOZK 2010-2012 v rámci zpracovaných Plánů rozvoje

Návrhová část PRÚOZK 2010-2012 obsahuje konkrétní výčet úkolů a opatření doporučených k realizaci v období platnosti tohoto koncepčního dokumentu³. V rámci této části textu budou stručně uvedeny hlavní závěry analýzy naplnění úkolů a opatření návrhové části PRÚOZK 2010-2012. Analýza byla provedena pomocí identifikace a přiřazení konkrétních aktivit zahrnutých do hodnocených Plánů rozvoje v letech 2010 až 2012 k jednotlivým opatřením PRÚOZK 2010-2012. Tabulka 4 prezentuje počet navržených úkolů a opatření v rámci jednotlivých pilířů PRÚOZK 2010-2012 a míru jejich naplnění prostřednictvím Plánů rozvoje 2010, 2011 a 2012.

Tabulka 4: Počet navržených úkolů a opatření v rámci PRÚOZK 2010-2012 a míra jejich naplnění v ročních plánech rozvoje

Pilíř	Počet úkolů		Počet opatření	
	doporučených k realizaci dle PRÚOZK	z toho zahrnutých v Plánech rozvoje 2010, 2011 a 2012	doporučených k realizaci dle PRÚOZK	z toho zahrnutých v Plánech rozvoje 2010, 2011 a 2012
1. Konkurenceschopná ekonomika	6	5 (83 %)	11	8 (73 %)
2. Úspěšná společnost	8	8 (100 %)	18	15 (83 %)
3. Efektivní infrastruktura a rozvoj venkova	10	9 (90 %)	20	15 (75 %)

³ Prakticky se jedná o výběr ze zásobníku možných opatření uvedeného v rámci SRZK 2009-2020.

4. Atraktivní region	12	8 (67 %)	21	15 (71 %)
Celkem	36	30 (83 %)	70	53 (76 %)

* pozn.: v závorce je uveden podíl úkolů či opatření doporučených k realizaci dle PRÚOZK, které byly zahrnuty v hodnocených Plánech rozvoje

Zdroj: vlastní zpracování s využitím PRÚOZK 2010-2012 a Plánů rozvoje 2010, 2011 a 2012

Celkem bylo v rámci PRÚOZK 2010-2012 navrženo v období let 2010 až 2012 k realizaci 70 opatření zahrnutých do 36 úkolů (rozdělení na jednotlivé pilíře prezentuje tabulka 4). Výsledky analýzy naznačují že tyto úkoly a opatření byly ve sledovaných Plánech rozvoje 2010, 2011 a 2012 zahrnuty různou měrou. Na úrovni úkolů bylo dosaženo nejlepšího výsledku u pilíře 2. *Úspěšná společnost* (100 % úkolů bylo alespoň částečně zahrnuto do daných plánů rozvoje), naopak nejhoršího výsledku u pilíře 4. *Atraktivní region* (67 % úkolů bylo alespoň částečně zahrnuto do daných plánů rozvoje). Na nižší úrovni opatření je situace obdobná. V celkovém vyjádření bylo zahrnuto do plánů rozvoje 30 úkolů z 36 (tj. 83 %) a 53 opatření ze 70 (tj. 76 %).

Lze tedy konstatovat, že v některých případech nebylo na úkoly a opatření stanovená k realizaci v rámci PRÚOZK 2010-2012 adekvátním způsobem reagováno v hodnocených Plánech rozvoje 2010, 2011 a 2012 prostřednictvím odpovídajících aktivit. V konkrétním vyjádření se jedná o následující opatření:

- Opatření 1.3.1a. Spolupráce se sítěmi rizikového kapitálu
- Opatření 1.3.1b. Speciální úvěrové a garanční facility
- Opatření 1.3.1c. Speciální facility rizikového kapitálu
- Opatření 2.1.1b. Zapojení regionálních podnikatelských partnerů do tvorby vzdělávacích programů
- Opatření 2.1.4h. Zlepšení podmínek pro praktickou výuku v zemědělských oborech
- Opatření 2.4.2c. Zamezit stárnutí praktických lékařů
- Opatření 3.1.1a. Budování integrovaných systémů nakládání s odpady
- Opatření 3.1.1d. Rozvoj systémů odděleného sběru odpadů
- Opatření 3.1.5b. Zvýšit podíl obnovitelných zdrojů energie (OZE)
- Opatření 3.3.5b. Finanční pobídky dopravcům
- Opatření 3.4.4a. Dostavba páteřní sítě cyklostezek
- Opatření 4.1.2c. Modernizace a vybudování nových ubytovacích a gastronomických služeb
- Opatření 4.2.1a. Pravidelná aktualizace komplexního marketingového plánu včetně systému monitoringu
- Opatření 4.2.1c. Posílení odpovídajícího brandu turistické destinace
- Opatření 4.2.1d. Rozvoj turistických informačních center
- Opatření 4.3.4a. Vybudování systému odborného poradenství

- Opatření 4.4.2a. Vytvořit výukové a motivační programy pro školy

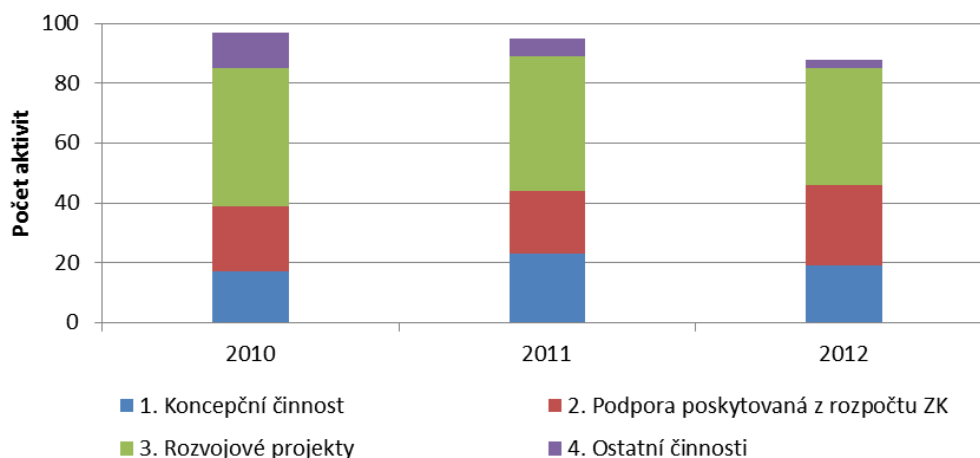
Část aktivit nezahrnutých do hodnocených plánů rozvoje zřejmě nebyla Zlínským krajem opravdu v daných letech prováděna (např. opatření zaměřená na úvěrové a garanční facility). Lze se ovšem domnívat, že některé nezahrnuté aktivity ve skutečnosti probíhaly, ovšem k jejich zařazení do plánu rozvoje z nějakého důvodu nedošlo, příp. mohly být prováděny jinými subjekty odlišnými od Zlínského kraje (např. opatření zaměřená na zvýšení podílu obnovitelných zdrojů energie, na dostavbu páteřní sítě cyklostezek či na jiné činnosti v oblasti cestovního ruchu). A právě zde může být spatřován jistý prostor pro zlepšení procesu plánování prostřednictvím ročních plánů rozvoje.

Naopak jsou v hodnocených plánech rozvoje přítomny aktivity, které oporu v PRÚOZK 2010-2012 nachází jen obtížně (byť ve většině případů alespoň odpovídají zásobníku možných opatření uvedeném ve SRZK 2009-2020). Příkladem mohou být aktivity zaměřené na propojení kultury s cestovním ruchem, kdy např. ve všech třech hodnocených plánech rozvoje zařazený projekt s názvem „Otevřené brány“ by měl spadat pod opatření SRZK 2009-2020 4.4.1c. *Oživení kulturních statků včetně nehmotné kultury k užívání*, které ovšem není zařazeno v rámci PRÚOZK 2010-2012 k realizaci v daném časovém období.

2.1.3 Bilance zpracovaných Plánů rozvoje podle jednotlivých sekcí

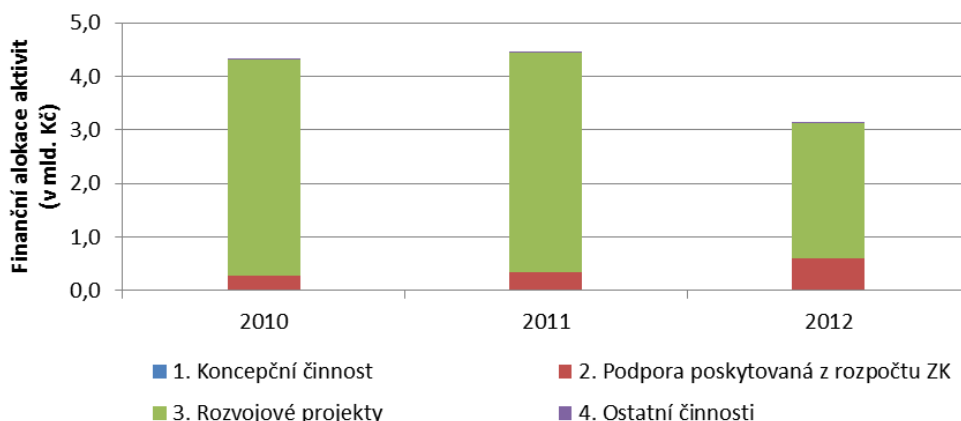
Třetím krokem hodnocení Plánů rozvoje 2010, 2011 a 2012 je jejich stručná bilance podle čtyř sekcí, na které jsou aktivity členěny. Konkrétně se jedná o sekce *Koncepční činnost*, *Podpora poskytovaná z rozpočtu ZK*, *Rozvojové projekty* a *Ostatní činnosti*. Obrázky 3 a 4 prezentují strukturu počtu aktivit a jejich finančních alokací podle jednotlivých sekcí. Vzhledem k počtu aktivit tvoří nejvyšší, téměř poloviční, podíl sekce *Rozvojové projekty*, která je následována sekcemi *Podpora poskytovaná z rozpočtu ZK* a *Koncepční činnost*. Z pohledu finanční alokace je pak sekce věnovaná rozvojovým projektům jasně dominantní s podíly převyšujícími 90 % v letech 2010 a 2011 respektive 80 % v roce 2012.

Obrázek 3: Počet aktivit zahrnutých do Plánů rozvoje 2010 - 2012 v členění dle sekcí

Zdroj: vlastní zpracování na základě Plánů rozvoje Zlínského kraje 2010, 2011 a 2012

Obrázek 4: Finanční alokace aktivit zahrnutých do Plánů rozvoje 2010 - 2012 v členění dle sekcí

Zdroj: vlastní zpracování na základě Plánů rozvoje Zlínského kraje 2010, 2011 a 2012

Závěr podkapitoly:

Podkapitola shrnuje celkové spektrum aktivit, vyplývajících z realizace PRÚOZK 2010 – 2012 a SRZK 2009 – 2020 prostřednictvím ročních Plánů rozvoje a nabízí tak v zásadě zpětnou vazbu naplňování cílů v dokumentech obsažených. Analýza nabízí poměrně rovnoměrný průběh naplňování jednotlivých cílů v čase; současně však jiné cíle nebyly z různých důvodů do ročních aktivit vůbec zařazeny. Současně analýza nabízí i přehled finanční alokace podpor, které byly na naplňování jednotlivých cílů vynaloženy v přehledném členění. Z hlediska počtu aktivit i finanční alokace představují dominantní formu podpory Rozvojové projekty.

2.2 Vyhodnocení vývoje ukazatelů SRZK a PRÚOZK 2010 - 2012

Strategická analýza regionu Zlínského kraje doplňuje hodnocení předchozí podkapitoly o posouzení trendů změn hodnot monitorovacích měřítek a to jednak na úrovni hlavního cíle SRZK 2009-2020 a jednak na úrovni jednotlivých pilířů jak SRZK 2009-2020, tak PRÚOZK 2010-2012. Východiskem hodnocení tak jsou hodnoty monitorovacích měřítek uvedené v SRZK 2009-2020. Pro jednotlivá monitorovací měřítka jsou následně uvedeny časové řady pro Zlínský kraj se zahrnutím v současnosti nejvíce aktuálních hodnot.

- **Hlavní cíl SRZK 2009-2010**

Ukazatel *Regionální HDP na obyvatele v PPK vůči průměru EU-27* byl definován jako monitorovací měřítko pro hlavní cíl SRZK 2009-2020 s výchozí hodnotou vztahenou k roku 2006 ve výši 64,1 %. Tabulka 5 zachycuje vývoj tohoto ukazatele od roku 2006 do roku 2010, pro který ČSÚ eviduje poslední údaje. Trend pozitivního směřování vývoje relativní hodnoty HDP Zlínského kraje v období 2006-2009 byl přerušen v roce 2010. Srovnání let 2009 a 2010 přitom přineslo pokles hodnoty ukazatele *Regionální HDP na obyvatele v PPK vůči průměru*

EU-27 v případě České republiky jako celku i v případě všech krajů České republiky. Zlínský kraj přitom byl postižen tímto poklesem nejvíc ze všech krajů České republiky.

Tabulka 5: Vývoj hodnoty HDP Zlínského kraje na obyvatele ve standardu kupní síly vůči průměru EU27 a ČR (v %)

Rok	2006	2007	2008	2009	2010
HDP/obyvatele (EU27=100 %)	64,1	65,2	68,7	70,6	66,8
HDP/obyvatele (ČR = 100 %)	81,3	81,3	84,9	85,8	84,0

Zdroj: ČSÚ

• **Konkurenceschopná ekonomika**

Hodnocení pilíře *Konkurenceschopná ekonomika* SRZK 2009-2020 respektive PRÚOZK 2010-2012 je založeno na čtyřech dílčích oblastech, k nimž byly v těchto dokumentech formulovány rovněž navazující cíle:

- věda a výzkum,
- sektorová struktura hrubého domácího produktu,
- role malých a středních podniků ve Zlínském kraji,
- význam čtyř hlavních průmyslových odvětví Zlínského kraje na tržbách celého zpracovatelského průmyslu.

Tabulka 6 se věnuje hodnocení první oblasti a to vzhledem k vývoji hodnot počtu zaměstnanců výzkumu a vývoje na jedné straně a celkových výdajů na výzkum a vývoj na straně druhé. Cílem SRZK 2009-2020 respektive PRÚOZK 2008-2010 je v tomto ohledu zvyšovat konkurenceschopnost aplikací výsledků výzkumu a vývoje inovačními projekty. Tabulka 6 v tomto směru naznačuje poměrně stabilní, cca 3 procentní podíl, Zlínského kraje jak na celkovém počtu zaměstnanců výzkumu a vývoje, tak na celkových výdajích výzkumu a vývoje v České republice. Srovnání posledních dat k roku 2010 se stavem v roce 2006 naznačuje pokles hodnot Zlínského kraje, naopak srovnání s rokem 2009 ukazuje na zlepšení postavení Zlínského kraje.

Tabulka 6: Vývoj hodnoty podílů počtu zaměstnanců výzkumu a vývoje ve Zlínském kraji vůči České republice a výdajů na výzkum a vývoj ve Zlínském kraji vůči České republice (v %)

Rok	2006	2007	2008	2009	2010
Počet zaměstnanců V&V	3,4	3,0	3,2	3,1	3,2
Výdaje V&V	3,3	3,2	3,0	2,9	3,1

Zdroj: ČSÚ

Hodnocení druhé oblasti vztažené k odvětvové struktuře Zlínského kraje bylo založeno na vývoji podílů jednotlivých odvětví na hrubé přidané hodnotě Zlínského kraje. Na základě klasifikace NACE-CZ byly definovány tři kategorie odvětví v podobě jednak zemědělství a těžebního průmyslu (sekce A-B), jednak zpracovatelského průmyslu, energetiky a stavebnictví (sekce C-F) a jednak služeb (sekce G-U). Cílem SRZK 2009-2020 respektive

PRÚOZK 2008-2010 je v tomto ohledu posilovat význam sektoru služeb v regionální ekonomice. Tabulka 7 zachycuje vývoj podílů takto definovaných kategorií odvětví na hrubé přidané hodnotě Zlínského kraje. V tomto ohledu je patrný rostoucí podíl druhé kategorie na hrubé přidané hodnotě Zlínského kraje a naopak poněkud překvapivě klesající podíl služeb. Zpracovatelský průmysl Zlínského kraje si tak udržuje svůj dlouhodobě velký význam.

Tabulka 7: Vývoj podílů dílčích kategorií odvětví na hrubé přidané hodnotě Zlínského kraje (v %)

Rok	2006	2007	2008	2009	2010
Zemědělství a těžební průmysl	2,6	2,7	3,4	2,1	1,7
Zpracovatelský průmysl, energetika a stavebnictví	48,2	49,5	49,9	51,8	52,2
Služby	48,9	47,8	46,5	46,0	45,9

Zdroj: ČSÚ

Hodnocení třetí oblasti se zaměřuje na význam segmentu malého a středního podnikání v rámci zaměstnanosti Zlínského kraje. Cílem SRZK 2009-2020 respektive PRÚOZK 2008-2010 je v tomto ohledu posilovat roli malých a středních podniků. Hodnocení této oblasti bylo založeno na vývoji indexu meziroční změny počtu ekonomických subjektů se sídlem na území Zlínského kraje spadajících velikostně do kategorie 10-249 zaměstnanců. Tabulka 8 naznačuje tento vývoj za období let 2006-2011. V tomto ohledu je patrný pokles počtu ekonomických subjektů sledované kategorie po roce 2007 a zejména pak v období let 2009 a 2010. Celkově tak došlo ve srovnání let 2007 a 2011 k poklesu počtu ekonomických subjektů na území Zlínského kraje s 10-249 zaměstnanci o více než 300 subjektů, tj. o 11 %.

Tabulka 8: Index meziroční změny počtu subjektů spadajících do kategorie malého a středního podnikání na území Zlínského kraje; podíl daného roku k roku předchozímu

Rok	2007/2006	2008/2007	2009/2008	2010/2009	2011/2010
Index změny	1,02	0,99	0,98	0,94	1,00

Zdroj: ČSÚ

Konečně hodnocení čtvrté oblasti se týká stability dominantních průmyslových odvětví Zlínského kraje. Cílem SRZK 2009-2020 respektive PRÚOZK 2008-2010 je zachovat konkurenceschopnost těchto odvětví, které zahrnují výrobu pryžových a plastových výrobků (CZ-NACE 23), výrobu kovových konstrukcí a kovodělných výrobků (CZ-NACE 25), výrobu chemických látek a chemických přípravků (CZ-NACE 20) a výrobu počítačů, elektronických a optických přístrojů a zařízení (CZ-NACE 26). Hodnoceným ukazatelem je v tomto směru vývoj podílů tržeb za vlastní výrobky a služby průmyslové povahy podniků s více než 100 zaměstnanci na celkových tržbách zpracovatelského průmyslu Zlínského kraje. Tabulka 9 potvrzuje zachování dominantního podílu velkých podniků uvedených průmyslových odvětví na celkových tržbách zpracovatelského průmyslu Zlínského kraje. Odvětví si tak zachovávají svoji klíčovou pozici z hlediska hodnocení konkurenceschopnosti Zlínského kraje.

Tabulka 9: Vývoj podílů tržeb za vlastní výrobky a služby průmyslové povahy podniků s více než 100 zaměstnanci na celkových tržbách zpracovatelského průmyslu Zlínského kraje (v %)

Rok	2006	2007	2008	2009	2010
Klíčová odvětví zpracovatelského průmyslu pro Zlínský kraj (CZ-NACE 23, 25, 20, 26)	75	74	67	73	72

Zdroj: ČSÚ

- **Úspěšná společnost**

Hodnocení pilíře *Úspěšná společnost* SRZK 2009-2020 respektive PRÚOZK 2010-2012 je založeno na čtyřech dílčích oblastech, k nimž byly v těchto dokumentech formulovány rovněž navazující cíle:

- konkurenceschopnost pracovní síly ve znalostní ekonomice,
- nezaměstnanost,
- sociální služby,
- zdravotní služby.

Hodnocení oblastí sociální a zdravotní služby je ponecháno samostatné evaluační studii, a proto se jimi další text, na rozdíl od zbývajících dvou oblastí, nezabývá.

Tabulka 10 se zabývá hodnocením oblasti zaměřené na konkurenceschopnost pracovní síly ve znalostní ekonomice. Cílem SRZK 2009-2020 respektive PRÚOZK 2008-2010 je v tomto ohledu zvyšovat konkurenceschopnost pracovní síly Zlínského kraje. Pro hodnocení byl vybrán ukazatel podílu vysokoškolsky vzdělaného obyvatelstva na populaci Zlínského kraje starší 15 let. Tabulka 10 zachycuje vývoj tohoto ukazatele v období let 2006-2010, přičemž ukazuje na rostoucí podíl vysokoškolsky vzdělaného obyvatelstva v populaci Zlínského kraje ve sledovaném období.

Tabulka 10: Vývoj podílů vysokoškolsky vzdělaného obyvatelstva na populaci Zlínského kraje (v %)

Rok	2006	2007	2008	2009	2010
Podíl vysokoškolsky vzdělaných osob	9,2	10,0	10,9	11,4	11,8

Zdroj: ČSÚ

Druhá oblast hodnocení se zaměřila na vývoj nezaměstnanosti na území Zlínského kraje. Cílem SRZK 2009-2020, respektive PRÚOZK 2008-2010 je v tomto ohledu přiblížit skutečnou míru nezaměstnanosti na území Zlínského kraje míře přirozené. Hodnoceným ukazatelem je míra nezaměstnanosti k prosinci daného roku sledovaná podle metodiky Ministerstva práce a sociálních věcí. Tabulka 11 zachycuje vývoj nezaměstnanosti na území Zlínského kraje v období let 2006-2011. Patrné je v tomto ohledu výrazné zvýšení míry nezaměstnanosti mezi léty 2008 a 2009 s následným poklesem ve srovnání let 2010 a 2011. Oproti přirozené míře nezaměstnanosti, definované na úrovni 4 %, je však hodnota ukazatele pro Zlínský kraj vysoká.

Tabulka 11: Vývoj míry nezaměstnanosti Zlínského kraje; k 31. prosinci (v %)

Rok	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Míra nezaměstnanosti	7,8	6,0	6,1	10,8	10,7	9,4

Zdroj: MPSV

• **Efektivní infrastruktura a rozvoj venkova**

Hodnocení pilíře *Efektivní infrastruktura a rozvoj venkova* SRZK 2009-2020 respektive PRÚOZK 2010-2012 je založeno na čtyřech dílčích oblastech, k nimž byly v těchto dokumentech formulovány rovněž navazující cíle:

- kvalita životního prostředí,
- kvalita života na venkově,
- kvalita dopravní infrastruktury,
- udržitelná doprava ve vztahu k veřejné dopravě a ekologicky šetrným formám dopravy.

Hodnocení oblastí kvality životního prostředí a kvality dopravní infrastruktury je ponecháno samostatné evaluační studii. V dalším textu je proto hodnocení zaměřeno na zbývající dvě oblastí – kvalita života na venkově a udržitelná doprava. Současně je však pozornost věnována hodnocení vývoje silniční sítě na území Zlínského kraje jako jednomu z možných indikátorů kvality dopravní infrastruktury.

První oblastí hodnocení je oblast kvality života na venkově. Cílem SRZK 2009-2020 respektive PRÚOZK 2008-2010 je v tomto ohledu zatraktivnit život a současně podporovat diverzifikaci činností na venkově. Pro hodnocení naplnění uvedeného cíle byl vybrán ukazatel podílu obyvatel Zlínského kraje žijících ve venkovském prostoru, který je definován množinou obcí s méně než 2 000 obyvateli v roce 2006. Tabulka 12 zachycuje vývoj tohoto ukazatele v období let 2006-2010. Ukazuje se, že podíl obyvatel Zlínského kraje žijících na venkově klesal mezi roky 2006 a 2008 a naopak se zvyšoval mezi roky 2008 a 2010. Významnou roli v tomto směru sehrálo osamostatnění obce Želechovice. Celkově se zdá být život na venkově i nadále atraktivním pro obyvatele Zlínského kraje.

Tabulka 12: Vývoj podílů obyvatel Zlínského kraje žijících ve venkovském prostoru; obce do 2 000 obyvatel; (v %)

Rok	2006	2007	2008	2009	2010
Podíl obyvatel žijících na venkově	29,6	29,4	29,2	29,9	30,0

Zdroj: ČSÚ

Druhou oblastí hodnocení je kvalita dopravní infrastruktury. Cílem SRZK 2009-2020 respektive PRÚOZK 2008-2010 je v tomto ohledu vytvořit ze Zlínského kraje významnou dopravní meziregionální destinaci. Ačkoliv oba dva dokumenty deklarují vyhodnocení cíle prostřednictvím evaluační studie, byl pro potřeby této analýzy vybrán k hodnocení kvality dopravní infrastruktury index meziroční změny celkové délky dálnic, rychlostních silnic

a silnic I. třídy v období let 2006-2010. Tabulka 13 představuje hlavní poznatky. V tomto kontextu je patrný trend zvyšování délky silniční sítě nejvyšší kvality na území Zlínského kraje, přičemž výrazně nejvíce byla délka dálnic, rychlostních silnic a silnic I. třídy prodloužena v roce 2010, tj. na konci sledovaného období.

Tabulka 13: Index meziroční změny celkové délky dálnic, rychlostních silnic a silnic I. třídy na území Zlínského kraje; podíl daného roku k roku předchozímu

Rok	2007/2006	2008/2007	2009/2008	2010/2009
Index změny	1,00	1,02	1,01	1,10

Zdroj: Ročenka dopravy 2010

Konečně třetí oblastí hodnocení je otázka udržitelné dopravy. Cílem SRZK 2009-2020 respektive PRÚOZK 2008-2010 je v tomto ohledu rozvíjet systém veřejné dopravy a podporovat ekologické aspekty dopravy. Vlastní hodnocení je přitom založeno na dvou ukazatelích v podobě indexu meziroční změny celkového počtu osob přepravených prostředky veřejné dopravy v rámci Zlínského kraje (železnice, veřejná autobusová doprava, městská hromadná doprava) na jedné straně a celkové délky cyklostezek ve Zlínském kraji na straně druhé. Tabulka 14 shrnuje hlavní poznatky hodnocení, když ukazuje, že počet osob přepravených veřejnou dopravou ve Zlínském kraji klesal v období let 2006-2009 s přerušením tohoto vývoje teprve v roce 2010. Na nárůstu počtu přepravených osob má dominantní vliv městská hromadná doprava. V případě druhého ukazatele, celkové délky cyklostezek na území Zlínského kraje, lze pozorovat zlepšování hodnot. V tomto směru projekt *Pasport cyklostezek* identifikoval nárůst celkové délky cyklostezek na území Zlínského kraje ze 113 km v roce 2009 na 175 km v roce 2011.

Tabulka 14: Index meziroční změny celkového počtu osob přepravených prostředky veřejné dopravy v rámci Zlínského kraje (železnice, veřejná autobusová doprava, městská hromadná doprava); podíl daného roku k roku předchozímu

Rok	2007/2006	2008/2007	2009/2008	2010/2009
Index změny	0,99	0,93	0,98	1,06

Zdroj: Ročenka dopravy 2010

- **Atraktivní region**

Hodnocení pilíře *Atraktivní region* SRZK 2009-2020 respektive PRÚOZK 2010-2012 je založeno na dvou dílčích oblastech, k nimž byly v těchto dokumentech formulovány rovněž navazující cíle:

- cestovní ruch,
- kultura.

Hodnocení oblasti kultury je ponecháno samostatné evaluační studii, a není proto předmětem další analýzy. Ta se zaměřuje výhradně na ukazatele cestovního ruchu. Cílem SRZK 2009-2020 respektive PRÚOZK 2008-2010 je v tomto ohledu zvyšovat ukazatele návštěvnosti a využitelnosti kapacit cestovního ruchu na území Zlínského kraje. Pro hodnocení byly

vybrány ukazatele vztahující se k počtu příjezdů hostů, počtu přenocování a průměrné době pobytu v hromadných ubytovacích zařízeních ve Zlínském kraji. Tabulka 15 zachycuje vývoj těchto ukazatelů v období let 2006-2010. Typickým poznatkem v tomto ohledu je pokles jak počtu příjezdů hostů, tak počtu přenocování v období 2007-2009 s opětovným nárůstem v roce 2010. Průměrná doba pobytu se přitom prakticky nezměnila.

Tabulka 15: Počet příjezdů hostů, počet přenocování a průměrná doba pobytu ve dnech v hromadných ubytovacích zařízeních na území Zlínského kraje

Rok	2006	2007	2008	2009	2010
Počet příjezdů hostů	508 557	532 482	497 452	448 222	462 676
Počet přenocování	1 872 744	1 832 753	1 682 314	1 555 059	1 568 053
Průměrná doba pobytu ve dnech	4,7	4,4	4,4	4,5	4,4

Zdroj: ČSÚ

Závěr podkapitoly:

Druhá podkapitola je zaměřena na reálný vývoj ukazatelů, které jsou používány v rámci PRÚOZK 2010 – 2012 a SRZK 2009 – 2020 a jež dostaly jisté korekce oproti výchozím předpokladům vlivem hospodářské krize. Všímá si pokračujícího konvergenčního vývoje ukazatele HDP na obyvatele jako klíčového souhrnného indikátoru těchto dokumentů i přerušení procesu konvergence v roce 2010. Sleduje stabilní vývoj ukazatelů výzkumu a vývoje i další zesílení váhy již tak silně zastoupeného zpracovatelského průmyslu v regionální ekonomické struktuře i proměnlivý vývoj dynamiky počtu malých a středních podniků. Všímá si též významného nárůstu regionální míry nezaměstnanosti v roce 2009 a naopak jejího snížení v roce 2011 a dalších klíčových indikátorů, ilustrujících sociálně-ekonomický vývoj regionu.

2.3 Vyhodnocení změn ekonomické reality

Velmi podstatnou součástí PRÚOZK 2013 – 2016 a jeho analytické části, jež byla současně předpokládána i u při vzniku a zpracování dlouhodobého i předchozího střednědobého strategického dokumentu Zlínského kraje, je aktualizace analýzy prostředí, v němž je obsah dokumentů realizován. Na rozdíl od dlouhodobé strategie SRZK 2009 – 2020, operující s velmi komplexní, ucelenou analýzou, je tento materiál soustředěn na menší okruh oblastí a ukazatelů. Motivem je vytvoření odpovídajícího zaměření se PRÚOZK na úroveň nižší v porovnání se SRZK – tedy obcí s rozšířenou působností (ORP) a tudíž i identifikaci významných vnitroregionálních rozdílů a disparit v rámci teritoria Zlínského kraje.

Nicméně na straně druhé nelze opomenout zásadní změnu ekonomického paradigmatu, která nejen od doby vytvoření a schválení SRZK 2009 – 2020 a PRÚOZK 2010 – 2012 nastala, ale též vyhodnocení předchozího ekonomického vývoje s větší mírou nadhledu a odstupu.

Předtím, než přistoupíme k detailnímu vyhodnocení ekonomického vývoje jednotlivých pilířů a horizontálního tématu spojeného s demografickým vývojem, je vhodné zahrnout regionální socio-ekonomické charakteristiky rámcem národního, evropského či globálního ekonomického dění.

Globální, evropský a národní kontext z pohledu ekonomických dopadů

Vývoj ekonomické krize v EU i euro-zóně, jejíž časová ohraničenost i nyní spíše představuje velkou neznámou, se projevuje s ohledem na regionální dopady přibližně v šesti oblastech:

- **vývoj reálné ekonomiky;** po největší evropské recesi za mnoho minulých dekád v roce 2009 a nadějném ožívání v roce 2010 jsou další vyhlídky v průběhu dekády mlhavé, rizikové a nepříliš příznivé;
- **fiskální situace;** dlouhodobá fáze zadlužování již skončila, resp. byly zásadně eliminovány způsoby a praktiky, které v minulém období k nadměrnému zadlužování vedly; avšak nahromaděné veřejné dluhy z minulých období a relativně rychlá potřeba je řešit paralyzují krátkodobě ekonomický vývoj; rychlá fiskální restrikce může vyvolat následně i problém zvýšené nezaměstnanosti (v kombinaci s nepříznivým vývojem reálné ekonomiky); navíc, oslabený ekonomický výkon a utlumená poptávka mohou následně fiskální situaci dále zhoršovat a především nadměrně zadlužené země uvrhnout do dluhové pasti; v EU navíc nadměrné dluhové zatížení jedné země ovlivňuje výkonnost zemí ostatních;
- **krize finančního sektoru;** v některých zemích EU právě záchrana finančních institucí z veřejných prostředků představovala zásadní krizový projev se zásadním dopadem na disciplínu veřejných financí; radikální řešení situace v Řecku (případně dalších problémových státech) může finanční krizi opětovně rozpoutat; i proto je tzv. tvrdý bankrot Řecka (oproti měkčímu, v čase více rozloženému řešení) také tak rizikový a nebezpečný;
- **dopad na evropské fondy a podobu unijních politik;** čistí plátcí, v mnohém též sami zasaženi krizí, budou v daleko výraznější míře určovateli pravidel; chudší, avšak nijak výrazně problémové země (například Česká republika nebo Slovensko) budou muset daleko tvrději nalézat kompromis při získávání prostředků z evropských fondů v příštím programovacím období;
- **důvěryhodnost;** negativní tržní sentiment, vysoká míra nejistoty a nízká reputace standardních tržních institucí i tvůrců hospodářské politiky dále podkopává rozvojové příležitosti ekonomiky; namísto rozvojových scénářů jsou koncipovány krizové a záchranné varianty;
- **rizika rozpadu euro-zóny;** jeden ze scénářů (ne zcela vyloučených) říká, že vystoupením Řecka z euro-zóny dojde k ohrožení fungování Jednotného vnitřního trhu v EU; že toto by se stalo signálem pro posílení národních politik vůči evropským a volné či sjednocené podmínky a principy by mohly být ohroženy (včetně rizika opětovného uvalování cel, jiných omezujících opatření, kontroly hranic, omezování pohybu apod.).

Tabulka 16: Předpokládaný vývoj klíčových makroekonomických indikátorů v zemích EU v krátkodobém výhledu

	Růst HDP		Míra nezaměstnanosti		Spotřeba domácností		Míra inflace	
	2012	2013	2012	2013	2012	2013	2012	2013
Belgie	0,9	1,5	7,7	7,9	0,8	1,3	2,0	1,9
Bulharsko	2,3	3,0	12,1	11,3	2,1	3,0	3,1	3,0
Česká republika	0,7	1,7	7,0	6,7	0,3	1,5	2,7	1,6
Dánsko	1,4	1,7	7,3	7,1	1,4	2,3	1,7	1,8
Německo	0,8	1,5	5,9	5,8	1,1	1,1	1,7	1,8
Estonsko	3,2	4,0	11,2	10,1	2,9	3,6	3,3	2,8
Irsko	1,1	2,3	14,3	13,6	-1,1	0,5	0,7	1,2
Řecko	-2,8	0,7	18,4	18,4	-4,3	-0,9	0,8	0,8
Španělsko	0,7	1,4	20,9	20,3	0,9	1,1	1,1	1,3
Francie	0,6	1,4	10,0	10,1	0,9	1,6	1,5	1,4
Itálie	0,1	0,7	8,2	8,2	0,1	0,4	2,0	1,9
Kypr	0,0	1,8	7,5	7,1	-0,4	0,7	2,8	2,3
Lotyšsko	2,5	4,0	15,0	13,5	2,4	3,3	2,4	2,0
Litva	3,4	3,8	13,3	11,6	2,8	3,2	2,7	2,8
Lucembursko	1,0	2,3	4,8	4,7	1,6	2,7	2,1	2,5
Maďarsko	0,5	1,4	11,0	11,3	-0,8	0,3	4,5	4,1
Malta	1,3	2,0	6,8	6,6	0,6	1,0	2,2	2,3
Nizozemsko	0,9	1,5	7,7	7,9	0,8	1,3	2,0	1,9
Rakousko	0,9	1,9	4,5	4,2	1,0	1,4	2,2	2,1
Polsko	2,5	2,8	9,2	8,6	2,6	2,9	2,7	2,9
Portugalsko	-3,0	1,1	13,6	13,7	-5,9	-0,4	3,0	1,5
Rumunsko	2,1	3,4	7,8	7,4	1,9	3,4	3,6	4,9
Slovinsko	1,0	1,5	8,4	8,2	0,6	1,5	1,3	1,2
Slovensko	1,1	2,9	13,2	12,3	0,4	1,3	1,7	2,1
Finsko	1,4	1,7	7,7	7,4	1,4	1,9	2,6	1,8
Švédsko	1,4	2,1	7,4	7,3	1,2	1,6	1,3	1,6
Velká Británie	0,6	1,5	8,6	8,5	-0,5	0,8	2,9	2,0
EU-27	0,6	1,5	9,9	9,6	0,4	1,1	2,0	1,8

Zdroj: Eurostat, Evropská komise, ekonomická prognóza z listopadu 2011

Vyhledky ekonomik zemí, s nejčastější ekonomickou expozicí vůči Zlínskému kraji

Přibližně 85% všech zahraničně-obchodních i zahraničně-investičních transakcí a operací v rámci Zlínského kraje, které se zaměřují na oblast EU, je uskutečňováno s dominantní šesticí zemí: drtivou převahou disponuje Německo (přibližně 37% objemu regionálních transakcí se zahraničím), následované Slovenskem (asi 10%), Polskem (6%) a se shodným podílem mezi 3% a 4% pak Itálií, Francií a Rakouskem. EU se podílí na těchto aktivitách přibližně 82%; zbývající významné ekonomické partnerství se uskutečňuje s Ruskem, Čínou, USA a dalšími mimoevropskými teritorii.

Mezi evropskými zeměmi s největší intenzitou vztahů na Zlínský kraj lze v případě všech registrovat relativně příznivé krátkodobé předpovědi (do roku 2013); nejpříznivější a nejkonzistentnější v případě Polska (s odhadovaným růstem až téměř 3%, jež z tohoto pohledu může být vnímáno i nejperspektivněji – jako jediná země EU neprošla ekonomickou recesí; brzdou budoucího polského vývoje však může být velmi nepříznivý vývoj ve veřejných financích). Dynamický, ale proměnlivý vývoj je spojován taktéž s blízkou budoucností slovenské ekonomiky (obě jmenované by měly růst o více než 1 procentní bod rychleji, než ekonomika České republiky).

Nejvýznamnější ekonomika německá v letošním roce patrně zpomalí (v přibližně stejném měřítku, jako Česká republika) s perspektivou větší akcelerace v roce nadcházejícím (díky objemu by však ani toto nemělo být zásadně špatnou zprávou pro dopad na ekonomiku České republiky a jejích regionů). Ve velmi podobném duchu jako německá (a koneckonců i česká) ekonomika by se měla vyvíjet dynamika rakouského hospodářství, jen o něco méně pomaleji pak Francie. Z klíčových partnerů podniků ve Zlínském kraji tak viditelně negativnější výhled je nyní spatřován pouze v Itálii. Z důvodu objektivnosti je vhodné dodat, že zcela aktuální krátkodobé vyhlídky Evropské komise z února 2012 (v porovnání s použitou listopadovou podzimní prognózou) zvláště u Itálie dále zhoršují výhled na rok 2012 (kterou staví do pozice poměrně výrazné recese). (Taktéž aktuální vyhlídka vývoje ekonomiky České republiky oproti listopadové prognóze je viditelně horší a hovoří o faktické stagnaci, kdežto pozice Polska, Slovenska, Německa i Rakouska zůstávají přibližně shodné s výše uvedenými.)

Vyhledky ekonomik zemí, jejichž hladina poptávky se jeví být na nejbližší období příznivá

Výše zmíněný přehled naznačil, že z nejintenzivnějších partnerských zemí pro podnikatele Zlínského kraje se dá očekávat dynamika polské, slovenské, německé, rakouské a patrně i francouzské ekonomiky vyšší, než krátkodobý výhled vývoje ekonomiky České republiky. Je tak logické, že z pohledu exportní orientace by měly subjekty ve Zlínském kraji hledět vedle zemí svých nejvíce intenzivních partnerů – v souladu s právě schválenou exportní strategií České republiky – na mimoevropská teritoria, s nimiž region již pojí více či méně silné obchodní a diplomatické vazby – tedy především na oblasti Ruska a Číny, případně na další teritoria, jež budou pravděpodobně spojena nejen v nejbližším budoucnu s podstatně dynamičtějším růstem, než lze předpokládat kdekoliv v Evropě.

Ekonomická situace a vývoj makroekonomických ukazatelů České republiky

Česká republika a její ekonomika v uplynulé dekádě, především pak v období let **2003 – 2008**, prožila **patrně nejpriznivější období své moderní historie**, snad vzdáleně připomínající analogii meziválečného předkrizového období, případně dobu poloviny 30. let. HDP České republiky ve zmíněném období rostl v průměru o více než 5% (ve stejném období nebyl růst EU-27 v průměru ani poloviční) ve **velmi pozitivní struktuře**, opírající se především o **exportní výkonnost a silnou investiční vlnu**, což výrazně napomohlo přiblížit (reálně konvergovat) indikátor HDP na obyvatele z úrovně okolo 73% na téměř 83% průměru EU. V této charakteristice se kloubí dva podstatné rysy vývoje české ekonomiky před nástupem krize: byla **velmi dynamicky rostoucí**, avšak s ohledem na míru vyspělosti v evropském kontextu **stále podrozvinutá**.

Období rychlého hospodářského růstu bylo současně doprovázeno **nízkoinflačním vývojem** (průměrná míra inflace činila za období 2003 – 2008 2,7%, přičemž byla zásadně ovlivněna přijetím jednorázových opatření spojených s fiskální reformou v roce 2008), **snížující se mírou nezaměstnanosti** (průměr za sledované období 6,8% podle metodiky Eurostatu, podle tuzemské metodiky MPSV přibližně o 1,5 procentního bodu více), **vysoce přebytkovou obchodní bilanci zvláště na konci sledovaného období** (průměrná výše přebytku za sledované období činila přibližně 1,0% HDP) a **ve svém závěru taktéž poměrně pozitivním vývojem veřejných financí se schodkem pod 1% HDP** (průměrný schodek za období činil 3% HDP při relativně velmi nízké míře zadlužení veřejného sektoru necelých 28,5% HDP v porovnání s průměrem EU).

I **předcházející dlouhodobější období** od počátku ekonomické transformace se vyznačovalo relativně příznivými, byť proměnlivějšími charakteristikami, činícími z české ekonomiky v zásadě příznivý příklad transformující se konvergující ekonomiky. Hlavními rysy byly slušné tempo růstu, mimořádně vysoká míra investic, jež však byla po většinu 90. let a prvními léty minulé dekády doprovázena poměrně značným obchodním deficitem.

Tabulka 17: Klíčové relevantní makroekonomické veličiny České republiky

	2010		meziroční procentní změna					
	mld. Kč v běžných cenách	% HDP	1992 – 2007	2008	2009	2010	2011e	2012f
HDP	3.775,2	100,0	3,1	3,1	-4,7	2,7	1,8	0,7
Soukromá spotřeba	1.899,6	50,3	3,7	2,8	-0,4	0,6	-0,3	0,3
Veřejná spotřeba	808,0	21,4	0,7	1,2	3,8	0,6	-1,0	0,3
Hrubá tvorba fixního kapitálu (investice)	923,0	24,4	5,3	4,1	-11,5	0,1	1,7	-0,8
Vývoz zboží a služeb	2.561,9	67,9	10,3	4,0	-10,0	16,4	9,8	3,8
Dovoz zboží a služeb	2.441,4	64,7	12,3	2,7	-11,6	16,0	7,7	3,1
Příspěvek růstu HDP	- domácí poptávkou		3,5	2,7	-2,5	0,5	0,1	0,0
	- zásobami		0,3	-0,5	-3,0	1,4	0,1	0,0
	- čistým vývozem		-0,6	0,9	0,8	0,9	1,7	0,6

Zdroj: Evropská komise, ČSÚ, vlastní výpočty; e = odhad; f = předpověď

	1992 - 2007	2008	2009	2010	2011e	2012f
Míra nezaměstnanosti (definice Eurostatu)	6,7	4,4	6,7	7,3	6,8	7,0
Jednotkové náklady práce	-	3,4	2,4	-0,7	1,2	1,5
Reálné jednotkové náklady práce	-	1,5	0,5	1,0	0,4	-0,3
Míra inflace (HICP)	3,9	6,3	0,6	1,2	1,8	2,7
Směnné relace u zboží	-	-1,9	2,9	-2,7	-1,0	0,0
Obchodní bilance zbožím k HDP	-2,8	0,6	2,3	1,3	2,3	2,6
Běžný účet k HDP	-3,2	-2,9	-3,4	-4,4	-3,6	-3,2
Veřejný deficit k HDP	-3,3	-2,2	-5,8	-4,8	-4,1	-3,8
Strukturální deficit k HDP	-	-4,4	-5,6	-4,6	-3,6	-2,9
Veřejný dluh k HDP	11,3	28,7	34,4	37,6	39,9	41,9

Zdroj: Evropská komise, ČSÚ, vlastní výpočty; e = odhad; f = předpověď

Významné zpomalení a následný pokles výkonnosti české ekonomiky nastal v roce 2008 a vyvrcholil v roce 2009, když se zprvu projevil v podobě rozsáhlého kolapsu vnější poptávky (který dosáhl svého **vrcholu v polovině roku 2009** a vlastně poprvé po roce 1989 byla tímto způsobem testována vysoká míra otevřenosti české ekonomiky v tržních podmínkách, procházejících bezprecedentně silnou recesí). V tomto období vývoz i průmyslová výroba poklesly o rekordních 18% meziročně a HDP zaznamenal největší pokles od počátku 90. let – 5% meziročně. Od druhé poloviny roku 2009 pak můžeme hovořit o velmi pozvolném, křehkém a stále značně nejistém procesu ožívování české ekonomiky.

Od recese k pozvolnému ožívování. Velmi slušné makroekonomické fundamenty a relativně příkladná disciplína a obezřetnost napomohly české ekonomice **vyhnout se globální** (či spíše euro-atlantické) **finanční krizi**, ačkoliv značné ztráty na reálném výstupu zřejmě nebylo možné se s danou ekonomickou strukturou a vysokou mírou otevřenosti se vyhnout (jedinou zemí EU, která neprošla zkušeností ekonomické recese v tomto období, bylo Polsko).

Zatímco první vlna ekonomické recese ovlivnila českou ekonomiku především prostřednictvím zahraničně obchodních toků, další zhoršování ekonomické výkonnosti působilo skrze **útlum domácí poptávky**, především v oblasti **investic** a investičních toků; díky obtížnější dostupnosti financování, především úvěrů, i zastavení toků přímých zahraničních investic a následně i díky úsporným opatřením ve veřejných financích, byly v roce 2009 tvrdě zasaženy i investice (meziroční pokles o více než 11%), jejichž stagnace na utlumené úrovni pokračuje i v dalším období; k tomu se přidal o opatrný vývoj spotřeby domácností, jež celkovou výkonnost domácí poptávky dále potlačil. Zatímco vnější poptávka se zejména díky významnému oživení německé ekonomiky pozoruhodně rychle ozdravila a dosud představuje vlastně jediný významně pozitivní a snad i udržitelný příspěvek naší ekonomické výkonnosti, investice nadále zůstávají v hlubokém útlumu a spotřeba domácností taktéž skromná a značně stlačená.

Bez ohledu na značný šok pro reálnou ekonomiku, tuzemský finanční sektor – byť dominantně v zahraničních rukou – zůstal relativně stabilní, zdravý a především ušetřen krizových stavů známých z Irska, Velké Británie, Řecka, Španělska, Belgie, Německa a dalších zemí; za příčiny tohoto pozitivního jevu je pak možné označit zodpovědnou regulaci, silnou domácí depozitní bázi, nízké vystavení se rizikům ze zahraničí, především pak téměř žádným toxickým aktivům a půjčkám v cizích měnách.

V reakci na hospodářskou krizi i česká vláda přijala dva typy stimulačních opatření, z nichž některé představovaly typické, okamžité stimuly, použitelné pouze pro účely změkčení dopadů krize, jiné mohou být vnímány jako dlouhodoběji použitelný nástroj k podpoře konkurenceschopnosti; celkem činil objem těchto stimulů necelá 2% HDP České republiky.

V současném období tak je možné ekonomiku České republiky charakterizovat svým způsobem jako „dvou-rychlostní“, jejíž dobře a hladce fungující část je spojena se zajišťováním vnější poptávky, přičemž druhá část zaměřená na poptávku tuzemskou v nynějším období z pohledu dynamiky spíše skomírá.

Inflace díky případným daňovým a dalším fiskálním úpravám může i v nadcházejícím období spíše mírně vzlínat, nicméně pravděpodobně nikoliv na hodnoty vymykající se evropským obvyklostem. Nezaměstnanost zůstává relativně vysoká (s ohledem na předkrizové hodnoty) a její razantní snížení není příliš pravděpodobné. Průmyslová výroba především díky zahraničním faktorům se nachází v dobré a udržitelné kondici. Opakem je pak stavebnictví, které vlivem drastické redukce investic i veřejných výdajů prožívá období značného útlumu, což se týká i většiny na tuzemskou poptávku navázaných služeb. Utlumena je současně i spotřeba domácností, jež díky úsporným opatřením státu i soukromého sektoru zřejmě taktéž nebude vykazovat známky významného růstu.

Ukazuje se však velmi zřejmé, že extenzivní faktory rozvoje, stojící za ekonomickým vývojem České republiky v předcházejícím období (stimuly k přílivu přímých zahraničních investic, privatizace významných průmyslových a finančních korporací a expanze korporací v oblasti služeb, atraktivnost země s ohledem na její vstup do EU) pozvolna vyčerpaly svoji působnost a další hospodářský rozvoj a politika jej podporující budou muset klást daleko silnější akcent na rozvoj kvalitativních faktorů v oblasti konkurenceschopnosti, jejichž detailní rozpracování na úrovni malých a středních podniků přináší následující kapitoly tohoto dokumentu (viz jeho návrhová část).

Zlínský kraj

Čistá migrace (změna stavu populace)

Na konci roku 2011 dosáhl počet obyvatel Zlínského kraje 588.990 osob. Oproti předcházejícímu roku tak tento údaj představuje velmi zásadní meziroční úbytek počtu obyvatel v regionu. Předcházející dlouhodobější trend sice spočíval v úbytku počtu obyvatel, který se však v roce 2007 zastavil a v následujícím období fakticky stagnoval, resp. v roce 2009 dokonce i mírně vzrostl. První další viditelnější známka snížení počtu obyvatel nastala v roce 2010 (úbytek o 844 osob), jež v následujícím roce akcelerovala dalším úbytkem o 1.371 osob.

Na okresní úrovni jsou dosud nejaktuálnější údaje roku 2010, které zjevně ukazují, že v okresech Kroměříž a Uherské Hradiště za uplynulých pět sledovaných let došlo k mírnému zvýšení počtu populace, okres Vsetín vykázal stagnaci a pokles počtu obyvatelstva s dopadem na celou populaci regionu se tak výlučně týká demografického vývoje v okrese Zlín.

Na straně druhé v kratším časovém horizontu, ohraničeném obdobím ekonomické krize, začíná být na vývoji populace Zlínského kraje výrazně patrný faktor migrace. Jestliže přirozený přírůstek zůstal po většinu tohoto období kladný, přírůstek daný stěhováním se počínaje rokem 2009 stal výrazně záporným, navíc s dramaticky se prohlubujícím saldem. Optikou okresů lze říci, že migrace zůstává stabilní pouze v okrese Kroměříž; všechny ostatní okresy (nejvíce okres Zlín) čelí riziku viditelného trendu vystěhovávání.

Tabulka 18: Základní demografické údaje pro úroveň okresů k 31.12. 2010

	celkem	muži	ženy
Zlínský kraj	590 361	287 934	302 427
- okres Kroměříž	108 055	52 735	55 320
- okres Uherské Hradiště	144 203	70 389	73 814
- okres Vsetín	145 464	71 252	74 212
- okres Zlín	192 639	93 558	99 081

Zdroj: ČSÚ

Jestliže v předkrizovém období došlo k posílení dynamiky zahraniční migrace v podobě jistého přílivu cizinců coby pracovních sil či trvalých rezidentů na území Zlínského kraje, počínaje rokem 2008 se tento trend prakticky zastavil, resp. ještě zvrátil, když v posledních dvou sledovaných letech (2009 a 2010) se již tak nízký podíl dále snížil. S necelými 1,4% cizinců na celkové v regionu žijící populaci se tak Zlínský kraj řadí spolehlivě na poslední místo v České republice.

Vývoj věkové struktury obyvatelstva

Při pohledu na věkovou strukturu se vývoj v předcházejícím přibližně pětiletém období ukazuje ve Zlínském kraji jako doslova varující. Věková struktura obyvatelstva doznala změn v tom nejméně pozitivním možném smyslu, jehož jediným výrazně pozitivním rysem je další znatelně delší naděje délky dožití jak v případě žen, tak mužů. Z pohledu jak demografického, tak potřeby obměňovat pracovní sílu jsou však zjištěné výsledky až alarmující. Na rozdíl od jiných regionů v České republice ve Zlínském kraji *de facto* neproběhl baby boom, když shodně ve všech okresech regionu mezi lety 2005 a 2010 došlo k dalšímu úbytku počtu obyvatel v nejnižší věkové skupině do 14 let věku, tedy dětí (nejvýznamněji v okrese Vsetín). Taktéž ve skupině obyvatelstva považované za produktivní (15 – 64 let) se počet obyvatel snížil (méně drasticky v okresech Kroměříž a Uherské Hradiště; přibližně o 2.000 osob i více v okresech Vsetín a Zlín). Na straně druhé pak v počtech, jež mnohdy dokonce převyšují součet úbytku ve dvou předchozích věkových kategoriích, narůstá stav populace v post-produktivním věku, tedy osob starších 65 let. S ohledem na výše řečené nemůže být překvapením navýšení průměrného věku ve Zlínském kraji za sledovaných 5 let o 1,3 roku, což je viditelným důkazem faktu, že **Zlínský kraj rychleji než celá Česká republika stárne**.

Popsaný vývoj se tak současně promítá do raketového zvyšování hodnoty indexu stárí, jež poměřuje počet obyvatel v post-produktivním věku vůči nejnižší věkové skupině⁴. Hodnota indexu od roku 2005 do roku 2010 vzrostla jak v kraji jako celku, tak i v jeho jednotlivých okresech. V případě kraje se růst pohyboval od 99,4 na 115,7 bodů; v případě jednotlivých okresů byly jeho hodnoty nejnižší v okrese Vsetín (89,9 v roce 2005, 104,7 v roce 2010), naopak nejvyšší za rok 2010 byly v okrese Kroměříž (101,4 v roce 2005, 118,7 v roce 2010).

⁴ Index stárí vyjadřuje počet osob ve věku 65 let a více na 100 dětí ve věku 0 – 14 let.

Vývoj ekonomiky a jeho determinanty

V předkrizovém období byl Zlínský kraj schopen velmi razantně akcelarovat svůj ekonomický růst, který zásadním způsobem přispěl k průběhu reálné konvergence až nad úroveň 70% průměru EU. Silná ekonomická dynamika a stabilní ekonomická struktura byla schopna udržet proces reálné konvergence i přes nejhorší tuzemský i evropský rok za mnoho minulých dekád – 2009 (ekonomika Zlínského kraje vykázala meziroční pokles o 3%, kdežto ekonomika České republiky o 4,7% meziročně a Evropské unie o 4,2% meziročně). Naopak v roce 2010 došlo z pohledu Zlínského kraje k divergentnímu ekonomickému vývoji, v němž HDP regionu rostl meziročně o 1,8%, kdežto česká ekonomika vykázala růst o 2,7% meziročně (a EU pak taktéž 1,8% meziročně). I přes viditelný a zjevně úspěšný proces reálné konvergence v předchozím období však Zlínský kraj stále zůstává podrozvinutým regionem s vysokým růstovým potenciálem v celostátním i unijním srovnání. Pokud však ekonomickou vyspělost Zlínského kraje porovnáme v roce 2009 s průměrnou ekonomickou úrovní regionů nových členských států EU-12, můžeme konstatovat, že ekonomická vyspělost Zlínského kraje je oproti nim přibližně o 20 procentních bodů vyšší (70,6% průměru EU, oproti 52,3% průměru EU průměrného regionu zemí EU-12).

Další dlouhodobou předností Zlínského kraje, pozitivně ovlivňující jeho ekonomickou výkonnost, je vysoká míra soudržnosti a kvality v řadě neekonomických, především sociálních a environmentálních charakteristik.

V roce 2010 se ekonomický výkon Zlínského kraje podílel na celostátním ekonomickém výkonu 4,7% (o jednu desetinu procentního bodu méně než v předcházejících dvou letech). Z pohledu růstové dynamiky byl z pohledu Zlínského kraje nejpříznivějším v posledním období rok 2008, kdy růst HDP dosáhl reálně 9,4% meziročně, čímž se stal bezkonkurenčně nejdynamičtější se rozvíjejícím regionem České republiky. Ani míra poklesu v roce 2009 však nebyla v regionálním porovnání nijak dramatická (pátá až šestá nejméně výrazná). Zlínský kraj však v roce 2010 nezachytil nástup do procesu ekonomického oživení a v pořadí krajů podle tempa růstu obsadil až 10.místo.

HDP na obyvatele Zlínského kraje v roce 2010 dosáhl 301.442 Kč, což představovalo 84,0% průměru České republiky a 7. místo v meziregionálním žebříčku (v roce 2007 81,8%) a předběžných 66,8% průměru EU-27 (v roce 2007 65,2%).

Tabulka 19: Hrubý domácí produkt na obyvatele - 2010

Česká republika; kraj	HDP na obyvatele (Kč)
Hl. m. Praha	776.968 (1.)
Středočeský	322.811 (3.)
Jihočeský	306.833 (5.)
Plzeňský	306.628 (6.)
Karlovarský	259.560 (14.)
Ústecký	299.435 (8.)
Liberecký	268.480 (13.)

Královéhradecký	308.946 (4.)
Pardubický	283.710 (11.)
Vysočina	292.669 (10.)
Jihomoravský	335.983 (2.)
Olomoucký	270.987 (12.)
Zlínský	301.442 (7.)
Moravskoslezský	297.177 (9.)
Česká republika	358.957

Zdroj: ČSÚ

Zlínský kraj zůstává i přes silný rozvojový rozmach v předkrizovém období investičně podrozvinutý s tendencí nezlepšování se spíše setrvalého stavu. Jeho podíl na celostátním objemu investic do hrubého fixního kapitálu v roce 2009 činil pouze 3,2% (v roce 2007 to bylo 3,5%) a ve stejném období představovala tvorba hrubého fixního kapitálu na obyvatele pouze 57,17% celostátního průměru (o více než 4 procentní body méně než v roce 2007. Zlínský kraj je z tohoto pohledu **těžce podinvestován** a s předpokládaným nástupem ekonomického ožívání by jednou z jeho hlavních priorit pro dosažení dlouhodobého růstu měly být masivní investice do zpracovatelského průmyslu, infrastruktury a služeb. I čistý disponibilní důchod domácností – jako výrazný obraz životní úrovně – byl ve Zlínském kraji celostátně mírně podprůměrný; jeho hodnota přepočtená na obyvatele v roce 2010 činila 175.339,- Kč (ekvivalent 93,4% celostátního průměru; nicméně během dvou let pokles o více než dva procentní body svědčí o tom, že tento ukazatel životní úrovně se v celostátním kontextu ve Zlínském kraji zhoršuje).

Stejně jako v řadě dalších regionů České republiky, i ve Zlínském kraji – přes výrazné zlepšení, především u věkově mladších skupin společnosti – přetrvává stále nedostatečná vzdělanostní a kvalifikační struktura obyvatelstva, což je závažný postřeh za předpokladu, považujeme-li vzdělání a dosaženou kvalifikační úroveň za rozhodující dlouhodobý rozvojový faktor a parametr. Zlínský kraj a jeho ekonomika nicméně disponují značným dlouhodobým rozvojovým potenciálem, spočívajícím jak ve schopnosti rozhodujících odvětví průmyslu a služeb obstát v zahraniční konkurenci nejen na tuzemském, ale především na zahraničním trhu, tak současně i ve schopnosti optimálně využívat regionálních a místních zdrojů (pracovních, znalostních, přírodních a dalších) k rozšíření lokální a regionální nabídky.

V rámci dokumentu PRÚOZK se odvoláváme na výše popsanou ucelenou a detailní analýzu, přičemž v následující textu se budeme primárně držet pohledu, o němž se domníváme, že je schopen autenticky identifikovat především vnitroregionální rozdíly v charakteristikách ekonomického, sociálního a environmentálního rozvoje. Budeme přitom držet linii danou SRZK a tím i dodržovat její členění na čtyři základní pilíře:

1. **konkurenceschopnost** – primárně se orientující na ekonomický rozvoj, jeho aktuální stav a identifikaci faktorů jeho budoucí akcelerace;
2. **úspěšnou společnost** – vycházející z názoru, že ekonomicky prosperující systém je povinen zajistit základní legitimní sociální funkce v oblasti vzdělávání, pravidel trhu

práce, vlastního sociálního zabezpečení a zdravotního systému s tím, že čím je systém ekonomicky vyspělejší, tím by mělo být jeho angažmá v této věci intenzivnější;

3. **infrastrukturu a rozvoj venkova** – zaměřující se na to, aby vybavenost regionu a jeho součástí odpovídajícím systémem dopravní, technické, občanské a další infrastruktury, se speciálním akcentem na rozvoj venkovských oblastí, byla odpovídající rozvíjející se zemi počátku 21. století;
4. **atraktivní region** – primární pozornost je zaměřena především na oblast kapacit a kvality poskytovaného produktu cestovního ruchu a potřebnost udržení odkazu i aktivního rozvoje kultury a kulturnosti v regionu i jeho součástech.

V porovnání se SRZK byl pro tento účel počet sledovaných indikátorů zásadně redukován právě pro účel lepší identifikace rozdílů mezi jednotlivými oblastmi v rámci regionu Zlínského kraje. Metodické zdůvodnění postupu je vysvětleno v pasáži 2.5.1 a vychází z metodik používaných v rámci Eurostat⁵ i ČSÚ.

Jako průřezové demografické relevantní faktory charakterizující regionální disparity byly identifikovány tyto dva ukazatele:

- a) **Průměrné roční tempo změny počtu obyvatel za poslední čtyři roky** – jedná se o průměrné⁶ meziroční tempo změny počtu obyvatel k 31.12. daného roku za období let 2007 až 2010; zdrojem dat je ČSÚ.
- b) **Index stáří** – tvoří ho poměr obyvatel ve věku 65 a více let vůči obyvatel do 14 let věku; vztahuje se k 31.12.2010 a zdrojem dat je ČSÚ.

2.3.1 Konkurenceschopná ekonomika

Prakticky po celé období první dekády 21. století – s vrcholem v roce 2008 v podobě téměř desetiprocentního růstu, jež byl spolehlivě nejvyšší mezi všemi regiony v České republice - se ekonomika Zlínského kraje vyznačovala značnou dynamikou a přesvědčivým procesem reálné konvergence vůči průměru EU, jež by v relativním vyjádření neměla být zásadním způsobem zastavena ani probíhajícími dopady ekonomické krize. Přes tento pozitivní vývoj zůstává ekonomická vyspělost Zlínského kraje vůči průměru EU podprůměrná a podrozvinutá. Vyznačuje se stále relativně nízkým podílem terciérního sektoru na HDP. V rámci ekonomiky České republiky nedosahuje míra investic ve Zlínském kraji výrazně vysokých hodnot. Jako významný ukazatel životní úrovně však ve Zlínském kraji je registrována relativně vysoká hodnota disponibilního důchodu na obyvatele.

Ekonomika Zlínského kraje se vyznačuje silnou podnikatelskou základnou v sektoru malých a středních podniků. V posledním sledovaném období let 2008 – 2010 ještě v dozvuku velmi vysoké ekonomické dynamiky se počet podnikatelských subjektů nesnížil. Naopak lze hovořit o pozitivním přizpůsobování struktury podnikatelských subjektů: na jedné straně dochází k viditelnému úbytku počtu subjektů v zemědělském sektoru a v oblasti finančního zprostředkování; na straně druhé pak v prakticky všech ostatních oborech zpracovatelského

⁵ Statistický úřad Evropské unie.

⁶ Byl použit geometrický průměr, který je pro účely průměrování temp růstu či poklesu vhodnější.

průmyslu, stavebnictví, obchodu, dopravy, ubytovacích a stravovacích služeb, služeb informačních a komunikačních technologií, vzdělávacích, výzkumných a vývojových aktivit, zdravotních a sociálních služeb, i služeb kulturních, zábavních a rekreačních dochází dochází ve větší či menší míře k nárůstu počtu podnikatelských subjektů. Lze předpokládat, že v dlouhodobějším horizontu se bude váha silného zpracovatelského průmyslu na ekonomické výkonnosti spíše snižovat, byť v podmínkách kraje zůstane dlouhodobě velmi vysoká. Udržení jeho konkurenceschopnosti především na základě zlepšení kvalitativních parametrů je však zásadně důležité. Nárůst počtu ekonomických subjektů pravděpodobně dosáhl svých limitů; nejen vlivem ekonomické krize lze předpokládat zastavení tohoto trendu. V budoucnu lze rovněž očekávat zvýšení váhy podniků střední velikosti a omezení četnosti mikrofirem. Okres Zlín zůstane přirozeným ekonomickým centrem kraje.

Tabulka 20: Počet a tržby podniků zpracovatelského průmyslu se 100 a více zaměstnanci

	Počet podniků			Tržby v mil. Kč		
	2008	2009	2010	2008	2009	2010
Potravinářský	18	19	19	8.690	8.827	8.910
Textilní a kožedělný	10	3	2	i.d.	-	-
Dřevozpracující	4	4	2	-	-	-
Papírenský	4	2	2	742	i.d.	i.d.
Chemický	7	7	5	13.705	7.981	10.686
Pryžový a plastikařský	26	29	24	54.564	59.885	57.958
Výroba nekovových výrobků	5	5	4	2.689	1.958	1.566
Výroba kovů, hutnictví	42	47	37	4.864	1.245	1.938
Strojírenství	22	16	14	7.906	4.932	4.897
Elektrotechnický	27	13	12	15.250	15.751	18.492
Výroba dopravních prostředků	13	19	16	8.232	5.420	6.707
Ostatní zpracovatelský průmysl	12	2	3	i.d.	i.d.	i.d.
Celkem	191	192	164	137.672	123.456	130.039

Zdroj: ČSÚ

Průmysl regionu Zlínského kraje se opírá o velmi silnou pozici tradičního pryžového a plastikařského odvětví; jeho váha se v budoucnu bude zřejmě mírně snižovat ve prospěch služeb. Vzhledem k okrajové poloze kraje v rámci České republiky je průmyslová výroba v celostátním měřítku silně zaměřena na tuzemskou poptávku (což se ukazuje být relativní výhodou v období krize). Značným rozvojovým potenciálem regionu Zlínského kraje zůstává strategická průmyslová zóna, jejíž finální naplnění silně ovlivní průmyslovou strukturu v rámci kraje. V nedávné minulosti ztratil region svoji tradiční pozici v odvětvích především textilního a kožedělného průmyslu, jejichž význam pro regionální ekonomiku již patrně nikdy nebude tak silný jako v minulosti. Tento prostor je zapotřebí efektivně zaplnit. Přestože firmy ve Zlínském kraji vydávají viditelně rostoucí objem výdajů na výzkum, vývoj a inovace, je

jeho váha v celostátním porovnání stále nízká. V posledním období se přesvědčivě zvýšil počet organizací a institucí zaměřených na podporu podnikání a inovací; problémem je stále jejich slabá spolupráce a koordinace a z toho plynoucí nevyužívání žádoucích synergií. Pro zachycení trendu rostoucího významu inovací je nezbytné zlepšit spolupráci mezi podnikatelskou a akademickou sférou a dobudovat infrastrukturu pro jejich podporu.

Následkem krize lze pozorovat trend zjevného poklesu středně velkých podnikatelských subjektů ve zpracovatelském průmyslu, stejně jako vývoj v oblasti tržeb. K významné redukci počtu subjektů došlo dále v textilním a kožedělném průmyslu; pokles počtu subjektů a významná redukce tržeb je patrná v případě strojírenství, výroby kovů a hutnictví. Naopak nárůst tržeb napříč krizovým obdobím byl patrný v případě nosného odvětví regionu – pryžového a plastikářského průmyslu; uspokojivý vývoj tržeb vykázaly rovněž podniky v elektrotechnickém průmyslu.

V posledním období je silně pozorováno zvyšování využívání médií ICT pro osobní i profesní potřebu; výrazně například roste počet veřejně přístupných míst pro internet. V meziregionálním porovnání to však stále nestačí; lichotivější pozici však Zlínský kraj zaujímá například u vybavení domácností PC. Demografický vývoj v podobě rostoucího podílu starších obyvatel však může částečně bránit tomu, aby se ukazatele využití ICT ve Zlínském kraji dostaly celostátně na nadprůměrnou úroveň. Zvyšuje se však rovněž viditelně zaměstnanost v odvětvích ICT, jejíž atraktivnost podtrhuje zvyšující se velmi nadprůměrná mzda.

Pro analýzu konkurenceschopnosti a identifikaci vnitroregionálních rozdílů na úrovni obcí s rozšířenou působností ve Zlínském kraji byly zařazeny následující ukazatele:

- a) **Počet podniků bez zaměstnanců a mikropodniků na 1000 obyvatel** – poměr počtu podniků⁷ bez zaměstnanců a podniků s počtem zaměstnanců 1 až 9 zaměstnanců k 31.12.2011 vůči 1000 obyvatelům; zdrojem dat je ČSÚ.
- b) **Počet malých a středních podniků na 1000 obyvatel** – poměr počtu podniků⁸ s počtem zaměstnanců 10 až 249 k 31.12.2011 vůči 1000 obyvatelům; zdrojem dat je ČSÚ.
- c) **Průměrné roční tempo přírůstku/úbytku ekonomických subjektů za poslední čtyři roky** – jedná se o průměrné⁹ meziroční tempo změny počtu všech registrovaných ekonomických subjektů (bez ohledu na velikost či právní formu) k 31.12. daného roku za období let 2008 až 2011; zdrojem dat je ČSÚ.
- d) **Míra registrované nezaměstnanosti** – 12ti měsíční průměr míry registrované nezaměstnanosti za období I/2011 až XII/2011 dle evidence na Úřadech práce; zdrojem dat je MPSV ČR.

⁷ Jedná se o subjekty typu „statistický podnik“, tedy takové, u kterých byla ve sledovaném období zjištěna ekonomická aktivita

⁸ Jedná se o subjekty typu „statistický podnik“, tedy takové, u kterých byla ve sledovaném období zjištěna ekonomická aktivita

⁹ Byl použit geometrický průměr, která je pro účely průměrování temp růstu či poklesu vhodnější.

- e) **Počet uchazečů o práci na jedno volné místo** – 12ti měsíční průměr podílu uchazečů o práci v evidenci Úřadů práce vůči počtu volných míst za období I/2011 až XII/2011 dle evidence na Úřadech práce; zdrojem dat je MPSV ČR.

2.3.2 Úspěšná společnost

Zlínský kraj se od počátku 90. let až do roku 2007 a následně i v posledním sledovaném období roku 2011 vyznačoval mírným, aktuálně však dokonce i poměrně radikálním, poklesem celkového počtu obyvatel a nízkou hodnotou migračního salda. Je pozorován viditelný jev stárnutí populace. V menších sídlech je však podíl mladé populace relativně vysoký. Navíc, s velkou mírou pravděpodobnosti se tyto nepříznivé demografické charakteristiky budou dále stupňovat a sílit. Každopádně však jedinou stabilně rostoucí věkovou skupinou jsou obyvatelé nad 65 let, jejichž přírůstek odpovídá (místy až překračuje) počet snížení osob ve dvou zbývajících sledovaných věkových kategoriích. Lze snad usuzovat, že překonání následků ekonomické krize a opětovné nastolení funkční ekonomické otevřenosti, společně s cílenou a podporovanou investiční politikou na úrovni regionu, se opět může projevit v otevření potenciálu pro zmírnění poklesu počtu obyvatelstva vlivem zahraniční (ev. tuzemské) migrace.

V budoucnu zřejmě vyvstane potřeba vyšší míry využívání doplňkových soukromých zdrojů financování (vedle dominantních zdrojů veřejných), především na vyšších úrovních vzdělávání. Vzdělanostní struktura regionu Zlínského kraje se nachází mírně pod celostátním průměrem – vyšší procento osob se základním vzděláním a bez vzdělání doprovází nižší podíl vysokoškoláků. Na druhé straně však relativně pozitivní trend spočívá v pozvolném nárůstu podílu vysokoškoláků a poklesu podílu osob s nejnižším vzděláním na celkovém počtu obyvatelstva, který by měl výrazně pokračovat i do budoucna. Pro budoucí oborovou optimalizaci sítě školských zařízení je důležité ustavení systému spolupráce mezi vzdělávacím a podnikatelským sektorem. Očekávaný negativní demografický trend nemusí nutně znamenat zavírání školských zařízení; alternativou je využít jejich kapacit pro rostoucí poptávku po celoživotním učení. Pro zesílení potřeby vzdělávání jako významné lidské hodnoty je nutná další modernizace školské infrastruktury, včetně vybavení škol moderními učebními pomůckami.

Tabulka 21: Vzdělanostní struktura obyvatelstva

% celkové populace	2007		2008		2009		2010	
	ČR	ZL	ČR	ZL	ČR	ZL	ČR	ZL
Základní a bez vzdělání	19,0%	20,0%	18,7%	20,1%	17,6%	19,1%	16,6%	18,4%
Střední bez maturity	36,7%	38,6%	35,8%	37,8%	35,8%	36,5%	35,4%	37,4%
Střední s maturitou	33,2%	31,2%	33,8%	31,1%	33,9%	32,8%	34,2%	32,3%
Vysokoškolské	11,0%	9,9%	11,7%	10,9%	12,7%	11,3%	13,7%	11,8%

Zdroj: ČSÚ, celková populace ve věku 15 a více let, stav vždy ke konci daného roku

Míra ekonomické aktivity ve Zlínském kraji se nachází mírně pod průměrem České republiky; svého vrcholu dosáhla v roce 2007 a od té doby vykazuje tendenci poklesu (56,8%

v roce 2010 oproti 59% v roce 2007). Analýza míry ekonomické aktivity podle věku ukáže, že pouze skupina osob ve věkovém rozpětí 40 – 44 let věku vykazuje stabilní přírůstek míry ekonomické aktivity. Všechny ostatní věkové skupiny tak lze považovat za – do jisté míry – citlivé až rizikové. O to větší důraz na kvalitativní parametry vzdělání a jejich orientace na možnosti následného pracovního uplatnění jak v oblasti vzdělávacích aktivit dětí a mládeže, tak v oblasti celoživotního vzdělání dospělé populace, by měl být kladen. Výzvou do budoucna je jistě zvýšení zaměstnanosti osob s nejnižším vzděláním a osob v předdůchodovém věku, problém však začíná přesahovat i do dalších věkových skupin. Míra nezaměstnanosti je ve Zlínském kraji dlouhodobě mírně nad průměrem České republiky a v současné době prudké akcelerace míry nezaměstnanosti v EU poměrně výrazně pod unijním průměrem; došlo k výraznému prodloužení délky trvání nezaměstnanosti (v průměru přes 450 dnů ke konci roku 2010), což evokuje prohlubování strukturálních poruch mezi nabídkou a poptávkou po pracovní síle. Průměrná mzda ve Zlínském kraji v roce 2010 setrvala přibližně na úrovni 86,1% celostátního průměru.

Nejvýznamnější kapacity poskytovaných sociálních služeb jsou využívány ve prospěch seniorů, především pak na fungování domovů pro seniory. Dojem nedostatku kapacit domovů pro seniory vyvolává skutečnost, že velká část jejich klientů by s podporou terénních a ambulantních služeb mohla žít ve svém přirozeném sociálním prostředí. Sociální služby jsou dominantně financovány dotacemi ze státního rozpočtu s úhradami od uživatelů. Nerovnoměrně rozloženou síť sociálních služeb je třeba optimalizovat na základě pravidelné aktualizace příslušných rozvojových dokumentů.

Základní charakteristiky zdravotnictví Zlínského kraje vykazují stabilitu. Negativním rysem je vysoká relativní hodnota pracovní neschopnosti. Do budoucna se zvýší potřeba dále koncentrovat specializované medicínské technologie, doprovázená centralizací a eventuální dislokací některých pracovišť. Rozvojové priority jednotlivých oborů nemocniční i ambulantní péče a další strategické potřeby rozvoje zdravotnictví ve Zlínském kraji jsou detailně specifikovány v dokumentu Integrované strategické koncepce pro řízení zdravotnictví a rozvoj zdravotnických služeb ve Zlínském kraji.

Pro analýzu úspěšné společnosti a identifikaci vnitroregionálních rozdílů na úrovni obcí s rozšířenou působností byly zařazeny následující ukazatele:

- a) **Podíl uchazečů o práci v evidenci ÚP nad 12 měsíců** – poměr uchazečů o práci, kteří jsou v evidenci Úřadů práce vedeni déle než 12 měsíců vůči všem uchazečům o práci v evidenci Úřadů práce k 31.12.2011; zdrojem dat je ČSÚ na základě dat z MPSV.
- b) **Podíl obyvatel ve věku 15 a více let s vysokoškolským vzděláním** – poměr počtu obyvatel s ukončeným vysokoškolským vzděláním vůči všem obyvatelům ve věku 15 a více let k 23.6.2011; zdrojem dat je ČSÚ a Sčítání lidu, domů a bytu v roce 2011.
- c) **Počet základních škol na 1000 obyvatel ve věku 0 až 14 let** – poměr počtu základních škol s vyšším stupněm (tedy s 1. až 9. třídou) vůči 1000 obyvatelům ve věku do 14 let k 31.12.2010; zdrojem dat je ČSÚ.
- d) **Počet praktických lékařů pro dospělé na 1000 obyvatel ve věku 15 a více let** – poměr součtu samostatných ordinací praktického lékaře pro dospělé a detašovaných pracovišť

samostatné ordinace praktického lékaře pro dospělé¹⁰ vůči 1000 obyvatelům ve věku od 15 let k 31.12.2010; zdrojem dat je ČSÚ.

- e) **Počet lůžek v domovech pro seniory na 1000 obyvatel ve věku 65 a více let** – poměr součtu lůžek v domovech pro seniory vůči 1000 obyvatelům ve věku od 65 let k 31.12.2011; zdrojem dat je ČSÚ a Krajský úřad Zlínského kraje.

2.3.3 Efektivní infrastruktura a rozvoj venkova

Zlínský kraj se vyznačuje v delším časovém horizontu výrazným zlepšením celkové kvality životního prostředí a v porovnání s celostátním standardem vysokou mírou neporušenosti a celistvosti životního prostředí; tento pozitivní trend se však v posledním období nepostupuje dále tak přesvědčivě jako v předchozím období. Přesto však stav životního prostředí ve Zlínském kraji patří mezi jeho největší přednosti. Ve Zlínském kraji je lokalizován relativně veliký rozsah chráněných krajinných oblastí v celostátním porovnání. Celková částka ve prospěch environmentálních investic v celostátním porovnání není vysoká a v čase je velmi proměnlivá. Roste objem investičních i neinvestičních prostředků do nakládání s odpady, výzvou do budoucna zůstává vyšší podíl recyklace. Výskyt starých ekologických zátěží a spontánně šířených skládek je stále značný a v posledním období rostoucí. Výrazně se snížilo množství vypuštěných znečišťujících látek do vodních toků. Míra napojení na čističky odpadních vod však zůstává nízká (v roce 2010 čtvrtý nejnižší počet mezi kraji v České republice). Existuje vysoký potenciál pro dlouhodobé zlepšení životního prostředí v oblasti environmentálního vzdělávání. Dále se zvýší význam energetických úspor a zvyšování energetické účinnosti a rozšiřování využití obnovitelných zdrojů energie udržitelným způsobem. Důležitou charakteristikou je i plynofikace a ekologizace obcí pomocí obnovitelných zdrojů energie (OZE) případně druhotných zdrojů energie (DZE), a to z důvodu, že zvyšující se cena zemního plynu způsobuje, že občané spalují v původních topeništích na tuhá paliva odpady nebo v lepším případě přecházejí od ZP na kotle na biomasu.

Zemědělské aktivity a zaměstnanost v zemědělství pokračují další vlnou absolutního útlumu (v období let 2008 – 2010 byl největší úbytek počtu podnikatelských subjektů právě v sektoru zemědělství), doprovázeného buď poklesem rozsahu zemědělských ploch a zhoršením sociálně ekonomických podmínek v zemědělství a na zemědělství silně závislých oblastech, anebo nevyužíváním potenciálu zemědělského půdního fondu. I proto je žádoucí rostoucí míra diverzifikace ekonomických aktivit na venkově a je reálné očekávat rostoucí podíl mimozemědělských činností ve venkovských oblastech. Současně však není smyslem, aby docházelo k absolutnímu objemu zemědělských aktivit; jejich tržně konformní podpora i cestou usnadnění vstupu zemědělců na nynější trh by měla představovat žádoucí způsob zachování ekonomických aktivit i společenské stabilizace řady venkovských oblastí. Není stále dostatečně využíván daný potenciál místních přirozených zdrojů, především regionálně

¹⁰ Údaje o konkrétním počtu praktických lékařů nejsou k dispozici, proto používáme zjednodušený předpoklad, že jedna samostatná ordinace, resp. jedno detašované pracoviště samostatné ordinace je využíváno jedním praktickým lékařem.

typických zemědělských aktivit a produktů (i přes zvýšenou poptávku po produktech na farmářských trzích či lokální gastronomii). Klíčovou výzvou je tak zvýšení ekonomické výkonnosti a konkurenceschopnosti zemědělství a trvale udržitelné využívání zemědělské půdy při výrazném kvalitativním zlepšení ekonomických činností. Trendem se stane například orientace na určité specifické plodiny (pěstované například i pro energetické účely) a orientace na produkci biopotravin. Venkovské oblasti Zlínského kraje oproti městům stále zaostávají z pohledu vybudované funkční technické (lepší se) a občanské (horší se) infrastruktury.

Tabulka 22: Vybrané ukazatele dopravy ve Zlínském kraji

	2008	2009	2010
Délka silnic a dálnic (km)	2.121	2.122	2.140
- z toho dálnice	7	8	13
- z toho silnice I. Třídy	339	342	358
Motorová vozidla			
Osobní a dodávkové automobily	217.977	220.322	223.588
Nákladní automobily	28.575	28.424	28.620
Silniční tahače	963	774	690
Návěsy	2.824	2.656	2.750
Autobusy	965	927	902
Motocykly	45.669	46.360	47.370
Silniční nákladní doprava			
Vývoz věcí do jiných krajů (tis. tun)	2.933	2.619	3.086
Dovoz věcí z jiných krajů (tis. tun)	3.751	3.394	2.922
Přeprava věcí v rámci kraje (tis. tun)	10.217	9.751	9.126
Veřejná autobusová doprava			
Přeprava cestujících v rámci kraje (tis. osob)	27.635	29.958	26.633
Železniční doprava			
Provozní délka železničních tratí (km)	358	358	358
Přeprava cestujících v rámci kraje (tis. osob)	6.581	5.685	5.697

Zdroj: Ministerstvo dopravy České republiky

Zlínský kraj disponuje hustou dopravní sítí a představuje relativně významnou dopravní lokalitu s velkým potenciálem se stát v rámci Schengenského prostoru součástí intenzivního dopravního propojení východní a západní části EU. V nedávném období bylo v tomto ohledu dosaženo významného pokroku přivedením dálnice D1 do teritoria Zlínského kraje a zprovozněním významného úseku rychlostní komunikace R55. Na straně druhé stávající útlum ve výstavbě dopravní infrastruktury počínaje rokem 2010, způsobený významnou redukcí veřejných výdajů na výstavbu klíčové dopravní infrastruktury může s ohledem na potřeby Zlínského kraje ohrozit či oddálit realizaci dalších významných propojení, především pak pokračování výstavby dálnice D1 směrem na Lipník nad Bečvou (již mimo teritorium

Zlínského kraje) a především pak pokračování výstavby rychlostních komunikací R55 a R49, které by měly významný páteří přínos jak pro vnitroregionální, tak mimoregionální mobilitu s významným mezinárodním rozměrem. Kvalitativní parametry stávající dopravní infrastruktury však mnohdy stále nevyhovují (například stále vysoká míra úseků silničních komunikací projíždějících obcemi). Aktuální trendy vývoje dopravní politiky EU mohou korespondovat i s úvahami o investicích do vodní dopravy v rámci regionu Zlínského kraje nejen pro turistické a volnočasové účely, ale taktéž pro nákladní mobilitu. Kraj disponuje značným potenciálem využívání sítě cyklostezek (který v nedávném období taktéž viditelně naplňoval) coby žádoucí alternativy i pro turistické účely s minimálními negativními dopady na životní prostředí. Prostor (i přes zlepšení) stále existuje pro zvýšení úrovně a míry integrace informačních systémů v dopravě, dopravní obslužnosti a veřejné dopravní služby.

Pro analýzu infrastruktury a rozvoje venkova a identifikaci vnitroregionálních rozdílů byly zařazeny následující ukazatele:

- a) **Počet veřejných dopravních spojů ve špičce na 1000 obyvatel** – poměr součtu meziměstských veřejných dopravních spojů (autobusy, vlaky) přijíždějících do ORP v ranní špičce (6:00 až 8:00 hodin) a odjíždějících z ORP v odpolední špičce (14:00 až 16:00 hodin) vůči 1000 obyvatelům v únoru 2012; zdrojem dat je informační systém IDOS.
- b) **Počet dokončených bytů za poslední čtyři roky na 1000 obyvatel** – poměr součtu počtu dokončených bytů v letech 2007 až 2010 vůči počtu obyvatel k 31.12. 2010; zdrojem dat je ČSÚ.
- c) **Podíl obyvatel žijících v obcích s kanalizací napojenou na čistírnu odpadních vod** – poměr občanů žijících v obcích vybavených kanalizací ústící do čistírny odpadních vod vůči všem obyvatelům v obcích daného ORP k 31.12. 2010; zdrojem dat je ČSÚ.
- d) **Délka silnic II. a III. třídy v km na 100 km²** – podíl délky silnic II. a III. třídy vůči rozloze v 1000 km² k 30.9.2011; zdrojem dat je Ředitelství silnic Zlínského kraje.
- e) **Změna počtu obyvatel ve venkovských obcích od roku 2007** – poměr občanů žijících v obcích do 2000 obyvatel k 31.12. 2007 vůči počtu obyvatel žijících v obcích do 2000 obyvatel k 31.12. 2010; zdrojem dat je ČSÚ.

2.3.4 Atraktivní region

Přírodní podmínky i kulturně-historické a duchovní bohatství vytvářejí dostatečné předpoklady pro úspěšný rozvoj cestovního ruchu. Kvalitativní stránka zařízení cestovního ruchu prošla v posledním období zásadním zlepšením, jež se projevilo ve faktu, že v roce 2011 byl Zlínský kraj regionem, který v rámci České republiky byl schopen přilákat bezkonkurenčně největší přírůstek zahraničních návštěvníků; stejně jako rozsah nabídky produktů cestovního ruchu doznal v posledním období významně pozitivní změny, jež je současně doprovázena značnou cenovou vstřícností, když cenová hladina produktů cestovního ruchu je výrazně níže v porovnání s republikovým průměrem. V nedávném období byla pořízena řada nových, na kvalitu zaměřených investic do cestovního ruchu, jež zásadním způsobem zvýšila kvalitativní laťku náročnosti jeho nabídky; to by se mělo následně

promítnout ve vyšším naplnění potenciálu cestovního ruchu (daném mírou využití kapacit turistické infrastruktury), jež byl zásadně redukován především v průběhu krizového období, které zasáhlo výkonnost turistického průmyslu i v ostatních regionech České republiky i EU. V porovnání s rokem 2007 došlo v roce 2010 ke snížení počtu ubytovacích zařízení a lůžek, avšak při souběžném zvýšení kvality standardů (nárůst počtu zařízení vyšší a nejvyšší hotelové kategorie o téměř 50%); méně příznivým rysem je souběžné snižování míry využitelnosti lůžek ve stejném období o cca 4 procentní body na přibližně 36%. Při stále výrazném poklesu počtu návštěvníků i přenocování v porovnání s rekordním rokem 2007 se objevuje mírně pozitivní trend v podobě alespoň udržení, či nepatrného prodloužení délky pobytu turisty na území Zlínského kraje. Pozitivním rysem pro cestovní ruch je zajištění přivedení dálnice D1 na teritorium Zlínského kraje; současně však brzdy je nynější útlum ve výstavbě dalších navazujících úseků nejen dálnice D1 (již mimo teritorium Zlínského kraje), tak rychlostních komunikací R49 a R55. Výrazný impuls rozvoji cestovního ruchu dodává efektivní a přínosný výkon instituce destinačního managementu – Centrály cestovního ruchu Východní Moravy.

Tabulka 23: Ukazatele cestovního ruchu v regionu Zlínského kraje a České republiky

	2007	2008	2009	2010	2010 – ČR
Hromadná ubytovací zařízení celkem	366	352	338	348	7.235
Pokoje	7.999	7.934	7741	8050	176.403
Lůžka	21.564	20.926	20.126	20.884	449.068
Místa pro stany a karavany	1.540	1.214	1.376	1.618	49.844
Hosté	532.482	497.452	448.222	462.676	12.211.878
- z toho cizinci	77.308	72.938	59.236	57.939	6.333.996
Přenocování	1.832.753	1.682.314	1.555.059	1.568.053	36.908.811
- z toho cizinci	247.183	209.243	166.081	160.870	18.365.947
Průměrný počet přenocování	3,4	3,4	3,5	3,4	3,0
- z toho cizinci	3,2	2,9	2,8	2,8	2,9
Průměrná doba pobytu ve dnech	4,4	4,4	4,5	4,4	4,0
- z toho cizinci	4,2	3,9	3,8	3,8	3,9
Čisté využití lůžek (%)	33,2	34,0	30,2	30,4	34,6
Využití pokojů (%)	40,0	39,6	36,0	36,2	40,5

Zdroj: ČSÚ

Zlínský kraj se vyznačuje vysokou úrovní vybavenosti kulturním bohatstvím, odrážející se v dobré návštěvnosti veřejně zpřístupněných památek a tvorbou specifických produktů, jimiž je tento odkaz dále zprostředkováván jsoucím i potenciálním návštěvníkům. Vysoká je četnost lidových uměleckých souborů s vysokou uměleckou úrovní, jež představuje jedinečný rys Zlínského kraje v tomto kulturním segmentu. Velmi významný je v regionu taktéž akcent na církevní tematiku a její propojení s kulturou, vzděláváním i turismem. Zvýšení návštěvnosti kulturních zařízení pomůže lepší propojení s cestovním ruchem a zintenzivnění systematických propagačních a marketingových aktivit. Rezervy do budoucna existují v problematice propojení kulturních a vzdělávacích subjektů.

Pro analýzu atraktivního regionu a identifikaci vnitroregionálních rozdílů byly zařazeny následující ukazatele:

- **Počet lůžek hromadných ubytovacích zařízení na 1000 obyvatel** – poměr počtu lůžek v hromadných ubytovacích zařízeních¹¹ vůči 1000 obyvatelům k 31.12.2010; zdrojem dat je ČSÚ.
- **Počet nemovitých kulturních památek na 100 km²** – poměr počtu nemovitých památek vůči 100 km rozlohy území v únoru 2012; zdrojem dat je Národní památkový úřad.
- **Počet přenocování v hromadných ubytovacích zařízeních na 1000 obyvatel** – poměr počtu přenocování lůžek v hromadných ubytovacích zařízeních vůči 1000 obyvatelům k 31.12.2010; zdrojem dat je ČSÚ.
- **Počet knihoven včetně poboček na 1000 obyvatel** – poměr počtu knihoven včetně jejich poboček vůči 1000 obyvatelům k 31.12.2011; zdrojem dat je Ministerstvo kultury.
- **Počet sportovních zařízení na 1000 obyvatel** – poměr počtu sportovních zařízení (tj. dětských hřišť, sportovních hřišť, tělocvičen, koupališť, stadionů a krytých hal) vůči 1000 obyvatelům k 31.10.2010; zdrojem dat je Krajský úřad Zlínského kraje.

Závěr podkapitoly:

Třetí podkapitola kontinuálně navazuje na předchozí a explicitně se zabývá zásadními vlivy a projevy ekonomické krize v globálním a evropském kontextu, nejen optikou makroekonomických indikátorů, ale též reakcemi v oblasti hospodářské politiky a výčtem možných rizik. Následující část provádí aktuální evaluaci a krátkodobý výhled ekonomiky České republiky, kde je poukazováno na její relativně silné stránky (dominantní role exportu, relativně nízká nezaměstnanost a inflace, nízká míra veřejného zadlužení) i jsoucí a potenciální slabiny (nízký růst pod ekonomickým potenciálem doprovázený investiční stagnací, strukturální rozpočtový deficit ústící v dlouhodobou fiskální neudržitelnost). Největší pozornost je pak věnována v detailním pohledu ekonomice Zlínského kraje v členění podle pilířů PRÚOZK. Všímá si například nízké míry investic jako zásadní bariéry dlouhodobé ekonomické prosperity či role plastikářského průmyslu jako páteře zpracovatelských odvětví v regionu.

2.4. Vyhodnocení využívání strukturálních fondů EU v teritoriu Zlínského kraje

V období let 2007-2013 je jedním z klíčových nástrojů rozvoje regionů České republiky kohezní politika Evropské unie. Objem celkových alokovaných finančních prostředků kohezní politiky do značné míry marginalizoval jiné finanční nástroje zaměřené na rozvoj regionů. Tematicky kohezní politika pokrývá v podstatě všechny oblasti definované v SRZK

¹¹ Za hromadné ubytovací zařízení je považováno takové, které nabízí alespoň pět a více pokojů nebo 10 a více lůžek a slouží pro účely cestovního ruchu (a ne např. ubytovny sezónních dělníků, apod.).

2009-2020, resp. v PRÚOZK 2010-2012. V návaznosti na tuto skutečnost se nabízí otázka, jaké je postavení Zlínského kraje v rámci čerpání finančních prostředků kohezní politiky Evropské unie a to v kontextu obsahu SRZK 2009-2020 respektive PRÚOZK 2010-2012. Tato kapitola reflektuje uvedenou otázku prostřednictvím analýzy schválených projektů podpořených z kohezní politiky Evropské unie a to v rámci dvou dílčích oblastí:

- zhodnocení mezikrajského postavení Zlínského kraje v rámci celkové finanční alokace respektive v rámci finanční alokace osmi definovaných tematických oblastí, které průřezově pokrývají témata cílů SRZK 2009-2020 a PRÚOZK 2010-2012,
- zhodnocení vnitřních disparit Zlínského kraje na úrovni správních obvodů ORP vzhledem k celkové finanční alokaci respektive vzhledem k finanční alokaci osmi definovaných tematických oblastí, které průřezově pokrývají témata cílů SRZK 2009-2020 a PRÚOZK 2010-2012.

Zdrojem dat pro další analýzu je databáze projektů podpořených v rámci kohezní politiky, která je součástí informačního portálu *Regionální informační servis Centra pro regionální rozvoj České republiky*. Obsah této databáze byl současně konfrontován s obsahem adresáře projektů podpořených v rámci kohezní politiky, který je veden *Ministerstvem pro místní rozvoj*. Zachyceny jsou projekty evidované k únoru roku 2012.

2.4.1 Zhodnocení mezikrajského postavení Zlínského kraje v čerpání finančních prostředků kohezní politiky

První dílčí oblast naší analýzy se zaměřuje na zhodnocení postavení Zlínského kraje v čerpání finančních prostředků kohezní politiky a to v kontextu srovnání s dalšími kraji České republiky. Za tímto účelem byly analyzovány projekty sedmi tematických operačních programů¹², které mají na rozdíl od regionálních operačních programů celorepublikový dopad. Hodnocení bylo provedeno jak v agregované podobě, tak v rámci tematické dekompozice finanční alokace. Zohledněn byl přitom rozdíl v hodnocení na základě obce sídla žadatele a na základě obce místa realizace. S ohledem na chybějící informace o prostorovém rozložení skutečné finanční alokace bylo hodnocení podle místa realizace založeno na následující metodice. Primárně byla místa realizace projektů na úrovni obcí převzata z údajů informačního portálu *Regionální informační servis Centra pro regionální rozvoj České republiky*. V případě vyššího počtu míst realizace byla celková finanční alokace rozdělena mezi tato místa rovnoměrně, pokud sídlo žadatele bylo odlišné od všech míst realizace. V případě, že se obec jednoho místa realizace shodovala s obcí sídla žadatele, byla takové obci přiřazena čtyřnásobně vyšší hodnota než obcím zbývajícím. V kontextu této metodiky je tedy nutné vnímat limity naší analýzy.

Hodnocení mezikrajského postavení Zlínského kraje v čerpání finančních prostředků kohezní politiky je založeno na 29 091 projektech sedmi analyzovaných tematických operačních programů o celkové finanční alokaci prostředků Evropské unie ve výši 358,3 mld. Kč.

¹² Integrovaný OP, OP Doprava, OP Lidské zdroje a zaměstnanost, OP Podnikání a inovace, OP Věda a výzkum pro inovace, OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost, OP Životní prostředí; v analýze se nezabýváme projekty tematické oblasti *Technická pomoc*

Tabulka 24 podává vstupní informace o celkové situaci Zlínského kraje, když se zejména ukazují následující poznatky:

- Zlínský kraj vykazuje relativně vysoký počet projektů přepočtených na 10 000 obyvatel a podpořených v rámci sedmi sledovaných operačních programů a to jak pro hodnocení vzhledem k sídlu žadatele, tak pro hodnocení vzhledem k místu realizace.
- Zlínský kraj se řadí mezi kraje s nejvyšší finanční alokací prostředků Evropské unie na 1 obyvatele při hodnocení vzhledem k sídlu žadatele. V případě hodnocení finanční alokace prostředků Evropské unie na 1 obyvatele vzhledem k místu realizace patří Zlínský kraj do první poloviny pořadí.

Celkové hodnocení tabulky 24 ukazuje na relativně vysokou absorpční schopnost Zlínského kraje ve vztahu ke kohezní politice. Otázkou zůstává, jaká je platnost tohoto poznatku vzhledem k dílčím tematickým oblastem kohezní politiky.

Tabulka 24: Počet projektů a finanční alokace (v Kč) prostředků Evropské unie sedmi tematických operačních programů na 10 000, respektive 1 obyvatele krajů České republiky (bez hlavního města Prahy) a ve členění podle sídla žadatele a místa realizace

Kraj	Sídlo žadatele		Místo realizace	
	Počet projektů (na 10 000 obyv.)	Finanční alokace (na 1 obyvatele)	Počet projektů (na 10 000 obyv.)	Finanční alokace (na 1 obyvatele)
Jihočeský	29,9	13 762	48,6	45 623
Jihomoravský	32,9	33 722	44,6	37 792
Karlovarský	22,1	13 553	38,9	54 782
Královéhradecký	29,6	13 094	45,1	21 848
Liberecký	26,3	20 276	43,8	29 279
Moravskoslezský	24,6	18 940	36,8	29 221
Olomoucký	32,3	20 985	50,1	34 985
Pardubický	32,2	16 205	49,2	23 333
Plzeňský	23,7	17 667	38,1	35 079
Středočeský	22,3	11 003	38,7	35 827
Ústecký	18,2	10 808	34,8	33 705
Vysočina	40,1	12 735	62,5	22 634
Zlínský	37,4	19 603	52,7	34 593

Zdroj: vlastní zpracování na základě databáze projektů podpořených z kohezní politiky v rámci informačního portálu Centra pro regionální rozvoj

Tabulka 25: Počet projektů a finanční alokace (v Kč) prostředků Evropské unie sedmi tematických operačních programů na 10 000 respektive 1 obyvatele vybraných územních jednotek ve členění podle sídla žadatele a místa realizace respektive podle definovaných tematických oblastí

Kraj	Sídlo žadatele		Místo realizace	
	Počet projektů (na 10 000 obyv.)	Finanční alokace (na 1 obyvatele)	Počet projektů (na 10 000 obyv.)	Finanční alokace (na 1 obyvatele)
Téma – Dopravní infrastruktura				
Zlínský	0	0	0,3	12 719
Kraj – 12	0	2,5	0,5	12 592
Téma – Environmentální aspekty rozvoje				
Zlínský	1,6	424	1,7	458
Kraj – 12	1,6	756	1,7	810
Téma – Infrastruktura životního prostředí				
Zlínský	5,1	4 145	5,1	4 148
Kraj – 12	1,7	810	2,4	2 885
Téma – Infrastruktura veřejných služeb a veřejná prostranství				
Zlínský	5,3	1 404	6,5	2 024
Kraj – 12	6,3	1 427	7,5	1 771
Téma – Podnikatelské prostředí				
Zlínský	6,9	3 402	7,6	3 894
Kraj – 12	3,3	1 916	3,9	2 243
Téma – Rozvoj lidských zdrojů				
Zlínský	8,9	2 336	17,8	2 841
Kraj – 12	8,1	2 542	16,4	3 108
Téma – V&V, inovace, nové technologie				
Zlínský	6,7	6 467	8,4	6 953
Kraj – 12	3,8	6 734	5,3	8 365
Téma – Sociální integrace a rovné příležitosti				
Zlínský	2,8	1 396	5,2	1 474
Kraj – 12	1,8	1 374	5,4	1 624

Zdroj: vlastní zpracování na základě databáze projektů podpořených z kohezní politiky v rámci informačního portálu Centra pro regionální rozvoj

Tabulka 25 poskytuje odpovědi na výše uvedenou otázku, když srovnává relativní hodnoty počtu projektů respektive výši finančních prostředků Evropské unie alokovaných ve Zlínském kraji na jedné straně a agregovaném území zbývajících dvanácti krajů České republiky bez hlavního města Prahy na straně druhé. Tabulka 2-2 pokazuje na následující zjištění:

- Zlínský kraj vykazuje výrazně nadprůměrné relativní hodnoty počtu projektů a finanční alokace v případě tematických oblastí *Infrastruktura životního prostředí* a *Podnikatelské prostředí*. Druhá tematická oblast vztažená zejména k projektům OP Podnikání a inovace,

kteří jsou předkládány primárně soukromými subjekty, naznačuje vysokou absorpční kapacitu podnikatelského sektoru Zlínského kraje ve vztahu ke kohezní politice.

- Zlínský kraj vykazuje více méně průměrné hodnoty jak počtu projektů, tak finanční alokace v případě všech zbývajících tematických oblastí s výjimkou tematické oblasti *Environmentální aspekty rozvoje*. Za pozornost přitom stojí rovněž mírně podprůměrné hodnoty finanční alokace tematických oblastí *Rozvoj lidských zdrojů* a *V&V, inovace, nové technologie*.

2.4.2 Zhodnocení vnitřních disparit Zlínského kraje v čerpání finančních prostředků kohezní politiky

Druhá dílčí oblast naší analýzy se zaměřila na hodnocení prostorové distribuce finančních prostředků kohezní politiky na území Zlínského kraje. Důraz byl kladen na identifikaci disparit a to na úrovni okresů a správních obvodů ORP. Za tímto účelem byly z databáze, využitě v první dílčí oblasti analýzy, vybrány ty projekty, jejichž žadatel má své sídlo na území Zlínského kraje nebo jejichž místo realizace se nachází na území Zlínského kraje. K sedmi tematickým operačním programům byly současně přidány projekty ROP Střední Morava. Hodnocení na základě sídla žadatele je založeno na 2 466 projektech o celkové finanční alokaci prostředků Evropské unie ve výši 16,5 mld. Kč a hodnocení na základě místa realizace na 3 458 místech realizace o celkové finanční alokaci 25,7 mld. Kč.

Tabulka 26: Počet projektů a finanční alokace (v Kč) prostředků Evropské unie sedmi tematických operačních programů a ROP Střední Morava na 10 000 respektive 1 obyvatele okresů Zlínského kraje a ve členění podle sídla žadatele a místa realizace

Kraj	Sídlo žadatele		Místo realizace	
	Počet projektů (na 10 000 ob.)	Finanční alokace (na 1 obyvatele)	Počet projektů (na 10 000 ob.)	Finanční alokace (na 1 obyvatele)
Kroměříž	39,8	18 371	54,6	69 886
Uherské Hradiště	38,7	20 385	54,0	30 225
Vsetín	43,5	21 835	59,0	37 184
Zlín	43,9	43 509	63,9	43 358

Zdroj: vlastní zpracování na základě databáze projektů podpořených z kohezní politiky v rámci informačního portálu Centra pro regionální rozvoj

Tabulka 26 podává základní přehled hodnot prostorové dekompozice počtu projektů i finanční alokace prostředků Evropské unie na úrovni okresů. Primárně se tak ukazuje vedoucí postavení okresu Zlín v případě hodnocení založeném na sídle žadatele a to zejména ve vztahu k hodnocení finanční alokace. Naopak hodnocení na základě místa realizace naznačuje vedoucí postavení okresu Kroměříž ve vztahu k finanční alokaci, kde za hlavní faktor vysvětlení této skutečnosti lze považovat lokalizaci velkých projektů v oblasti dopravní infrastruktury. Tabulka 27 dokládá tuto skutečnost prostřednictvím analýzy prostorového vzoru distribuce finančních prostředků Evropské unie na úrovni okresů Zlínského kraje a to ve vztahu k definovaným tematickým oblastem.

Tabulka 27: Finanční alokace (v Kč) prostředků Evropské unie sedmi tematických operačních programů a ROP Střední Morava na 1 obyvatele okresů Zlínského kraje ve členění podle sídla žadatele a místa realizace respektive podle definovaných tematických oblastí

Tematická oblast	Sídlo žadatele (Kč na 1 obyvatele)			
	Kroměříž	Uh. Hradiště	Vsetín	Zlín
Dopravní infrastruktura	720	332	2 187	6 576
Environmentální aspekty rozvoje	693	405	187	447
Infrastruktura životního prostředí	1 932	5 539	3 817	9 466
Infrastruktura veřejných služeb*	3 963	4 758	5 007	3 145
Podnikatelské prostředí	2 957	3 316	3 156	7 081
Rozvoj lidských zdrojů	1 461	1 892	1 881	3 497
V&V, inovace, nové technologie	5 500	3 475	4 550	10 671
Soc. integrace a rovné příležitosti	1 145	669	1 050	2 339

Tematická oblast	Místo realizace (Kč na 1 obyvatele)			
	Kroměříž	Uh. Hradiště	Vsetín	Zlín
Dopravní infrastruktura	47 625	8 064	14 670	4 397
Environmentální aspekty rozvoje	770	434	233	450
Infrastruktura životního prostředí	4 677	5 415	4 301	9 553
Infrastruktura veřejných služeb*	3 963	4 758	5 150	3 046
Podnikatelské prostředí	3 606	4 919	4 360	7 223
Rozvoj lidských zdrojů	1 660	2 072	2 296	4 483
V&V, inovace, nové technologie	5 998	3 711	4 587	11 673
Soc. integrace a rovné příležitosti	1 568	851	1 588	1 800

* *Infrastruktura veřejných služeb a veřejná prostranství*

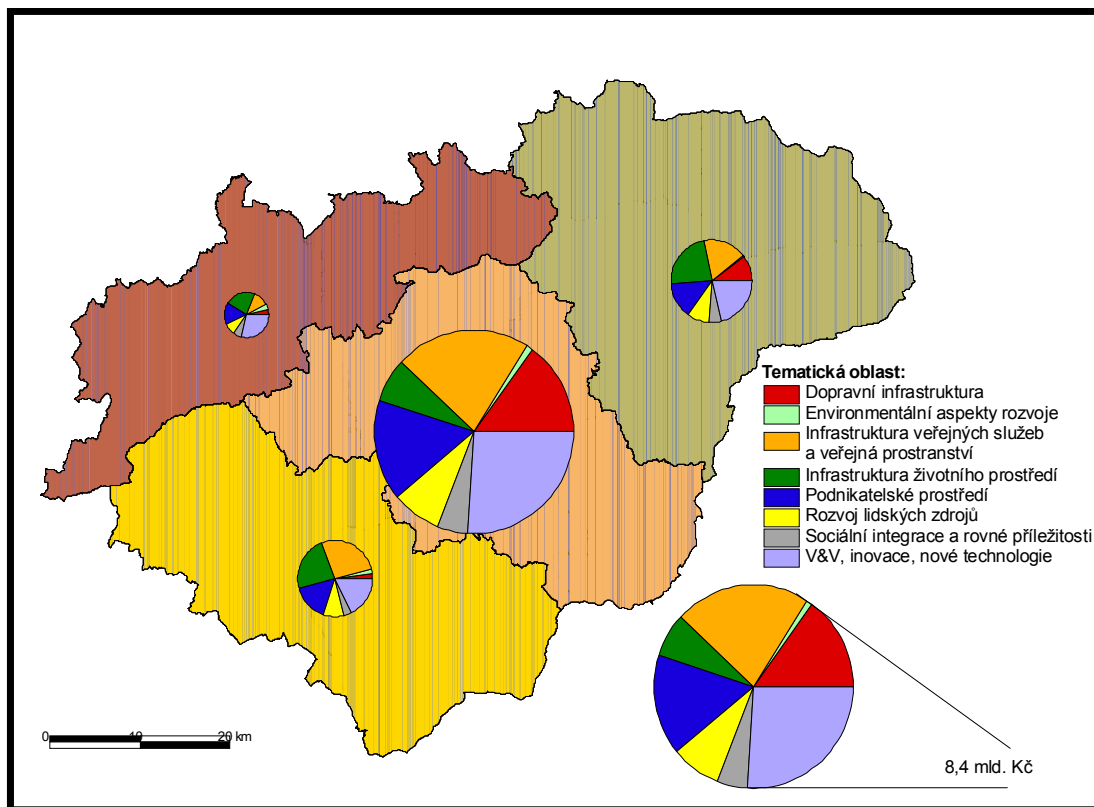
Zdroj: vlastní zpracování na základě databáze projektů podpořených z kohezní politiky v rámci informačního portálu Centra pro regionální rozvoj

Tabulka 27 naznačuje existenci tematické dimenze disparit finanční alokace prostředků Evropské unie na úrovni okresů Zlínského kraje. Za nejvýznamnější poznatky lze v tomto směru považovat:

- Okres Kroměříž vykazuje výrazně vyšší relativní finanční alokaci projektů tematické oblasti *Dopravní infrastruktura* pro hodnocení na bázi místa realizace. Další tematickou oblastí, v níž okres Kroměříž vykazuje relativně nejvyšší hodnoty ze všech okresů Zlínského kraje, je tematická oblast *Environmentální aspekty rozvoje*.
- Okres Uherské Hradiště vykazuje ve většině tematických oblastí průměrné relativní hodnoty finanční alokace. V žádné z tematických oblastí není hodnota okresu Uherské Hradiště nejvyšší v rámci srovnání čtyř okresů Zlínského kraje.

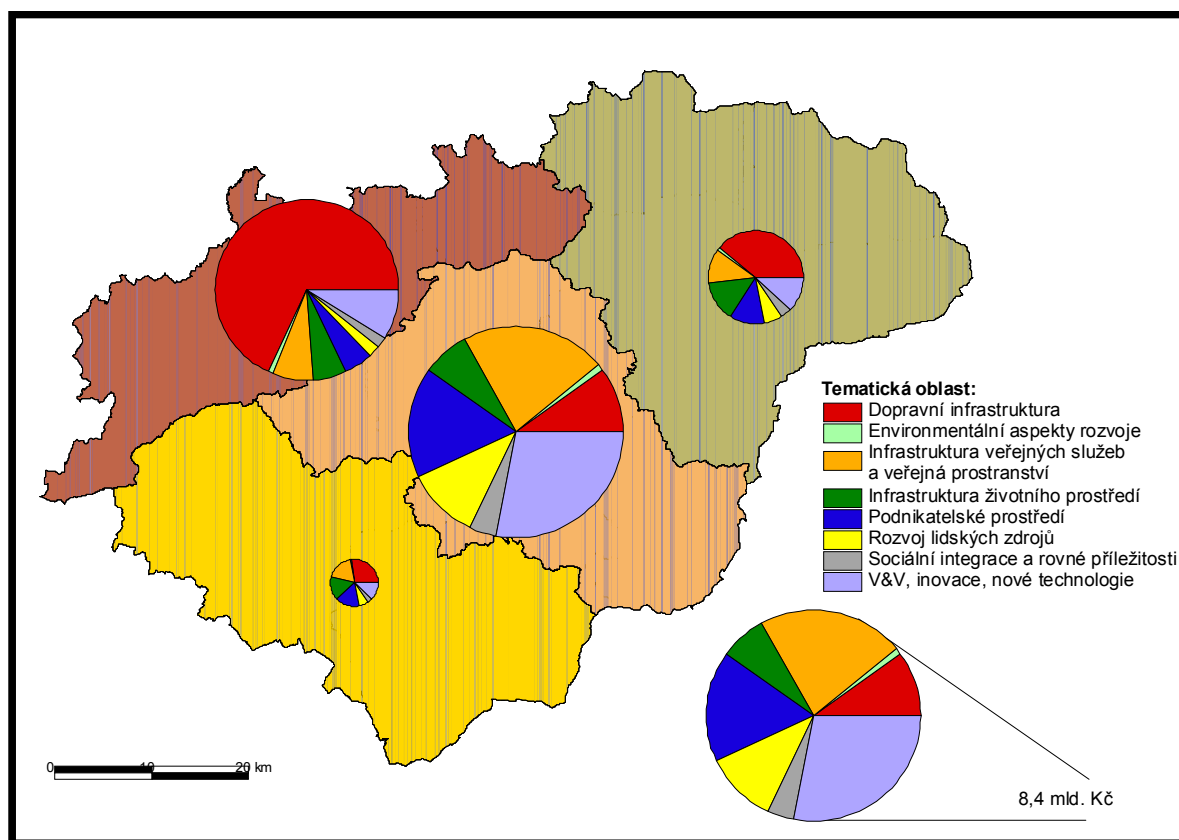
- Okres Vsetín vykazuje nejvyšší relativní hodnotu finanční alokace v případě tematické oblasti *Infrastruktura veřejných služeb a veřejná prostranství* a to bez ohledu na typ hodnocení.
- Okres Zlín vykazuje nejvyšší relativní hodnotu finanční alokace v případě tematických oblastí *Podnikatelské prostředí*, *Rozvoj lidských zdrojů a V&V, inovace, nové technologie* respektive v případě tematických oblastí *Infrastruktura životního prostředí* a *Sociální integrace a rovné příležitosti*.

Obrázek 5: Tematická struktura finanční alokace prostředků Evropské unie sedmi tematických operačních programů a ROP Střední Morava - podle sídla žadatele; okresy

Zdroj: vlastní zpracování na základě databáze projektů podpořených z kohezní politiky v rámci informačního portálu Centra pro regionální rozvoj

Obrázek 6: Tematická struktura finanční alokace prostředků Evropské unie sedmi tematických operačních programů a ROP Střední Morava - podle místa realizace; okresy

Zdroj: vlastní zpracování na základě databáze projektů podpořených z kohezní politiky v rámci informačního portálu Centra pro regionální rozvoj

Celkově tak prostorová alokace finančních prostředků Evropské unie ukazuje na zásadní postavení okresu Zlín v tematických oblastech vztahených k podpoře podnikání. Klíčovou roli v tomto ohledu přirozeně sehrává aglomerace Zlín - Otrokovice. Druhý zásadní poznatek je pak spojen s prohloubením vnitrokrajských disparit vztahených k dopravní síti a to v kontextu existujícího gradientu východ-západ. Obrázek 5 a 6 shrnuje uvedené poznatky vizuálně.

PRÚOZK 2010-2012 definuje vnitrokrajské disparity na úrovni správních obvodů ORP. Z tohoto důvodu bylo naše hodnocení rozšířeno rovněž na tuto úroveň. Tabulka 28 poskytuje primární poznatky našeho hodnocení a to na bázi agregovaného hodnocení všech osmi analyzovaných operačních programů. Tabulka 28 poskytuje následující zjištění:

- Hodnocení založené na sídlu žadatele naznačuje existenci vzoru jádro-periferie ve finanční alokaci prostředků Evropské unie. Nejvyšší relativní hodnota finanční alokace připadá na správní obvod ORP Zlín, naopak relativně nejnižší hodnoty připadají na spíše periferní správní obvody ORP Bystřice pod Hostýnem a Valašské Klobouky. Na tyto dva správní obvody ORP současně připadá nejnižší relativní hodnota počtu projektů. Hodnoty finanční alokace ostatních správních obvodů ORP jsou více méně vyrovnané s výjimkou

správního obvodu ORP Luhačovice, který vykazuje relativně vyšší hodnoty finanční alokace prostředků Evropské unie.

- Hodnocení založené na místě realizace přináší poněkud jiné závěry. Primárně vykazuje nejvyšší hodnotu správní obvod ORP Kroměříž a to v kontextu lokalizace velkých dopravních projektů na území Zlínského kraje. Vedoucí postavení správního obvodu ORP Zlín bylo v tomto ohledu oslabeno. Podobně správní obvod ORP Valašské Klobouky poněkud posílil své postavení, naopak správní obvod ORP Bystřice pod Hostýnem zůstal v tomto kontextu zaostávajícím.

Celkově se tak zdá být vyšší vliv kohezní politiky na posilování konkurenceschopnosti Zlínského kraje prostřednictvím alokace finančních prostředků v jádrových oblastech než její vliv na redukci vnitrokrajských disparit prostřednictvím podpory spíše periferních oblastí.

Tabulka 28: Počet projektů a finanční alokace (v Kč) prostředků Evropské unie sedmi tematických operačních programů a ROP Střední Morava na 10 000 respektive 1 obyvatele správních obvodů ORP Zlínského kraje a ve členění podle sídla žadatele a místa realizace

Kraj	Sídlo žadatele		Místo realizace	
	Počet projektů (na 10 000 ob.)	Finanční alokace (na 1 obyvatele)	Počet projektů (na 10 000 ob.)	Finanční alokace (na 1 obyvatele)
Bystřice p. Host.	30,0	9 870	38,7	11 919
Holešov	37,6	19 757	44,1	19 814
Kroměříž	42,7	19 878	61,6	98 641
Luhačovice	47,0	38 651	64,7	49 797
Otrokovice	35,2	20 747	46,1	23 972
Rožnov p. Radh.	45,8	23 920	58,3	25 736
Uherské Hradiště	38,4	20 558	56,5	26 590
Uherský Brod	39,2	20 093	50,2	36 957
Valašské Klobouky	36,2	10 774	47,6	19 640
Valašské Meziříčí	41,0	21 078	62,6	28 463
Vizovice	52,8	22 925	64,2	24 840
Vsetín	43,4	21 205	56,8	48 688
Zlín	47,0	63 826	73,8	57 421

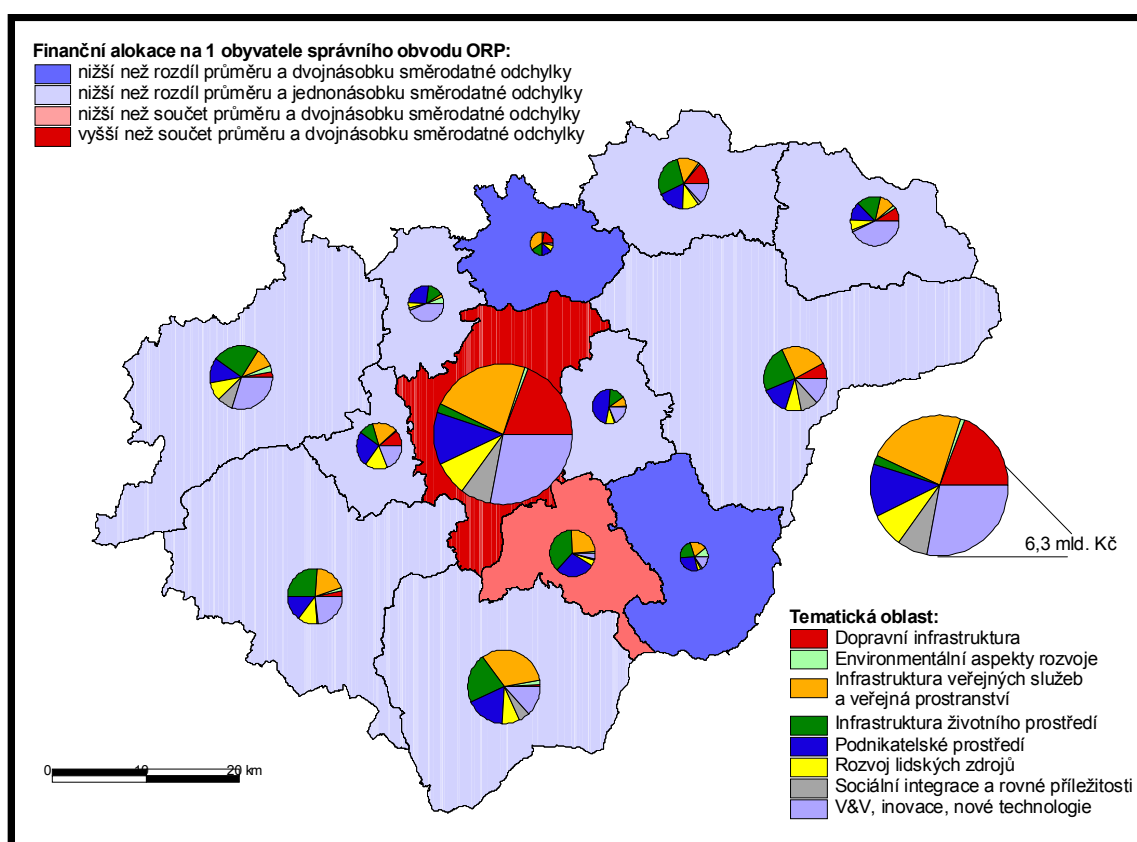
Zdroj: vlastní zpracování na základě databáze projektů podpořených z kohezní politiky v rámci informačního portálu Centra pro regionální rozvoj

Obrázky 7 a 8 shrnují poznatky tabulky 28 v kartografické podobě a současně poskytují některé doplňující informace týkající se tematické struktury finanční alokace prostředků Evropské unie na úrovni správních obvodů ORP. Obrázky 7 a 8 v tomto ohledu naznačují, že:

- Správní obvody ORP vykazují značnou tematickou různorodost alokace finančních prostředků Evropské unie. Nižší tematická různorodost projektů je charakteristická pro správní obvody ORP s relativně nižší finanční alokací, tj. zejména pro správní obvody ORP Bystřice pod Hostýnem a Valašské Klobouky.

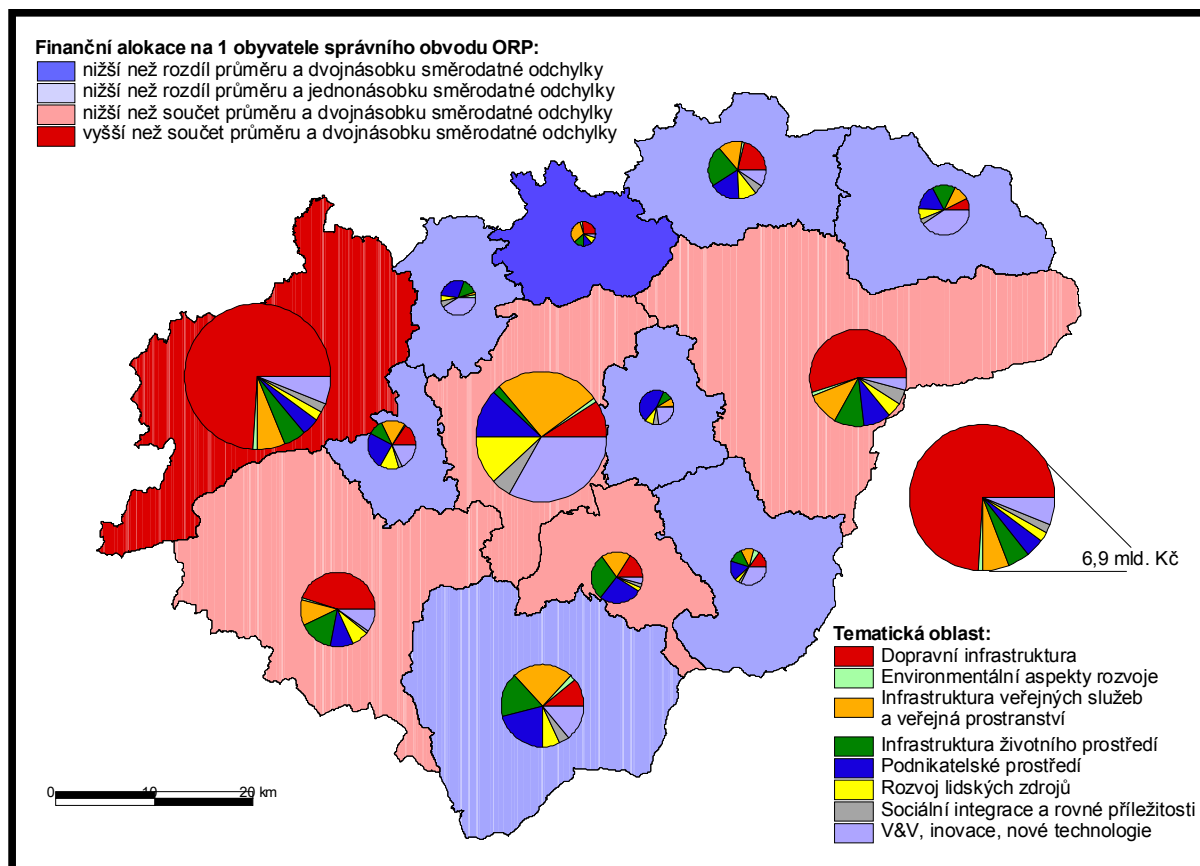
- Vyšší absolutní hodnoty finanční alokace prostředků Evropské unie správních obvodů ORP Kroměříž a Vsetín vzhledem k místu realizace jsou spojeny s finančně náročnými projekty tematické oblasti *Dopravní infrastruktura*, které v rámci hodnocení na bázi sídla žadatele nejsou v mapě zachyceny. Tato skutečnost je dána lokalizací sídla žadatelů velkých dopravních projektů mimo území Zlínského kraje.
- Podobně jako v případě projektů tematické oblasti *Dopravní infrastruktura* potvrzují obrázky 7 a 8 významné postavení některých tematických oblastí vztažených k podnikatelskému sektoru ve struktuře správního obvodu ORP Zlín.

Obrázek 7: Finanční alokace na 1 obyvatele a tematická struktura finanční alokace prostředků Evropské unie sedmi tematických operačních programů a ROP Střední Morava - podle sídla žadatele; správní obvody ORP

Zdroj: vlastní zpracování na základě databáze projektů podpořených z kohezní politiky v rámci informačního portálu Centra pro regionální rozvoj

Obrázek 8: Finanční alokace na 1 obyvatele a tematická struktura finanční alokace prostředků Evropské unie sedmi tematických operačních programů a ROP Střední Morava - podle místa realizace; správní obvody ORP

Zdroj: vlastní zpracování na základě databáze projektů podpořených z kohezní politiky v rámci informačního portálu Centra pro regionální rozvoj

Konečně v posledním kroku naší analýzy jsme se zaměřili na vnitrokrajské disparity finanční alokace projektů podpořených v rámci ROP Střední Morava. Výběr tohoto operačního programu byl determinován rozhodovacím procesem na úrovni regionu soudržnosti, a tedy více méně na úrovni Olomouckého a Zlínského kraje. Předmětem našeho zájmu bylo hodnocení disparit na úrovni správních obvodů ORP. Tabulka 29 uvádí základní poznatky vztahené k relativním hodnotám počtu projektů respektive finanční alokace prostředků Evropské unie s přepočtem na 10 000 respektive 1 obyvatele. Za pozornost v tomto ohledu stojí zejména následující skutečnosti:

- Správní obvody ORP Zlín a Luhačovice vykazují nejvyšší relativní hodnoty finanční alokace, přičemž pozice správního obvodu ORP Zlín je silnější při hodnocení na bázi sídla žadatele, zatímco pozice správního obvodu ORP Luhačovice při hodnocení na bázi místa realizace.
- Za relativně zaostávající lze naopak považovat správní obvody ORP Valašské Klobouky, Vizovice a zejména Holešov. Postavení správního obvodu ORP Valašské Klobouky je přitom lepší při hodnocení na bázi místa realizace. Upozornit je rovněž možné na zlepšení

postavení správního obvodu ORP Bystřice pod Hostýnem v hodnocení ROP Střední Morava a tedy současně na nižší absorpční schopnost tohoto regionu čerpat finanční prostředky tematických operačních programů s republikovým dopadem.

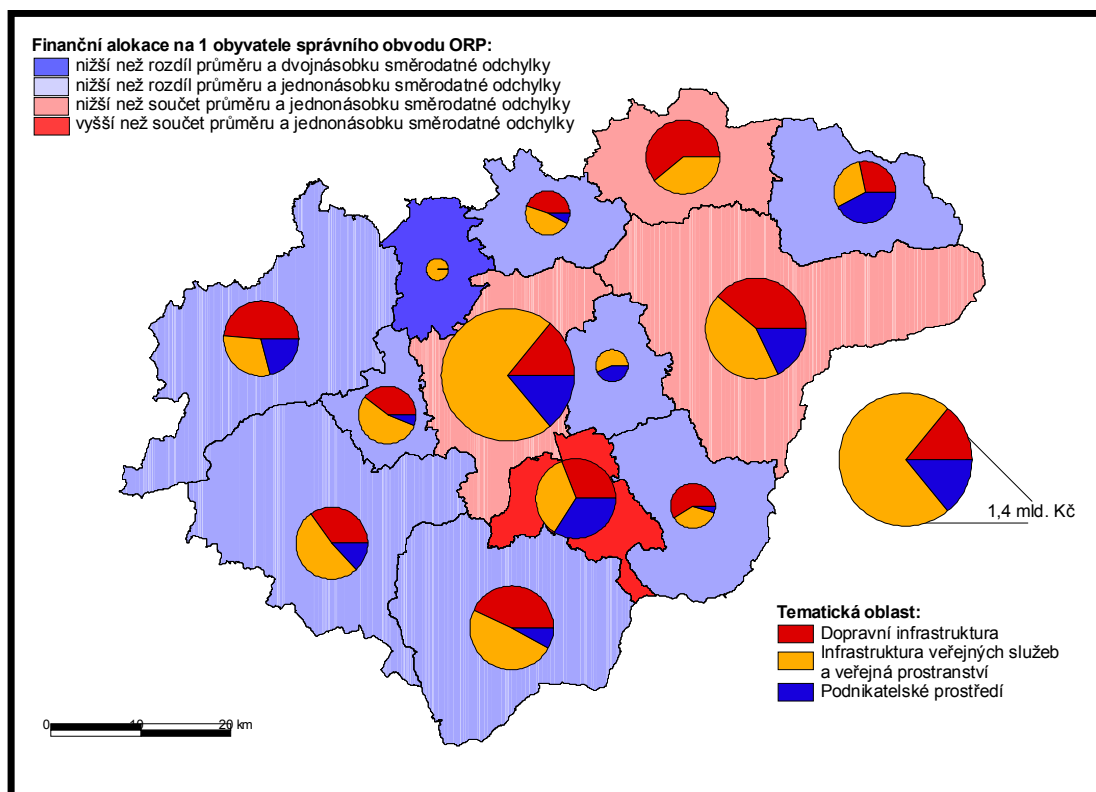
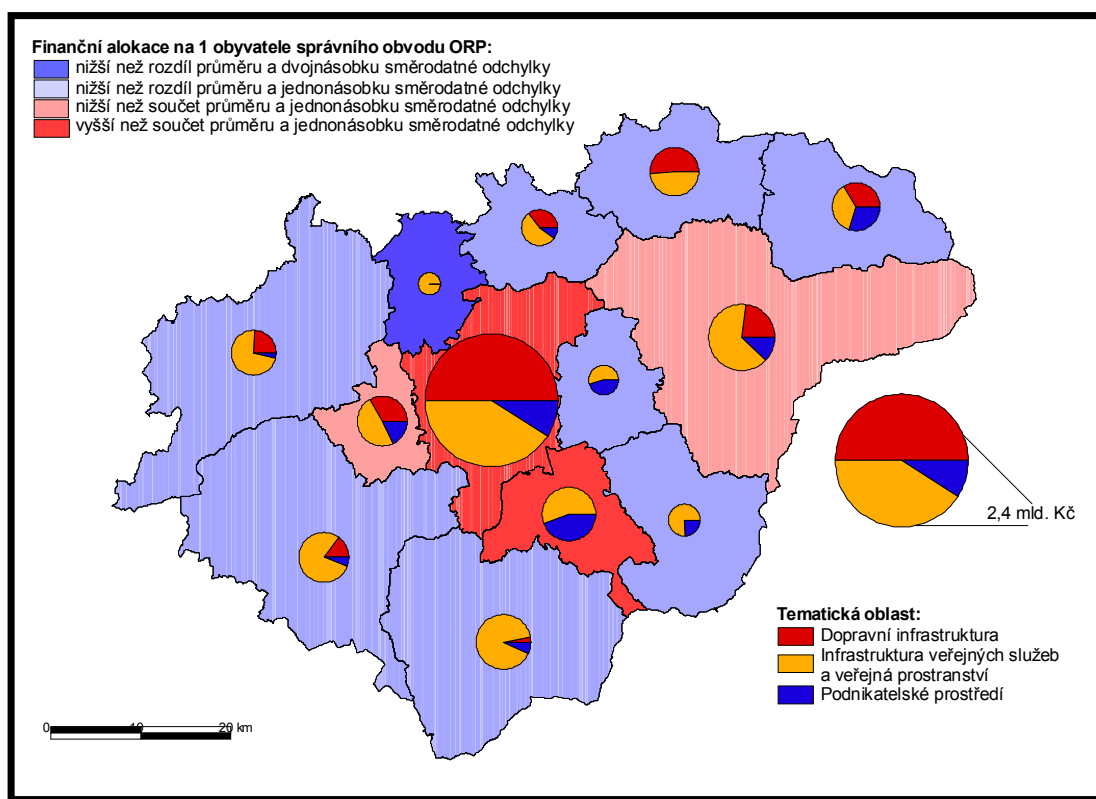
Tabulka 29: Počet projektů a finanční alokace (v Kč) prostředků Evropské unie ROP Střední Morava na 10 000 respektive 1 obyvatele správních obvodů ORP Zlínského kraje a ve členění podle sídla žadatele a místa realizace

Kraj	Sídlo žadatele		Místo realizace	
	Počet projektů (na 10 000 ob.)	Finanční alokace (na 1 obyvatele)	Počet projektů (na 10 000 ob.)	Finanční alokace (na 1 obyvatele)
Bystřice p. Host.	5,0	5 668	6,2	6 990
Holešov	0,5	276	0,5	276
Kroměříž	2,0	2 650	5,0	6 039
Luhačovice	7,8	15 935	12,0	25 357
Otrokovice	4,6	7 235	4,6	6 505
Rožnov p. Radh.	8,2	6 348	11,0	7 621
Uherské Hradiště	3,8	3 558	5,1	5 999
Uherský Brod	5,2	4 717	7,6	7 173
Valašské Klobouky	3,8	2 351	3,8	4 942
Valašské Meziříčí	3,8	5 604	8,8	9 684
Vizovice	3,6	2 515	4,2	2 402
Vsetín	4,2	7 811	5,8	12 054
Zlín	5,5	24 556	4,5	14 439

Zdroj: vlastní zpracování na základě databáze projektů podpořených z kohezní politiky v rámci informačního portálu Centra pro regionální rozvoj

Konečně obrázek 9 nabízí vizualizaci finanční alokace projektů ROP Střední Morava s přepočtem na 1 obyvatele správního obvodu ORP a to jak vzhledem k sídlu žadatele, tak vzhledem k místu realizace. Zohledněny jsou současně tematické aspekty finanční alokace. V tomto ohledu se ukazuje tematická oblast *Infrastruktura veřejných služeb a veřejná prostranství* jako nejčastější typ projektů objevující se ve všech správních obvodech ORP Zlínského kraje. Naopak tematickou oblast *Dopravní infrastruktura* lze považovat za téma nejvíce spojené s diferenciací ve směru jádrových a periferních oblastí Zlínského kraje a to zejména při hodnocení založeném na sídlu žadatele.

Obrázek 9: Finanční alokace na 1 obyvatele a tematická struktura finanční alokace prostředků Evropské unie ROP Střední Morava - podle sídla žadatele nahoře a místa realizace dole; správní obvody ORP

Zdroj: vlastní zpracování na základě databáze projektů podpořených z kohezní politiky v rámci informačního portálu Centra pro regionální rozvoj

Závěr podkapitoly:

Čtvrtá podkapitola je zabývá vyhodnocením schopností subjektů v rámci Zlínského kraje využívat podpůrné rozvojové funkce strukturálních fondů a Kohezního fondu EU. Je provedena komparace mezi kraji. Z ní vychází, že Zlínský kraj v přepočtu na obyvatele vykazuje vysoký počet projektů a jednu z největších čerpaných finančních částek, potvrzující vysokou míru absorpční schopnosti v regionu, jež je výrazná především v oblasti podpory podnikatelského prostředí a infrastruktury životního prostředí. Všimá si též disparit mezi jednotlivými oblastmi regionu.

2.5 Vymezení regionálních disparit prostřednictvím vyhodnocení vybraných ukazatelů a relativního seřazení

2.5.1. Metodika vymezení

Eurostat a Generální ředitelství Evropské komise pro regionální politiku vyvinuly metodiku, jejíž aplikace by měla významněji usnadnit vzájemné porovnávání sociálních, ekonomických i environmentálních charakteristik jednotlivých regionů EU, a současně z množiny značného počtu ukazatelů vybrat ony relevantní, které ve sledovaných oblastech – především s ohledem na autentické postižení **vnitroregionálních odlišností** (disparit) – reflektují podstatné stránky jejich rozvoje a současně umožňují provádět odpovídající kvantifikaci.

Tato metodika pokrývá ucelený pohled na klíčové aspekty především demografických, sociálních a ekonomických charakteristik a jejich situací.

Předkládaná statistická sada je používána pro rozsáhlý rejstřík účelů, například pro **alokaci regionálních fondů racionálním a koherentním způsobem, pro ex-post ohodnocení výsledků regionální a kohezní politiky**, apod. Tato statistická sada umožňuje analyzovat modely a trendy v rámci a uvnitř regionů, případně i ve vztahu region – národní stát; region – EU, čímž je komplementární vůči tradičnější analýze prováděné na národní úrovni. Srovnatelné regionální statistiky formují důležitou část evropského statistického a datového systému. Regionální statistiky Eurostatu pokrývají rozhodující a klíčové rysy ekonomického a sociálního vývoje v rámci EU.

Je zřejmé, že statistická data, jež je možné legitimně a kompetentně sledovat na úrovni národních států, či regionů soudržnosti (NUTS 2) či krajů (NUTS 3), ale pozbývají smyslu při sledování na úrovni detailnějších a konkrétnějších jednotek (okresů, měst, obcí s rozšířenou působností, mikroregionů apod.).

Regionální statistika Eurostat sleduje úrovně NUTS na třech regionálních hladinách: každá z nich je limitována minimálními a maximálními stropy pro průměrnou velikost populace příslušných regionů. Tohoto postupu se budeme držet i v rámci předkládaného dokumentu.

S ohledem na identifikaci regionálních disparit a potřebu adekvátnosti z pohledu úrovně detailu je uplatněna snaha o formulaci relativních indikátorů, průměrných hodnot a odchylek od tohoto průměru¹³.

Postup je založen na Bennetově metodě, spočívající v dosažení syntetické míry regionálních disparit a vytvoření matice relativních odchylek absolutních hodnot jednotlivých indikátorů od zvolené normy (jíž je zásadně krajský průměr, případně národní nebo unijní průměr).

Bennetova metoda multikriteriálního hodnocení regionálních disparit

Bennetova metoda umožňuje identifikovat meziregionální rozdíly v dosažené výkonnosti při použití jinak vzájemně obtížně vyhodnotitelných indikátorů. Spočívá v převodu těchto ukazatelů (v našem případě pokrývajících rozsah demografie a čtyř prioritních pilířů PRÚOZK) do odpovídajících relativních hodnot ve škále od -10 do +10 s přesností na jedno desetinné místo, přičemž hodnota nula představuje průměrnou relativní hodnotu v rámci daného ukazatele platnou pro Zlínský kraj. Pokud hodnota absolutního ukazatele vykazuje od průměrné hodnoty odchylku +/- 10 %, nabývá relativní hodnota pro příslušný indikátor výše +1 v případě nadprůměrné výkonnosti, resp. -1 v případě podprůměrné výkonnosti. Analogicky v případě odchylky ve výši např. 25 % od krajského průměru činí jeho relativní hodnota +2,5, resp. -2,5 atd. V případě odchylky 100 % (a v kladném případě i více) nabývá v rámci této metody ukazatel mezních relativních hodnot +10, resp. -10.

Význam takto pojaté Bennetovy metody dále spočívá nejen ve schopnosti kompetentně relativizovat jinak těžko doměřitelné údaje, ale rovněž i ve výběru měřených ukazatelů. Oproti výběru ukazatelů, používaných na úrovni Eurostatu a Generálního ředitelství Evropské komise pro regionální politiku bylo potřebné přizpůsobit jejich výběr pro účely PRÚOZK možnosti získat objektivní, veřejně přístupná data. Vedle objektivních, věrohodných statistických údajů autoři PRÚOZK kombinují výsledné poznání meziregionálních disparit i s postřehy expertních subjektivních názorů členů jednotlivých pracovních skupin; smyslem je co nejúplněji postihnout možné regionální odlišnosti i tam, kde objektivní statistické instrumentarium není dostatečné.

Hodnocení regionálních disparit Zlínského kraje navazuje na metodiku použitou v PRÚOZK 2010-2012. Základními prvky této metodiky jsou:

- výběr ukazatelů relevantních pro jednotlivé pilíře SRZK 2009-2020 respektive PRÚOZK 2008-2010 a jejich základní vyhodnocení na úrovni správních obvodů ORP Zlínského kraje,
- aplikace upravené Bennetovy metody multikriteriálního hodnocení regionálních disparit pro souhrnné vyhodnocení regionálních disparit Zlínského kraje.

Při výběru ukazatelů hodnocení byl kladen důraz na konzistentnost hodnocení vzhledem k PRÚOZK 2008-2010. Preferovány tak byly stejné ukazatele a to v kontextu dostupných

¹³ V rámci průměru daného krajem – což představuje primární úhel pohledu, v odpovídajících případech doplněný o příslušnou hodnotu průměru národního a unijního.

informací k vyhodnocení. Ne vždy však bylo možné uvedenou preferenci zachovat. Některé ukazatele hodnocení tak byly vynechány a místo nich využity jiné. Toto se týká zejména pilíře *Atraktivní region*.

Tabulka 30: Výběr sledovaných ukazatelů pro základní oblasti regionálního rozvoje

Demografické ukazatele	
<ul style="list-style-type: none"> průměrné roční tempo změny počtu obyvatel za poslední čtyři roky (1) 	<ul style="list-style-type: none"> index stáří (2)
Konkurenceschopná ekonomika	Úspěšná společnost
<ul style="list-style-type: none"> počet podniků bez zaměstnanců a mikropodniků na 1000 obyvatel (3) počet malých a středních podniků na 1000 obyvatel (4) průměrné roční tempo přírůstku/úbytku ekonomických subjektů za poslední čtyři roky (5) míra registrované nezaměstnanosti (6) počet uchazečů o práci na jedno volné místo (7) 	<ul style="list-style-type: none"> podíl uchazečů o práci v evidenci ÚP nad 12 měsíců (8) podíl obyvatel ve věku 15 a více let s vysokoškolským vzděláním (9) počet základních škol na 1000 obyvatel ve věku 0 až 14 let (10) počet praktických lékařů pro dospělé na 1000 obyvatel ve věku 15 a více let (11) počet lůžek v domovech pro seniory na 1000 obyvatel ve věku 65 a více let (12)
Efektivní infrastruktura a rozvoj venkova	Atraktivní region
<ul style="list-style-type: none"> počet veřejných dopravních spojů ve špičce na 1000 obyvatel (13) počet dokončených bytů za poslední čtyři roky na 1000 obyvatel (14) podíl obyvatel žijících v obcích s kanalizační napojenou na ČOV (15) délka silnic II. a III. třídy v km na 100 km² (16) změna počtu obyvatel ve venkovských obcích od roku 2007 (17) 	<ul style="list-style-type: none"> počet lůžek hromadných ubytovacích zařízení na 1000 obyvatel (18) počet nemovitých kulturních památek na 100 km² (19) počet přenocování v hromadných ubytovacích zařízeních na 1000 obyvatel (20), počet knihoven včetně poboček na 1000 obyvatel (21) počet sportovních zařízení na 1000 obyvatel (22)

2.5.2 Delimitace kritérií a ukazatelů regionálních a vnitroregionálních disparit

Demografické ukazatele představují horizontální úroveň hodnocení regionálních disparit Zlínského kraje, která jde pomyslně napříč všemi čtyřmi definovanými pilíři. Tabulka č. 9 uvádí aktuální údaje charakterizující průměrné roční tempo změny počtu obyvatel správních obvodů ORP za poslední 4 roky a současně věkovou strukturu obyvatelstva těchto územních jednotek zastoupenou ukazatelem indexu stáří. Dále je nabídnuto srovnání s hodnotami uváděnými v PRÚOZK 2010-2012. Hlavní poznatky v tomto ohledu lze shrnout následujícím způsobem:

Z hlediska demografických ukazatelů a charakteristik jdoucích přes všechny pilíře můžeme konstatovat, že jednoznačně nejstarší ORP v rámci Zlínského kraje představuje Zlín,

následovaný Bystřicí pod Hostýnem a Luhačovicemi. Na jedné straně je přirozené, že nejstarší složení obyvatelstva bývá soustředěno do sídelního regionálního centra, avšak ostatní okresní města v rámci kraje teprve dále následují, přičemž navíc ORP Vsetín patří k věkově nejmladším (čtvrté nejmladší v rámci kraje). Vedle Vsetína tak na opačnou stranu spektra patří Valašské Meziříčí, Valašské Klobouky a vůbec nejmladší ORP v rámci Zlínského kraje – Vizovice (jako jediné s indexem stáří hluboce pod hodnotou 90). V interpretaci tohoto ukazatele se mísí jinak pozitivní trend prodlužování průměrné délky života s nepříliš pozitivním předpokládaným demografickým vývojem, vykazujícím stále velmi nízkou hodnotu koeficientu reprodukce.

Jsou-li Vizovice nejmladší ORP v rámci Zlínského kraje, jsou současně i ORP s největší a fakticky jedinou významnější kladnou změnou (přírůstkem) stavu obyvatelstva. V případě některých ORP je prokázána korelace mezi mladou strukturou obyvatelstva a jejím přírůstkem (vedle Vizovic dále určitě například Valašské Meziříčí), a naopak (především Luhačovice a Zlín). Kladný přírůstek obyvatelstva dále vykazují ORP Holešov, Valašské Meziříčí (velmi mladé město měřené věkovou strukturou obyvatelstva) a v nepatrném rozsahu i Kroměříž (naopak jedno z nejstarších měst), Otrokovice, Uherské Hradiště a Rožnov pod Radhoštěm; naopak největší úbytek obyvatelstva registrují ORP Luhačovice (třetí nejstarší), Vsetín a Valašské Klobouky (druhé nejmladší).

Tabulka 31: Klíčové ukazatele demografického vývoje ve Zlínském kraji (absolutní vyjádření)

ORP	Průměrné roční tempo změny počtu obyvatel za poslední čtyři roky	Index stáří
Bystřice p. Hostýnem	0,00% (0,11%)	126,42 (118)
Holešov	0,17% (0,16%)	114,17 (109)
Kroměříž	0,07% (0,01%)	118,55 (113)
Luhačovice	-0,51% (-0,28%)	124,70 (119)
Otrokovice	0,03% (0,02%)	110,29 (106)
Rožnov p. Radhoštěm	0,02% (0,04%)	115,62 (110)
Uherské Hradiště	0,03% (0,26%)	117,78 (113)
Uherský Brod	-0,08% (-0,07%)	117,42 (112)
Valašské Klobouky	-0,22% (-0,22%)	100,67 (94)
Valašské Meziříčí	0,11% (0,14%)	105,40 (99)
Vizovice	0,66% (0,66%)	86,96 (86)
Vsetín	-0,24% (-0,17%)	108,31 (101)
Zlín	-0,08% (-0,04%)	129,08 (128)
Zlínský kraj (průměr)	-0,02%	115,66

Zdroj: ČSÚ a vlastní výpočty autorů, ukazatel Průměrného ročního tempa změny počtu obyvatel se vztahuje k období 2007 až 2010, index stáří je za rok 2010; údaj v závorce za názvem ORP značí hodnoty pořadí v PRÚOZK 2010 - 2012.

Z relativního vyjádření můžeme konstatovat, že nejlepší perspektivu ve vybraných demografických ukazatelích má ORP Vizovice následovaná Holešovem a Valašským

Meziříčím. Všechny tyto obce s rozšířenou působností (a zcela mimořádně pak Vizovice) zaznamenaly silně nadprůměrné tempo růstu počtu obyvatel za sledované tři roky.

Naopak relativně nejméně příznivý demografický vývoj byl vykázán v obcích s rozšířenou působností Luhačovice, následované Vsetínem a Valašskými Klobouky. O tomto nelichotivém umístění rozhodl zejména klesající počet obyvatel, nadprůměrný index stáří byl zaznamenán jen u Luhačovic.

V souhrnu zcela nejlepší pozici zaznamenal obvod ORP Vizovice díky relativně největšímu přírůstku počtu obyvatel ve sledovaném období 2007 – 2011 a současně věkově nejmladší strukturou obyvatelstva. Neotřesitelná pozice Vizovic je opakováním stejného postavení z PRÚOZK 2010 – 2012.

Na posledních místech pořadí pak stejně jako v PRÚOZK 2010-2012 zůstávají správní obvody ORP Valašské Klobouky, Vsetín a Luhačovice. Tyto tři správní obvody jsou postiženy výrazným poklesem počtu obyvatel v období let 2007-2011, přičemž v případě správního obvodu ORP Luhačovice je tento vliv posílen rovněž relativně starší populací. Naopak obyvatelstvo správních obvodů ORP Valašské Klobouky a Vsetín patří k mladším, v použité metodice však tato skutečnost nekompensuje populační ztráty.

Tabulka 32: Klíčové ukazatele demografického vývoje ve Zlínském kraji (relativní vyjádření)

ORP	Celkem	Průměrné roční tempo změny obyvatel	Index stáří
Vizovice (1)	6,2	10,0	2,5
Holešov (4)	4,1	8,1	0,1
Valašské Meziříčí (3)	3,3	5,8	0,9
Kroměříž (7)	1,9	4,1	-0,3
Otrokovice (8)	1,5	2,5	0,5
Uherské Hradiště (2)	1,1	2,5	-0,2
Rožnov pod Radhoštěm (6)	1,0	2,0	0,0
Bystřice pod Hostýnem (5)	0,1	1,2	-0,9
Uherský Brod (9)	-1,3	-2,5	-0,2
Zlín (10)	-1,8	-2,5	-1,2
Valašské Klobouky (12)	-3,5	-8,2	1,3
Vsetín (11)	-4,2	-9,0	0,6
Luhačovice (13)	-5,4	-10,0	-0,8

Zdroj: ČSÚ a vlastní výpočty autorů na základě Bennetovy metody, ukazatel Průměrného ročního tempa změny počtu obyvatel se vztahuje k období 2007 až 2010, index stáří je za rok 2010. Sloupec „Celkem“ představuje prostý aritmetický průměr relativních hodnot daných Bennetovou metodou pro oba klíčové ukazatele.

Konkurenceschopná ekonomika

Dílejší hodnocení jednotlivých ukazatelů pilíře *Konkurenceschopná ekonomika* umožňuje identifikovat následující poznatky týkající se regionálních disparit na území Zlínského kraje:

V případě prvního pilíře **konkurenceschopné ekonomiky** naznačuje zvolených **pět ukazatelů**, že největší koncentrace **mikropodniků** v přepočtu na obyvatele je opět logicky koncentrována do regionálního sídla ve Zlíně, které je téměř nastejno s Vizovicemi, za nimiž následují lázeňské Luhačovice. Na opačném chvostu žebříčku se pak nacházejí Otrokovice a Kroměříž (jejichž ekonomická struktura se naopak opírá o větší a velké korporace). Ve srovnání s poznatky PRÚOZK 2010-2012 nedošlo v hodnocení regionálních disparit ukazatele k žádným změnám.

Identickou podobu nabývá žebříček i v případě koncentrace **malých a středních podniků** v přepočtu na obyvatele, jemuž s náskokem vévodí ORP Zlín, který takto potvrzuje svoji pozici přirozeného regionálního centra MSP, následovaný Vizovicemi a Luhačovicemi. Na druhé straně žebříčku jako ORP s nejméně četným výskytem malých a středních firem přepočteným na obyvatele jsou poměrně „spolehlivé“ Valašské Klobouky, po nichž následuje Bystřice pod Hostýnem a Uherský Brod. I v tomto případě jsou poznatky konzistentní se závěry PRÚOZK 2010-2012.

Změny počtu podniků dosáhly ve sledovaném období většinou kladných hodnot; největšího přírůstku dosáhl počet podniků v Uherském Brodě, následovaný Bystřicí pod Hostýnem (jež si svoji pozici udržela i z minulého sledovaného období) a Holešovem. Naopak v rámci ORP jedinými, u nichž byl registrován pokles počtu podniků byly Vizovice a Valašské Klobouky (které naopak v předchozím období tomuto přehledu vévodily, čímž možná naznačily, že tehdejší významný nárůst počtu podniků nebyl v čase udržitelný). Hodnocení dynamiky změny počtu ekonomických subjektů naopak přináší zcela odlišné poznatky oproti závěrům PRÚOZK 2010-2012. V tomto ohledu vykázaly dva správní obvody ORP úbytek průměrného ročního počtu ekonomických subjektů za období 2008-2011. Konkrétně se jedná o správní obvody ORP Vizovice a Valašské Klobouky. Právě správní obvod ORP Valašské Klobouky přitom vykazoval v hodnocení PRÚOZK 2010-2012 nejlepší hodnoty ukazatele. Hodnocení tak ukazuje na citlivost periferních regionů ke změnám probíhajícím v globalizované ekonomice. Nejvyšší přírůstek počtu ekonomických subjektů ve sledovaném období pak vykazují správní obvody ORP Uherský Brod, Bystřice pod Hostýnem a Holešov. Perifernost těchto správních obvodů ORP je v tomto případě kompenzována relativně nízkým základem ve vstupním hodnoceném roce.

Daná podnikatelská struktura a prostředí přispívá k tomu, že nejnižší **míra nezaměstnanosti** je vykázána ve Zlíně, před Vizovicemi a Luhačovicemi (všechny tyto ORP pak vykazují velmi koncentrovanou strukturu a intenzitu výskytu podnikatelských subjektů a svoji pozici si drží neměnnou v porovnání s předchozím sledovaným obdobím); nejhorší situace je s ohledem na míru nezaměstnanosti v ORP Valašské Klobouky, před Kroměříží, Vsetínem a Bystřicí pod Hostýnem. Především ve Valašských Kloboukách je pak vykazované podnikatelské zázemí regionálně nejméně dostatečné, navíc vykazující v posledním období pokles aktivních subjektů. Ve srovnání se závěry PRÚOZK 2010-2012 došlo ve všech správních obvodech ORP Zlínského kraje ke zvýšení míry nezaměstnanosti s výjimkou správního obvodu ORP Vsetín. Regionální diferenciaci míry nezaměstnanosti lze přitom považovat za poměrně stabilní, nicméně některé správní obvody ORP zaznamenaly

výraznější zvýšení míry nezaměstnanosti. Toto je situace zejména správního obvodu ORP Bystřice pod Hostýnem.

Situaci na trhu práce pak rovněž reflektuje ukazatel **počtu uchazečů o práci na jedno volné místo**, který v rámci Zlínského kraje nabývá nejpříznivějších hodnot v ORP Zlín, Otrokovice a Valašské Meziříčí (čímž došlo k úplné proměně oproti předchozímu sledování, kdy v čele tohoto žebříčku stála ORP Holešov, Uherské Hradiště a Kroměříž). Právě ORP Holešov se během relativně krátkého období ocitla na třetím místě od konce při hodnocení tohoto kritéria. Největší počet uchazečů o práci v přepočtu na jedno volné pracovní místo je bezkonkurenčně nejvíce v Bystřici pod Hostýnem a Valašských Kloboukách (jež si pouze prohodily toto negativní pořadí oproti předchozímu sledování). Ukazatel počtu uchazečů na jedno volné pracovní místo naznačuje existenci dvou skupin správních obvodů ORP Zlínského kraje, kdy jedna skupina zaznamenala výrazné zvýšení hodnoty ukazatele ve srovnání s PRÚOZK 2010-2012 (zejména správní obvody ORP okresů Kroměříž a v menší míře i Uherské Hradiště), zatímco u druhé skupiny zůstal počet uchazečů na jedno volné pracovní místo více méně stabilní (zejména správní obvody ORP okresů Zlín a Vsetín). Celkově nejhorší situace v nabídce pracovních míst je spojena se správními obvody ORP Bystřice pod Hostýnem a Valašské Klobouky, naopak nejlepší hodnoty vykázaly správní obvody ORP Zlín, Otrokovice a Valašské Meziříčí.

Tabulka 33: Klíčové ukazatele Konkurenceschopné ekonomiky ve Zlínském kraji (absolutní vyjádření)

ORP	Počet mikro podniků na 1000 obyvatel	Počet MSP na 1000 obyvatel	Průměrné roční tempo změny počtu podniků	Míra registrované nezaměstnan.	Počet uchazečů o práci na jedno volné místo
Bystřice p. Hostýnem	97,7	4,5	1,23% (1,97%)	11,06% (8,9%)	66,75 (31,0)
Holešov	88,0	5,4	1,22% (1,20%)	8,93% (8,0%)	32,37 (5,3)
Kroměříž	85,9	4,8	0,17% (0,64%)	11,38% (10,1%)	26,04 (10,5)
Luhačovice	105,2	6,3	0,06% (1,44%)	7,78% (7,1%)	22,64 (23,3)
Otrokovice	82,9	5,8	0,81% (0,67%)	8,11% (7,7%)	11,30 (13,6)
Rožnov p.Radhoštěm	95,9	5,5	0,01% (0,48%)	10,38% (10,2%)	16,98 (21,2)
Uherské Hradiště	95,5	5,1	0,47% (1,65%)	9,18% (8,0%)	19,79 (9,1)
Uherský Brod	97,2	4,6	1,45% (1,60%)	9,27% (8,2%)	25,41 (19,4)
Valašské Klobouky	96,2	4,0	-0,46% (2,43%)	12,88% (12,0%)	62,99 (35,0)
Valašské Meziříčí	91,5	5,8	0,93% (0,86%)	9,40% (8,2%)	13,98 (14,2)
Vizovice	117,0	6,4	-0,69% (0,81%)	8,11% (6,9%)	21,93 (17,6)
Vsetín	92,2	5,0	0,63% (0,02%)	11,18% (11,4%)	16,72 (17,8)
Zlín	117,6	7,2	0,78% (1,27%)	7,20% (6,3%)	10,46 (12,1)
Zlínský kraj (průměr)	97,6	5,5	0,58%	9,34%	17,53

Zdroj: ČSÚ a vlastní výpočty autorů, ukazatel Průměrného ročního tempa změny počtu podniků se vztahuje k období 2008 až 2011, míra registrované nezaměstnanosti a počet uchazečů o práci na jedno volné místo je 12ti měsíční průměr za období I/2011 až XII/2011, ostatní ukazatele jsou za rok 2011; údaj v závorce za názvem ORP značí hodnoty v PRÚOZK 2010 - 2012..

V oblasti konkurenceschopnosti ekonomiky na základě aplikace upravené Bennetovy metody pro všech pět zahrnutých klíčových ukazatelů vychází, že nejkonkurenceschopnějším regionem Zlínského kraje je s předstihem území ORP Zlín, které se pyšní nadprůměrnými regionálními hodnotami ve všech pěti sledovaných kategoriích (jako jediná ORP v regionu). Výsledné pořadí současně naznačuje existenci relativně silného území správních obvodů ORP Zlín, Otrokovice a Holešov s relativně dobrými hodnotami ukazatelů charakterizujících jak ekonomické subjekty, tak situaci na trhu práce. Po ORP Zlín totiž následují se shodným souhrnným hodnocením Valašské Meziříčí a Otrokovice (především díky přírůstku počtu podnikatelských subjektů i v čase krize i příznivé situaci na trhu práce). S mírně nadprůměrnými regionálními hodnotami v rámci této kategorie byly ještě klasifikovány Uherský Brod a Holešov (oba především díky ohromnému nárůstu počtu podnikatelských subjektů).

Všechny ostatní ORP v rámci Zlínského kraje nabyly regionálně podprůměrných hodnot, nejvíce pak Valašské Klobouky (zejména kvůli silnému úbytku počtu podnikatelských subjektů i velmi svízelné situaci na trhu práce), s odstupem pak Kroměříž a Rožnov pod Radhoštěm (hlavně z důvodu velkého úbytku počtu podnikatelských subjektů ve sledovaném období; jejich ostatní charakteristiky naopak nijak extrémně negativních hodnot nenabývají).

Ve srovnání se situací popsanou v PRÚOZK 2010-2012 došlo ke zhoršení situace v rámci správního obvodu ORP okresu Uherské Hradiště a to v souvislosti jednak s horší dynamikou změny počtu ekonomických subjektů a jednak s horšími ukazateli trhu práce. Naopak ke zlepšení došlo v případě správních obvodů ORP okresu Vsetín. Za poněkud specifickou lze považovat situaci správních obvodů ORP Luhačovice a Vizovice, jejichž celková agregovaná hodnota je zásadně ovlivněna úbytkem počtu ekonomických subjektů. Opačně působí tento ukazatel v případě správních obvodů ORP Uherský Brod, Holešov a Bystřice pod Hostýnem. Nejhorší situace z hlediska hodnocení sledovaných ukazatelů je charakteristická pro správní obvody ORP Kroměříž a zejména pak Valašské Klobouky, které vykazují nejnižší hodnoty u téměř všech ukazatelů.

Celkově získané poznatky naznačují tendenci ke zvyšování rozdílů mezi relativně úspěšnějšími správními obvody ORP na jedné straně (zejména aglomerace Zlín-Otrokovice) a relativně méně úspěšnými správními ORP na straně druhé (zejména Kroměříž a Valašské Klobouky).

Tabulka 34: Klíčové ukazatele Konkurenceschopné ekonomiky v ZK (relativní vyjádření)

ORP	Celkem	Počet mikro podniků na 1000 obyv.	Počet MSP na 1000 obyvatel	Prům. roční tempo změny počtu podniků	Míra registr. nezaměstnan.	Počet uchaz. o práci na 1 volné místo
Zlín	3,0	2,1	3,1	3,4	2,3	4,0

Valašské Meziříčí	1,6	-0,6	0,6	6,1	-0,1	2,0
Otrokovice	1,6	-1,5	0,6	4,0	1,3	3,6
Uherský Brod	0,8	0,0	-1,7	10,0	0,1	-4,5
Holešov	0,2	-1,0	-0,2	10,0	0,4	-8,5
Vsetín	-0,4	-0,5	-1,0	0,8	-2,0	0,5
Bystřice p. Hostýnem	-0,7	0,0	-1,8	10,0	-1,8	-10,0
Uherské Hradiště	-0,8	-0,2	-0,7	-1,9	0,2	-1,3
Vizovice	-1,5	2,0	1,7	-10,0	1,3	-2,5
Luhačovice	-1,6	0,8	1,5	-9,0	1,7	-2,9
Rožnov p.Radhoštěm	-2,1	-0,2	0,0	-9,8	-1,1	0,3
Kroměříž	-3,3	-1,2	-1,3	-7,1	-2,2	-4,9
Valašské Klobouky	-5,3	-0,1	-2,7	-10,0	-3,8	-10,0

Zdroj: ČSÚ a vlastní výpočty autorů na základě Bennetovy metody, ukazatel Průměrného ročního tempa změny počtu podniků se vztahuje k období 2008 až 2011, míra registrované nezaměstnanosti a počet uchazečů o práci na jedno volné místo je 12ti měsíční průměr za období I/2011 až XII/2011, ostatní ukazatele jsou za rok 2011. Sloupec „Celkem“ představuje prostý aritmetický průměr relativních hodnot daných Bennetovou metodou pro všech pět klíčových ukazatelů.

Úspěšná společnost

V případě druhého pilíře **úspěšné společnosti** napovídá **pět zvolených ukazatelů**, že z pohledu nejen ekonomicky, ale i sociálně citlivého ukazatele dlouhodobé nezaměstnanosti (v našem případě vyjádřeném **podílem uchazečů o práci po dobu delší než 12 měsíců k celkovému počtu nezaměstnaných osob**) je nejpříznivější situace v ORP Luhačovice, Holešov a Valašské Meziříčí. Z pohledu strukturální nezaměstnanosti vykazují tato ORP výrazně příznivější výsledky, než zbytek regionu. Na opačné straně je nejhorší situace v Rožnově pod Radhoštěm, Kroměříži a Vsetíně (tato tři ORP se negativním smyslu opět výrazně odlišují od ostatních oblastí kraje, přičemž Rožnov pod Radhoštěm i Kroměříž se v obdobných pozicích ocitly i v předchozím sledování).

V případě vzdělanostní struktury obecně se ve Zlínském kraji oproti minulému sledování situace výrazně zlepšila, když podíl, který postačoval tehdy spolehlivě na první místo by nyní skončil až na místě třetím); v množině **osob starších 14 let** vykazuje **vysokoškolské vzdělání spolehlivě** nejvíce obyvatel ORP Zlín, s náskokem před Rožnovem pod Radhoštěm a Luhačovicemi (na prvních dvou místech zůstalo pořadí shodné). Na opačném konci i přes nárůst podílu v porovnání s minulým sledováním stojí Valašské Klobouky, s odstupem před Uherským Brodem, Bystřicí pod Hostýnem a Otrokovicemi.

V případě počtu **základních škol** na obyvatele je nejspokojivější struktura v Otrokovících, Zlíně a Kroměříži. Naopak nejméně základních škol v přepočtu na odpovídající skupinu obyvatelstva vykazují výrazně Bystřice pod Hostýnem, Luhačovice a Vizovice.

Pokrytí lékařské péče v přepočtu na obyvatele je největší v případě Uherského Hradiště, následovaného Bystřicí pod Hostýnem a Zlínem; nejmenší pokrytí praktickými lékařskými službami pak existuje v případě Luhačovic, Vizovic a Vsetína.

A konečně **počet lůžek v domově pro seniory** v relativním vyjádření jako kritérium **sociální péče pro seniory** je zdaleka nejvyšší v Holešově, s odstupem před Otrokovicemi a Kroměříží. Hustota těchto zařízení je pak nejmenší – konkrétně nulová – v ORP Bystřice pod Hostýnem a Vizovice.

Dílčí hodnocení jednotlivých ukazatelů pilíře *Úspěšná společnost* umožňuje identifikovat následující poznatky týkající se regionálních disparit na území Zlínského kraje:

- V případě ukazatele, který charakterizuje podíl dlouhodobě nezaměstnaných, je prvním zjevným znakem nárůst hodnoty v případě všech správních obvodů Zlínského kraje ve srovnání se stavem popsáním v PRÚOZK 2010-2012. Relativně nejnižší podíl v tomto ohledu vykazují správní obvody ORP Luhačovice, Holešov a Valašské Meziříčí, u nichž došlo k nižšímu zvýšení podílu dlouhodobě nezaměstnaných, než tomu bylo v případě správních obvodů ORP Bystřice pod Hostýnem, Vizovice a Zlín, jejichž hodnoty byly nejnižší v hodnocení PRÚOZK 2010-2012. Nejvyšší podíl dlouhodobě nezaměstnaných pak vykazují správní obvody ORP Rožnov pod Radhoštěm, Kroměříž a Vsetín. První dva uvedené správní obvody patří k nejhorším ve Zlínském kraji dlouhodobě.
- Hodnocení ukazatele charakterizujícího vzdělanostní strukturu správních obvodů ORP Zlínského kraje je založeno na předběžných výsledcích Sčítání lidu, domů a bytů z roku 2011. Hodnoty ukazují na nejvyšší podíl vysokoškolsky vzdělaných osob v populaci správního obvodu ORP Zlín, který je následován správním obvodem ORP Kroměříž. Naopak nejnižší podíl vysokoškolsky vzdělaných obyvatel v populaci je možné identifikovat v případě svou polohou spíše periferních správních obvodů ORP Valašské Klobouky a Uherský Brod.
- Hodnocení relativního počtu základních škol staví do popředí spíše menší správní obvody ORP v čele s ORP Bystřice pod Hostýnem a Luhačovice. Naopak relativně nejnižší počet základních škol se nachází ve správních obvodech ORP Zlín a Otrokovice, tedy v aglomeraci s nejvyšší koncentrací obyvatelstva ve Zlínském kraji. Diskutabilní se může zdát být interpretace tohoto ukazatele; na jedné straně se jedná o míru pokrytí a dostupnosti vzdělání, na druhé straně pak o ekonomickou efektivnost jejich provozu. Lze připustit, že především v menších sídlech je hlavním kritériem dostupnost vzdělání, ve větších pak nákladovost procesu. I z tohoto důvodu lze údaje považovat pro jednotlivá ORP jako ne zcela objektivně porovnatelné.
- Hodnocení ukazatele počtu praktických lékařů pro dospělé je spojeno s poměrně malými změnami oproti stavu popsánému v PRÚOZK 2010-2012. Takto se relativně nejvyšší počet praktických lékařů pro dospělé nachází ve správních obvodech ORP Bystřice pod Hostýnem a Uherské Hradiště. Naopak relativně nejnižší počet praktických lékařů pro dospělé se nachází ve správních obvodech ORP Vizovice, Luhačovice a Vsetín.
- Konečně poslední ukazatel vztažený k hodnocenému pilíři charakterizuje oblast sociálních služeb na bázi počtu lůžek v domovech pro seniory. I v tomto případě jsou změny oproti stavu popsánému v PRÚOZK 2010-2012 spíše malé, kdy nejvyšší relativní hodnoty vykazují správní obvody ORP Kroměříž, Holešov a Otrokovice a naopak žádná lůžka se nenachází ve správních obvodech ORP Bystřice pod Hostýnem na jedné straně a Vizovice na straně druhé.

Tabulka 35: Klíčové ukazatele Úspěšné společnosti ve Zlínském kraji (absolutní vyjádření)

ORP	Podíl uchazač. o práci nad 12 měsíců	Podíl obyvatel nad 14 let s VŠ vzděláním	Počet ZŠ na 1000 obyv. do 14 let	Počet prakt. lékařů na 1000 obyv. nad 14 let	Počet lůžek v dom. pro seniory na 1000 obyvatel nad 65 let
Bystřice p. Hostýnem	31,26% (15,1%)	9,89%	4,79	0,86 (0,93)	0,00 (0,0)
Holešov	25,55% (17,1%)	10,06%	3,52	0,64 (0,59)	49,87 (52,2)
Kroměříž	40,55% (26,8%)	11,11%	2,82	0,68 (0,73)	42,43 (59,0)
Luhačovice	25,43% (17,2%)	11,92%	4,35	0,54 (0,65)	15,85 (16,8)
Otrokovice	37,25% (18,7%)	9,98%	2,25	0,67 (0,66)	45,74 (51,2)
Rožnov p. Radhoštěm	41,63% (27,4%)	12,52%	3,04	0,62 (0,59)	38,59 (40,7)
Uherské Hradiště	32,16% (22,4%)	11,72%	3,04	0,88 (0,87)	30,83 (30,5)
Uherský Brod	31,10% (20,7%)	9,88%	3,58	0,74 (0,74)	23,60 (24,5)
Valašské Klobouky	35,62% (27,5%)	8,24%	3,06	0,74 (0,74)	35,87 (42,6)
Valašské Meziříčí	28,63% (25,2%)	11,57%	3,19	0,67 (0,67)	34,69 (39,2)
Vizovice	31,70% (16,6%)	10,37%	3,90	0,50 (0,50)	0,00 (0,0)
Vsetín	40,09% (23,6%)	10,10%	3,51	0,59 (0,57)	18,80 (28,4)
Zlín	32,16% (16,9)	15,98%	2,38	0,77 (0,78)	24,21 (34,4)
Zlínský kraj (průměr)	34,70% (22,2%)	11,67%	3,11	0,71 (0,72)	29,42 (35,4)

Zdroj: ČSÚ a vlastní výpočty autorů, podíl VŠ v populaci je za rok 2011, ukazatel pro ZŠ a pro praktické lékaře za rok 2010, lůžková kapacita domovů pro seniory a podíl uchazečů o práci v evidenci ÚP nad 12 měsíců za rok 2011; údaj v závorce za názvem ORP značí hodnoty v PRÚOZK 2010 - 2012.

Jako nejvyspělejší region na úrovni ORP v ukazatelích pilíře Úspěšné společnosti můžeme považovat s poměrně velkým náskokem Holešov (především díky dostatečnému vybavení kapacit pro péči seniorů i nízké strukturální nezaměstnanosti), následovaný Uherským Hradištěm (dobré lékařské zabezpečení) a Valašským Meziříčím (stejně, ale méně výrazné důvody jako Holešov). Těsně nadprůměrné hodnocení v této kategorii získaly taktéž Zlín (jež byl nejlepší v předcházejícím hodnocení této kategorie), Kroměříž a Rožnov pod Radhoštěm.

Naopak nejméně povzbudivé hodnocení v ukazatelích Úspěšné společnosti si odnesl ORP Vizovice, který doplácí hlavně na neexistenci lůžek v domovech pro seniory (ve stejné pozici se ocitl i v minulém hodnocení). Předposlední místo v tomto hodnocení zaujímá Vsetín (taktéž hlavně díky nedostatečné infrastruktuře pro seniory), následován s odstupem Bystřicí pod Hostýnem (ze stejných důvodů).

Hlavní poznatky hodnocení lze v tomto případě shrnout takto:

- Správní obvod ORP Zlín ztratil své vedoucí postavení v celkovém hodnocení. Tato situace je způsobena jednak zhoršením postavení správního obvodu ORP Zlín v rámci některých ukazatelů (např. podíl uchazečů o práci v evidenci ÚP nad 12 měsíců) a jednak snížením relativních rozdílů hodnocení ukazatelů jiných a to zejména ukazatele podíl obyvatel ve věku nad 15 let s vysokoškolským vzděláním.
- První místo v agregovaném hodnocení pilíře *Úspěšná společnost* obsadil správní obvod ORP Holešov, který vykázal relativně dobré hodnoty v případě všech pěti ukazatelů. Klíčovou roli v tomto směru ovšem hrají ukazatele vztažené k dlouhodobé nezaměstnanosti a zajištění sociálních služeb. Občanská vybavenost v oblasti sociálních služeb a školství je nejsilnější stránkou hodnocení správního obvodu ORP Kroměříž, který se umístil na druhém místě pořadí respektive v oblasti zdravotnictví v případě třetího správního obvodu Uherské Hradiště.
- Na opačném konci hodnocení se umístily dva správní obvody ORP Vsetín a Vizovice. V případě správního obvodu ORP Vizovice je tato skutečnost dána zejména absencí sociálních lůžek v území, naopak správní obvod ORP Vsetín vykazuje horší hodnoty napříč všemi ukazateli s výjimkou vybavenosti v oblasti základního školství.
- Ve srovnání se situací popsanou v PRÚOZK 2010-2012 došlo k nejvíce markantní změně v případě správního obvodu ORP Rožnov pod Radhoštěm a to v důsledku zhoršení ukazatele dlouhodobé nezaměstnanosti, naopak k nejvýznamnějšímu posunu v pořadí směrem nahoru došlo u správního obvodu ORP Luhačovice.

Celkově získané poznatky naznačují tendenci ke zvyšování rozdílů mezi relativně úspěšnějšími správními obvody ORP na jedné straně (zejména aglomerace Zlín-Otrokovice) a relativně méně úspěšnými správními ORP na straně druhé (zejména Kroměříž a Valašské Klobouky).

Tabulka 36: Klíčové ukazatele Úspěšné společnosti ve Zlínském kraji (relativní vyjádření)

ORP	Celkem	Podíl uchazeč. o práci nad 12 měsíců	Podíl obyv. nad 14 let s VŠ vzděl.	Počet ZŠ na 1000 ob. do 14 let	Počet prakt. lékařů na 1000 ob. nad 14 let	Počet lůžek v dom. pro seniory na 1000 obyvatel nad 65 let
Holešov	1,7	2,6	-1,4	1,3	-1,0	7,0
Uherské Hradiště	0,7	0,7	0,0	-0,2	2,4	0,5
Valašské Meziříčí	0,6	1,7	-0,1	0,3	-0,6	1,8
Zlín	0,2	0,7	3,7	-2,4	0,8	-1,8
Kroměříž	0,2	-1,7	-0,5	-0,9	-0,5	4,4
Rožnov p.Radhoštěm	0,1	-2,0	0,7	-0,2	-1,2	3,1

Otrokovice	0,0	-0,7	-1,4	-2,8	-0,7	5,5
Luhačovice	0,0	2,7	0,2	4,0	-2,4	-4,6
Uherský Brod	-0,1	1,0	-1,5	1,5	0,3	-2,0
Valašské Klobouky	-0,1	-0,3	-2,9	-0,2	0,4	2,2
Bystřice p.Hostýnem	-0,6	1,0	-1,5	5,4	2,1	-10,0
Vsetín	-1,4	-1,6	-1,3	1,3	-1,7	-3,6
Vizovice	-2,1	0,9	-1,1	2,6	-3,0	-10,0

Zdroj: ČSÚ a vlastní výpočty autorů, podíl VŠ v populaci je za rok 2011, ukazatel pro ZŠ a pro praktické lékaře za rok 2010, lůžková kapacita domovů pro seniory a podíl uchazečů o práci v evidenci ÚP nad 12 měsíců za rok 2011. Sloupec „Celkem“ představuje prostý aritmetický průměr relativních hodnot daných Bennetovou metodou pro všech pět klíčových ukazatelů.

Efektivní infrastruktura a rozvoj venkova

V případě třetího pilíře **efektivní infrastruktury a rozvoje venkova** bylo použito **pět indikátorů**. První z nich identifikoval **intenzitu veřejného dopravního spojení ve špičce pracovních dnů**, která byla vykázána nejvyšší v případě Holešova; s jistým odstupem na druhém místě se umístily Otrokovice, s výraznějším odstupem pak Bystřice pod Hostýnem; tento ukazatel vykázal značné meziregionální rozdíly, když na opačném konci je výskyt počtu spojů téměř třikrát nižší, než v případě nejlépe dopravně obslužené ORP. Nejnižší intenzitu veřejných dopravních spojů vykazuje Vsetín, přibližuje se mu Kroměříž a Uherský Brod (ve stejném pořadí stanuly i v předchozím hodnocení této kategorie). Uvedená pořadí jsou v souladu se stavem popsaným v PRÚOZK 2010-2012.

Druhý z ukazatelů se zaměřil na **počet dokončených bytů v nedávném období**, přepočtený na obyvatele. V tomto ohledu jsou přesvědčivým vítězem Vizovice před Uherským Hradištěm a Rožnovem pod Radhoštěm. Na opačném konci přehledu s téměř třetinovými hodnotami oproti nejlepším stojí Bystřice pod Hostýnem, mírně lepší je pak situace v Uherském Brodě a Vsetíně (ani v této kategorii nedošlo oproti předchozímu sledování k téměř žádným změnám). K nejvíce markantním změna relativního počtu dokončených bytů ve srovnání s hodnotami PRÚOZK 2010-2012 došlo v případě správních obvodů ORP Luhačovice, resp. Zlín.

Stejně pojatý ukazatel se týká pokrytí **kanalizací napojené na čističku odpadních vod**. Odchytky mezi jednotlivými ORP jsou zde obzvláště výrazné. Nejvyšší míra pokrytí kanalizací se vyskytuje v rámci ORP Rožnov pod Radhoštěm, po němž s větším odstupem následují Valašské Meziříčí, Zlín a Otrokovice. O přibližně 30 procentních bodů nižší pokrytí na opačném konci spektra vykazují Vizovice, Holešov a Uherský Brod. Ukazatel se vyznačuje poměrně vysokou stabilitou hodnot ve srovnání se stavem popsaným v PRÚOZK 2010-2012. ORP Otrokovice zaznamenal spolu se správním obvodem ORP Uherský Brod nejvyšší nárůst hodnoty ukazatele ve srovnání se stavem popsaným v PRÚOZK 2010-2012. Naopak nejvyšší podíl obyvatel bez kanalizace s napojením na ČOV žije i nadále v obcích správního obvodu ORP Vizovice a Holešov.

Z hlediska **hustoty silniční sítě nižší kategorie** je regionálním přeborníkem Holešov, následovaný Kroměříží a Valašským Meziříčím. Nejméně hustá je tato síť silnic naopak

v ORP Rožnov pod Radhoštěm, Vsetín a Valašské Klobouky, kde je však výsledek předem determinován přírodními podmínkami (horský a podhorský terén, členitost krajiny). Ukazatel relativní délky silnic II. a III. třídy vzhledem k rozloze území naznačuje existenci západovýchodního gradientu, kdy nejvyšších hodnot dosahují správního obvodu ORP v západní části Zlínského kraje (správní obvody ORP Holešov a Kroměříž) a naopak nejnižší hodnoty správního obvodu ORP ve východní části Zlínského kraje (správní obvody Vsetín a Rožnov pod Radhoštěm). Jistou výjimkou v tomto ohledu je správní obvod ORP Valašské Meziříčí s třetí nejvyšší hodnotou ukazatele mezi všemi správními obvody ORP Zlínského kraje. Je přirozené, že při srovnání těchto hodnot se situací popsanou v PRÚOZK 2010-2012 došlo k minimálním změnám s ohledem na náročnost nové výstavby silniční sítě.

Poslední sledovaná kategorie v rámci tohoto pilíře sleduje **vývoj osídlení venkovských oblastí**. V tomto ohledu jsou nejpříznivější hodnoty dosaženy v případě venkovských obcí jinak převážně urbánních ORP Valašské Meziříčí a ORP Otrokovice. Nejméně příznivé hodnoty v tomto ohledu vykazují daleko typičtěji venkovské ORP Luhačovice (jediné ORP, u kterého za sledované období vymezené roky 2007 a 2010 byl vykázán pokles počtu obyvatel žijících v obcích do 2 000 obyvatel) a s výrazným odlivem obyvatelstva z venkovských oblastí) a ORP Valašské Klobouky. Důvodem je skutečnost, že podstata tohoto ukazatele nebyla ve stanovení toho, které území ORP má více nebo méně venkovský charakter, ale jak se za poslední čtyři roky jeho charakter změnil.

Hodnocení ukazatele změny počtu obyvatel venkovských obcí naznačuje rozdílný vývoj některých správních obvodů ORP Zlínského kraje vzhledem k růstu či snižování hodnoty ve srovnání se stavem popsaným v PRÚOZK 2010-2012. Nejvyšší nárůst počtu obyvatel venkovských obcí zaznamenaly správní obvody ORP Valašské Meziříčí a Otrokovice, které si dlouhodoběji drží vedoucí postavení. Stejně tvrzení lze formulovat i pro správní obvody ORP Luhačovice a Valašské Klobouky, které vykazují nejnižší hodnoty sledovaného ukazatele.

Tabulka 37: Klíčové ukazatele Efektivní infrastruktury a rozvoje venkova ve Zlínském kraji (absolutní vyjádření)

ORP	Počet veřejn. dopravních spojů ve špičce na 1000 obyvatel	Počet dokončen. bytů za poslední 4 roky na 1000 obyvatel	Podíl obyvatel v obcích s kanal. napojenou na ČOV	Délka silnic II. a III. třídy v km na 100 km ²	Změna počtu obyvatel ve venkovských obcích
Bystřice p.Hostýnem	3,81	6,37 (5,9)	80,39% (74,4%)	58,29 (56,2)	1,27% (2,0%)
Holešov	4,36	8,54 (7,3)	61,03% (60,5%)	73,36 (75,8)	2,21% (2,0%)
Kroměříž	1,84	9,92 (8,2)	81,64% (80,5%)	62,52 (62,5)	1,02% (1,0%)
Luhačovice	2,71	11,54 (15,4)	85,81% (73,0%)	51,05 (50,9)	-0,34% (0,0%)
Otrokovice	4,26	10,28 (10,4)	88,70% (79,4%)	57,19 (57,2)	2,72% (1,1%)
Rožnov p.Radhoštěm	2,38	12,98 (12,0)	95,27% (95,3%)	27,41 (27,0)	2,35% (1,5%)

Uherské Hradiště	2,22	14,36 (14,7)	85,99% (81,0%)	40,29 (40,1)	1,20% (2,1%)
Uherský Brod	1,96	7,85 (9,4)	75,62% (64,4%)	41,92 (42,0)	0,65% (0,5%)
Valašské Klobouky	2,10	8,21 (8,7)	77,90% (81,1%)	30,58 (30,5)	0,34% (0,2%)
Valašské Meziříčí	2,66	11,50 (8,1)	89,44% (89,3%)	60,31 (60,0)	2,88% (2,2%)
Vizovice	2,94	17,40 (17,4)	54,90% (60,4%)	38,88 (38,9)	1,72% (1,8%)
Vsetín	1,62	7,99 (7,4)	77,27% (79,7%)	28,15 (28,6)	0,54% (1,0%)
Zlín	2,65	10,43 (7,4)	88,79% (90,2%)	51,92 (52,2)	1,84% (2,1%)
Zlínský kraj (průměr)	2,47	10,64 (9,9)	82,69% (80,5%)	44,79 (44,8%)	1,26% (1,5%)

Zdroj: ČSÚ, Ředitelství silnic Zlínského kraje a vlastní výpočty autorů, ukazatele veřejné dopravy jsou za 02/2012, počet dokončených bytů za roky 2007 až 2010, vybavení obcí kanalizací a ČOV za rok 2010, změna počtu obyvatel ve venkovských obcích mezi roky 2007 a 2010 a délka silnic II. a III. třídy na 1000 km² za rok 2011; údaj v závorce za názvem ORP značí hodnoty v PRÚOZK 2010 - 2012.

Na prvním místě při aplikaci Bennetovy metody v oblasti Efektivní infrastruktury a rozvoje venkova se umístil ORP Otrokovice s náskokem před Holešovem a Valašským Meziříčím (Otrokovice a Valašské Meziříčí dosáhly výlučné pozice zejména díky přílivu obyvatel do svých venkovských teritorií, Holešov díky silně nadprůměrným výsledkům u obslužnosti veřejnou dopravou, hustotě silnic II. a III. třídy i změně počtu obyvatel ve venkovských oblastech). Na dalších stále nadprůměrných příčkách stanuly Rožnov pod Radhoštěm (opět především díky boomu počtu venkovského obyvatelstva), Zlín, který s výjimkou ukazatele počtu dokončených bytů dosáhl nadprůměrných výsledků ve všech ostatních sledovaných oblastech, a Vizovice. Lepšímu umístění tohoto ORP zabránilo především na krajské poměry podprůměrný počet obyvatel s napojením na kanalizační síť a čistírný odpadních vod.

Opačná část žebříčku v rámci této kategorie začíná zřetelněji klesat klesá od ORP Luhačovice (jejichž hlavním handicapem je především vylidňování obyvatelstva v malých obcích do 2 tisíc obyvatel) a ORP Uherský Brod, u kterého byly zaznamenány podprůměrné hodnoty všech sledovaných ukazatelů. Na posledním a předposledním místě se s těsným odstupem umístily ORP Vsetín a ORP Valašské Klobouky. V obou případech je největším handicapem pokles venkovského obyvatelstva.

Obecně došlo ve srovnání výsledky hodnocení a situace popsané v PRÚOZK 2012-2012 k relativně malým změnám v pořadí správních obvodů obcí s rozšířenou působností. Takto se mezi prvními třemi obvody ORP v obou hodnoceních umístily správní obvody ORP Otrokovice, Holešov a Valašské Meziříčí. Tyto tři správní obvody vykazují silné postavení vzhledem k dopravní dostupnosti (viz vliv polohy na území kraje) a zejména vzhledem k posilování pozice venkovského osídlení. V případě správního obvodu ORP Holešov tyto faktory kompenzují horší hodnoty vybavenosti technickou infrastrukturou a počtu nově

dokončených bytů. Na opačném konci hodnocení se v případě obou hodnocení umístily trio správních obvodů: ORP Uherský Brod, Valašské Klobouky a Vsetín. V případě všech tří správních obvodů ORP je tato skutečnost způsobena kombinací negativních hodnot všech pěti ukazatelů. Za zásadní v tomto ohledu lze považovat spíše periferní polohu uvedených tří správních obvodů ORP.

Tabulka 38: Klíčové ukazatele Efektivní infrastruktury a rozvoje venkova ve Zlínském kraji (relativní vyjádření)

ORP	Celkem	Počet veřejn. dopravn. spojů ve špičce na 1000 obyv.	Počet dokonč. bytů za poslední 4 roky na 1000 obyvatel	Podíl obyvatel v obcích s kanál. napojenou na ČOV	Délka silnic II. a III. tř. v km na 100 km ²	Změna počtu obyvatel ve venkovských obcích
Otrokovice	4,1	7,3	-0,3	0,7	2,8	10,0
Holešov	3,4	7,7	-2,0	-2,6	6,4	7,5
Valašské Meziříčí	3,2	0,8	0,8	0,8	3,5	10,0
Rožnov p.Radhoštěm	1,6	-0,4	2,2	1,5	-3,9	8,6
Zlín	1,5	0,7	-0,2	0,7	1,6	4,6
Vizovice	1,4	1,9	6,3	-3,4	-1,3	3,6
Bystřice p. Hostýnem	0,9	5,4	-4,0	-0,3	3,0	0,1
Uherské Hradiště	0,3	-1,0	3,5	0,4	-1,0	-0,5
Kroměříž	-0,3	-2,6	-0,7	-0,1	4,0	-1,9
Luhačovice	-1,3	1,0	0,8	0,4	1,4	-10,0
Uherský Brod	-2,2	-2,1	-2,6	-0,9	-0,6	-4,8
Valašské Klobouky	-3,0	-1,5	-2,3	-0,6	-3,2	-7,3
Vsetín	-3,2	-3,4	-2,5	-0,7	-3,7	-5,8

Zdroj: ČSÚ, Ředitelství silnic Zlínského kraje a vlastní výpočty autorů, ukazatele veřejné dopravy jsou za 02/2012, počet dokončených bytů za roky 2007 až 2010, vybavení obcí kanalizací a ČOV za rok 2010, změna počtu obyvatel ve venkovských obcích mezi roky 2007 a 2010 a délka silnic II. a III. třídy na 1000 km² za rok 2011. Sloupec „Celkem“ představuje prostý aritmetický průměr relativních hodnot daných Bennetovou metodou pro všech pět klíčových ukazatelů.

Atraktivní region

Hodnocení pilíře *Atraktivní region* je spojeno s nejvyšším počtem změn v rámci sledovaných ukazatelů, kdy z hodnocení byly s ohledem na chybějící aktuální údaje vypuštěny ukazatele týkající se počtu místních kulturních akcí respektive počtu ostatních kulturních zařízení. Naopak byl přidán ukazatel návštěvnosti hromadných ubytovacích zařízení, jako významný prvek odrážející atraktivitu regionů pro účastníky cestovního ruchu.

V závěrečném pilíři **Atraktivního regionu** bylo předmětem zkoumání **pět ukazatelů**. V případě **četnosti lůžek na počet obyvatel** asi nepřekvapí suverénní vítězství lázeňských Luhačovic, s odstupem téměř polovičním následovaných druhým z turisticky preferovaných subregionů – Rožnovem pod Radhoštěm, a s dalším značným odstupem umístěné Bystřice pod Hostýnem (vše významná centra cestovního ruchu ve Zlínském kraji). Na opačném pólu stojí Holešov se zcela neuvěřitelně nízkou hodnotou; ani ubytovací kapacity Valašského Meziříčí či Uherského Brodu svým objemem nikterak nevyňikají. Hodnocení ukazatele počtu

lůžek hromadných ubytovacích zařízení vykazuje relativně malé změny ve srovnání se stavem popsáním v PRÚOZK 2010-2012 s tím, že u některých správních obvodů ORP došlo k mírnému zvýšení hodnoty (např. správní obvod ORP Zlín a Otrokovice).

Z hlediska **počtu nemovitých památek přepočítaných na 100 km²** je poměrně jednoznačným vítězem ORP Kroměříž, před Holešovem a Valašským Meziříčím; zdaleka nejnižší četnost nemovitých památek je naopak vykázána – i přes existenci slovného skanzenu - v případě Rožnova pod Radhoštěm; s velkým odstupem následují Vsetín a Vizovice.

Další sledovaný ukazatel **počtu přenocování na 1000 obyvatel** sleduje atraktivnost daného regionu z pohledu zájmu návštěvnosti i schopnosti se o tuto návštěvnost postarat. Nepřekvapí, že Luhačovice jsou v relativním vyjádření úměrně své velikosti přijmout více návštěvníků, než celý zbytek Zlínského kraje dohromady; s ohromným odstupem za nimi následují Rožnov pod Radhoštěm a Bystřice pod Hostýnem. Nedostatek ubytovacích kapacit se naopak promítá v neuvěřitelně nízkých hodnotách tohoto ukazatele v případě Holešova a Valašského Meziříčí, s odstupem sledovaných i Uherským Brodem a dosti paradoxně i Kroměříží (zapsanou na seznamu UNESCO).

U sledování intenzity **knihoven včetně poboček** na počet obyvatel jsme jejich nejvyšší četnost zaznamenali v Kroměříži, Vizovicích a Holešově. Nejnižší dostupnost ostatních kulturních zařízení je sledována v Otrokovicích, následovaných Rožnovem pod Radhoštěm a Zlímem (u něhož však vysoká hustota obyvatelstva představuje přirozeně diskvalifikační parametr).

Ve stejném duchu byl celý přehled završen **intenzitou sportovních zařízení**. Zdaleka nejlépe sportovně vybaveným regionem jsou shodně území ORP Otrokovice a Valašské Klobouky, následované Holešovem a Luhačovicemi. Naopak nejméně četná jsou sportoviště v ORP Zlín, Rožnov pod Radhoštěm a Uherské Hradiště (kde v případě velkých měst je opět vysoká hustota obyvatelstva přirozenou překážkou).

Tabulka 39: Klíčové ukazatele Atraktivního regionu ve Zlínském kraji (absolutní vyjádření)

ORP	Počet lůžek hrom. ubyt. zařízení na 1000 obyvatel	Počet nemov. kulturních památek na 100 km ²	Počet přenocování na 1000 obyvatel	Počet knihoven vč. poboček na 1000 obyvatel	Počet sportovních zařízení na 1000 obyvatel
Bystřice p. Hostýnem	91,36 (93,0)	29,89	4507,56	0,81	3,19
Holešov	3,07 (0,0)	54,29	77,24	0,87	3,35
Kroměříž	16,86 (16,5)	57,51	680,93	1,02	2,87
Luhačovice	209,89 (214,2)	52,13	32817,10	0,78	3,34
Otrokovice	28,85 (17,9)	29,55	1056,59	0,29	3,41
Rožnov p. Radhoštěm	110,82 (124,2)	9,62	6166,50	0,40	2,55
Uherské Hradiště	23,48 (25,0)	40,75	1586,06	0,63	2,56
Uherský Brod	14,06 (13,1)	47,32	556,63	0,67	3,11

Valašské Klobouky	31,94 (32,0)	27,05	1183,49	0,84	3,41
Valašské Meziříčí	5,12 (4,6)	52,26	131,94	0,69	3,03
Vizovice	37,97 (39,5)	22,59	2232,47	0,96	3,24
Vsetín	47,10 (50,6)	13,44	3093,48	0,51	2,73
Zlín	15,90 (11,2)	37,11	1120,34	0,35	1,65
Zlínský kraj (průměr)	35,37 (35,4)	36,18	2656,09	0,63	2,72

Zdroj: ČSÚ a vlastní výpočty autorů, ukazatele cestovního ruchu jsou za rok 2010, stejně jako údaje sportovní vybavenosti, počet nemovitých památek je aktualizován k únoru 2012 a počet knihoven se vztahuje k roku 2011; údaj v závorce za názvem ORP značí pořadí v PRÚOZK 2010 - 2012.

Z hlediska „atraktivnosti“ jednotlivých regionů se jako spolehlivě nejvyspělejší jeví území obce s rozšířenou působností Luhačovice, které jako jediné ve všech sledovaných ukazatelích dosáhlo nadprůměrných hodnot, v řadě případů pak výrazně dominantních. Luhačovice pak v tomto ohledu prokázaly nejvýraznější rozdíl v pozitivní slova smyslu vůči zbytku lokalit v rámci Zlínského kraje v rámci všech pilířů (nebereme-li v úvahu demografický vývoj Vizovic, jež však stojí mimo zavedené pilíře). Jako druhý nejatraktivnější region se dá podle uplatněné metodiky považovat ORP Bystřice pod Hostýnem, která kromě ukazatele počtu nemovitých kulturních památek zaznamenala vždy pozitivní výsledky, následovaná ORP Rožnov pod Radhoštěm, jež dominuje především v ukazatelích ubytovacích kapacit a počtu přenocování.

Aktuální hodnoty použitých ukazatelů pilíře Atraktivní region jako nejméně úspěšný charakterizují region ORP Zlín (jež dosáhl ve čtyřech z hodnocených kategorií výrazně podprůměrných výsledků, přes popsanou změnu hodnocených ukazatelů; historie poměrně mladého průmyslového města je spojena s relativně nižším počtem kulturních památek; následně není město Zlín tak silnou destinací cestovního ruchu, jako je tomu v případě jiných krajských měst České republiky; konečně v případě ukazatele sportovních zařízení je správní obvod ORP Zlín znevýhodněn vysokým počtem místně bydlících obyvatel).

Druhé nejhorší je v tomto pilíři postavení Otrokovic (zvláště kvůli nízkému počtu přenocování a knihoven). Třetí nejhorší pozici pak zaujalo Valašské Meziříčí (zvláště kvůli nedostatečným ubytovacím kapacitám, když ve zbývajících ukazatelích dosáhlo naopak regionálně nadprůměrných hodnot.

Stejně jako v případě stavu popsaného v PRÚOZK 2010-2012 si vedoucí postavení udržely správní obvody ORP Luhačovice a Bystřice pod Hostýnem. Tyto správní obvody ORP lze vnímat jako mimořádně atraktivní zejména z hlediska cestovního ruchu, přičemž v případě Luhačovic se navíc přidává aspekt bohatého kulturního dědictví. Nově se do skupiny nejlépe hodnocených správních obvodů ORP přidává Rožnov pod Radhoštěm, který s ohledem na svou pozici turisticky atraktivní destinace získává významné pozitivní body ze změny hodnocených ukazatelů.

V případě dalších správních obvodů ORP zůstává jejich pozice ve srovnání se stavem popsaným v PRÚOZK 2010-2012 více méně stabilní. Výraznější propad v pořadí postihl turisticky méně atraktivní správní obvody ORP Valašské Meziříčí a Valašské Klobouky.

Tabulka 40: Klíčové ukazatele Atraktivního regionu ve Zlínském kraji (relativní vyjádření)

ORP	Celkem	Počet lůžek hrom. ubyt. zařízení na 1000 obyv.	Počet nemov. kulturních památek na 100 km ²	Počet přenocování na 1000 obyvatel	Počet knihoven na 1000 obyvatel	Počet sportovních zařízení na 1000 obyvatel
Luhačovice	5,8	10,0	4,4	10,0	2,5	2,3
Bystřice p. Hostýnem	4,0	10,0	-1,7	7,0	3,0	1,7
Rožnov p. Radhoštěm	1,7	10,0	-7,3	10,0	-3,7	-0,7
Vizovice	0,5	0,7	-3,8	-1,6	5,3	1,9
Kroměříž	0,0	-5,2	5,9	-7,4	6,3	0,6
Valašské Klobouky	-0,6	-1,0	-2,5	-5,5	3,4	2,5
Vsetín	-0,6	3,3	-6,3	1,6	-1,9	0,0
Uherské Hradiště	-1,3	-3,4	1,3	-4,0	0,0	-0,6
Holešov	-1,5	-9,1	5,0	-9,7	3,9	2,3
Uherský Brod	-1,7	-6,0	3,1	-7,9	0,7	1,4
Valašské Meziříčí	-2,3	-8,6	4,4	-9,5	1,0	1,1
Otrokovice	-2,5	-1,8	-1,8	-6,0	-5,4	2,5
Zlín	-3,9	-5,5	0,3	-5,8	-4,4	-3,9

Zdroj: ČSÚ a vlastní výpočty autorů, ukazatele cestovního ruchu jsou za rok 2010, stejně jako údaje sportovní vybavenosti, počet nemovitých památek je aktualizován k únoru 2012 a počet knihoven se vztahuje k roku 2011. Sloupec „Celkem“ představuje prostý aritmetický průměr relativních hodnot daných Bennetovou metodou pro všech pět klíčových ukazatelů.

Shrnutí statistické analýzy vnitroregionálních disparit:

V celkovém pořadí vyhodnoceném na základě výše popsané a aplikované Bennetovy metody pro všechny ukazatele v rámci všech čtyř stanovených prioritních pilířů, plus vyhodnocení průřezové priority demografického vývoje, se celkově nejlépe hodnocenou ORP stal Holešov s relativní kladnou hodnotou 1,22¹⁴ (tedy o 12,2% lépe, než činí krajský průměr neboli 112,2 % průměrné hodnoty Zlínského kraje). Jeho pozice je dána především vynikajícím postavením v pilíři Úspěšná společnost a Efektivní infrastruktura a rozvoj venkova i velmi pozitivními demografickými charakteristikami; pozicí Holešova současně neotřásl ani nízké umístění v kategorii Atraktivní region. S odstupem za "vítězným" Holešovem zaujalo svoji pozici druhé Valašské Meziříčí, které svému lichotivému umístění vděčí výbornými výsledky v pilíři Konkurenceschopné ekonomiky, Úspěšné společnosti, demografického vývoje, ale i Efektivní infrastruktury a rozvoje venkova. Ani výrazně špatné umístění v pilíři Atraktivní region již celkové výborné hodnocení nezvrátilo. Na celkově třetí příčku se umístilo ORP Otrokovice díky výborné umístění v pilíři Efektivní infrastruktury a rozvoje venkova, částečně i Konkurenceschopné ekonomiky, navíc slušné demografické charakteristiky.

¹⁴ Dle Bennetovy metody hodnota +1 znamená o 10 % lépe než průměr, hodnota +1,23 tudíž znamená o 12,3 % lépe než průměr.

Nad regionálním průměrem dále stanuly ORP Bystřice pod Hostýnem (sice zaostala v ukazatelích pilíře Úspěšné společnosti, ale silnou pozici si získala v pilíři Atraktivní region), ORP Rožnov pod Radhoštěm (silné pozice v pilíři Atraktivní region a Efektivní infrastruktura je degradována výsledky v kategorii Konkurenceschopná ekonomika), ORP Vizovice (nejlepší demografické charakteristiky regionu doprovázeny posledním místem v pilíři Úspěšná společnost) a ORP Luhačovice (bezkonkurenční leader v pilíři Atraktivní region, nejhorší demografické charakteristiky, velmi nelichotivé v oblasti Konkurenceschopnosti ekonomiky a Efektivní infrastruktury a rozvoje venkova).

Přesně na úrovni průměru se stále kladnou hodnotou 0,02 (znamenající o 0,2 % lepších výsledků, než činí krajský průměr) se umístilo ORP Zlín. Zlínsko bylo sice nejlepší v Konkurenceschopné ekonomice, ale naopak nejhorší v pilíři Atraktivního regionu, navíc se špatnými demografickými charakteristikami.

V množině regionálního podprůměru pak uvízlo pět ORP; nejbližší průměru pak Uherské Hradiště, jež v předchozím sledování obsadilo s přehledem první místo (s téměř shodnými hodnotami jako nyní Holešov). Výborné umístění v pilíři Úspěšná společnost již nedokázalo vyvážit podprůměrné hodnoty v pilířích ostatních. Následuje další velké město, resp. ORP Kroměříž (jež zcela propadá v pilíři Konkurenceschopné ekonomiky a výrazně nevyčníká v žádném dalším). V těsném závěsu za ním se nachází ORP Uherský Brod (pouze slušné umístění v pilíři Konkurenceschopná ekonomika neumožňuje zvrátit vývoj jinak silně podprůměrných hodnocení v ostatních pilířích). Relativně větší odstup již získávají předposlední ORP Vsetín (poslední místo v „infrastruktuře“, velmi špatné demografické charakteristiky a umístění v pilíři Úspěšná společnost, provázeny žádným výrazně nadprůměrným umístěním v ostatních pilířích). Na samotném konci se tentokrát ocitly Valašské Klobouky (průměrné umístění v pilíři Atraktivní region; ostatní hodnocení velmi podprůměrná).

Tabulka 41: Shrnutí – relativní postavení obcí s rozšířenou působností v jednotlivých pilířích Programu a celkem

ORP	Celkem	Demografie	Konkurencesch. ekonomika	Úspěšná společnost	Efektivní infrastr. a rozvoj venkova	Atraktivní region
Holešov	1,22	4,10 (2.)	0,17 (5.)	1,71 (1.)	3,39 (2.)	-1,52 (9.)
Valašské Meziříčí	1,01	3,32 (3.)	1,61 (2.)	0,62 (3.)	3,17 (3.)	-2,30 (11.)
Otrokovice	0,84	1,46 (5.)	1,59 (3.)	-0,01 (7.)	4,08 (1.)	-2,52 (12.)
Bystřice p. Hostýnem	0,81	0,12 (8.)	-0,73 (7.)	-0,61 (11.)	0,85 (7.)	3,98 (2.)
Rožnov p.Radhoštěm	0,37	0,98 (7.)	-2,15 (11.)	0,08 (6.)	1,62 (4.)	1,67 (3.)
Vizovice	0,18	6,24 (1.)	-1,51 (9.)	-2,14 (13.)	1,44 (6.)	0,52 (4.)
Luhačovice	0,18	-5,39 (13.)	-1,60 (10.)	-0,03 (8.)	-1,28 (10.)	5,84 (1.)
Zlín	0,02	-1,83 (10.)	2,99 (1.)	0,22 (4.)	1,50 (5.)	-3,87 (13.)
Uherské Hradiště	-0,16	1,14 (6.)	-0,77 (8.)	0,69 (2.)	0,28 (8.)	-1,34 (8.)
Kroměříž	-0,60	1,93 (4.)	-3,33 (12.)	0,16 (5.)	-0,27 (9.)	0,03 (5.)

Uherský Brod	-0,87	-1,32 (9.)	0,76 (4.)	-0,12 (9.)	-2,20 (11.)	-1,74 (10.)
Vsetín	-1,67	-4,16 (12.)	-0,45 (6.)	-1,38 (12.)	-3,21 (13.)	-0,65 (7.)
Valašské Klobouky	-2,37	-3,46 (11.)	-5,33 (13.)	-0,15 (10.)	-2,96 (12.)	-0,62 (6.)

Zdroj: ČSÚ a vlastní výpočty autorů, sloupec „Celkem“ představuje prostý aritmetický průměr relativních hodnot daných Bennetovou metodou pro všech 22 klíčových ukazatelů (jejich seznam viz např. tabulka „Výběr sledovaných ukazatelů pro základní oblasti regionálního rozvoje“), které jsou agregovány do jednotlivých pilířů (a v závorce výsledné umístění v daném pilíři).

Tabulka 42: Rozdělení ORP Zlínského kraje z hlediska rozvinutosti přes všechny pilíře

Nadprůměrně rozvinuté ORP ve Zlínském kraji:	Průměrně rozvinuté ORP ve Zlínském kraji:	Podprůměrně rozvinuté ORP ve Zlínském kraji:
<ul style="list-style-type: none"> • Holešov • Valašské Meziříčí • Otrokovice • Bystřice pod Hostýnem 	<ul style="list-style-type: none"> • Rožnov pod Radhoštěm • Vizovice • Luhačovice • Zlín • Uherské Hradiště 	<ul style="list-style-type: none"> • Kroměříž • Uherský Brod • Vsetín • Valašské Klobouky

2.5.3 Definice disparitních regionů – metoda expertního hodnocení

K úplnému postizení meziregionálních disparit jsme vedle vyhodnocení prostřednictvím sady objektivních statistických ukazatelů zvolili i metodu expertního posouzení, kdy jednotlivé pilíře byly vyhodnoceny vybranou skupinou expertů – členů pracovních skupin podílejících se na tvorbě PRÚOZK – na základě jejich subjektivní expertní reflexe, vycházející z detailní profesní znalosti dané oblasti. Tyto závěry považujeme za integrální součást procesu vyhodnocování vnitroregionálních rozdílů v rámci teritoria Zlínského kraje.

Číselné hodnoty v rámci expertních posouzení představují průměrné umístění jednotlivých ORP v rámci příslušné hodnocené kategorie¹⁵. Uvedené hodnoty jsou průměrnými hodnotami, přiřazenými jednotlivými hodnotiteli v příslušných kategoriích; celkové hodnoty pak současně představují aritmetický průměr umístění ve všech kategoriích v rámci příslušného pilíře.

Konkurenceschopná ekonomika

Na expertním vyhodnocení konkurenceschopné ekonomiky se podíleli čtyři experti. I v souladu s výsledky získanými na základě vyhodnocení objektivních statistických údajů nikoliv náhodou zvítězil v tomto pilíři Zlín, s poměrně významným náskokem před Uherským Hradištěm a Otrokovicemi. V rámci tohoto pilíře byly sledovány tři kategorie:

- pozice malých a středních podniků a služeb;
- pozice průmyslu, a výzkumu, vývoje a inovací;
- pozice v oblasti ICT.

¹⁵ Platí tak, že čím nižší hodnota jak v rámci celkové pozice, tak v rámci jednotlivých kategorií, tím příznivější postavení příslušné ORP a naopak.

I ve všech třech těchto dílčích kategoriích bylo pořadí na čele totožné s celkovým pořadím v rámci pilíře.

Na samém konci žebříčku se nacházejí Valašské Klobouky, které jen těsně přeskočila předposlední Bystřice pod Hostýnem.

V řadě případů experti identifikovali výraznou míru souvislostí mezi oběma hodnocenými kategoriemi (jež se projevuje jak na samém čele žebříčku, tak i na jeho konci). Mírné vychýlení v tomto ohledu představuje například relativně lichotivější pozice Vizovic v kategorii „pozice malých a středních podniků a služeb“; a naopak relativně horší umístění Vsetína ve stejné oblasti hodnocení.

V rámci tohoto pilíře experti vyhodnotili nejpropastnější rozdíly mezi nejlépe a nejhůře hodnocenými ORP. Pozice Zlína zde je téměř 10-krát lepší než pozice posledních Valašských Klobouků.

Tabulka 43: Expertní hodnocení Konkurenceschopné ekonomiky v ZK

ORP	Celkem	Oblast MSP a služeb	Oblast průmyslu a VVI	Oblast ICT
Zlín	1,11	1,33	1,00	1,00
Uherské Hradiště	2,42	2,33	2,67	2,25
Otrokovice	4,03	3,67	3,67	4,75
Vsetín	6,26	6,67	5,00	7,13
Uherský Brod	6,58	9,00	5,00	5,75
Valašské Meziříčí	6,72	6,33	7,33	6,50
Rožnov p. Radhoštěm	7,44	9,00	6,33	7,00
Kroměříž	7,58	9,00	7,00	6,75
Vizovice	7,76	5,67	10,00	7,63
Holešov	9,53	9,33	10,00	9,25
Luhačovice	10,11	8,33	12,00	10,00
Bystřice p. Hostýnem	10,68	9,67	11,00	11,38
Valašské Klobouky	10,76	10,67	10,00	11,63

Zdroj: expertní hodnocení členů pracovních skupin; výsledná známka je průměrem průměrného hodnocení expertů v obou sledovaných oblastech; konkrétní hodnocení je pořadím od nejlepšího ORP v dané oblasti po nejvíce zaostávající

Subjektivní hodnocení expertů se opíralo o respektování počtu podnikatelských subjektů a potenciálem pro jejich další rozvoj, dostupností ICT služeb či rozsahu vědecko-výzkumných kapacit.

Experti v případě pozice ORP Zlína akcentovali skutečnost, že se nejedná jen o administrativně-správní, ale i podnikatelské a obchodní centrum kraje. S tím souvisí i vysoký počet místních podnikatelů, nízká míra nezaměstnanosti a dlouholetá průmyslová tradice. ORP Zlín dominuje i v oblasti výzkumu, vývoje a inovací a ICT. Zde bylo respondenty oceněno nejvíce výzkumných a vývojových aktivit v rámci kraje (v podnikové i akademické sféře), reálně zde fungující subjekty podporující inovační aktivity podnikatelů, vědecko-

výzkumné aktivity Univerzity Tomáše Bati či dostatečné čerpání z proinovačně zaměřených dotačních programů a programů zaměřených na rozvoj ICT.¹⁶

Na opačném spektru hodnocení tohoto pilíře stojí Valašské Klobouky, vykazující dlouhodobě nejvyšší míru nezaměstnanosti mezi všemi ORP Zlínského kraje, nepříznivou oborovou struktura i nedostatečný počet firem. Nelichotivé hodnocení expertů si zasloužila i ORP Bystřice pod Hostýnem, kde se nenachází žádná z institucí v oblasti VaV identifikovaných během šetření při aktualizaci Regionální inovační strategie. Patrně také proto zde v oblasti průmyslu byl podpořen v rámci Operačního programu podnikání a inovace pouze jeden projekt, což je ve srovnání 565 podpořených projektů v průmyslových podnicích v kraji žalostně nízké číslo.

Úspěšná společnost

Na expertním vyhodnocení úspěšné společnosti se podílelo pět expertů, někteří z nich se však zaměřili pouze na vybrané kategorie. Celkem bylo v tomto pilíři hodnocena všechna území ORP přes tyto čtyři hodnotící kategorie:

- školství a celoživotní učení
- trh práce
- sociální služby
- zdravotnictví

Pozice jednotlivých ORP vždy odráží aritmetický průměr pozic jednotlivých hodnotitelů. Jejich expertním pohledům i v tomto pilíři spolehlivě dominuje Zlín před Uherským Hradištěm a Otrokovicemi (pořadí totožné jako v předešlém pilíři). I v rámci pilíře Úspěšná společnost je pozice Zlína v jednotlivých kategoriích téměř neotřesitelná. Výjimkou potvrzující pravidlo je oblast sociálních služeb, kde se Zlínsko umístilo „jen“ na druhé příčce.

V rámci tohoto pilíře se diverzita vnímaná mezi jednotlivými kategoriemi pro příslušné ORP dále prohlubuje. Kupříkladu pozice Vizovic a částečně i Luhačovic v oblasti trhu práce je podstatně lepší, než-li je jejich celkové umístění v rámci tohoto pilíře. Stejný postřeh platí pro Luhačovice v oblasti zdravotnictví, což vyplývá z lázeňského charakteru města. Opačný vztah můžeme pozorovat kupříkladu u ORP Otrokovice v oblasti školství a celoživotního učení a v menší míře i v oblasti zdravotnictví.

Tabulka 44: Expertní hodnocení Úspěšné společnosti v ZK

ORP	Celkem	Oblast školství a celoživotn. učení	Oblast trhu práce	Oblast sociálních služeb	Oblast zdravotnictví
Zlín	1,73	1,00	1,25	3,33	1,33
Uherské Hradiště	2,46	2,00	2,50	3,67	1,67
Otrokovice	4,35	7,00	2,75	2,00	5,67
Valašské Meziříčí	5,54	4,67	5,50	5,33	6,67

¹⁶ OPPI: programy „Potenciál“, „Inovace“, „ICT a strategické služby“ a „ICT v podnicích“

Kroměříž	5,96	4,67	11,50	4,33	3,33
Vsetín	6,42	5,33	11,00	5,67	3,67
Uherský Brod	6,77	4,00	6,75	7,33	9,00
Holešov	8,50	8,00	7,00	9,67	9,33
Rožnov p. Radhoštěm	8,96	8,67	8,50	8,67	10,00
Vizovice	9,08	11,67	5,00	9,33	10,33
Luhačovice	9,50	11,33	7,00	11,00	8,67
Bystřice p. Hostýnem	10,23	11,67	10,25	9,33	9,67
Valašské Klobouky	11,50	11,00	12,00	11,33	11,67

Zdroj: expertní hodnocení členů pracovních skupin; výsledná známka je průměrem průměrného hodnocení expertů ve všech čtyřech sledovaných oblastech; konkrétní hodnocení je pořadím od nejlepšího ORP v dané oblasti po nejlépe zastávající

Subjektivní hodnocení expertů vycházelo z identifikace následujících parametrů a výsledného expertního posouzení: v případě školství síť škol, včetně vysokých, a jejich dostupnost; v případě trhu práce byla určujícím parametrem interpretace míry nezaměstnanosti; ohledně sociálních služeb byla akcentována jejich nabídka a úroveň podpory ze strany obcí; klíčovým kritériem v případě zdravotnictví bylo expertní zhodnocení stavu a dostupnosti nemocnic.

Experti zdůrazňují výraznou míru subjektivity svého hodnocení, podmíněného jak tím, že celá oblast ORP může být ovlivněna působením a přístupem příslušného města v sociální oblasti, tak i rozložením sociálních služeb, determinovaným historickými souvislostmi. Pořadí je stanoveno na základě zevrubné znalosti současné situace.

U ORP Zlín byla experty chválena nízká míra nezaměstnanosti, dostatečný počet pracovních příležitostí, dobrá dopravní dostupnost, široká nabídka vzdělávacích kapacit v čele s UTB, rozšíření a kvalitní sociální a zdravotnické služby. Další ORP byly vyzdviženy pouze u vybraných sledovaných kategorií. Například v Otrokovicích byla kladně hodnocena ucelená síť sociálních služeb, v Uherské Hradišti zase nižší nezaměstnanost a slušná nabídka volných pracovních míst.

Na opačné straně hodnocení jsou postaveny Valašské Klobouky, kde se nachází minimum sociálních služeb, přičemž dodatečným handicapem je pak i omezená nabídka poskytovaná v sousedících ORP Luhačovice, kde není nastaven systém komunitního plánování. U ORP Valašské Klobouky špatné hodnocení experti zdůvodňují i vysokou mírou nezaměstnanosti a malou dostupností různých forem a stupňů vzdělávání, včetně možností vzdělávání při zaměstnání.

Efektivní infrastruktura a rozvoj venkova

Hodnocení v oblasti efektivní infrastruktury a rozvoje venkova se zúčastnilo pět expertů, kteří se zúčastnili hodnocení všech tří kategorií:

- životní prostředí a energetika
- zemědělství a rozvoj venkova
- doprava

Výsledek expertního vnímání v rámci této kategorie postavil do čela ORP Kroměříž těsně následovanou ORP Uherským Hradiště. Jako území obce s rozšířenou působností byly také v tomto pilíři experty vybrány Valašské Klobouky, před kterými – byť s relativně vysokým odstupem – skončily Vizovice.

A opět i v tomto případě se projevuje značná diverzita mezi jednotlivými kategoriemi, byť na straně druhé celkové výsledky hovoří o relativně nejmenším rozdílu mezi nejlépe a nejhůře hodnoceným ORP ze všech sledovaných pilířů (pouze přibližně 2,5násobek mezi vedoucí Kroměříží a nejhoršími Valašskými Klobouky). Posledním Valašským Kloboukům nepomohlo ani nadprůměrně dobré hodnocení v kategorii „životní prostředí a energetika“, které vyplývalo z jejich polohy mimo hlavní dopravní trasy i z absence velkých průmyslových podniků coby zdrojů znečištění. Obdobně ani relativně příznivý názor expertů na oblast dopravy ve Valašském Meziříčí nepomohl tomuto ORP v lepším celkovém umístění. Na druhou stranu v této kategorii nejúspěšnější Kroměřížsko obsadilo první příčku i přes podprůměrné vyhodnocení názoru expertů na jeho pozici v oblasti životního prostředí a energetiky.

Tabulka 45: Expertní hodnocení Efektivní infrastruktury a rozvoje venkova v ZK

ORP	Celkem	Oblast životního prostředí a energetiky	Oblast zemědělství a rozvoje venkova	Oblast dopravy
Kroměříž	4,00	7,60	2,80	1,60
Uherské Hradiště	4,33	6,80	2,00	4,20
Holešov	5,53	8,40	3,80	4,40
Otrokovice	6,33	8,60	6,80	3,60
Zlín	6,73	5,80	7,40	7,00
Uherský Brod	7,07	7,40	7,20	6,60
Rožnov p. Radhoštěm	7,27	3,80	9,20	8,80
Bystřice p. Hostýnem	7,47	7,40	6,80	8,20
Luhačovice	7,87	6,20	7,20	10,20
Vsetín	7,87	6,00	9,60	8,00
Valašské Meziříčí	7,93	8,20	8,80	6,80
Vizovice	8,20	8,00	7,60	9,00
Valašské Klobouky	10,40	6,80	11,80	12,60

Zdroj: expertní hodnocení členů pracovních skupin; výsledná známka je průměrem průměrného hodnocení expertů ve všech třech sledovaných oblastech; konkrétní hodnocení je pořadím od nejlepšího ORP v dané oblasti po nejvíce zaostávající

V rámci první sledované kategorie energetiky a životního prostředí byla experty podtržena nejpríznivější pozice Rožnova pod Radhoštěm, Zlína a Vsetína. Rožnovsko si toto hodnocení zasloužilo za CHKO Beskydy, které se z významné části rozkládá na jeho území a z toho plynoucí vysoká kvalita životního prostředí a přírodních zdrojů. Podobné důvody stály i za vysokou známkou ORP Vsetín, která se může pyšnit krásou přírody Vsetínských vrchů. Zlín si vydobyl pozici v TOP 3 této kategorie spíše díky její druhé části, a to rozvinuté energetické

infrastruktura: vybavení inženýrskými sítěmi (centrální teplo, plyn), existence lokálního distributora a výrobce elektrické energie a tepla. Naopak jako nejméně úspěšnou ORP v této sledované oblasti experti určili Otrokovice. Můžeme odhadovat, že se na tuto tradiční průmyslovou aglomeraci respondenti dívali optikou spíše nižší kvality životního prostředí, než rozvinutostí energetiky.

Nejlepší vysvědčení pro další sledovanou kategorii – zemědělství a rozvoj venkova – experti vystavili Uherskému Hradišti a Kroměříži. U prvně jmenovaného ORP experti oceňovali jak nejlepší přírodní a infrastrukturní předpoklady pro zemědělskou produkci, vysokou bonitu zemědělské půdy, specifické plodiny – vinice, tak i soudržnost společenství místních obyvatel, kterou mimo jiné charakterizují i tradice a lidové zvyky. Nejméně příznivě bylo hodnoceno území ORP Valašské Klobouky, kde jako důvody experti uváděli nízkou bonitu zemědělské půdy, méně produktivní podhorské zemědělství a extenzivní pastevnictví s minimem zpracovatelského průmyslu pro zemědělské komodity.

Třetí hodnocenou podkategorií byla oblast dopravy, kde zabodovaly ORP Kroměříž a Otrokovice. U prvně jmenované oblasti určitě hrálo napojení aglomerace Kroměřížska na celorepublikovou dálniční síť prostřednictvím protažením dálnice D1 a z toho vyplývající radikální zlepšení dopravní dostupnosti. Jako druhé neúspěšnější ORP skončily Otrokovice, které leží na rychlostní komunikaci R 55. U Otrokovic bylo kladně hodnoceno nejen nedávno dobudované napojení na celorepublikovou síť dálnic a rychlostních komunikací, ale i slušná úroveň silnic nižších řádů. Opačné problémy řeší ORP Valašské Klobouky, které skončily na poslední příčce. Důvody jsou zřejmé: území lze charakterizovat okrajovou polohou při hranicích se Slovenskou republikou mimo hlavní dopravní tahy. To způsobuje nedobrou dopravní obslužnost území, které se díky klimatickým podmínkám zhoršuje v zimních měsících.

Atraktivní region

Pilíř atraktivního regionu byl hodnocen čtyřmi experty, když někteří z nich zaměřili své vnímání pouze na jedinou z obou kategorií, ale i zde je toto systematizováno na vzájemně porovnatelném základě.

Pozici nejlepšího ORP v pilíři atraktivního regionu si z předchozí hodnocené oblasti udrželo Uherské Hradiště; na samé dno v tomto případě spadly Otrokovice. Na rozdíl od předchozích pilířů poslal do regionálního průměru dosavadního leadera – metropoli Zlín.

Ani v rámci tohoto pilíře nejsou rozdíly mezi jednotlivými ORP tak výrazné jako v případě prvních dvou hodnocených pilířů. V řadě případů jednotlivých ORP se projevuje úzká souvislost vnímání aktivit cestovního ruchu a kultury. Jedná se zejména o Uherské Hradiště, Rožnov pod Radhoštěm a Kroměříž v případě výborně umístěných; naopak Holešov či Otrokovice v případě hůře hodnocených v rámci tohoto pilíře. Naopak možná překvapí, že excelentní hodnocení Luhačovic v oblasti cestovního ruchu (na první místo je zařadili vůbec všichni experti) provází jen průměrná pozice v expertním vnímání v kategorii kultury; obdobný, nikoliv tak významně rozdílný závěr pak platí i pro Rožnov pod Radhoštěm.

Naopak výrazně lepší pozici v oblasti kultury v porovnání s turismem identifikují experti poněkud překvapivě u Kroměřížska, v menším rozsahu i u Holešovska.

Tabulka 46: Expertní hodnocení Atraktivního regionu v ZK

ORP	Celkem	Oblast cestovního ruchu	Oblast kultury a památkové péče
Uherské Hradiště	3,63	4,00	3,25
Rožnov p. Radhoštěm	3,92	3,33	4,50
Luhačovice	4,00	1,00	7,00
Kroměříž	4,54	6,33	2,75
Vsetín	4,67	4,33	5,00
Bystřice p. Hostýnem	5,83	5,67	6,00
Zlín	6,38	6,00	6,75
Valašské Meziříčí	8,00	8,00	8,00
Vizovice	8,83	8,67	9,00
Uherský Brod	9,83	9,67	10,00
Valašské Klobouky	9,92	10,33	9,50
Holešov	10,04	11,33	8,75
Otrokovice	11,42	12,33	10,50

Zdroj: expertní hodnocení členů pracovních skupin; výsledná známka je průměrem průměrného hodnocení expertů v obou sledovaných oblastech; konkrétní hodnocení je pořadí od nejlepšího ORP v dané oblasti po nejvíce zaostávající

V případě cestovního ruchu je všemi experty nejlépe hodnoceno území ORP Luhačovice. Z pohledu cestovního ruchu totiž nemá Zlínský kraj srovnatelnou destinaci ať už počtem lůžek, délkou pobytu, výběru standardu ubytování, největším počtem zařízení s vysokým standardem 4*, nebo s komplexní nabídkou od tradičních lázeňských procedur až po moderně pojímané spa a wellness, beauty, medical služby. Druhá příčka v této kategorii patří Rožnovu pod Radhoštěm, kde je oceňována unikátní kombinace přírodních i kulturních předpokladů pro turismus pro zimní i letní sezónu. Nejhůře dopadly v této oblasti Otrokovice a Holešov. U obou ORP konstatují experti malou nabídku atraktivit cestovního ruchu, která se v prvním případě omezuje pouze na Baťův kanál, v druhém pak na místní zámek a židovské památky.

V případě kultury a památkové péče zaujímají dominantní pozici ORP Kroměříž a Uherské Hradiště, jež se mohou pochlubit mnoha historickými městy se zachovalými památkovými zónami, řadou kulturně-historických památek (hrady, zámky, vesnické a archeologické památky, památky spojené s vinařstvím apod.). Kroměříž se vyznačuje jedinou památkou zapsanou na seznamu UNESCO v rámci regionu, významným historickým odkazem, ohromným památkovým zázemím (zámek, zahrady, náměstí, kostely, urbanismus, slohová architektura); rozsáhlé a rozvinuté muzejnictví s významnými expozicemi v samotné Kroměříži i okolí (Chropyně, Rymice). ORP Uherské Hradiště vyniká podle názorů expertů proslulou Letní filmovou školou, atraktivními folklórními programy, respektovaným Slováckým divadlem a populárním Slováckým muzeem. Pozitivně bylo vnímáno i udělení titulu Historické město roku 2011.

Na opačnou stranu spektra i v tomto případě experti řadí ORP Otrokovice, jež výše uvedené přednosti – podle jejich názoru – postrádá. Experti sice oceňují patrnou snahu vedení města v oblasti kultury. Ale z důvodů historických si město přesto vnímání spíše jako industriální než kulturní metropole. Tomuto vnímání – dle expertů – odpovídá i městská infrastruktura věnovaná potřebám v oblasti kultury. Otrokovice jen těsně přeskočily předposlední Uherský Brod. V případě tohoto ORP bylo kritizováno nerespektování uchování kulturně historických hodnot ve svém správním obvodu, a to jak u jednotlivých kulturních památek, tak zejména v rámci plošně chráněného území MPZ, kde dochází k nevratným škodám z hlediska památkového, historického i urbanistického. Podle názoru expertů je zde výkon státní správy v oblasti státní památkové péče na velmi nízké úrovni.

Shrnutí expertního posouzení

Zaměříme-li pozornost na celkové hodnocení subjektivního expertního posouzení, na první pohled zjistíme poměrně výrazně odlišné výsledky od těch, jež nám poskytla objektivní analýza s pomocí věrohodných a dostupných statistických dat. Expertní stanovisko poměrně jednoznačně staví na první pozici Uherské Hradiště, které se v žádném z hodnocených pilířů neumístilo hůře než druhé, čímž v tomto žebříčku potvrdilo nejenom svoji excelenci, ale současně i nejmenší výkyvy mezi jednotlivými hodnocenými pilíři. Stříbrná příčka náleží krajské metropoli Zlínu, jemuž především uškodila nevyrovnanost pozic v rámci jednotlivých pilířů (naprostá dominance v prvních dvou, mírně nadprůměrná hodnota ve třetím a pouze průměrná ve čtvrtém). Díky vyrovnaným hodnotám v rámci jednotlivých pilířů – s výjimkou prvního pilíře Konkurenceschopná ekonomika – a vysokým hodnoceným známkám obsazuje třetí místo žebříčku expertů Kroměříž.

Na opačné straně žebříčku se s drtivým odstupem umístily Valašské Klobouky, které nebyly v žádném z pilířů experty zařazeny na lepší než jedenáctou pozici, přičemž hned ve třech kategoriích stanuly na samotném dnu. Z hlediska expertních stanovisek není lichotivá ani pozice Bystřice pod Hostýnem, Vizovic a Holešova.

Tabulka 47: Expertní hodnocení všech pilířů v ZK

ORP	Celkem	Konkurencesch. ekonomika	Úspěšná společnost	Efektivní infrastr. a rozvoj venkova	Atraktivní region
Uherské Hradiště	3,21	2,42 (1.)	2,46 (2.)	4,33 (2.)	3,63 (1.)
Zlín	3,99	1,11 (1.)	1,73 (1.)	6,73 (5.)	6,38 (7.)
Kroměříž	5,52	7,58 (8.)	5,96 (5.)	4,00 (1.)	4,54 (4.)
Vsetín	6,30	6,26 (4.)	6,42 (6.)	7,87 (9.-10.)	4,67 (5.)
Otrokovice	6,53	4,03 (3.)	4,35 (3.)	6,33 (4.)	11,42 (13.)
Rožnov p. Radhoštěm	6,90	7,44 (7.)	8,96 (9.)	7,27 (7.)	3,92 (2.)
Valašské Meziříčí	7,05	6,72 (6.)	5,54 (4.)	7,93 (11.)	8,00 (8.)
Uherský Brod	7,56	6,58 (5.)	6,77 (7.)	7,07 (6.)	9,83 (10.)
Luhačovice	7,87	10,11 (11.)	9,50 (11.)	7,87 (9.-10.)	4,00 (3.)
Holešov	8,40	9,53 (10.)	8,50 (8.)	5,53 (3.)	10,04 (12.)

Vizovice	8,47	7,76 (9.)	9,08 (10.)	8,20 (12.)	8,83 (9.)
Bystřice p. Hostýnem	8,55	10,68 (12.)	10,23 (12.)	7,47 (8.)	5,83 (6.)
Valašské Klobouky	10,65	10,76 (13.)	11,50 (13.)	10,40 (13.)	9,92 (11.)

Zdroj: expertní hodnocení členů pracovních skupin; výsledná známka je průměrem umístění v jednotlivých pilířích; známka v každém z pilířů je průměrné umístění dle hodnocení expertů (a v závorce výsledné umístění v daném pilíři)

Na rozdíl od analytického posouzení objektivních statistických dat se v žebříčku expertů na čelných pozicích objevují v daleko větší míře spíše velká či větší regionální či lokální centra, a na opačném konci menší či od centra vzdálenější či odlehlejší ORP. Společným jmenovatelem obou postupů je pouze shodná pozice ORP Valašské Klobouky, které skončila na poslední 13. příčce v obou metodikách vyhodnocení.

2.6 Vyústění analytické části

V rámci celkového vyhodnocení analytické části nelze v řadě případů přehlédnout výrazně odlišné pořadí jednotlivých ORP v rámci obou zvolených kategorií (statistická analýza a expertní hodnocení). Minimální rozdíly mezi objektivní a subjektivní analýzou zaznamenáváme vedle již zmíněného vítězného ORP Uherské Hradiště pouze u ORP Rožnov pod Radhoštěm, které se při použití obou metod umístil zhruba uprostřed hodnocení. Celkové pořadí úrovně rozvinutosti jednotlivých správních obvodů ORP lze vymežit prostým aritmetickým průměrem dvou na sobě nezávislých hodnocení: objektivní analýzy pomocí statistických dat a subjektivního expertního vnímání.

Na základě této zvolené metodiky vyšla jako nejúspěšnější oblast s rozšířenou působností ve Zlínském kraji ORP **Otrokovice**, jimž objektivní analýza přisoudila třetí místo a expertní posudky pátou pozici. Druhé místo pak obsadilo ORP **Valašské Meziříčí**, které výrazně více zabodovalo druhým místem ve statistické analýze než průměrným hodnocením expertů. Obdobně velký rozdíl u vnímání pomocí statistiky a experty byl zaznamenán u třetího a čtvrtého ORP. Zatímco ORP **Uherské Hradiště** získalo vyšší (nejvyšší možnou) známku v rámci expertního hodnocení, ORP **Zlín** byl zase vyhodnocen jako druhý nejúspěšnější správní obvod řeči statistických čísel zpracovaných pomocí Bennetovy metody.

Také na páté až šesté příčce se shodně umístily dvě ORP. U **ORP Holešov** byl rovněž zaznamenán výrazný rozdíl při hodnocení subjektivním hodnocením experty (až desátá příčka) a při objektivní analýze statistických dat (vůbec první příčka ze všech ORP ve Zlínském kraji). To u **ORP Rožnov pod Radhoštěm** se hodnocení expertů i statistiků víceméně shodlo – v prvním případě 6. pozice, v druhém případě ještě o jedno místo lepší.

Množinu průměrně rozvinutých regionů zahájilo na sedmé pozici **ORP Kroměříž.**, které experti hodnotí výrazně pozitivněji než říkají objektivní data. Průměrně rozvinuté oblasti Zlínského kraje uzavírá trojlístek správních obvodů na současném 8. až 10. místě. Zatímco v případě **ORP Luhačovic** našli experti víceméně společnou řeč se statistiky, u dalších dvou regionů to neplatí. **ORP Bystřice pod Hostýnem** byla výrazně lépe hodnocena za použití

vyhodnocení statistických čísel než optikou expertů, u **ORP Vsetín** docházíme k přesně opačnému závěru.

Mezi nejméně rozvinuté regiony Zlínského kraje se po syntéze statistického a expertního hodnocení dají zařadit **ORP Vizovice** (lehce lépe hodnocené objektivní analýzou než experty). Na předposlední příčce zvolená metodika přiřadila **ORP Uherský Brod**, kde hodnocení obou složek bylo podprůměrné, kritičtěji však dopadla statistická analýza). Jako nejméně rozvinutý správní obvod bylo vyhodnoceno **ORP Valašské Klobouky**, u kterých se na 13. poslední příčce shodli experti i výsledky objektivní statistické analýzy.

Tabulka 48: Nejúspěšnější ORP Zlínského kraje po zahrnutí statistických indikátorů i expertního hodnocení

ORP	Průměrné umístění oběma formami hodnocení	Objektivní analýza statistických dat	Subjektivní expertní hodnocení
1. Otrokovice	4,00	3.	5.
2. Valašské Meziříčí	4,50	2.	7.
3.-4. Uherské Hradiště	5,00	9.	1.
3.-4. Zlín	5,00	8.	2.
5.-6. Holešov	5,50	1.	10.
5.-6. Rožnov p. Radhoštěm	5,50	5.	6.
7. Kroměříž	6,50	10.	3.
8.-10. Bystřice p. Hostýnem	8,00	4.	12.
8.-10. Luhačovice	8,00	7.	9.
8.-10. Vsetín	8,00	12.	4.
11. Vizovice	8,50	6.	11.
12. Uherský Brod	9,50	11.	8.
13. Valašské Klobouky	13,00	13.	13.

Zdroj: expertní hodnocení členů pracovních skupin; v případě rovnosti průměrného umístění podle obou dvou hodnotících pohledů upřednostňujeme kritérium statistické analýzy

Analytická pasáž tak dospěla k identifikaci **nadprůměrně, průměrně a podprůměrně komplexně rozvinutých oblastí a lokalit v rámci regionu Zlínského kraje.**

Tabulka 49: Rozdělení ORP Zlínského kraje z hlediska rozvinutosti přes všechny pilíře

Nadprůměrně rozvinuté ORP ve Zlínském kraji:	Průměrně rozvinuté ORP ve Zlínském kraji:	Podprůměrně rozvinuté ORP ve Zlínském kraji:
<ul style="list-style-type: none"> • Otrokovice • Valašské Meziříčí • Uherské Hradiště • Zlín • Holešov • Rožnov pod Radhoštěm 	<ul style="list-style-type: none"> • Kroměříž • Bystřice pod Hostýnem • Luhačovice • Vsetín 	<ul style="list-style-type: none"> • Vizovice • Uherský Brod • Valašské Klobouky

2.7 Analýza SWOT

Analýza silných stránek, slabých stránek, příležitostí a hrozeb představuje jeden ze základních nástrojů, z něhož vychází cíle a úkoly návrhové části Programu rozvoje územního obvodu Zlínského kraje ve všech sledovaných pilířích.

SILNÉ STRÁNKY
- znatelné zvyšování hodnoty naděje dožití obyvatelstva
1. PILÍŘ – KONKURENCESCHOPNÁ EKONOMIKA
- v roce 2010 dosáhl HDP na obyvatele ve Zlínském kraji 7. místo mezi regiony České republiky
- vysoká dynamika ekonomiky v předkrizovém období a viditelný proces reálné ekonomické konvergence až do roku 2009; velmi slušná ekonomická vyspělost oproti regionům z nových členských států EU (přibližně o 20 procentních bodů vůči průměru EU)
- silné podnikatelské zázemí regionu, opírající se o baťovskou tradici
- počet firem se ani v krizovém období 2008 – 2010 nesnížil; pozitivní přizpůsobování struktury podnikatelských subjektů
- silná základna v podobě struktury malých a středních podniků; nárůst počtu podnikatelských subjektů v řadě odvětví zpracovatelského průmyslu, stavebnictví, obchodu, dopravy, služeb a dalších odvětví
- posilování velikosti a kapitálové síly středně velkých a větších firem
- v kraji působí uspokojivé množství institucí podporujících podnikání a inovace, které jsou financovány z veřejných i soukromých zdrojů
- stabilní vývoj výdajů na výzkum, vývoj a inovace (po výrazném nárůstu v první polovině minulé dekády), se stabilním počtem pracovníků v tomto odvětví
- viditelně zvýšené využívání médií informačních a komunikačních technologií (osobních počítačů, internetu) pro pracovní i osobní účel
- výrazně rostoucí počet veřejně přístupných míst pro internet
2. PILÍŘ – ÚSPĚŠNÁ SPOLEČNOST
- zřetelné zlepšování vzdělanostní struktury obyvatelstva v posledním období (nárůst podílu vysokoškolsky vzdělané populace; pokles podílu populace s nejnižším vzděláním)
- pozitivní přínos a dynamika aktivit univerzitního vzdělávání
- po výrazném nárůstu míry nezaměstnanosti v letech 2009 a 2010 dochází opět k jejímu viditelnému poklesu, avšak stále výrazně nad úroveň let 2007 – 2008
- vývoj na trhu práce stále potvrzuje fakt, že vyšší vzdělávání ve většině případů vede k lepšímu pracovnímu uplatnění
- poměrně výkonný systém sociální péče v některých oblastech s výraznou dynamikou rozvoje
- efektivní průběh léčebného procesu v nemocnicích měřený nízkou ošetřovací dobou
3. PILÍŘ – EFEKTIVNÍ INFRASTRUKTURA A ROZVOJ VENKOVA

- atraktivita života na venkově pro obyvatele Zlínského kraje
- výrazné zlepšení stavu dopravní infrastruktury především v oblasti dálnic a rychlostních komunikací s napojením regionu na celostátní dálniční síť
- nárůst ekologicky šetrných způsobů nakládání s odpady
- výrazné snížení množství vypuštěných znečišťujících látek do vodních toků
- relativně vysoký rozsah chráněných krajinných oblastí v celostátním porovnání
- dynamický nárůst neinvestičních prostředků do životního prostředí
- rostoucí míra diverzifikace ekonomických aktivit na venkově
- hustá dopravní síť a relativně významná dopravní lokalita spojující východ a západ EU
- nárůst využívání veřejné dopravy v závěru sledovaného období
- dynamické využívání vodní dopravy jako žádoucí alternativy i pro turistické účely
4. PILÍŘ – ATRAKTIVNÍ REGION
- přírodní podmínky i kulturně-historické bohatství vytvářejí dostatečné předpoklady pro úspěšný rozvoj cestovního ruchu
- vysoká úroveň pohostinnosti v zařízeních cestovního ruchu; vytváření nových, regionálně specifických produktů cestovního ruchu
- růst kvality zařízení cestovního ruchu projevující se ve výrazném nárůstu především zahraniční návštěvnosti
- s ohledem na počet obyvatel odpovídající a v čase stabilizovaná vybavenost kraje kulturními zařízeními
- slušná úroveň návštěvnosti veřejně zpřístupněných památek
- dobrá úroveň muzejnictví a rozsáhlá kvalitní síť veřejných knihoven v kraji
- vysoká četnost lidových uměleckých souborů a jejich vysoká umělecká úroveň

SLABÉ STRÁNKY
- podle projekce ČSÚ se počet obyvatel Zlínského kraje do roku 2020 sníží o 3,6 % s jasným trendem dalšího poklesu do roku 2050 (-20 %)
- jedinou základní trvale rostoucí věkovou skupinou obyvatelstva jsou a budou občané ve věku 65 a více let, v důsledku čehož dojde k radikálnímu stárnutí populace a výraznému zhoršení demografické struktury obyvatelstva regionu; souběžně s tím došlo i k zastavení zahraniční migrace (Zlínský kraj vykazuje nejnižší podíl cizinců na svém území v České republice (což však může být též vnímáno jako přednost)
1. PILÍŘ – KONKURENCESCHOPNÁ EKONOMIKA
- stále výrazně ekonomicky podrozvinutý region zaostávající za průměrem ČR (84%) i EU (67%); výrazná podinvestovanost
- stále relativně nízký podíl terciárního sektoru na HDP, navíc se snižujícím se podílem
- absence skutečně velkého podniku a zaměstnavatele s více než 5.000 pracovníky
- region ztratil svoji tradiční pozici v oblasti leteckého průmyslu, obuvnického a textilního průmyslu
- stále váznoucí využití funkční strategické průmyslové zóny

- relativně nízká vnější otevřenost průmyslu ve Zlínském kraji (relativně nižší bezprostřední konfrontace s kritérii odbytu v zahraničí)
- ne ideálně fungující přenos poznatků z akademické sféry do praxe a nedostatečná ochrana intelektuálního vlastnictví
- stále relativně nízký podíl výdajů na výzkum, vývoj a inovace v celostátním měřítku
2. PILÍŘ – ÚSPĚŠNÁ SPOLEČNOST
- nedostatečný rozsah a uvědomění si potřeby celoživotního vzdělávání
- stále mírně podprůměrná vzdělanostní struktura obyvatelstva
- klesající počet žáků odborných škol (s ohledem na rozsah a strukturu průmyslových oborů v regionu) ve prospěch „ekonomicko-administrativního“ středoškolského vzdělávání; rovněž noví absolventi vysokých škol vyžadují přísnou diverzifikaci své specializace podle poptávky na trhu práce
- stále značně poddimenzovaný rozsah terciární sféry v evropském srovnání, co se týče podílu na zaměstnanosti
- poddimenzovaná zaměstnanost v činnostech výzkumu, vývoje a inovací
- průměrná mzda se nachází hluboko pod celostátním průměrem (86%) a je relativně nízká i při meziregionálním srovnání bez započítání Prahy
- rozšíření rizikových skupin na trhu práce (s výjimkou věkového rozpětí 40 – 44 let věku prakticky všechny ostatní; rizikovou věkovou kategorií začíná být taktéž mladá produktivní generace
- některé služby sociální péče užívány občany, kteří je nepotřebují, v důsledku čehož vzniká dojem jejich nedostatečných kapacit
- omezená kupní síla obyvatel pro adekvátní zajištění sociálních služeb
- velmi vysoká úroveň pracovní neschopnosti
3. PILÍŘ – EFEKTIVNÍ INFRASTRUKTURA A ROZVOJ VENKOVA
- stále značný výskyt starých ekologických zátěží a spontánně šířených skládek
- celková částka ve prospěch environmentálních investic v celostátním porovnání není vysoká a meziročně klesá či kolísá
- rostoucí emise tuhých znečišťujících látek z malých spalovacích zdrojů v domácnostech a emise oxidu dusíku díky zintenzivnění automobilové dopravy
- absolutní útlum zemědělských aktivit a zaměstnanosti v zemědělství doprovázený poklesem rozsahu zemědělských ploch
- stále ne zcela využívaný potenciál (přes viditelné zlepšení) regionálně typických zemědělských činností a produktů (produkty ze švestek, ovčí a kozí produkty)
- přes výrazný pokrok v rozvoji dopravní infrastruktury stále absentují některé klíčové páteřní komunikace s přeshraničním přesahem na Slovensko
- přes výrazný pokrok stále existují úzká místa v úrovni a míře integrace dopravní obslužnosti a veřejné dopravní služby
4. PILÍŘ – ATRAKTIVNÍ REGION
- nepřesvědčivé vývojové trendy vybraných ukazatelů cestovním ruchu (nestabilní návštěvnost a klesající strávená doba, stagnace počtu kapacit a jejich nerostoucí využitelnost)

- nízká úroveň cen turistických produktů (hlavně ubytování)
- nedostatek zahraničních turistů (pouze 14%) pod vlivem absence špatného dopravního spojení
- v posledním období byla poptávka po cestovním ruchu zásadně zasažena krizí, nyní se pozvolna vrací na předkrizové hodnoty
- stále nedostatečné využití statutu UNESCO pro rozvoj turismu na Kroměřížsku (přes zlepšení kvalitativních i kvantitativních požadavků na ubytovací kapacity)

PŘÍLEŽITOSTI

- doplnění přirozeně klesajícího počtu populace migrací obyvatelstva z ostatních krajů České republiky či ze zahraničí (jež však může reálně souviset pouze s vytvořením významného přírůstku počtu pracovních míst buď v průmyslu, případně službách, výzkumu a vývoji)

1. PILÍŘ – KONKURENCESCHOPNÁ EKONOMIKA

- udržení vysoké dynamiky ekonomického rozvoje ve směru reálné konvergence vůči EU, s reálnou možností jistého přiblížení se průměrným hodnotám ekonomické vyspělosti EU do poloviny příští dekády

- posílení podnikatelského zázemí regionu jako dlouhodobého faktoru regionální hospodářské prosperity a stability

- vytvoření a geneze silných středně velkých a větších firem regionálního původu

- úspěšné zvládnutí přechodu produkce spoléhající na levnou pracovní sílu na sofistikovanou vysoce kvalitní výrobu a služby s vysokou přidanou hodnotou

- existence a příznivé praktické fungování strategické průmyslové (ekonomické) zóny

- mírné zvýšení podílu výstupu průmyslové výroby umístěného na zahraničních trzích

- zvýšení role výzkumu, vývoje a inovací v průmyslu a službách a propojenosti akademického, výzkumného a aplikačního sektoru

- udržení tempa nárůstu osvojování prostředků informačních a komunikačních technologií

- využití disponibilních zdrojů z EU pro podporu podnikání a inovací a regionálního rozvoje na principu udržitelnosti v programovacím období 2014 - 2020

2. PILÍŘ – ÚSPĚŠNÁ SPOLEČNOST

- pokračování růstu podílu vysokoškolsky vzdělaného obyvatelstva v porovnání s poklesem podílu osob s nejnižším vzděláním ve struktuře, odpovídající dlouhodobým požadavkům trhu práce

- upevnění role univerzity jako přirozeného centra regionální vzdělanosti

- snížení míry nezaměstnanosti na úroveň blízkou přirozené míře a uplatňování nástrojů aktivní politiky zaměstnanosti při řešení problému strukturální nezaměstnanosti

- potvrzení silné korelace mezi výší vzdělání a kvalitou profesního uplatnění

- zlepšení spolupráce mezi akademickou a podnikatelskou sférou, díky níž školy a vzdělávací instituce nebudou produkovat pracovní síly, o které není na trhu zájem

- prostor pro poskytování speciálních služeb seniorům a dalších typů sociálních služeb v odpovídající a poptávané variantnosti

- úsilí o pokrytí plného rozsahu sociálních zdravotních služeb v požadované kvalitě

3. PILÍŘ – EFEKTIVNÍ INFRASTRUKTURA A ROZVOJ VENKOVA
- další zlepšení způsobu nakládání s odpady ve směru větší recyklace; zesílení výchovného a preventivního účinku pro žádoucí nakládání s odpady
- další zmírnění zhoubného působení nešetřného vytápění domácností na životní prostředí
- zvýšení energetické účinnosti a úspor především ve veřejném sektoru a sektoru domácností
- dosažení vyvážené symbiózy mezi ochranou přírodního bohatství a kvalitou života
- posílení různorodosti ekonomických aktivit ve venkovských oblastech při udržení významu zemědělství
- co nejširší environmentální vzdělávání napomáhající dlouhodobějšímu zlepšování životního prostředí a eliminaci vlivu lidské činnosti na ně
- úplné napojení regionu na dálniční síť České republiky a Slovenska
- zajištění kvalitní, bezpečné a rozmanité dopravní infrastruktury a obslužnosti pro kvalitu života, podnikání a turismu v regionu
4. PILÍŘ – ATRAKTIVNÍ REGION
- podstatné zlepšení ukazatelů návštěvnosti a využitelnosti kapacit zařízení a infrastruktury cestovního ruchu
- udržení a posílení dobré pověsti v oblasti pohostinnosti a velmi dobré kvality turistických služeb
- udržení a rozvoj regionální autentičnosti v nabídce cestovního ruchu (například duchovní, či církevní turistika)
- existence všeobecně vnímaného (na základě marketingové a mediální kampaně), klientsky komfortního, rozmanitého produktu cestovního ruchu
- plné využití potenciálu chráněné památky UNESCO v případě Kroměříže a do budoucna i Luhačovic, případně Velehradu
- zajištění a zvýšení vysoké úrovně návštěvnosti veřejnosti přístupných kulturních památek
- další rozvoj lidového umění jako regionálně unikátního projevu kulturní vyspělosti a tradice, využitelného pro účely turismu

HROZBY
- v případě nezvýšení atraktivity kraje hrozí silnější pokles počtu obyvatel způsobený dalším odchodem mladých vzdělaných občanů do ostatních regionů České republiky či do zahraničí
1. PILÍŘ – KONKURENCESCHOPNÁ EKONOMIKA
- proces reálné ekonomické konvergence doprovodí v určité etapě další cyklický či strukturální zvrát, který průběh konvergenčního procesu zbrzdí a zpozdí
- oslabení důvěryhodnosti podnikatelského sektoru v budoucnost
- klíčové průmyslové obory nezachytí evropský trend přechodu k sofistikovanější na inovacích založené výrobě a budou převálcovány levnější konkurencí z východu
- oslabení stabilizačního faktoru působení malých a středních podniků na regionální ekonomiku

- nevyužívání faktoru vzdělávání, výzkumu, vývoje a inovací v podnikatelských aktivitách
- vybavenost novými informačními a komunikačními technologiemi v populaci zůstane na stále podprůměrné úrovni
2. PILÍŘ – ÚSPĚŠNÁ SPOLEČNOST
- zastavení růstu podílu vysokoškolsky vzdělané populace, případně její odliv do jiných regionů nebo do zahraničí, ev. pokles kvality úrovně absolventů, jež se projeví v jejich nízké poptávce na trhu práce
- klesající počet obyvatel nebude kompenzován migračním přírůstkem a trh práce bude postižen nedostatkem pracovních sil, doprovázený procesem vylidňování a odlivu ekonomických a produkčních kapacit
- nadměrná industrializace kraje neprojde zdravou korekcí ve prospěch služeb, v důsledku čehož se dále zvýší strukturální nezaměstnanost
- nezajištění odpovídajícího rozsahu kvality poskytování sociálních služeb do budoucna stále rostoucímu počtu seniorů
- nepodaří se vyřešit problém stárnutí ambulantních lékařů - specialistů
3. PILÍŘ – EFEKTIVNÍ INFRASTRUKTURA A ROZVOJ VENKOVA
- zhoršení disciplíny občanů, firem i institucí při ochraně životního prostředí, především v podobě nežádoucího nakládání s odpady, využívání neadekvátních způsobů vytápění a podceňování problému energetických úspor
- nemožnost rozvinutí alternativních ekonomických aktivit ve venkovských oblastech, při souběžném pokračujícím poklesu výkonů v zemědělství
- stále zaostávající technická a občanská infrastruktura venkovských oblastí
- nedostavění dálnic a rychlostních komunikací; nerealizace oprav silnic nižších tříd
- nepropojenost systému veřejné dopravy, výrazné rušení jejích spojů a zhoršení dopravní obslužnosti venkova
4. PILÍŘ – ATRAKTIVNÍ REGION
- destinace Zlínského kraje se nestanou zajímavé pro turistický ruch – volný čas i profesní turismus; tím nebudou využívány stávající kapacity a role turismu jako alternativy pro ekonomickou činnost ve venkovských oblastech regionu zůstane nenaplněna
- nebude vytvořen odpovídající produkt cestovního ruchu, regionální destinační managementy nebudou mít dostatečnou podporu a prostor pro tvorbu inovativních produktů v cestovním ruchu
- ustane cílená podpora cestovního ruchu ze strany kraje; nebude fungovat marketing a o možnostech turismu ve Zlínském kraji nebude nikdo vědět
- paměťové instituce (knihovny, muzea, archivy, galerie) nebudou schopny trvale uchovat a zpřístupnit podstatnou část kulturního dědictví
- zanikne nyní bohatá folklórní aktivita a tradiční lidová tvorba

2.8 Horizontální téma – budoucí programovací období Kohezní politiky EU po roce 2013

2.8.1 Klíčová opatření a předpokládané parametry a determinanty budoucí kohezní politiky

Výzvy kohezní politiky. Kohezní politika by i v příštím programovacím období měla zůstat „věrna“ svému hlavnímu poslání překonávání socio-ekonomických regionálních rozdílů; oproti nynějšímu období by však měly její prioritní oblasti ve větší míře akcentovat kvalitativní aspekty konkurenceschopnosti. Z pohledu předpokládaných změn oproti nynějšímu je žádoucí podpořit významnější redukci počtu Operačních programů, redukci počtu témat a výraznou koncentraci priorit, rozumné a pokud možno plošné zavedení kondicionalit, na výsledek orientovaný a integrovaný přístup k intervencím Kohezní politiky, změny v pojetí strategického plánování a programování s cílem zjednodušení, transparentnosti a efektivnosti, vhodné využívání nástrojů nového finančního inženýrství a citlivé využití přeshraničního rozměru Kohezní politiky.

Pakt Euro plus. Obsah Paktu Euro plus, přijatého Evropskou radou v březnu 2011, se obsahově výrazně shoduje s pojetím Strategie konkurenceschopnosti České republiky. Přestože Česká republika se zatím účasti na plnění požadavků Paktu nezúčastní, měla by se jeho kritérii z důvodu přirozené potřeby řídit a přijmout je za své; představují velmi užitečný vnější korektiv, benchmark pro vývoj kritérií konkurenceschopnosti u nás samých. Pakt Euro plus formuluje čtyři prioritní cíle: podporu konkurenceschopnosti (sledující především vazbu vývoje mezd a produktivity prostřednictvím jednotkových nákladů práce), podporu zaměstnanosti (s akcentem principu flexicurity, rozvoje celoživotního vzdělávání a daňových opatření vstřícných ke zdanění práce), udržitelnost veřejných financí (závazky zpřísněného Paktu stability a růstu, udržitelnost penzijních, zdravotnických a sociálních systémů) a posílení finanční stability (respektování dohledových a regulačních pravidel nad finančním trhem). Česká republika by současně měla vnímat i institucionální riziko, jemuž se nepřihlášením se k paktu vystavuje.

Faktografie a některé implikace Paktu Euro plus

Česká republika připravila po delším období ucelenou koncepci rozvoje své konkurenceschopnosti. Vedle dokumentu Strategie EU 2020, schváleného Evropskou radou v červnu 2010, došlo na březnovém zasedání Evropské rady v roce 2011 k přijetí Paktu Euro plus, jehož smyslem je identifikovat poučení vzešlá z přestálé ekonomické krize, zajistit finanční stabilitu a položit základy pro inteligentní, udržitelný, sociálně začleňující a pracovní místa vytvářející ekonomický růst (v souladu s EU 2020).

Pakt Euro plus akcentuje širší souvislost mezi hladkostí fungování měnové unie a ekonomickým pilířem, na kterém je založena. Snaží se o vytvoření nové podoby koordinace

hospodářských politik, zlepšení konkurenceschopnosti a posílení vyššího stupně konvergence (**zde přímá spojitost s cíli koheze**).

Pakt Euro plus se primárně zaměřuje na oblasti, které spadají do národních kompetencí a přispívají k posílení konkurenceschopnosti a eliminaci rizik zásadních makroekonomických nerovnováh (**zde přímá souvislost především s makroekonomickými kondicionalitami**).

Pakt Euro plus sleduje přijetí opatření vůči čtyřem prioritním cílům:

- podpora konkurenceschopnosti (všímá si vazby vývoje mezd a produktivity s dopadem na konkurenceschopnost s využitím ukazatele jednotkových nákladů práce ULC);
- podpora zaměstnanosti (akcentuje princip flexicurity, celoživotního vzdělávání a daňové reformy vstřícné ke zdanění práce);
- udržitelnost veřejných financí (přičemž si vedle dodržování závazků v rámci zpřísněného Paktu stability a růstu všímá rovněž udržitelnosti penzijních, zdravotnických a sociálních systémů);
- posílení finanční stability (při respektování ucelené reformy rámce EU pro dohled a regulaci finančního sektoru).

Pakt Euro plus a jeho obsah řeší legitimní záležitosti konkurenceschopnosti evropské ekonomiky, které jsou ve velmi vysoké míře souladu s tím, jak je k tomu problému přistupováno v České republice. Po obsahové stránce by tak nemělo docházet k žádné podstatné kolizi mezi plněním obsahu Paktu Euro plus a zájmy konkurenceschopnosti české ekonomiky.

Existuje zde však závažnější – institucionální - riziko. Přes vysokou míru obsahového souladu vznikla díky schválení Paktu Euro plus skupina EU-23 (vedle 17 členů euro-zóny, pro které je členství povinné, ještě šest nečlenských zemí euro-zóny; Česká republika, spolu s Británií, Švédskem a Maďarskem zůstala vně), která bude rozhodovat o důležitých záležitostech koordinace hospodářské politiky EU. Lze tak vznést otázku, zda je z tohoto důvodu správné „přivírat si dveře“ do skupiny, jež nám může značně obsahově konvenovat a současně se připravovat o možnost se na rozhodování této skupiny podílet.

Rozpočet EU. Stávající Sdělení Evropské komise k Rozpočtu EU (červen 2011) naznačilo možnost přeskupení váhy jeho výdajů směrem k podpoře cílů Strategie EU 2020. To by mělo za jinak stejných podmínek znamenat redukci váhy výdajů směřujících na zemědělství a zvýšení váhy výdajů podporujících ekonomický růst. České republice by tento posun významně vyhovoval a měla by usilovat o jeho prosazení (odolávat tak opačnému směru prosazovaném především Francií a Polskem). Současně je v zájmu České republiky prosazovat udržení poměru Rozpočtu EU k unijnímu HDP alespoň na úrovni 1% (oproti například britským návrhům prosazujícím redukci o 0,15 procentního bodu). Zájem České republiky v této záležitosti spočívá též v prosazení významné alokace pro Kohezní politiku (alespoň na úrovni nynějších 35% objemu výdajů Rozpočtu EU) a v udržení sedmiletého období trvání finanční perspektivy.

Faktografie a některé implikace k Rozpočtu EU

V samém závěru června 2011 zveřejnila Evropská komise svůj velmi netrpělivě očekávaný návrh víceletého finančního rámce EU, jež je základní modelovou kostrou pro jednoleté unijní rozpočty. Z pohledu zájmů České republiky může s návrhem panovat poměrná spokojenost, spočívající především v tom, že budoucí rozpočet Unie by měl klást daleko vyšší důraz na kvalitu, měřitelnost výsledků a dopadů těch oblastí, které svými výdaji podpoří a na jejich významnější udržitelnost v čase (aby takto vynaložené zdroje pouze jednorázově neprotekly, ale aby jimi podporované aktivity dále přinášely žádoucí prosperitu). Není pochyb o tom, že budoucí rozpočet EU by měl být modernější; každá země, která však bude chtít na jeho výdajích participovat, bude daleko pečlivěji testována a tuto participaci si bude muset daleko tvrději odpracovat.

Rozpočet EU nelze mechanicky porovnávat s rozpočty národních států. V relativním vyjádření k HDP je nesrovnatelně menší (v současném období přibližně 1% HDP EU oproti průměrné složené daňové kvótě členského státu EU, jež činí přes 42% HDP průměrného členského státu Unie) a na rozdíl od národních rozpočtů (majících v roce 2010 průměrný schodek až 8% HDP) je ten unijní vyrovnán.

Ani jeho věcnou strukturu nelze porovnávat s tou na národní úrovni; rozpočet EU se dominantně zaměřuje na oblast kohezní politiky (fondy EU) a na financování zemědělství a venkova, v menšině pak na významné celoevropské projekty podporující konkurenceschopnost a na aktivnější roli EU ve světě. Naopak v něm zcela či v drtivé většině chybí klíčové položky národních rozpočtů (důchodové a sociální systémy, zdravotnictví, životní prostředí, školství apod.). Na rozdíl od národních rozpočtů nemá ten evropský vlastní významný příjem a žije poněvíc z příspěvků členských států, jež berou v úvahu jejich velikost a hospodářskou sílu – je tak zřejmé, že největším přispěvatelem je Německo.

Podoba a struktura rozpočtu EU se v čase mění, modernizuje. Ještě před dvěma desítkami let šly přibližně tři pětiny jeho výdajů na podporu zemědělství a venkova; unijní rozpočtová podpora moderních a více prosperujících ekonomických sektorů byla mizivá. Nyní se situace obrací a návrh Komise potvrzuje toto tvrzení – je snaha, aby budoucí rozpočet EU byl schopen rozvíjet a akcelarovat taková odvětví a činnosti, v nichž může Evropa obstát v klíčových globálních výzvách (energetika, výzkum a vývoj, informační technologie, životní prostředí), a nikoliv pouze konzervovat stav ekonomických aktivit, jež by bez podpory byly jinak obtížně konkurenceschopné.

Z toho vyplývá, že nasměrování náhledu Evropské komise by mohlo českým zájmům ve většině vyhovovat; současně však tyto zájmy nebudou naplněny „z čistého nebe“, automaticky a bez úsilí.

Jakých změn by se do budoucna měl rozpočet EU dočkat a jak bychom se k nim měli v České republice postavit? Rozpočet EU by měl doznat **mírné redukce v poměru k HDP**, kdy by měl být jeho objem snížen z nynějších 1,06% na 1,0% unijního HDP. Tato na pohled nicotná změna však představuje v nynějších veličinách redukcí o více než 50 mld. EUR. Tento krok může vyhlížet z pohledu České republiky nikterak pozitivně, neboť významná část výdajů

rozpočtu EU směřuje vůči chudším zemím EU našeho typu a redukce rozpočtového koláče tak může ochudit právě je; a však současně je nutné si uvědomit svízelný problém uvolněné fiskální disciplíny napříč EU a silnou roli čistých plátců do rozpočtu (pro některé z nich – Británii, Dánsko či Švédsko je i tato navržená redukce stále nedostatečná; Poláci ji naopak považují za přehnaně tvrdou).

Jednoznačně dobrou zprávou pro nás je však to, že prostředky na **kohezní politiku by měly být zachovány**; již od roku 2008 je právě tato kapitola tou největší v unijním rozpočtu a Česká republika se na jejích výdajích podílí téměř 8% (což je pro zemi s necelými 2% podílu na unijním HDP docela dobrý „obchod“). Souběžně je však i řečeno, že dostupnost prostředků na kohezi se má podstatně ztížit a jejich využívání má podléhat **kvalitativně přísnějším pravidlům z pohledu jejich efektivního dopadu a udržitelnosti**; jinak řečeno – stále značně velkorysý objem evropských fondů bude provázen nutností přesně vyčíslit přínosy a efekty, které tato podpora vyvolá. Důraz na vyšší efekt těchto prostředků má být provázen existencí řady kvalitativních omezení a dodatečných podmínek – tzv. **kondicionalit**. **Rozsah podporovaných témat** má být podstatněji zúžen (jak též vyplynulo ze slov šéfa české sekce pro regionální politiku na Evropské komisi, který prohlásil, že Česká republika nemá v kohezní politice žádnou strategii priorit a podporuje z jejích prostředků prakticky úplně všechno). Ve větší míře by se měly uplatnit **návratné nástroje finančního inženýrství** (jako doplněn dominantních dotací). Respektován by měl být tzv. **integrováný přístup**, který vedle jasného vyčíslení dosažených efektů bude usilovat o to, aby podpořené projekty v rámci jednoho území spolu vykazovaly vzájemnou souvislost, propojenost a tím i dodatečnou synergii.

Naopak velkým rizikem z našeho pohledu je návrh na zavedení **nových celounijních fondů v oblasti infrastruktury, energetiky, případně životního prostředí**. Tento návrh by zásadně ztížil a zúžil možnosti získání těchto prostředků do České republiky. Právě v oblasti infrastruktury i životního prostředí máme v nynějším období opravdu mimořádně vysoký objem finanční alokace, o který bychom zavedením těchto nově pojatých fondů mohli do značné míry přijít.

Návrh též předpokládá **výrazné oslabení podílu výdajů na zemědělství a posílení spravedlivosti při jejich rozdělování**. První část tohoto bodu určitě nepotěší žádného zemědělce v celé Unii, ona druhá část je snad relativně potěšitelná pro zemědělce v naší části Evropy, neboť výrazné škrty jsou předpokládány zejména ve velkých a silně zemědělsky orientovaných státech.

K velmi podstatným změnám návrhu Evropské komise ohledně víceleté rozpočtové perspektivy na výdajové straně též náleží viditelné **navýšení podílu výdajů na zahraniční politiku** (což je výhodné především pro silné státy s pronikavou diplomacií, tedy pro nás nepříliš) a **naopak redukce výdajů na administrativu**.

S Pandořinou skříňkou se hraje na **příjmové straně** v podobě zavedení vlastního příjmového zdroje, za příklad kterého je často uváděna daň z finančních transakcí (jako alternativy též

zvláštní obratová daň či ekologická daň). Zejména první typ příkladu je pro nás při nynější konstelaci zcela neakceptovatelný.

Návrh rozpočtu EU vzbudil již krátce po zveřejnění vášnivě, emotivní diskuse a reakce. Do jeho konečné podoby, kterou spatříme přibližně ve druhé polovině roku 2013, se projeví zájmy a pozice nejenom členských států, ale i korporací a dalších vlivových sfér. Příspěvek je především motivován zřetelnou identifikací toho, jak ladí hlavní body tohoto návrhu ze zájmy České republiky a snad naznačuje, se kterými z opatření bychom se patrně mohli ztotožnit.

Vazba na Strategii Evropa 2020. Strategie EU 2020 představuje od června 2010 základní strategický rámec rozvoje konkurenceschopnosti EU (nyní doplňující se s obsahem Paktu Euro plus). Strategie EU 2020 má být do značné míry věcnou platformou pro Kohezní politiku po roce 2013. Formuluje tři skupiny prioritních oblastí: hospodářský růst determinovaný znalostmi a inovačními faktory, vstřícností vůči sociálnímu začleňování a odmítáním diskriminace, a posílením propojenosti ekonomických aktivit v rámci Jednotného vnitřního trhu EU. Obsahová náplň Strategie EU 2020 je stejně jako v případě Paktu Euro plus ve velmi vysoké míře souladu s obsahem Strategie konkurenceschopnosti. Na straně druhé však některé regionální potřeby ne zcela korespondují s obsahem Strategie EU 2020, neboť vyžadují některé stále konvergenční a Strategií EU 2020 dostatečně neakcentované priority.

Faktografie a některé implikace ke Strategii Evropa 2020

Strategie EU 2020 představuje od června 2010 základní strategický rámec rozvoje konkurenceschopnosti EU do roku 2020. Jeho ambicí je nahradit sice s rozpaky přijímaný (nicméně do jisté míry užitečný, byť nenaplněný) dokument Lisabonské strategie rozvoje konkurenceschopnosti EU z roku 2000, prošlý zásadní revizí v roce 2005). Strategie EU 2020 v sobě obsahuje nejen nenaplněné a nedovršené úkoly Lisabonské strategie, ale i skutečnosti nové (zejména dopady a východiska z ekonomické a finanční krize). Je stále zamýšleno (být nyní ne tak silně akcentováno), že Strategie EU 2020 bude jednou z klíčových věcných platform se silným determinujícím efektem vůči podobě Kohezní politiky po roce 2013.

Strategie EU 2020 hovoří o novém přístupu („new approach“), spočívajícím v tom, že překonávání důsledků krize je vnímáno jako příležitost k naplňování nových rozvojových výzev EU – silnější naplnění znalostního potenciálu, silnější respektování ochrany životního prostředí, sociálního rozměru konkurenceschopnosti.

Strategie EU 2020 si současně všímá možných limitů a omezení, spočívajících zejména ve stavu veřejných financí v drtivém počtu členských států EU.

Strategie EU 2020 formuluje tři skupiny prioritních oblastí:

1. Determinace ekonomického růstu prostřednictvím znalostních a inovačních faktorů (vzdělávání na všech úrovních, výzkum – Evropský výzkumný prostor, partnerství, inovace, kreativita, digitální hospodářství);

2. Vstřícnost vůči sociálnímu začleňování a averze vůči jakýmkoliv bariérám a formám diskriminace (flexicurity jako reakce na významné změny v podobě a struktuře trhu práce, celoživotní učení, posílení pracovní mobility);
3. Konkurenceschopnější, propojenější a ekologičtější ekonomický systém a aktivity (dostupnost a cena energetických zdrojů – ekologizace hospodářství, korporátní restrukturalizace, rozvoj dopravní, komunikační a energetické infrastruktury a jejich vzájemná propojenost, integrovaná průmyslová politika, odstraňování překážek na Jednotném vnitřním trhu.

Přestože se může zdát, že Strategie EU 2020 představuje do jisté míry nesourodý seznam nahodile vybraných oblastí, i v tomto případě obsahová míra průniku s navrhovanými opatřeními v České republice je poměrně vysoká.

Navíc v kontextu plnění Strategie EU 2020 dochází ke každoročnímu předkládání informací o plnění Národního programu reforem. Společným jmenovatelů tak v tomto ohledu existuje celá řada

Smlouva o partnerství. Smyslem smlouvy o partnerství jako rozvojovém kontraktu nového druhu je posílení závazku členského státu vůči Evropské komisi z pohledu dosahování a naplňování stanoveného cíle. Lze uvažovat i o jejich vynutitelnosti pod hrozbou sankcí (kondicionalita svého druhu). Základní nástroj rozvojového kontraktu by měl obsahovat kvantifikované cíle a scénáře a podmínky jejich dosažení, včetně závazku členského státu k jejich naplnění. Rozvojový kontrakt může pomoci naplňovat Strategii konkurenceschopnosti, pokud stanovené cíle budou v obsahovém souladu s ní a pokud budou reálně naplnitelné.

Kondicionality. Motiv zavedení kondicionalit je veskrze racionální a žádoucí – možnost potrestat chronické hříšníky, chovající se dlouhodobě ekonomicky nedisciplinovaně a neudržitelně a těmto podmínit možnost čerpání prostředků v rámci Kohezní politiky nápravou tohoto stavu. V průběhu diskuse se však původní myšlenka univerzálního a plošného uplatnění relativně velmi malého počtu kondicionalit založených na plnění makroekonomických kritérií obrátila ve velmi detailní a velmi selektivní přístup provázání dílčích kondicionalit s tématickými prioritami. Z pohledu konkurenceschopnosti je podstatné, aby tato byla doprovázena zdravým makroekonomickým rámcem – v tomto duchu by mělo být též přistupováno ke kondicionalitám. Jejich přílišný počet a detailní vazba na dílčí tématické priority může učinit celý systém neprůhledným a „více-rychlostním“.

Faktografie a některé implikace ke kondicionalitám

Motivem zavedení významně nového prvku, kondicionalit (podmíněností), mezi pravidla kohezní politiky je reakce na možnosti potrestání chronických hříšníků (například zemí, nacházejících se v situaci chronického deficitu svých veřejných financí či vnějších nerovnováh a současně čerpajících nemalé zdroje z veřejných rozpočtů EU.

Předmětem zdaleka neukončené diskuse o zavedení kondicionalit jsou čtyři základní typy:

- makroekonomické (které byly základem myšlenky uplatnění tohoto nástroje; byly by uplatněny plošně a jejich základem by byla fiskální disciplína – plnění Paktu stability a růstu – případně další relevantní makroekonomické veličiny (deficit běžného účtu platební bilance, dlouhodobá či strukturální nezaměstnanost);
- ex-ante (ve smyslu nutných podmínek před zahájením využívání nástrojů Kohezní politiky; jejich rejstřík je poměrně obsáhlý a dotýkají se například schopnosti země transponovat *acquis* do národního práva, existence odpovídajících strategických dokumentů v jednotlivých oblastech intervencí kohezní politiky, institucionální předpoklady či infrastrukturní předpoklady;
- výkonnostní (ex-post; podmíněnosti, které by sloužily pro využívání výkonností premie – bonifikace);
- strukturální (v dělení na povinné a dobrovolné, které v detailním členění a při provázanosti s tématickými cíli podmiňují proces využívání fondů v příslušné oblasti).

Náborové spektrum pro tento nástroj je velice variabilní. Přesto se lze domnívat, že uplatnění kondicionalit by mělo být v maximální možné míře společné, plošné, jednoduché. Z tohoto důvodu lze doporučit především plošné uplatnění makroekonomických kondicionalit, jež nejlépe vyhovují počátečnímu motivu jejich zavedení.

Naopak selektivní uplatňování kondicionalit pro účely jednotlivých tématických oblastí může být vnímáno jako proces sektorizace kohezní politiky a vytváření podmínek více-rychlostnosti pro kohezní politiku. Navíc se lze domnívat, že přehnaně vysokým počtem kondicionalit se celý systém mimořádně zkomplikuje a znetransparentní.

Z pohledu konkurenceschopnosti je podstatné, aby tato byla doprovázena zdravým makroekonomickým prostředím – proto právě toto by mělo být zařazeno mezi jasná, transparentní, jednoduchá a horizontální kritéria pro účely kondicionalit.

Konkurenceschopnost je též i institucionální, regulatorní a infrastrukturní kvalitě, kterou mají kondicionality též řešit. Obavou však zůstává jejich přílišný počet, jež učiní celý systém mimořádně neprůhledným.

Integrace intervencí; Place-based přístup. Smyslem tohoto přístupu je zvýšení lokální a regionální provázanosti intervencí Kohezní politiky, poskytovaných na základě souběžného uvolňování prostředků z více Operačních programů. Tato provázanost umožní lépe využít účinků intervencí na základě vytvoření synergických efektů, jež jsou mezi těmito projekty identifikovány. Naznačené provázání je možné uskutečnit v rámci různých úrovní a velikostí regionů. Je však pravděpodobné, že tento přístup se nestane univerzálním modelem. Na druhou stranu však je tento přístup vhodnou příležitostí pro vyšší a efektivnější zapojení regionálních aktérů do managementu intervencí.

Tématická koncentrace. Oproti nynějšímu stavu by mělo dojít k významné redukci prioritních oblastí, podporovaných ze zdrojů Kohezní politiky. V rámci tohoto bezesporu žádoucího trendu je však současně vhodné vyjednat dostatečný prostor pro flexibilní výběr

těchto tématických priorit, odrážejících skutečnou míru potřebnosti naší země jako celku i jejích regionů. Tato flexibilita by ve výsledku měla umožnit, aby Kohezní politika mohla podporovat konkurenceschopnost v oblasti inovací podle „na míru“ definovaných kritérií odrážejících tuzemské realie. Současně by kritérium pro tuto flexibilitu mělo být respektování přístupu, kdy je kohezní politika zaměřena na oblasti, jež bezprostředně generují kvalitativně vyšší úroveň konkurenceschopnosti a hospodářský rozvoj, díky němuž dochází k překonávání regionálních disparit vůči průměru EU.

Přístup orientovaný na výsledky. Kohezní politika v této souvislosti by měla přispívat tomu, aby cíle Strategie konkurenceschopnosti byly snáze naplněny. Klíčovým společným jmenovatelem je tak prioritní orientace nástrojů Kohezní politiky na tyto cíle a jejich podřízení těmto cílům. S tím je spojeno úsilí na zajištění, aby intervence kohezní politiky dosahovaly vyšší účinnosti a efektivity. Přístup orientovaný na výsledky tak předpokládá vazbu uvolněných finančních prostředků na dosažení dopředu vyjednaných a náležitě kvantifikovaných výsledků. Může se vztahovat jak k naplňování indikátorů výstupů, které budou společné v rámci EU, nebo výsledků specificky vymezených pro příslušnou zemi.

Nástroje nového finančního inženýrství. V rámci požadavku posílení efektivního vynakládání prostředků Kohezní politiky a jejich návratnosti by v příštím programovacím období mělo dojít k významnému rozšíření využívání návratných finančních nástrojů, založených například na principu iniciativ EIB JESSICA, JEREMIE či JASMINE. Proto je velmi důležité identifikovat možnosti a oblasti, kde se jeví uplatnění těchto nástrojů jako legitimní a prospěšné (zejména pro účely podpory konkurenceschopnosti podnikatelských subjektů) a vymezení kritérií, jež požadovanou finanční návratnost zajistí. Významnější rozšíření těchto nástrojů je též podmíněno naplněním právních, procedurálních a administrativních předpokladů.

Faktografie a některé implikace k nástrojům nového finančního inženýrství

Nástroje nového finančního inženýrství byly uvedeny v život souběžně se startem právě probíhajícího programovacího období, přesto však jejich stávající implementace v rámci nových členských států EU není masově rozšířená. V rámci České republiky dosud byl uzavřen jediný kontrakt v rámci iniciativy JESSICA mezi Evropskou investiční bankou a regionem NUTS II. Moravskoslezsko.

Tyto nástroje jsou nyní tvořeny iniciativami:

- JASPERS (Joint Assistance in Supporting Projects in European Regions; Společná pomoc při podpoře projektů v evropských regionech),
- JEREMIE (Joint European Resources for Micro-to-Medium Enterprises; Společné evropské zdroje pro mikro až středně velké podnikatele),
- právě samotnou JESSICou (Joint European Support for Sustainable Investment in City Areas; Společná evropská podpora pro udržitelné investice v městských oblastech);
- a JASMINE (Joint Action to Support Microfinance Institutions in Europe; Společná aktivita na podporu mikrofinančních institucí v Evropě)

V kontextu kohezní politiky EU má zesílená spolupráce mezi Evropskou komisí a skupinou Evropské investiční banky a dalšími mezinárodními finančními institucemi v oblasti finančních inovací, několik dimenzí:

- zajišťuje dodatečné úvěrové zdroje pro podnikatelské projekty a rozvoj regionů v EU;
- přispívá finanční a manažerskou expertízou, poskytovanou specializovanými institucemi typu skupiny Evropské investiční banky a dalších mezinárodních finančních institucí;
- vytváří silné pobídky pro úspěšnou implementaci na straně příjemců prostřednictvím kombinování grantů a úvěrů;
- zajišťuje dlouhodobou udržitelnost prostřednictvím revolvingového charakteru příspěvku Evropského fondu pro regionální rozvoj (ERDF) pro aktivity založené na finančních inovacích.

Právě tyto důvody lze označit za příčiny toho, proč Evropské komise v první polovině roku 2005 zaměřila pozornost na zlepšování přístupu jednotlivých relevantních subjektů k finančním prostředkům. Ve Strategických obecných zásadách společenství, publikovaných na konci června 2005, je zejména explicitně zdůrazněna potřeba zesílení podpory pro začínající podnikatele (tzv. start-ups) a mikro- podnikatelské subjekty, prostřednictvím technické pomoci, grantů i negrantových nástrojů, jako jsou úvěry, investice do vlastního kapitálu, rozvojový kapitál nebo záruky, a zaměření se na dosažení vyšší přidané hodnoty na základě sdílení těchto aktivit se skupinou EIB. Vyhodnocení a studie demonstrují jasnou korelaci mezi – na straně jedné – přístupem k financím nebo rozvojovému kapitálu pro malé a střední podniky, a – na straně druhé – hospodářským růstem a konkurenceschopností. Zlepšený přístup k financím a rozvojovému kapitálu pro malé a střední podniky je tedy klíčovým prvkem agendy konkurenceschopnosti EU (v nynější podobě obsažené v rámci Strategie EU 2020). Vzhledem k tomu, že – jak výše poznamenáno – rozšíření těchto nástrojů je stále spíše menšinové, je původní vize uplatnění těchto nástrojů plně přenositelná i pro programovací období příští – dokonce v ještě širší produktové struktuře.

Pokud jsou nástroje kohezní politiky použity pro účely rozvoje konkurenceschopnosti s pomocí dotačních nástrojů, je příslušná finanční částka použita jednorázově a nevratně. Její návratnost je pak velmi zprostředkovaná. Existují typy projektů především v podnikatelském sektoru, kde explicitně zajišťovaná návratnost nejen přispívá k vyšší efektivnosti daného projektu, ale současně má i „schopnost“ do celého systému přilákat další množství finančních prostředků soukromého charakteru a vytvořit tak systém tolik žádoucího partnerství soukromých a veřejných peněz.

Zjednodušení řízení intervencí. Zjednodušení řízení intervencí strukturálních fondů sleduje především potřebu zjednodušení procesu z pohledu příjemců a uživatelů systému, zavedení požadavků umožňujících opravdové zjednodušení a úprava legislativy zaměřené na národní požadavky a podmínky pro příjemce a řídicí orgány Operačních programů. Institucionální prostředí v České republice nynější složitosti implementačních struktur přispívá.

Implementační struktura. I v souladu s Prohlášením vlády České republiky ze srpna 2010 je zřejmé, že implementační struktura musí projít významným zjednodušením nejenom ve smyslu redukce počtu Operačních programů, ale i z pohledu zjednodušení pojetí Operačních programů samých a zvýšení uživatelského komfortu z pohledu projektových žadatelů. Žádoucím výsledkem zjednodušení implementační struktury by mělo být překonání nynějšího značného roztržštění, nespojitosti a nekoordinovanosti projektů zaměřených na podporu konkurenceschopnosti.

Faktografie a některé implikace k implementační struktuře

Dosavadní text se zabýval především identifikací rozvojových priorit a nových prvků, jež by se v příštím programovacím období kohezní politiky měly využívat. Zatím nebyla předmětem diskuse závažná otázka podoby implementační struktury, především pak počtu a zaměření jednotlivých Operačních programů. Vládní prohlášení ze srpna 2010 hovoří o potřebě podstatné redukce jejich počtu z nyníšších 24 + 2.

Počet redukce počtu Operačních programů by měl být proveden vs maximálním důrazem na jeho účelnost, nikoliv pouze z důvodu tohoto politického rozhodnutí.

Prvním předmětem redukce se nabízí sjednocení počtu Operačních programů v rámci cíle Územní spolupráce do jednoho a zrušení IOP a OP TP. Další redukce počtu již bude značně citlivá:

- první variantou může být sloučení počtu stávajících ROP do jednoho a taktéž redukce počtu tématických OP v gesci jednotlivých sektorů na nadresortní bázi (jakýsi návrat do stavu před rok 2007);
- druhou variantou je naopak tzv. sektorizace ROP, kdy by většina tématických OP byla včleněna do dnešních ROP a na celostátní úrovni by zůstal velmi omezený počet (2 až 3) OP s „evropským přesahem“, například v oblasti dopravy či mobility, konkurenceschopnosti a životního prostředí.

Tyto možnosti představují spíše krajní varianty – proveditelný kompromis si lze představit v kombinaci obou.

Počet OP by měl korespondovat s potřebami konkurenceschopnosti a tato by se měla stát prioritní oblastí jednoho z nich v nově vzniknuvším redukovaném počtu. V současné době se v různých návrzích objevují verze, počítající s celkem 4 – 7 nosnými Operačními programy.

Komplementarita s přímými komunitárními granty. Přímé komunitární granty v současné době zůstávají v porovnání s využíváním nástrojů Kohezní politiky u nás výrazně opomíjeny. V jejich prospěch je přitom v rámci celé EU alokováno více než 10% prostředků Rozpočtu EU (méně než jedna třetina objemu Kohezní politiky, stále však více než 100 mld. EUR). Mnoho z nich je pak přímo zaměřeno na podporu konkurenceschopnosti. Proto je významným úkolem budoucího období výrazně zvýšit povědomí a informovanost o nich a vytvořit účinnou institucionální platformu pro jejich intenzivnější využívání v podmínkách ČR.

Faktografie a některé implikace k přímým komunitárním grantům

Vedle možností financovat rozvojové projekty z nástrojů kohezní politiky, více než 10% výdajů Rozpočtu EU je alokováno ve prospěch přímých komunitárních grantů, na rozdíl od nástrojů kohezní politiky, rozdělovaných přímo na úrovni Evropské komise, případně jejich afilovaných institucí. Tyto prostředky slouží ve většině případů k podpoře projektů celoevropského významu, na nichž se podílejí řešitelé z více členských zemí EU především v oblasti vzdělávání, výzkumu a vývoje, podpory konkurenceschopnosti a podnikatelského prostředí, životního prostředí apod.

Subjekty v České republice využívají těchto prostředků (v souhrnu pro celou Unii více než 100 mld. EUR pro období 2007 – 2013) v minimálním rozsahu. Jejich efekt je nejen bezprostředně finanční, ale rovněž v možnostech získání strategických partnerství na další období podnikatelského cyklu.

Přímé komunitární granty je možné vnímat jako komplementární finanční zdroj vůči prostředkům kohezní politiky i vůči národním veřejným i soukromým zdrojům. V rozsahu, v němž je nabízen a v oblastech podpory, na které je orientován, je zcela v souladu v oblastmi podpory konkurenceschopnosti v České republice. Významné v této souvislosti jsou především nástroje Horizon 2020 a COSME na podporu výzkumu, vývoje a sofistikované inovační konkurenceschopnosti v prvním případě, resp. rozvoje malých a středních firem v případě druhém.

2.8.2 Národní rozvojové priority

V průběhu druhé poloviny roku 2011 byly národní rozvojové priority projednávány na úrovni vlády (31. srpna), která je svým usnesením č. 650/2011 vzala na vědomí. Byla též ustanovena Meziresortní koordinační skupina pro budoucnost kohezní politiky (UV č. 645/2011) a schválen její Statut.

Vláda schválila následující **národní rozvojové priority** (více: viz předchozí Situační zprávy):

- zvýšení konkurenceschopnosti ekonomiky;
- rozvoj páteřní infrastruktury;
- zvýšení kvality a efektivnosti veřejné správy;
- podpora sociálního začleňování, boje s chudobou a systému péče o zdraví;
- integrovaný rozvoj území.

V souladu s výše uvedeným vládním usnesením má Ministerstvo pro místní rozvoj (MMR) mandát na:

- rozpracování těchto priorit do úrovně vymezení **budoucích Operačních programů** (v součinnosti s resorty a Meziresortní koordinační skupinou) s termínem v dubnu 2012;
- přípravu a vyjednání Smlouvy o strategickém partnerství pro rozvoj a investice (SSP), jež bude obsahovat budoucí Operační programy s termínem zatím přesně nevymezeným;
- koordinaci přípravy budoucích programových dokumentů, zatím taktéž s termínem přesně nevymezeným.

Jako převodník mezi národními prioritami a cíli budoucích Operačních programů byly vytvořeny **tématické okruhy** (smysl a vazba tématických okruhů jako převodníků mezi

národními prioritami a budoucími Operačními programy je znázorněna na grafickém schématu níže). Při konstrukci tématických okruhů byly využívány poznatky vycházející z ex-post hodnocení Rámce podpory Společenství z období 2004 – 2006. Problémem je přímý přechod mezi strategickými cíli na národní úrovni (v předchozím období Rámec podpory Společenství – RPS; nyní Národní strategický referenční rámec – NSRR) a strategickými cíli Operačních programů. Podmínkou efektivního řešení problémů je jejich identifikace a nutnost popsat **kauzální vazby** (což napomůže procesu programování, usnadní alokaci finančních prostředků, umožní stanovit, hierarchizovat, ev. agregovat indikátory, poskytne nástroj pro efektivní řízení operací, monitoring a hodnocení, výsledky hodnocení mohou sloužit jako přímé vstupy pro případné korekce řízení). V této souvislosti je žádoucí zodpovězení relevantních otázek: CO ? (co je identifikováno jako problém); PROČ ? (proč tento problém vzniká a ČÍM je způsoben; JAK ? (jak jej efektivně řešit; což ne vždy musí být příspěvek strukturálních operací); KOLIK ? (kolik to bude stát).

Tématické okruhy mohou být taktéž považovány jako alternativa k 11 tématickým cílům Evropské komise (viz předchozí Situační zprávy). Umožňují ponechat prostor pro realizaci jiných intervencí, než jen Strategie Evropa 2020 a mohou být základem pro identifikaci vazeb mezi tématickými okruhy a tématickými cíle Evropské komise, společně s kondicionalitami.

Stávající obsahová náplň tématických okruhů představuje:

- **efektivní trh práce** (efektivní trh práce, vzdělávání, celoživotní učení, zvyšování kvalifikace, udržení zaměstnanosti osob nad 55 let věku, zvýšení zaměstnanosti žen s dětmi)
- **funkční výzkumný a inovační systém** (efektivní řízení aplikovaného výzkumu a vývoje, propojení poptávky podnikatelů s nabídkou výzkumných a vývojových institucí, vznik nových technologických podniků)
- **konkurenceschopné podniky** (zvýšení konkurenceschopnosti ekonomiky s důrazem na aktivity ne přímo vázané na výzkum a vývoj)
- **mobilita, dostupnost, sítě, energetika** (dobudování páteřních komunikací, dostupnost a udržitelná doprava, moderní technologie)
- **efektivní správa a instituce** (zvýšení kvality státní správy a samosprávy, transparentnost, soudnictví)
- **integrováný rozvoj území** (posílení konkurenceschopnosti regionů (zdůraznění významu rozvojových pólů) a posilování územního principu/ koheze)
- **boj s chudobou, inkluze, zdraví** (řešení problémů vyloučených lokalit, dostupnost sociálních služeb)
- **životní prostředí** (snížení energetické náročnosti ekonomiky, budov, řešení vybraných problémů ochrany prostředí a přírody).

3. Návrhová část

Celková výchozí pozice vychází ze zjištění, že zásobník opatření, který je detailně popsán v rámci SRZK, je pro implementaci opatření v rámci PRÚOZK v zásadě vypovídající, poskytující široké portfolio nástrojů. Tento systém propojení dokumentů je vnímán jako korektní a dostatečně pružný, avšak vzhledem k zásadním změnám v ekonomické realitě počínaje koncem roku 2008, resp. rokem 2009, kdy byla SRZK schválena, jsou v návrhové části doplněny některé cíle či úkoly, jejichž potřebnost nebylo možno dlouhodobě plánovat. Provázanost obou dokumentů se tak následně musí projevit v koordinaci a aktualizaci obou klíčových koncepčních materiálů.

Významným výstupem návrhové části je rovněž položení základu pro vytvoření systému **akčního koordinovaného plánování** uplatněného „na míru“ každé jednotlivé ORP s ohledem na její cílové postavení vůči roku 2016, resp. 2020. Tento diferencující přístup k jednotlivým částem území rovněž reaguje na nové principy kohezní politiky tak, jak je připravována pro období po roce 2013 (2014+). Jako součást tohoto systému by měl být vytvořen zásobník „projektových“ příležitostí a síť pracovních skupin pro jejich uchopení a přípravu; velmi vhodná se jeví rovněž připravenost na zapojení do mezinárodní spolupráce.

Naplnění tohoto cíle vyžaduje soustavnou a intenzivní komunikaci a součinnost stálých pracovních skupin i mimo tvorby PRÚOZK. Tyto skupiny by měly podněcovat práci na prioritách v časové ose a koordinovat či sladovat s příležitostmi pro financování z národních a evropských zdrojů (v partnerské součinnosti s představiteli podnikatelů a univerzit, resp. akademické a výzkumné obce).

V rámci Zlínského kraje je doposud nedostatečně využíváno partnerství, které zatím vykazuje rysy formálnosti a postrádá akčnost. Existuje zde řada institucí, které mají ve svých cílech zahrnut rozvoj podmínek pro zlepšení prostředí příznivého inovačním aktivitám podniků, rozvoj malého a středního podnikání, celoživotního vzdělávání, podpory projektových aktivit apod. Tyto instituce a subjekty však nepostupují dostatečně koordinovaně, objevují se pouze náznaky možného využívání synergických efektů (naopak si v řadě aktivit konkurují) – a to přesto, že významným či dominantním zdrojem jejich financování jsou veřejné prostředky. V rámci valné většiny návrhových opatření je žádoucí podpořit přístup, který bude spoléhat na klastrový přístup uplatňování zásady partnerství. Tento přístup umožní nejen efektivní sdílení potřebných informací, ale také nezbytnou úsporu nákladů sdílených aktivit, a měl by být uplatňován jako horizontální v případě všech následujících relevantních opatření.

Návrhová část je členěna do 4 pilířů, které odpovídají struktuře Strategie rozvoje Zlínského kraje 2009 – 2020 a přímo na ni navazují. Pilíře jsou dále (v textu i přehledných tabulkách) členěny do úkolů a opatření, které dané pilíře konkretizují a přímo rozvíjejí.

Pilíře PRÚOZK 2013 – 2016:

- 1. Konkurenceschopná ekonomika**
- 2. Úspěšná společnost**

3. Efektivní infrastruktura a rozvoj venkova

4. Atraktivní region

3.1 Konkurenceschopná ekonomika

V rámci pilíře bylo v obsahovém souladu se SRZK a na základě námětů členů pracovních skupin PRÚOZK a dalších expertů zařazeno do návrhové části PRÚOZK 6 úkolů, členěných dále na 13 prioritních opatření.

Jeden z úkolů, jež současně ztělesňuje i opatření, je jednoznačně cíleně zaměřený na ORP Holešov a strategickou průmyslovou zónu ležící na jejím území.

Cíl 1.1 Zvýšit konkurenceschopnost aplikací výsledků výzkumu a vývoje a inovačními projekty

Úkol 1.1.1. Propojit regionální firmy s institucemi výzkumu a vývoje

1.1.1a. Podpora fungování uskupení zaměřených na koordinaci VaV institucí a podnikatelů

Na principu partnerství a v souladu s konceptem tzv. triple-helix (propojení podnikatelského, akademického a veřejného sektoru) podporuje Zlínský kraj fungování spolupracujících platforem, které směřují k inovacím ve firmách. Patří zde zejména podpora funkčních klastrů v regionu či obdobných oborových uskupení (např. v oblasti gumárenství). Součástí je taktéž iniciace a podpora mezioborové platformy významných inovačních firem při využití principu tzv. otevřených inovací nebo jakékoliv jiné funkční komunikační platformy, zahrnující hlavní hráče z VaV institucí, zástupce regionální inovační infrastruktury a podnikatele Zlínského kraje, jejichž smyslem je výměna informací pro lepší přenos výsledků výzkumu a vývoje do praxe, pro možnosti spolupráce klíčových hráčů v regionu v této oblasti a pro přípravu a realizaci společných projektů na podporu VaVaI aktivit v kraji. V této oblasti (zejména na principu otevřených inovací) jsou realizovány experimenty a pilotní aktivity s podporou zdrojů strukturálních fondů, se snahou posílit regionální inovační systém ve Zlínském kraji. Dále jsou také využívány nástroje podpory přeshraniční spolupráce (zejména pro firmy a zázemí v gumárenském průmyslu).

Zaměření na ORP: plošné zaměření se specifickým důrazem na nadprůměrně rozvinuté (zejména Holešov, Uherské Hradiště a Zlín) a podrozvinuté ORP (především Kroměříž, Rožnov pod Radhoštěm, Valašské Klobouky a Vsetín)

1.1.1b. Zvyšování intersektorální mobility

Intersektorální mobilitou se rozumí mobilita mezi VaV institucemi a podnikatelským sektorem. Je žádoucí vytvářet trvalou a dlouhodobou spolupráci v podobě pracovních a studijních pobytů studentů, pedagogů a výzkumných a vědeckých pracovníků

v podnikatelském sektoru, zadávání témat diplomových a disertačních prací podle potřeb podnikatelského sektoru, seminářů a přednášek lidí z firem na vysokých školách apod.

Zaměření na ORP: plošné zaměření, z hlediska lokalizace nejvýznamnějších VaV institucí specifický důraz na ORP Zlín a Uherské Hradiště

1.1.1c. Finanční nástroj podporující spolupráci firem s institucemi výzkumu a vývoje – inovační vouchery

Jedná se o přímou finanční podporu formou tzv. inovačních voucherů, která motivuje k navazování nové spolupráce mezi podnikatelským sektorem a VaV institucemi. Zlínský kraj s využitím prostředků strukturálních fondů nabízí inovační vouchery firmám působícím ve Zlínském kraji od roku 2011. Jedná se o poměrně nízké finanční částky podpory, avšak z hlediska ověření možností spolupráce konkrétní firmy s vybraným pracovištěm VaV instituce, navázání kontaktů a směřování k budoucí širší spolupráci je tento nástroj vhodný, ze strany firem žádaný a v celé řadě evropských regionů také úspěšný.

Zaměření na ORP: plošné zaměření

Úkol 1.1.2. Dále rozvíjet podpůrnou infrastrukturu pro podporu inovací a podnikání

1.1.2a. Rozvoj inovačního zázemí

S podporou strukturálních fondů bylo v předchozích letech (2004 – 2012) ve Zlínském kraji vybudováno zázemí, směřující k podpoře inovací firem. K efektivnímu využití tohoto zázemí je třeba zkvalitňovat služby existujících podnikatelských inkubátorů, vědeckotechnických parků a center transferu technologií. Podporováno je síťování tohoto zázemí pod hlavičkou Inovační infrastruktury ZK, vhodná je také podpora směřování k rozvoji perspektivních oborů v kraji (klíčová odvětví z hlediska zaměstnanosti, přidané hodnoty a uplatnitelnosti produkce na trzích) a perspektivních témat (energetické úspory a efektivní využívání zdrojů, networking a mezioborová spolupráce firem v oblasti otevřených inovací apod.). Důležitou součástí je také motivace k ochraně duševního vlastnictví a její komerční využitelnost ze strany podnikatelů i VaV subjektů v regionu.

Zaměření na ORP: plošné zaměření, s rozlišením míry rozvinutosti ve vazbě na již vybudované inovační zázemí v ORP Zlín, Vsetín, Uherské Hradiště, Holešov, Valašské Klobouky

1.1.2b. Rozvoj výzkumného a vývojového zázemí

UTB ve Zlíně v současnosti realizuje projekty budování center aplikovaného výzkumu a v souvislosti s provozem těchto center, ale i dalšího VaV zázemí řeší otázku zajištění odpovídající struktury vědeckovýzkumných pracovníků a rozvoj spolupráce s podnikatelským sektorem. Z hlediska VaV pracovníků je nutné podpořit vhodnými

nástroji (např. stipendijní fond) příchod zejména zahraničních odborníků na UTB ve Zlíně a pokusit se udržet stávající talenty, i přes silnou konkurenci v podobě pracovních podmínek a zázemí v nově budovaných centrech aplikovaného výzkumu v okolních regionech (zejména v Brně). Z hlediska rozvoje spolupráce s podnikatelským sektorem se jedná zejména o networkingové a PR aktivity.

Zaměření na ORP: Zlín

1.1.2c. Podpora podnikatelských investic

Do podpůrné infrastruktury pro podnikání patří také poradenské činnosti, ať již poskytované soukromými subjekty anebo organizacemi zřizovanými Zlínským krajem (např. Energetická agentura Zlínského kraje o. p. s.). Jedná se zejména o poradenství směřující k investicím stávajících firem v regionu do rozvoje svých činností (rozšiřování výrobních kapacit), do snižování výrobních nákladů (např. automatizace, nové technologie, ICT a nové systémy řízení) a do energeticky úsporných opatření. Souvisí to se zvyšováním absorpční kapacity firem ve stávajícím i připravovaném programovacím období v rámci podpůrných nástrojů EU, státu i regionu. Regionálně významné se jeví taktéž rozvíjení potenciálu kreativního průmyslu.

Specifickou oblastí je podpora investic souvisejících s rozšiřováním podnikatelských subjektů a příchodem nových firem do regionu, kde jsou nabízeny jednak volné plochy (Strategická průmyslová zóna Holešov a další), ale také jsou zmapovány formou databáze nevyužívané areály typu tzv. brownfields ve Zlínském kraji. Jsou podporovány konzultační a poradenské činnosti směřující k využití těchto brownfields (nejen) k podnikatelským účelům, očekáváme podporu projektů jejich revitalizace s využitím nových finančních nástrojů v období 2014+, je také vhodné připravovat modelové projekty možností využití brownfields. V této oblasti je vhodné rovněž podporovat zaměření na tradiční kulturní oblasti, které pomohou rozvíjet činnosti spojené s kreativním průmyslem.

Zaměření na ORP: prioritně Zlín; plošné zaměření na brownfields napříč krajem

Úkol 1.1.4. Stimulovat inovační aktivity podnikatelského sektoru

1.1.4a. Informovanost podnikatelů

Toto opatření souvisí s rozvojem poradenské činnosti (popsáno ve výše uvedeném opatření 1.1.2c.), jedná se o zajištění funkčních informačních kanálů napomáhajících relevantními informacemi zvyšovat absorpční kapacitu firem v rozvojových programech – regionálních, národních i mezinárodních. Dále také šíření informací o dostupných VaV kapacitách pro firmy v regionu, vývojových trendech, ochraně duševního vlastnictví a dalších tématech souvisejících s inovacemi. Budou také prezentovány dobré příklady z praxe (good practices), případové studie úspěšných inovačních projektů, s ohledem na mezinárodní rozměr inovací také fungující

mezinárodní projekty s účastí subjektů ze Zlínského kraje. Pro posun informací budou využívána informační média a informační akce, např. semináře, workshopy, inovační portál (www.inovacnipodnikani.cz), případně další aktivity. Zvýšení informovanosti bude zaměřeno také opačným směrem – od podnikatelské sféry směrem k široké veřejnosti. Jedná se např. o realizaci soutěže „Inovační firma Zlínského kraje“, jejímž cílem je ocenit a zviditelnit nejlepší podnikatelské subjekty na poli inovací.

Zaměření na ORP: plošné zaměření

1.1.4c. Aktivity pro zapojení firem do mezinárodních projektů v oblasti inovací

Smyslem je prezentace úspěšných inovačních firem Zlínského kraje a cílené vyhledávání partnerů v Evropě pro partnerskou spolupráci v mezinárodních projektech v oblasti inovací – aktivním zpracováním dostupných nabídek v rámci specializovaných databází (např. Enterprise Europe Network), dále také zapojování firem (klastrů atd.) ze Zlínského kraje do běžících mezinárodních projektů a zajištění přístupu k jejich relevantním výsledkům. Důležité je také vybudovat v regionu kapacitu schopnou předávat praktické informace napomáhající přípravě projektů budoucích komunitárních nástrojů (Horizon 2020, Cosme). Tyto programy mají být více zaměřeny na inovace ve firmách a mohou být velkou příležitostí pro inovující subjekty ve Zlínském kraji. Velkou roli hraje také přeshraniční spolupráce se slovenským Trenčianským a Žilinským samosprávným krajem, zejména ve vazbě na významná odvětví z hlediska zaměstnanosti (např. gumárenský průmysl) a VaV kapacit na obou stranách hranice.

Zaměření na ORP: plošné zaměření

1.1.4d. Podpora generování nových podnikatelských záměrů – start-up

Ve vazbě na vybudovanou síť a rozvoj podnikatelských inkubátorů (opatření 1.1.2a.) a možnosti financování (opatření 1.3.1e.) je v konkurenci dalších regionů vhodné zajistit ve Zlínském kraji dostatečnou absorpční kapacitu podporou generování nových podnikatelských záměrů (start-up podnikání), z nichž mohou vzniknout nové, vysoce inovativní, rychle rostoucí a globálně zaměřené firmy. Generování inovativních podnikatelských záměrů v současnosti podporuje TIC realizací studentské soutěže „O nejlepší podnikatelský záměr“ a návazných workshopů, orientujících se na střední, vyšší i vysoké školy v regionu. Zároveň Zlínský kraj podporuje výuku kurzu „Základy podnikání“ na UTB ve Zlíně.

Zaměření na ORP: plošné zaměření

Cíl 1.3 Posílit roli malých a středních podniků

Úkol 1.3.1 Zlepšit přístup k financím pro začínající podnikatele

1.3.1e. Informovanost a podpora využití finančních nástrojů

Začínající podnikatelé, kteří zamýšlí přijít na trh s výrobky či službami, v rámci nichž realizují své nápady (start-up) anebo komercializují výsledky VaV činnosti (spin-out), potřebují pro průnik na trh startovací kapitál, aby byli schopni financovat realizaci svých projektů. Celá řada standardně nabízených dotačních programů není pro tento typ subjektů využitelná a vzhledem k neurčitosti úspěchu nově rozvíjejícího se podnikání je vhodné využít možností rizikového kapitálu (sítě business angels a fondy rizikového kapitálu – seed fond, venture kapitál). Důležité je informovat začínající a potenciální podnikatele o nabídce těchto možností, vést databázi začínajících inovativních firem hledajících kapitálovou injekci pro rozjezd podnikání, ale také komunikovat s aktuálními poskytovateli prostředků formou rizikového financování a dalšími potenciálními zájemci o investování svých volných prostředků touto formou. Komunikaci mezi start-up (anebo spin-out) a poskytovateli kapitálu by měly zajišťovat zejména podnikatelské inkubátory v rámci sítě Inovační infrastruktury Zlínského kraje.

Kromě zdrojů rizikového financování jsou další možností zvýhodněné úvěry pro podniky působící v podnikatelských inkubátorech (program Mikroúvěr nabízený Regionálním podpurným zdrojem), vhodné je také využít nástroje garancí za komerční úvěry a případně nové finanční nástroje v období od roku 2014, u nichž očekáváme růst jejich významu.

Zaměření na ORP: plošné zaměření

Úkol 1.3.2. Zlepšit nefinanční podmínky podnikání MSP

1.3.2a Usnadnění MSP napojit se do obchodních a odbytových linií

Spočívá v asistenci při nalezení výhodného partnerství se stávajícími obchodními společnostmi v tuzemsku a zejména zahraničí a prosazení obvyklých, resp. nejlepších podmínek pro odbyt výrobků a služeb. Asistence by měla být realizována formou propagačních a prezentačních aktivit – využití Katalogu firem Zlínského kraje (od roku 2012 existuje v tištěné i elektronické podobě), dále také formou seminářů a obdobných prezentačních akcí. Patří zde také podpora partnerské účasti MSP v projektech na mezinárodní úrovni.

Zaměření na ORP: plošné zaměření

1.3.2b. Asistence v oblasti marketingu na zahraničních trzích

Spočívá v zajištění odpovídajícího poradenství a další asistence při formulování účinného marketingového plánu a marketingové strategie, identifikaci a oslovení cílových skupin a nalezení komunikace s nimi s cílem více proniknout na zahraniční trhy. Zvláštní důraz bude kladen na trhy východních zemí (Rusko, východní Evropa, jihovýchodní Asie). Vhodným nástrojem je efektivně fungující Kontaktní centrum pro

východní trhy a podnikatelské mise, které organizuje ve spolupráci s Krajskou hospodářskou komorou Zlínského kraje.

Zaměření na ORP: plošné zaměření

Cíl 1.4 Dominantní průmyslové sektory udrží svoji konkurenceschopnost

Úkol 1.4.1. Efektivně naplnit strategickou průmyslovou zónu Holešov

1.4.1a. Intenzivní marketing SPZ Holešov

Využití rozvojového potenciálu SPZ Holešov a posílení dynamiky příchodu podnikatelských projektů do této zóny je možné zajistit pouze prováděním intenzivního marketingu zacíleného na potenciální investory. Při obsazování jsou preferovány firmy z oblasti služeb a lehkého průmyslu s výrobou založenou na vysoké přidané hodnotě a moderních technologiích, které do regionu přinesou spolu s unikátními výrobky také určité know-how, namísto pouze „montoven“ vycházejících z levné pracovní síly. Důležitým aspektem je zároveň splnění daných kritérií ve vazbě na ochranu životního prostředí. Nabídka SPZ Holešov pro potenciální investory zahrnuje kromě kvalitní dopravní dostupnosti, vybudované infrastruktury a komplexní asistence při přípravě a realizaci podnikatelského záměru v zóně také možnost realizace vývojových činností v rámci vybudovaného Technologického parku Progress, včetně nabídky prostor podnikatelského inkubátoru pro začínající podnikatele.

V zájmu zachování férové hospodářské soutěže by příchozí investoři, kteří získají výhodu investičních pobídek, neměli být vůči hlavním podnikatelským subjektům Zlínského kraje v přímém konkurenčním postavení, ale spíše v doplňkovém vztahu (dodavatelském či odběratelském), který umožní využít žádoucí synergické efekty mezi stávajícími a novými podnikateli. Kromě aktivit zaměřených na oslovování potenciálních investorů opatření zahrnuje i realizaci dalších činností nezbytných pro řádné fungování zóny (např. infrastruktura, dopravní obslužnost, bydlení a s tím související služby, volnočasové aktivity, apod.) s ohledem na předpokládaný počet nově příchozích lidí do této oblasti.

Zaměření na ORP: Holešov

1. Konkurenceschopná ekonomika

Cíl	Úkol	Opatření	Zaměření na ORP
1.1 Zvýšit konkurenceschopnost aplikací výsledků výzkumu a vývoje a inovačními projekty	1.1.1. Propojit regionální firmy s institucemi výzkumu a vývoje	1.1.1a. Podpora fungování uskupení zaměřených na koordinaci VaV institucí a podnikatelů	plošné zaměření se specifickým důrazem na nadprůměrně rozvinuté (zejména Holešov, Uherské Hradiště a Zlín) a podrozvinuté ORP (především Kroměříž, Rožnov pod Radhoštěm, Valašské Klobouky a Vsetín)
		1.1.1b. Zvyšování intersektorální mobility	plošné zaměření, z hlediska lokalizace nejvýznamnějších VaV institucí specifický důraz na ORP Zlín a Uherské Hradiště
		1.1.1c. Finanční nástroj podporující spolupráci firem s institucemi výzkumu a vývoje – inovační vouchery	plošné zaměření
	1.1.2. Dále rozvíjet podpůrnou infrastrukturu pro podporu inovací a podnikání	1.1.2a. Rozvoj inovačního zázemí	plošné zaměření, s rozlišením míry rozvinutosti ve vazbě na již vybudované inovační zázemí v ORP Zlín, Vsetín, Uherské Hradiště, Holešov, Valašské Klobouky
		1.1.2b. Rozvoj výzkumného a vývojového zázemí	Zlín
		1.1.2c. Podpora podnikatelských investic	prioritně Zlín; plošné zaměření na brownfields napříč krajem
	1.1.4. Stimulovat inovační aktivity podnikatelského sektoru	1.1.4a. Informovanost podnikatelů	plošné zaměření
		1.1.4c. Aktivity pro zapojení firem do mezinárodních projektů v oblasti inovací	plošné zaměření
		1.1.4d. Podpora generování nových podnikatelských záměrů – start-up	plošné zaměření
	1.3 Posílit roli malých	1.3.1 Zlepšit přístup k	1.3.1e. Informovanost a podpora využití finančních nástrojů

a středních podniků	financím pro začínající podnikatele		
	1.3.2. Zlepšit nefinanční podmínky podnikání MSP	1.3.2a Usnadnění MSP napojit se do obchodních a odbytových linií	plošné zaměření
		1.3.2b. Asistence v oblasti marketingu na zahraničních trzích	plošné zaměření
1.4 Dominantní průmyslové sektory udrží svoji konkurenceschopnost	1.4.1. Efektivně naplnit strategickou průmyslovou zónu Holešov	1.4.1a. Intenzivní marketing SPZ Holešov	Holešov

3.2 Úspěšná společnost

V rámci pilíře Úspěšné společnosti došlo k výběru 10 úkolů s celkem 30 opatřeními. Vzhledem k charakteru podporovaných oblastí je ve většině případů preferován plošný přístup k uvažované podpoře.

Je zřejmé, že v případě úkolu zaměřeného na zdravotnickou péči je podpora soustředěna vůči ORP, v nichž jsou koncentrována předmětná zdravotnická zařízení.

V případě úkolu týkajícího se optimalizace sociálních služeb by navrhovaná opatření měla být zaměřena na ty ORP, které budou identifikovány Střednědobým plánem rozvoje sociálních služeb Zlínského kraje.

V případě vzdělávacích aktivit – jak všeobecných, tak v případě speciálního vzdělávání pracovníků sociálních služeb – spíše preferujeme koncentraci do lokalit, v nichž již existuje potřebná infrastruktura a kapacity.

V rámci pilíře se objevuje nově definovaný cíl 2.5 zabývající se rozvojem efektivní veřejné správy. Navazuje na nutnost podporovat racionální chod veřejné správy zejména ve vazbě na podporu vzdělávání a řízení veřejnoprávních institucí.

Cíl: 2.1 Zvýšit konkurenceschopnost pracovní síly v prostředí ekonomiky založené na znalostech

Úkol 2.1.1. Zajistit větší spolupráci firemního a vzdělávacího sektoru

2.1.1a. Zvyšování personální mobility mezi vzdělávacím a podnikatelským sektorem

Jedná se o posilování spolupráce mezi podnikatelským sektorem a vzdělávacími institucemi, zejména odbornými středními školami, v oblasti praxí a stáží studentů i pedagogů v podnicích. Do systematické podpory této spolupráce by mělo patřit mimo jiné ustavení „komunikátorů“ na straně jednotlivých škol i firem, jejich vzájemné setkávání za účelem iniciace a realizace společných aktivit.

Zaměření na ORP: plošné zaměření

2.1.1b. Zapojení regionálních podnikatelských partnerů do tvorby a aktualizace vzdělávacích programů a přípravy nových závěrečných zkoušek

Zapojení podnikatelských partnerů do tvorby a průběžné aktualizace školních vzdělávacích programů (ŠVP) přispěje k účinnějšímu provázání obsahu ŠVP s potřebou kvalifikovaných pracovníků. Odborníci z praxe budou rovněž zapojováni do realizace Nové závěrečné zkoušky a do přípravy jednotných zadání pro závěrečné zkoušky v oborech vzdělání ukončovaných výučním listem. Nadále bude prohlubována komunikace mezi podnikatelskou sférou a středními odbornými školami.

Zaměření na ORP: plošné zaměření

2.1.1d. Výchova studentů k podnikání a inovacím

Výchova k podnikání souvisí s posilováním schopnosti žáků a studentů připravovat podnikatelské záměry a získat dostatečné množství informací pro zvažování možností jejich realizace. Jedná se například o vzdělávací programy, kurzy, workshopy, soutěže a další motivační aktivity ve směru podpory směřování žáků a studentů o možnosti budoucího podnikání. Inovace souvisí s kreativitou a výchova žáků či studentů k inovacím je podněcování kreativity. Toto by mělo probíhat vhodnými formami výuky, spoluprací s praxí, soutěžemi apod. Zejména v technických oborech je třeba v souvislosti s kreativitou také podporovat manuální zručnost žáků a studentů.

Zaměření na ORP: plošné zaměření

Úkol 2.1.2. Zvýšit kvalitu absolventů vysokých škol a formovat udržitelnou strukturu vysokoškolsky vzdělané populace

2.1.2b. Podpora mobility odborných pracovníků

Cílem je přilákání kvalitních tuzemských i zahraničních pedagogů a odborníků do vysokého školství ZK, kteří zvýší kvalitu výuky, a tak zamezí odlivu studentů do jiných krajů ČR či na zahraniční univerzity.

Zaměření na ORP: Kroměříž, Uherské Hradiště, Valašské Meziříčí, Vsetín, Zlín

2.1.2d. Zvýšit kvalitu vzdělávání ve struktuře navazující na potřeby trhu práce

Jedná se o podporu veškerých aktivit, které povedou ke zkvalitnění kompetencí absolventů škol a k jejich úspěšnému zapojení na trhu práce. Toho by mělo být dosaženo posílením spolupráce potenciálních zaměstnavatelů s vysokými školami v oblasti vzdělávání, ale také intenzivní spoluprací studentů s potenciálními zaměstnavateli již během studia. Na UTB ve Zlíně se tato spolupráce systematicky rozvíjí ve formě komunikačního nástroje www.kariera.utb.cz

Zaměření na ORP: plošné zaměření

Úkol 2.1.3. Zvýšit podíl populace zapojené do systému celoživotního vzdělávání

2.1.3a. Využít kapacit a možností škol pro účely dalšího vzdělávání

Pro realizaci úkolu využít možností a výstupů individuálního národního projektu UNIV 2 KRAJE, kterého je ve Zlínském kraji zapojeno 25 středních škol. Cílem je postupná přeměna škol na instituce poskytující počáteční i další vzdělávání – Centra celoživotního učení, tudíž využití personálního a materiálního potenciálu škol v dalším vzdělávání. Podněcovat školy k vytváření programů vzdělávání dospělých a jejich nabídku směrem k široké veřejnosti. Vytvářené nebo inovované vzdělávací programy

pro dospělé musejí svým zaměřením odpovídat potřebám cílové skupiny a požadavkům trhu práce. Motivovat střední odborné školy k vytváření spolupracujících sítí, které budou zaměřeny na poskytování dalšího vzdělávání. Podporovat přípravu pedagogů škol pro roli lektorů nebo kariérových poradců v dalším vzdělávání. Využívat pro další vzdělávání Regionální vzdělávací centra vybudovaná při středních školách. Rozšířit a zintenzivnit činnosti Krajského centra dalšího profesního vzdělávání a Centra uznávání a celoživotního učení Zlínského kraje, o. p. s.

Zaměření na ORP: plošné zaměření, s prioritní orientací spíše na větší regionální centra (Kroměříž, Uherské Hradiště, Vsetín, Zlín)

Úkol 2.1.4. Optimalizovat a zkvalitňovat primární a sekundární vzdělávací stupeň

2.1.4a. Optimalizace nabídky škol na základě poptávky trhu práce s důrazem na řemesla a technicky orientované obory

Toto opatření reaguje na nesoulad poptávky trhu práce a nabídky absolventů škol, který komplikuje uplatnitelnost těchto absolventů. Je nutné podpořit zejména poptávku budoucích žáků a jejich rodičů po studiu technických oborů, což souvisí s posílením vnímání řemesel a technických oborů jako atraktivních a perspektivních příležitostí pro budoucí uplatnění. Toto by mělo být koncepčně podpořeno zejména komunikačními aktivitami zaměřujícími se na rodiče budoucích žáků a výchovné poradce na základních školách a motivační nástroje (např. stipendijní systém „Podpora řemesel v odborném školství“). Důležitá je také nabídka vhodných technicky zaměřených volnočasových aktivit a dalších způsobů motivace žáků tak, aby se po odchodu ze základní školy častěji rozhodovali pro technicky orientované vzdělávací obory.

Zaměření na ORP: plošné zaměření

2.1.4b. Zavádění systémů kvality a hodnocení škol

V rámci OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost realizovat projekt „Zavádění evaluačních nástrojů pro zlepšování kvality vzdělávání ve Zlínském kraji“, který bude významným impulsem pro sjednocení používaných metod měření kvality počátečního vzdělávání. Rovněž bude dále rozvíjen zavedený systém hodnocení ředitelů škol a školských zařízení, který je prováděn s důrazem na kvalitu vzdělávání a dalších služeb škol a školských zařízení.

Zaměření na ORP: plošné zaměření

2.1.4c. Zlepšení výuky cizích jazyků, matematiky a ICT

V rámci OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost, oblast podpory 1.1 Zkvalitňování počátečního vzdělávání realizovat projekty zaměřené jak na podporu výuky cizích jazyků, tak na využití nástrojů ICT ve výuce všeobecných a odborných předmětů na středních školách.

Konkretizace cílů v oblasti ICT bude uvedena v samostatném koncepčním dokumentu Informační strategie školství Zlínského kraje, který bude vydán v druhé polovině roku 2012. Tato koncepce se bude podrobně zabývat výukou a využíváním ICT ve školách a školských zařízeních zřizovaných Zlínským krajem, zejména směřováním v oblastech hardware, software, lidské zdroje, servis a data.

Zaměření na ORP: plošné zaměření

2.1.4d. Podpora dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků

V rámci OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost, oblast podpory 1.3 Další vzdělávání pracovníků škol a školských zařízení realizovat projekty na další vzdělávání pedagogických pracovníků. Budou zaměřeny na podporu nejrůznějších aspektů činnosti pedagogů škol.

Zaměření na ORP: plošné zaměření

2.1.4e. Podpora zahraniční spolupráce škol

Podpora škol a školských zařízení v realizaci projektů mezinárodní spolupráce. Orientace projektů bude odpovídat potřebám školy či školského zařízení. Podporovány budou jak mobilitní projekty realizované za účelem vzdělávání pedagogických pracovníků nebo odborných stáží žáků a studentů, tak i partnerství škol či školských zařízení vytvořená pro přenos dobré praxe, tvorbu inovačních metod a postupů ve výuce nebo v jiných oblastech fungování školy/školského zařízení. Využíván přitom bude zejména Program celoživotního učení - program Evropské komise podporující výměny, spolupráci a mobilitu mezi vzdělávacími systémy a systémy odborné přípravy, ale i další programy, fondy a akce na podporu mezinárodních aktivit ve vzdělávání.

Zlínský kraj bude vyvíjet vlastní mezinárodní aktivity v oblasti vzdělávání a školství za účelem vytváření partnerství pro transfer inovací, tvorbu moderních postupů či vzdělávání odborných pracovníků ve školství a vzdělávání.

Zaměření na ORP: plošné zaměření

2.1.4g. Rozvoj účinného systému prevence rizikového chování

Podstatou je podpora aktivit specifické primární prevence ve školách Zlínského kraje, podpora vzdělávání školních metodiků prevence a metodiků v Krajské pedagogicko – psychologické poradně a Zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků Zlín. Je nutné zvyšovat kvalitu Preventivních programů,

rozvoj kompetencí žáků i pedagogů v bezpečném prostředí a rozvíjet práci se třídou, komunikaci s problémovými žáky a zajistit ve spolupráci s vedením škol dobré sociální klima.

Zaměření na ORP: plošné zaměření

2.1.4h. Podpora rozvoje kariérového poradenství v základních a středních školách

Rozvoj kariérového poradenství ve Zlínském kraji podpořil individuální projekt Zlínského kraje Vzdělávání pedagogických pracovníků zaměřený na kariérové poradenství, který má za cíl zvýšit kvalitu kariérového poradenství ve Zlínském kraji. Důležitou součástí projektu je vytvoření interaktivního testu na počítači a portálové řešení kariérového poradenství pro Zlínský kraj. Vznikl portál www.zkariera.cz, který je určen účastníkům vzdělávání a slouží jako úložiště studijních a podpůrných materiálů stejně jako komunikační místo. Vytvořený portál je napojen na internetové stránky krajského úřadu a bude nadále sloužit jako webové centrum pro kariérové poradenství Zlínského kraje.

Zaměření na ORP: plošné zaměření

Cíl: 2.2 Přiblížit skutečnou míru nezaměstnanosti k přirozené míře

Úkol 2.2.1. Zvýšit zaměstnatelnost specifických skupin obyvatel

2.2.1a. Udržet zaměstnanost osob předdůchodového věku

Možnou aktivitou, která by napomohla udržet zaměstnanost osob v předdůchodovém věku je vybudování sítě pracovišť, které budou mimo jiné zprostředkovávat kontakty nezaměstnaných osob předdůchodového věku se zaměstnavateli. Zároveň je důležité, aby kariévní poradci byli pro danou práci dostatečně kvalifikovaní a neustále disponovali aktuálními relevantními informacemi o situaci na trhu práce. Pro naplnění opatření se nabízí možnost rozvoje sociálního podnikání.

Zaměření na ORP: plošné zaměření

2.2.1b. Zvýšit zaměstnatelnost žen s malými dětmi

Podpora opatření, která povedou ke zvýšení šancí pro ženy s malými dětmi na trhu práce - pružné formy pracovní doby (práce na částečný úvazek, práce na dobu určitou, pohyblivá pracovní doba, práce z domova, apod.), podpora budování podnikových mateřských školek a jeslí pro děti zaměstnanců, podpora dopravy zaměstnanců do zaměstnání organizovaná zaměstnavatelem, apod. Pro naplnění opatření se nabízí možnost rozvoje sociálního podnikání.

Zaměření na ORP: plošné zaměření

2.2.1c. Zvýšit zaměstnatelnost sociálně vyloučených skupin

Podpora vzniku počátečního vzdělávání u romské populace nebo sociálně vyloučených povede ke zvýšení školní a následně pracovní úspěšnosti romské populace a sociálně vyloučených osob, k růstu uplatnitelnosti na trhu práce. Pro naplnění opatření se nabízí možnost rozvoje sociálního podnikání.

Zaměření na ORP: plošné zaměření

2.2.1d. Zvýšit zaměstnatelnost absolventů škol

Jedná se o vytváření speciálních vzdělávacích programů, spolupráci veřejných a soukromých subjektů za účelem předávání informací a kontaktů mezi absolventy a zaměstnavateli, poradenskou činnost, včetně poskytování informací o aktuální situaci na trhu práce.

Zaměření na ORP: plošné zaměření

Cíl 2.3 Zefektivnit síť sociálních služeb na základě skutečné poptávky

Úkol 2.3.1. Optimalizovat síť poskytovatelů sociálních služeb

2.3.1a. Podpora stávajících sociálních služeb

Jedná se o podporu služeb, které byly vyhodnoceny na základě stanovených měřitelných ukazatelů, resp. nastavených parametrů jako potřebné, efektivní a kvalitní, vychází z pravidelně aktualizovaného Střednědobého plánu rozvoje sociálních služeb ve Zlínském kraji a Analýzy vybavenosti území Zlínského kraje sociálními službami; týkají se všech hlavních ohrožených skupin obyvatel: seniorů, osob se zdravotním postižením, rodin s dětmi, osob ohrožených sociálním vyloučením.

Zaměření na ORP: plošné zaměření

2.3.1b. Rozvoj chybějících sociálních služeb

Na základě pravidelně aktualizovaného Střednědobého plánu rozvoje sociálních služeb ve Zlínském kraji a Analýzy vybavenosti území Zlínského kraje sociálními službami jedná se o skutečnou poptávku ze strany klientů těchto služeb korigované o dostupné finanční možnosti; týkají se všech hlavních ohrožených skupin obyvatel: seniorů, osob se zdravotním postižením, rodin s dětmi, osob ohrožené sociálním vyloučením.

Zaměření na ORP: ORP určené aktuálním Střednědobým plánem rozvoje sociálních služeb ZK

2.3.1c. Preference terénních a ambulantních sociálních služeb

Podstatou je propagovat a podporovat terénní a ambulantní služby tak, aby byly schopny zabezpečit potřeby uživatelů sociálních služeb, kteří by bez podpory těchto

služeb museli odejít např. do domova pro seniory nebo do domova pro osoby se zdravotním postižením.

Zaměření na ORP: plošné zaměření

Úkol 2.3.2. Zvýšit kvalitu poskytovaných sociálních služeb

2.3.2a. Rozvoj systému parametrů a měřitelných ukazatelů jako nástroje pro nastavení optimální sítě sociálních služeb

Nezbytným předpokladem pro efektivní nastavení sítě sociálních služeb jsou informace akcentující především ekonomické, územní, kapacitní hlediska. Je potřebné rozvíjet nástroje, jež umožní srovnání sociálních služeb dle parametrů, které budou systémově nastaveny a dále kultivovány. Jedním ze zdrojů dat, které umožní tyto parametry nastavit, bude webová aplikace KISSOS – Krajský informační systém sociálních služeb.

Zaměření na ORP: plošné zaměření systému

2.3.2b. Podpora rozvoje nástrojů k hodnocení kvality sociálních služeb

Obecně uznávané standardy kvality, jsou upraveny zákonem o sociálních službách. Systém kontroly (zákonem definovaných standardů) však s ohledem na náročnost jejího provádění neumožňuje získat ucelený přehled o službách v přiměřeném čase. Budou podporovány a rozvíjeny další systémy hodnocení kvality sociálních služeb, které umožní zkvalitnění poskytovaných sociálních služeb.

Zaměření na ORP: plošné zaměření

2.3.2c. Vzdělávání sociálních pracovníků a pracovníků v sociálních službách

Školení, kurzy, semináře za účelem zvýšení kvality pracovní síly v oblasti sociálních služeb; zabránění syndromu vyhoření.

Zaměření na ORP: plošné zaměření

Úkol 2.3.5. Sociální inkluze

2.3.5a. Podpora aktivit a služeb sociální prevence

Podpora realizace aktivit a služeb sociální prevence, které povedou ke zvýšení začleňování osob sociálně znevýhodněných a osob zdravotně postižených.

Zaměření na ORP: plošné zaměření

2.3.5b. Podpora integrace sociálně znevýhodněných skupin

Podpora aktivit, příležitostí a odstraňování bariér, které povedou ke zvýšení začleňování znevýhodněných skupin do společnosti.

Zaměření na ORP: plošné zaměření

2.3.5c. Integrace osob se zdravotním postižením

Podpora aktivit a příležitostí, které povedou ke zvýšení začlenění osob se zdravotním postižením bez ohledu na handicap.

Zaměření na ORP: plošné zaměření

2.3.5d. Integrace romské menšiny do společnosti

Podpora aktivit, příležitostí a odstraňování bariér, které povedou ke zvýšení začleňování příslušníků romské menšiny do společnosti. Podpora řešení, které povedou k úspěšnější integraci Romů ve všech oblastech, které se dotýkají jejich života a dosažení jejich zapojení do společenského, kulturního a politického života. Hlavní zaměření je na oblast bydlení, zvýšení zaměstnanosti, vzdělanosti, což je spojeno s ekonomickou nezávislostí a zapojení se do aktuálního trhu práce. Důraz se také klade na oblast bezpečnosti a zdraví.

Zaměření na ORP: plošné zaměření

2.3.5e. Podpora aktivit k zajištění ochrany práv dětí a naplňování jejich potřeb

Realizace aktivit podporujících transformační proces systému péče o ohrožené děti a rodiny na podkladě Národní strategie ochrany práv dětí „Právo na dětství“. Podpora systémových změn v oblasti sociálně-právní ochrany dětí a zavádění nových metod sociální práce do praxe v oblasti péče o ohrožené děti. Aktivity směřující k rozvoji náhradní rodinné péče o děti a podpoře náhradních rodin.

Zaměření na ORP: plošné zaměření

Cíl 2.4 Zefektivnit síť zdravotnických služeb na základě potřeb a finančních možností

Úkol 2.4.2. Zvýšit kvalitu zdravotnické péče

2.4.2a. Koncentrace a centralizace specializované zdravotnické péče

Spočívá ve vybudování center specializované péče s dostatečným regionálním záběrem, ve kterých budou soustředěny moderní vysoce účinné zdravotnické technologie, které budou využívat specializované týmy lékařských profesionálů. Některá akutní lůžka bude vhodné restrukturalizovat na lůžka specializované a následné péče. Součástí jsou aktivity vedoucí k restrukturalizaci a zvyšování efektivity zdravotnických zařízení včetně optimalizace záchranné zdravotní služby Zlínského kraje.

Zaměření na ORP: plošné zaměření s ohledem na KNTB a.s. Zlín

2.4.2b. Modernizace zdravotnické infrastruktury

Jedná se o dovybavení zdravotnickými přístroji, obnovu stávajícího morálně zastaralého přístrojového vybavení, zavádění moderních informačních systémů pro podporu řízení procesů v nemocnicích a efektivní komunikaci s pacienty (e-Health). Významnou aktivitou je projekt Zdravotnický portál ZK s cílem vytvořit portál, na němž budou uvedeny informace týkající se různých tematických oblastí problematiky zdravotnictví. Součástí tohoto opatření je také rozvoj infrastruktury pro informační, vyrozumívací a varovací systémy ve Zlínském kraji.

Zaměření na ORP: Kroměříž, Uherské Hradiště, Vsetín, Zlín (pro všechny krajské nemocnice)

2.4.2c. Řešení problematiky nepříznivé věkové struktury zdravotnických pracovníků

Smyslem je absolventům lékařských fakult umožnit specializační přípravy ve zdravotnických zařízeních vlastněných krajem za účelem získání atestace, po jejímž absolvování může lékař převzít praxi. Podmínkou je, že atestovaný lékař zůstane po určitou dobu pracovat ve zdravotnickém zařízení kraje.

Zaměření na ORP: Kroměříž, Uherské Hradiště, Vsetín, Zlín (pro všechny krajské nemocnice)

Cíl 2.5 Rozvoj efektivní veřejné správy

Úkol 2.5.1. Řízení a rozvoj lidských zdrojů

2.5.1a. Rozvoj lidských zdrojů na ZK, ve městech a obcích a jimi zakládaných a zřizovaných organizacích

Jedná se o podporu vzdělávacích aktivit zaměstnanců výše uvedených organizací za účelem posílení znalostí a dovedností těchto zaměstnanců což přinese zvýšení kvalifikovanosti zaměstnanců včetně zlepšení komunikace a spolupráce v rámci organizace, ale i směrem vně dané organizace.

Zaměření na ORP: plošné zaměření

2.5.1b. Efektivní personální řízení v organizacích zřizovaných či zakládaných ZK, městy a obcemi

Podpora veškerých aktivit zaměřená do oblasti personálního řízení, které ovlivňuje kvalitní fungování každé organizace.

Zaměření na ORP: plošné zaměření

2. Úspěšná společnost

Cíl	Úkol	Opatření	Zaměření na ORP
2.1 Zvýšit konkurenceschopnost pracovní síly v prostředí ekonomiky založené na znalostech	2.1.1. Zajistit větší spolupráci firemního a vzdělávacího sektoru	2.1.1a. Zvyšování personální mobility mezi vzdělávacím a podnikatelským sektorem	plošné zaměření
		2.1.1b. Zapojení regionálních podnikatelských partnerů do tvorby a aktualizace vzdělávacích programů a přípravy nových závěrečných zkoušek	plošné zaměření
		2.1.1d. Výchova studentů k podnikání a inovacím	plošné zaměření
	2.1.2. Zvýšit kvalitu absolventů vysokých škol a formovat udržitelnou strukturu vysokoškolsky vzdělané populace	2.1.2b. Podpora mobility odborných pracovníků	Kroměříž, Uherské Hradiště, Valašské Meziříčí, Vsetín, Zlín
		2.1.2d. Zvýšit kvalitu vzdělávání ve struktuře navazující na potřeby trhu práce	plošné zaměření
	2.1.3. Zvýšit podíl populace zapojené do systému celoživotního vzdělávání	2.1.3a. Využit kapacit a možností škol pro účely dalšího vzdělávání	plošné zaměření, s prioritní orientací spíše na větší regionální centra (Kroměříž, Uherské Hradiště, Vsetín, Zlín)
	2.1.4. Optimalizovat a zkvalitňovat primární a sekundární vzdělávací stupeň	2.1.4a. Optimalizace nabídky škol na základě poptávky trhu práce s důrazem na řemesla a technicky orientované obory	plošné zaměření
		2.1.4b. Zavádění systémů kvality a hodnocení škol	plošné zaměření
		2.1.4c. Zlepšení výuky cizích jazyků, matematiky a ICT	plošné zaměření
		2.1.4d. Podpora dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků	plošné zaměření
		2.1.4e. Podpora zahraniční spolupráce škol	plošné zaměření
		2.1.4g. Rozvoj účinného systému prevence rizikového chování	plošné zaměření
		2.1.4h. Podpora rozvoje kariérového poradenství v základních a středních školách	plošné zaměření
2.2 Přiblížit skutečnou	2.2.1. Zvýšit zaměstnatelnost specifických skupin obyvatel	2.2.1a. Udržet zaměstnanost osob předdůchodového věku	plošné zaměření
		2.2.1b. Zvýšit zaměstnatelnost žen s malými dětmi	plošné zaměření

míru nezaměstnanosti k přirozené míře		2.2.1c. Zvýšit zaměstnatelnost sociálně vyloučených skupin	plošné zaměření
		2.2.1d. Zvýšit zaměstnatelnost absolventů škol	plošné zaměření
2.3 Zefektivnit síť sociálních služeb na základě skutečné poptávky	2.3.1. Optimalizovat síť poskytovatelů sociálních služeb	2.3.1a. Podpora stávajících sociálních služeb	plošné zaměření
		2.3.1b. Rozvoj chybějících sociálních služeb	ORP určené aktuálním Střednědobým plánem rozvoje sociálních služeb ZK
		2.3.1c. Preference terénních a ambulantních sociálních služeb	plošné zaměření
	2.3.2. Zvýšit kvalitu poskytovaných sociálních služeb	2.3.2a. Rozvoj systému parametrů a měřitelných ukazatelů jako nástroje pro nastavení optimální sítě sociálních služeb	plošné zaměření systému, jehož management bude centralizován
		2.3.2b. Podpora rozvoje nástrojů k hodnocení kvality sociálních služeb	plošné zaměření, KÚZK
		2.3.2c. Vzdělávání sociálních pracovníků a pracovníků v sociálních službách	plošné zaměření
	2.3.5. Sociální inkluze	2.3.5a. Podpora aktivit a služeb sociální prevence	plošné zaměření
		2.3.5b. Podpora integrace sociálně znevýhodněných skupin	plošné zaměření
		2.3.5c. Integrace osob se zdravotním postižením	plošné zaměření
		2.3.5d. Integrace romské menšiny do společnosti	plošné zaměření, s prioritní orientací na sociálně vyloučené lokality
		2.3.5e. Podpora aktivit k zajištění ochrany práv dětí a naplňování jejich potřeb	plošné zaměření
	2.4 Zefektivnit síť zdravotnických služeb na základě potřeb a finančních možností	2.4.2 Zvýšit kvalitu zdravotnické péče	2.4.2a. Koncentrace a centralizace specializované zdravotnické péče
2.4.2b. Modernizace zdravotnické infrastruktury			Kroměříž, Uherské Hradiště, Vsetín, Zlín (pro všechny krajské nemocnice)
2.4.2c. Řešení problematiky nepříznivé věkové struktury zdravotnických pracovníků			Kroměříž, Uherské Hradiště, Vsetín, Zlín (pro

			všechny krajské nemocnice)
2.5 Rozvoj efektivní veřejné správy	2.5.1. Řízení a rozvoj lidských zdrojů	2.5.1a. Rozvoj lidských zdrojů na ZK, ve městech a obcích a jimi zakládaných a zřizovaných organizacích	plošné zaměření
		2.5.1b. Efektivní personální řízení v organizacích zřizovaných či zakládaných ZK, městy a obcemi	plošné zaměření

3.3 Efektivní infrastruktura a rozvoj venkova

V rámci pilíře **Efektivní infrastruktura a rozvoj venkova** došlo k identifikaci 16 úkolů členěných do 41 prioritních opatření.

V případě rozvoje dopravní infrastruktury a dopravní obslužnosti je jejich zaměření v drtivé většině přísně adresné na jednotlivé ORP.

Rovněž v tomto pilíři se objevuje zcela nově řešený úkol 3.5.1, který si klade za cíl rozvíjet informační systém Zlínského kraje a navazuje na nutnost podporovat efektivní veřejnou správu. V tomto pilíři se zaměřuje na rozvoje komunikační infrastruktury a zavádění eGovernmentu včetně udržitelnosti

Cíl 3.1 Zlepšit parametry životního prostředí

Úkol 3.1.1. Zkvalitnit nakládání s odpady

3.1.1a. Budování integrovaných systémů nakládání s odpady

Jedná se o optimalizaci hranic svozových oblastí zajišťujících ekonomickou rentabilitu a efektivitu investic, o realizaci zařízení k nakládání s odpady s regionální nebo celokrajskou kapacitou, jež bude odpovídat reálným regionálním potřebám, která budou zároveň splňovat moderní standardy provozu. Tyto systémy budou schopny zajistit komplexní služby v oblasti nakládání s odpady včetně zpracování, energetického využití atd.

Zaměření na ORP: plošné zaměření

3.1.1c. Předcházení vzniku odpadů a omezování jejich množství

Obsahem opatření je vytváření podvědomí občanů o nezbytnosti předcházení vzniku odpadů, o správném nakládání s odpady a o dopadech nesprávného nakládání s odpady na životní prostředí a přírodní zdroje. Cílem je zabezpečovat informovanost spotřebitelů o environmentálních charakteristikách výrobků a služeb a upřednostňovat ekologicky šetrné výrobky a výrobky vyrobené nízkoodpadovou technologií při zadávání veřejných zakázek.

Zaměření na ORP: plošné zaměření (specializovaná agentura bude mít celokrajnou působnost, tzn. že z její činnosti bude profitovat i celé území Zlínského kraje)

3.1.1d. Rozvoj systémů odděleného sběru odpadů a podpora technologií minimalizujících ukládání komunálních odpadů na skládky

Jedná se o systémy odděleného sběru odpadů s výhledem snadnější recyklace podle jednotlivých druhů odpadů, o posílení motivace obyvatel třídit odpady; o podporu informovanosti populace o důležitosti třídění odpadů, o zajištění zpětného odběru specifických druhů odpadu (baterie a akumulátory, elektrospotřebiče, zářivky, použité pneumatiky, autovraky, apod.), o surovinové využití odpadů, o podporu rozvoje trhu s recyklovanými výrobky (preferenze výrobků z recyklovaných materiálů, ekologicky

šetrné výrobky a výrobky vyrobené nízkoodpadovou technologií při zadávání veřejných zakázek). V případě technologií minimalizujících ukládání odpadů na skládky se jedná o využití energetického potenciálu směsného komunálního odpadu (zařízení pro energetické využití odpadů).

Zaměření na ORP: plošné zaměření

Úkol 3.1.2. Eliminovat staré ekologické zátěže

3.1.2b. Zajištění sanace starých ekologických zátěží.

Obsahem opatření je podpora sanace starých ekologických zátěží, zejména skládek komunálních odpadů, ale i průmyslových zátěží, které představují riziko ohrožení zdraví občanů či poškození životního prostředí a přírodních zdrojů.

Zaměření na ORP: plošné zaměření

Úkol 3.1.4. Snižit emise znečišťujících látek do ovzduší

3.1.4a. Podpora opatření ke snižování emisí a zlepšování kvality ovzduší, zejména opatření ke snížení emisí prachových částic

Kvalita ovzduší ve Zlínském kraji je dobrá. Přesto více než třetina kraje, zejména oblasti sídelních aglomerací a páteřních komunikací, patří do oblasti se zhoršenou kvalitou ovzduší. Jedná se zejména o překračování limitů polétavého prachu, ale také fotochemického ozónu a v několika případech je zvýšená hladina benzo-a-pyrénu. Proto Zlínský kraj bude maximálně naplňovat aktualizovaný Program snižování emisí a Program zlepšování kvality ovzduší ve Zlínském kraji, včetně priorit Akčního plánu.

Zaměření na ORP: plošné zaměření

Úkol 3.1.5. Udržitelně využívat zdroje energie

3.1.5a. Realizace energetických úspor a zvyšování energetické účinnosti

Prostřednictvím realizace energetických úspor a zvyšování energetické účinnosti dojde ke snížení spotřeby energie v oblasti konečné spotřeby. Konkrétní aktivity spočívají v modernizaci stávajících zařízení na výrobu energie vedoucí ke zvýšení jejich účinnosti, zlepšování tepelně technických vlastností budov (zateplení obvodových plášťů a střešních konstrukcí, výměna či rekonstrukce otvorových výplní), širším využívání odpadního tepla, apod.

Zaměření na ORP: plošné zaměření

3.1.5b. Zvýšení podílu obnovitelných a druhotných zdrojů energie (OZE)

Hlavním smyslem je podpora realizace výstavby nových zařízení a rekonstrukce stávajících zařízení s cílem zvýšení využívání OZE pro výrobu tepla, elektřiny a kombinované výroby tepla a elektřiny. Realizací OZE dojde k náhradě spalování fosilních paliv a snížení znečištění životního prostředí.

Zaměření na ORP: plošné zaměření

3.1.5c. Další rozvoj specializované agentury podporující udržitelné využívání zdrojů energie

Prostřednictvím Energetické agentury Zlínského kraje podporovat udržitelné využívání zdrojů energie (informační brožury, semináře, webové portály pro občany, podnikatele, municipality a neziskové organizace o možnostech zvyšování energetické účinnosti a realizace energetických úspor a o financování projektů zvyšování energetické účinnosti a realizace energetických úspor z dotací EU), včetně zvýšení využívání OZE. Agentura bude dále zejména iniciovat opatření ke zvýšení energetické účinnosti a úspornosti při výstavbě či modernizaci budov v majetku kraje, včetně častějšího využívání obnovitelných zdrojů energie pro provoz objektů ve vlastnictví kraje či jím ovládaných institucí (fototermika, fotovoltaika, tepelná čerpadla, kotle na biomasu,...).

Zaměření na ORP: plošné zaměření (specializovaná agentura bude mít celokrajskou působnost, tzn. že z její činnosti bude profitovat i celé území Zlínského kraje)

Úkol 3.1.6. Chránit a šetrně využívat přírodní zdroje

3.1.6a. Podpora environmentální výchovy, vzdělávání a osvěty zaměřených na zásady udržitelného rozvoje a chování

Hlavním cílem tohoto opatření je komplexní rozvoj občanského povědomí o ochraně životního prostředí a přírodních zdrojů. Jedná se zejména o cílené zaměření na občany, podnikatele, municipality i neziskové organizace o možnostech zvyšování energetické účinnosti zařízení a realizace energetických úspor, o udržitelném využívání energetických zdrojů s přímým dopadem na ochranu ovzduší a klimatu, o možnostech předcházení vzniku odpadů, jejich třídění a recyklaci, včetně možnosti energetického využití odpadů.

Zaměření na ORP: plošné zaměření

3.1.6c. Podpora opatření ke zlepšení průchodnosti krajiny pro živočichy i člověka, podpora zachování druhové diverzity a krajinné pestrosti

Účelem tohoto opatření je ochrana a účelné využívání přírodního prostředí kraje s cílem zachovat jeho přírodní hodnoty a bohatství diverzity, ale také účelně využít těchto hodnot pro rozvoj regionu. Jedná se zejména o citlivé využití za účelem

krátkodobé i dlouhodobé rekreace, odpočinku a sportovního vyžití obyvatel i návštěvníků kraje. Ochrana přírody a krajiny by neměla znamenat konzervaci území chránit přírodu je třeba pro člověka, nikoliv před člověkem. V této souvislosti opět nabývá na významu podpora environmentální výchovy, vzdělávání a osvěty cílené na všechny věkové skupiny obyvatelstva.

Zaměření na ORP: plošné zaměření

3.1.6d. Přednostní využití nezemědělské půdy a pozemků v rámci brownfields pro výstavbu a další aktivity s cílem omezit neodůvodněné zábory kvalitní zemědělské půdy

Půda je nenahraditelný přírodní zdroj, proto je nezbytné zabránit úbytku zejména nejkvalitnějších zemědělských půd v kraji a její neodůvodněné zábory pro jiné než zemědělské využití. Limity ochrany zemědělské půdy je třeba zakotvit v územně plánovací dokumentaci, ale zásady ochrany zemědělské půdy je třeba respektovat i v rámci koncepčních a rozvojových dokumentů.

Zaměření na ORP: plošné zaměření

3.1.6e. Podpora a koordinace opatření protipovodňové prevence a výstavby protipovodňových opatření.

Ochrana před povodněmi musí být koncepční a jednotlivá opatření na sebe musí navazovat tak, aby ochrana měst a obcí na horním toku nepřinesla katastrofu území na dolním toku. Proto byla zpracována Studie ochrany před povodněmi na území Zlínského kraje, která navazovala i na obdobné Studie Olomouckého a Jihomoravského kraje a její závěry byly zapracovány do Plánu oblasti povodí Moravy a Plánu oblasti povodí Dyje, jako rozhodujících materiálů vodohospodářského plánování v krajině (dříve Směrný vodohospodářský plán). Je nezbytná podpora realizace těchto opatření, za něž odpovídá správce povodí, ve spolupráci s krajem a obcemi. V rámci prevence před povodněmi je nutná také podpora hlásných a informačních a varovacích systémů v obcích a sídelních aglomeracích.

Zaměření na ORP: plošné zaměření

Cíl 3.2 Zatraktivnit život na venkově a podporovat diverzifikaci činností na venkově

Úkol 3.2.1. Dobudovat odpovídající technickou infrastrukturu

3.2.1a. Vytváření podmínek pro zajištění kvalitní pitné vody ve venkovských oblastech, zejména tam, kde není možné trvale využít místních zdrojů, včetně

ochrany zdrojů pro skupinové zásobování obyvatel pitnou vodou i lokalit pro akumulaci povrchových vod

Cílem je zajištění přístupu všem občanům ke kvalitní, zdravotně nezávadné pitné vodě a zejména ve venkovských oblastech zajištění její celoroční dostupnosti. V důsledku dlouhodobé exploatace krajiny člověkem dochází k narušení lokálních zdrojů vody a zejména jejich vydatnosti v průběhu roku.

Zaměření na ORP: plošné zaměření

3.2.1c. Zvýšení napojení na veřejnou kanalizaci s odpovídající kvalitou čištění odpadních vod

Opatření spočívá v dobudování odpovídající kanalizační sítě zakončené efektivní čističkou odpadních vod. Do konce horizontu Strategie rozvoje Zlínského kraje bude ve venkovském prostoru (v obcích do 2 000 ekvivalentních obyvatel) většina obcí vybavena odpovídajícími kanalizačními systémy zakončenými čističkami odpadních vod nebo adekvátními technologiemi vhodnými pro individuální bytovou výstavbu nebo malé obce.

Zaměření na ORP: plošné zaměření

3.2.1d. Dobudování, obnova a údržba ostatní infrastruktury

Obsahem je vybudování další technické infrastruktury zvyšující úroveň kvality života na venkově; zejména komunálního osvětlení a adekvátní sítě chodníků a pojezdných chodníků a také realizace parkových úprav, včetně doplňkových zařízení a mobiliáře.

Zaměření na ORP: plošné zaměření

Úkol 3.2.3 Podporovat alternativní ekonomické a občanské aktivity na venkově

3.2.3a. Rozvoj drobných řemeslných a průmyslových aktivit

Podstatou je finanční asistence podnikatelům na venkově v oblasti neinvestičních (školení, semináře, marketingové studie, propagace, apod.) i investičních (výstavba, modernizace, rekonstrukce nemovitostí k podnikání, pořízení strojů a zařízení k podnikání) projektů. Jsou sem zahrnuty i investice do pólů rozvoje ve venkovských oblastech, aktivizace místních akčních skupin zaměřených na drobné řemeslné a průmyslové aktivity.

Zaměření na ORP: plošné zaměření

3.2.3b. Rozvoj služeb na venkově

Podstatou je finanční asistence podnikatelům ve venkovských oblastech nabízející jak občanské služby určené obyvatelům venkovských oblastí, tak i služby zaměřené na návštěvníky regionu, zejména v oblasti cestovního ruchu, agroturistiky, hippoturistiky, apod.

Zaměření na ORP: plošné zaměření

3.2.3c. Podpora občanské společnosti na venkově

Podstatou je finanční asistence spolkové činnosti a zájmového sdružování osob v oblastech kultury, sportu, sociálních záležitostí, životního prostředí, zábavy, apod. Dále pak i spolupřádání akcí občanských iniciativ a podpora jejich zázemí.

Zaměření na ORP: plošné zaměření

Úkol 3.2.4. Posílit konkurenceschopnost zemědělství a lesnictví

3.2.4a. Modernizace činností v zemědělství a lesnictví

Smyslem je obnova, modernizace, výstavba, rekonstrukce nemovitostí pro zemědělskou a lesnickou výrobu (preferováno využití brownfields) nebo pořízení nových strojů a zařízení. Reaguje na nedostatečnou úroveň investic jak stavebních, tak technologických, v obou sektorech.

Zaměření na ORP: plošné zaměření

3.2.4b. Podpora vzdělávání v zemědělství a lesnictví, včetně podpory růstu prestiže těchto oborů podnikání, zejména ve venkovských oblastech

Všechny dosavadní studie prokazují, že slabou stránkou zejména zemědělství je mimo jiné vysoký věk a nízká vzdělanost zaměstnanců. S tím potom souvisí tak nízká míra inovací a využívání moderních technologií v oboru s dopadem na produktivitu a efektivitu zemědělské výroby. Proto je třeba podpořit akce prezentující moderní zemědělskou a lesnickou výrobu zvýšit úroveň zemědělského vzdělávání nejen školního, ale i následného, zaměřeného na zvýšení informovanosti a kvalifikace zejména středního článku řízení.

Zaměření na ORP: plošné zaměření

3.2.4c. Podpora spolupráce drobných zemědělců

Spočívá v posílení zatím stále vyjednávací pozice zemědělců vůči odběratelům a zpracovatelům potravin cestou vytváření odbytových sítí, společného uvádění zboží na trh včetně jeho přípravy k prodeji, centralizace prodeje a dodávky odběratelům, vytváření sítí společného nákupu, apod.

Zaměření na ORP: plošné zaměření

3.2.4d. Zvýšení orientace na perspektivní/regionální produkty

Opatření se týká šíření informací, propagace a podpory prodeje regionálních zemědělských a potravinářských výrobků, biopotravin, a šetrného hospodaření s lesy. Cestou je spoluorganizování a podpora krajských výstav (např. tradiční Zemědělská výstava), podpora účasti zemědělských a potravinářských producentů z kraje na

celostátních a mezinárodních výstavách (SALIMA Brno, Země živitelka České Budějovice, EKOGALA v polském Rzesowu), podpora propagačních akcí (Dožínky Zlínského kraje, Ovčácký den na Valašsku, soutěží regionálních producentů) spojených s udělováním prestižní značky Perla Zlínska (soutěž o nejlepší potravinářský výrobek z regionu), TOP Víno Slovácka (soutěž o nejlepší krajové odrůdové víno z daného roku).

Zaměření na ORP: plošné zaměření

3.2.4e. Podpora ekologického zemědělství a produkce biopotravin

Podpora ekologického zemědělství vyplývá z celostátní koncepce zemědělství a zejména v podhorských a horských oblastech má tato forma zemědělství, zaměřeného zejména na živočišnou výrobu v maximálně přírodě blízkých podmínkách, nezastupitelné místo nejen z hlediska ekonomiky regionu, ale i z hlediska údržby a podpory diverzity krajiny. Rostoucí poptávka po produktech ekologického zemědělství postupně zajistí i ekonomickou stabilitu.

Zaměření na ORP: plošné zaměření

3.2.4f. Podpora lesního hospodářství

Cílem toho opatření je cílená podpora do lesního hospodářství formou finančních příspěvků na vybrané činnosti hospodaření v lesích, určená na realizaci hospodářských opatření ve veřejném, společenském zájmu. Jedná se zejména o udržení žádané skladby lesních porostů, podporu zalesnění a zajištění lesních kultur na holinách po těžbě. Lesy, ať se jedná o lesy ve vlastnictví státu, municipalit, církví právnických i fyzických osob, jsou pro své mimoprodukční funkce společenským statkem, přičemž společenské mínění tyto funkce – rekreace, sport, relaxace - nadřazuje nad produkční funkce lesa.

Zaměření na ORP: plošné zaměření

Cíl 3.3. Zlínský kraj se stane významnou dopravní meziregionální destinací

Úkol 3.3.1. Rozšíření propojení silniční sítě regionu na dálniční systém ČR a SR

3.3.1b. Vybudování rychlostní komunikace R 49

Jedná se o vybudování nové rychlostní komunikace R 49 vedené v trase Hulín – Holešov – Fryšták – Slušovice – Vizovice – Střelná státní hranice. V rámci horizontu PRÚOZK do r. 2016 vybudování komunikace alespoň v úseku Hulín – Fryšták umožní napojení krajského města na dálniční síť a současně i SPZ Holešov.

Zaměření na ORP: Kroměříž, Holešov, Zlín

3.3.1c. Vybudování rychlostní komunikace R 55

Jedná se o vybudování nové rychlostní komunikace R 55 z Otrokovic do Břeclavi s požadavkem na přímou obsluhu přilehlého území a tranzitní dopravy pro spojení vzdálenějších cílů v ose S/J. Na území Zlínského kraje se nachází pouze úsek Otrokovice – Moravský Písek.

Zaměření na ORP: Otrokovice, Uherské Hradiště

3.3.1d. Zkapacitnění dalších významných silničních tahů

Smyslem je zvýšení dopravní propustnosti zkapacitněním silnic I. třídy (I/35, I/49, I/50, I/55, I/57, I/69).

Zaměření na ORP: plošné

Úkol 3.3.2. Zvýšit plynulost a bezpečnost nedálniční silniční dopravy

3.3.2a. Rekonstrukce a modernizace silnic II. a III. třídy a budování obchvatů zastavěných území obcí

Jde o přípravu a realizaci investičních projektů pod přímým vlivem kraje, zaměřených na odstranění havarijního stavu povrchů vozovek, úprav šířkových poměrů silnic této třídy, narovnáání úseků, rekonstrukce nebo nová realizace stavby mostů v nevyhovujícím stavu, apod. V případě obchvatů se jedná se o investiční projekty s cílem eliminovat negativní dopad tranzitní dopravy středem obcí, nové obchvaty budou vybaveny v případě potřeby protihlukovými opatřeními.

Zaměření na ORP: plošné zaměření s přednostní orientací na nejpotřebnější úseky

3.3.2b Podpora růstu bezpečnosti silničního provozu

Cílem je v návaznosti na Národní strategii bezpečnosti silničního provozu zajistit regionální uplatňování stejných principů a struktury bezpečnosti silničního provozu a přirozeným způsobem zakomponovávat do všech oblastí života regionu. Na základě Strategie bezpečnosti silničního provozu Zlínského kraje na období 2012-2020 pracovat na dodržování Akčního programu jako výčtu konkrétních bezpečnostních opatření.

Zaměření na ORP: plošné zaměření

Úkol 3.3.3. Modernizovat železniční infrastrukturu

3.3.3a. Modernizace a elektrifikace páteřních tratí

Prioritou tohoto opatření je elektrifikace, modernizace (staničních, traťových a přejezdových zabezpečovacích zařízení) a rekonstrukce (železničního svršku, železničního spodku) páteřních železničních tratí Zlínského kraje; především tratě č. 280 traťový úsek Valašské Meziříčí – Vsetín – Horní Lideč – Státní hranice, tratě č.

331 Otrokovice – Zlín – Vizovice a tratě č. 303 Kojetín – Valašské Meziříčí. Celková modernizace tratí povede ke zvýšení traťové rychlosti a zkrácení jízdní doby vlaků.

Zaměření na ORP: Otrokovice, Zlín, Vizovice, Valašské Meziříčí, Vsetín, Kroměříž, Holešov, Bystřice pod Hostýnem

3.3.3b. Rekonstrukce další železniční infrastruktury

V rámci tohoto navrhovaného opatření se počítá s rekonstrukcí vybraných mostů, tunelů, železničních přejezdů, železničních zastávek, apod.

Zaměření na ORP: plošné zaměření s přednostní orientací na nejpotřebnější akce

Úkol 3.3.5. Podporovat kombinovanou dopravu

3.3.5a. Rozvoj potřebné infrastruktury pro kombinovanou dopravu

Obsahem je podpora budování logistických center v místě křížení významných dopravních koridorů železniční a silniční dopravy, eventuelně vodní a letecké dopravy. Jako nejvhodnější se jeví výstavba logistických center v Otrokovicích a Valašském Meziříčí, eventuelně v bezprostřední blízkosti strategické průmyslové zóny Holešov.

Zaměření na ORP: Otrokovice, Valašské Meziříčí, Holešov

Cíl 3.4. Rozvíjet systém veřejné dopravy a podporovat ekologické aspekty dopravy

Úkol 3.4.1. Dále rozvíjet integrovaný dopravní systém (IDS) v rámci Jednotného dopravního systému

3.4.1a. Zavádění integrovaných systémů veřejné dopravy

Podstatou navrhovaného opatření je další zavádění integrovaných systémů veřejné dopravy, které v sobě slučují jednotlivé způsoby veřejné dopravy (linkovou osobní dopravu /provozovanou jako veřejnou a zvláštní/, městskou hromadnou dopravu, železniční osobní dopravu) tak, aby cestujícím umožnily kombinaci dopravy, jednodušší úhrady, apod.

Zaměření na ORP: plošné zaměření; specifická potřeba ve vybraných aglomeracích

3.4.1b. Zlepšování stávající infrastruktury IDS

Smyslem je výstavba přestupních terminálů integrované veřejné dopravy, rekonstrukce nevyhovujících a výstavba nových zastávek veřejné dopravy, bezbariérové úpravy zastávek a souvisejícího vybavení a přístupových cest, apod.

Zaměření na ORP: plošné zaměření

3.4.1c. Rozvoj inteligentních řídicích systémů veřejné dopravy

Jedná se o nasazování systémů, které umožňují přednost dopravních prostředků hromadné dopravy na křižovatkách, ve vhodných aglomeracích, centrální systémy řízení veřejné dopravy, apod.

Zaměření na ORP: plošné zaměření

Úkol 3.4.4. Podporovat ekologicky šetrnou dopravu

3.4.4a. Dostavba sítě cyklostezek

Podstatou je zřizování nových bezpečných cyklistických komunikací, zvyšování kapacit a bezpečnosti stávajících cyklostezek a jejich lepší značení. Síť cyklostezek se budou napojovat na infrastrukturu veřejné dopravy (zejména železnice), kde bude vyřešena návaznost těchto typů dopravy. Akcent na význam regionálních a dálkových cyklostezek s ohledem na cestovní ruch.

Zaměření na ORP: plošné zaměření

3.4.4b. Obnova vozového parku veřejné dopravy

Jde o investiční projekty pořizování nových trolejbusů, nových jednotek pro elektrizované železniční tratě a ostatní dopravní prostředky. Obsahuje i podporu zavádění vozidel s alternativním pohonem – zemní plyn, elektřina, apod. – a vozidel pro převoz tělesně postižených.

Zaměření na ORP: plošné zaměření

3.4.4c. Intenzivnější využívání vodní dopravy

Spočívá ve vytvoření efektivní přístavní a servisní infrastruktury, vytvoření podmínek pro širší rekreační využívání vodních cest a celkové rozšíření atrakční oblasti vodní cesty, v rozvoji vodní cesty Morava včetně průplavu Otrokovice – Rohatec (tzv. „Bařův kanál“) pro účely rekreační plavby, v modernizaci a výstavbě přístavů na vnitrozemských vodních cestách včetně implementace telematických systémů. Významné je taktéž splavnění vodní cesty do Kroměříže.

Zaměření na ORP: Uherské Hradiště, Otrokovice, Kroměříž

Cíl 3.5. Rozvoj komunikační infrastruktury a informačních technologií pro efektivní veřejnou správu a rozvoj venkova

Úkol 3.5.1. Vytvářet podmínky pro využití informačních technologií ve Zlínském kraji

3.5.1a. Rozvoj komunikační infrastruktury – regionálních datových sítí a metropolitních sítí

Podstatou je vytvoření páteřní komunikační infrastruktury – 21Net – spojující regionální samosprávná centra ve ZK. Součástí je i investiční či organizační podpora rozvoje metropolitních sítí měst a obcí, které umožní propojit městské i krajské zřizované a zakládané organizace a subjekty IZS a krizového řízení s páteřní sítí a tím umožní využívání ICT služeb, která budou v těchto sítích poskytovány veřejným či privátním sektorem. Součástí je i podpora budování komunikační infrastruktury využitelné privátními poskytovateli služeb ve venkovských oblastech.

Zaměření na ORP: plošné zaměření

3.5.1b. Podpora udržitelnosti projektů zavádění eGovernmentu v kraji a ORP

Smyslem je zajistit finanční, organizační a institucionální podmínky pro fungování ICT služeb, které jsou ve ZK zřizovány s finanční podporou IOP, i po ukončení realizace projektu „Zavádění eGovernmentu ve ZK“. Jde o služby dlouhodobého ukládání dokumentů, spisové služby, podpory rozhodování a služby související s provozem krajské komunikační infrastruktury – 21Net.

Zaměření na ORP: plošné zaměření

3 Efektivní infrastruktura a rozvoj venkova

Cíl	Úkol	Opatření	Zaměření na ORP
3.1 Zlepšit parametry životního prostředí	3.1.1. Zkvalitnit nakládání s odpady	3.1.1a. Budování integrovaných systémů nakládání s odpady	plošné zaměření
		3.1.1c. Předcházení vzniku odpadů a omezování jejich množství	plošné zaměření
		3.1.1d. Rozvoj systémů odděleného sběru odpadů a podpora technologií minimalizujících ukládání komunálních odpadů na skládky	plošné zaměření
	3.1.2. Eliminovat staré ekologické zátěže	3.1.2b. Zajištění sanace starých ekologických zátěží.	plošné zaměření
	3.1.4. Snížit emise znečišťujících látek do ovzduší	3.1.4a. Podpora opatření ke snižování emisí a zlepšování kvality ovzduší, zejména opatření ke snížení emisí prachových částic	plošné zaměření
		3.1.5. Udržitelně využívat zdroje energie	3.1.5a. Realizace energetických úspor a zvyšování energetické účinnosti
	3.1.5. Udržitelně využívat zdroje energie	3.1.5b. Zvýšení podílu obnovitelných a druhotných zdrojů energie (OZE)	plošné zaměření
		3.1.5c. Další rozvoj specializované agentury podporující udržitelné využívání zdrojů energie	plošné zaměření
		3.1.6. Chránit a šetrně využívat přírodní zdroje	3.1.6a. Podpora environmentální výchovy, vzdělávání a osvěty zaměřených na zásady udržitelného rozvoje a chování
	3.1.6c. Podpora opatření ke zlepšení průchodnosti krajiny pro živočichy i člověka, podpora zachování druhové diverzity a krajinné pestrosti		plošné zaměření
	3.1.6d. Přednostní využití nezemědělské půdy a pozemků v rámci brownfields pro výstavbu a další aktivity s cílem omezit neodůvodněné zábory kvalitní zemědělské půdy		plošné zaměření
	3.1.6.e. Podpora a koordinace opatření protipovodňové		plošné zaměření

		prevence a výstavby protipovodňových opatření	
3.2 Zatraktivnit život na venkově a podporovat diverzifikaci činností na venkově	3.2.1. Dobudovat odpovídající technickou infrastrukturu	3.2.1a. Vytváření podmínek pro zajištění kvalitní pitné vody ve venkovských oblastech, zejména tam, kde není možné trvale využít místních zdrojů, včetně ochrany zdrojů pro skupinové zásobování obyvatel pitnou vodou i lokalit pro akumulaci povrchových vod	plošné zaměření
		3.2.1c. Zvýšení napojenosti na veřejnou kanalizaci s odpovídající kvalitou čištění odpadních vod	plošné zaměření
		3.2.1d. Dobudování ostatní infrastruktury na venkově	
	3.2.3 Podporovat alternativní ekonomické a občanské aktivity na venkově	3.2.3a Rozvoj drobných řemeslných a průmyslových aktivit	plošné zaměření
		3.2.3b Rozvoj služeb na venkově	plošné zaměření
		3.2.3c. Podpora občanské společnosti na venkově	plošné zaměření
	3.2.4 Posílit konkurenceschopnost zemědělství a lesnictví	3.2.4a. Modernizace činností v zemědělství a lesnictví	plošné zaměření
		3.2.4b. Podpora vzdělávání v zemědělství a lesnictví, včetně podpory růstu prestiže těchto oborů podnikání, zejména ve venkovských oblastech	plošné zaměření
		3.2.4c Podpora spolupráce drobných zemědělců	plošné zaměření
		3.2.4d. Zvýšení orientace na perspektivní/regionální produkty	plošné zaměření
		3.2.3e. Podpora ekologického zemědělství a produkce biopotravin	plošné zaměření
3.2.3f. Podpora lesního hospodářství		plošné zaměření	
3.3 Zlínský kraj se stane významnou dopravní meziregionální destinací	3.3.1. Rozšíření propojení silniční sítě regionu na dálniční systém ČR a SR	3.3.1b. Vybudování rychlostní komunikace R 49	Kroměříž, Holešov, Zlín
		3.3.1c. Vybudování rychlostní komunikace R 55	Otrokovice, Uherské Hradiště
		3.3.1d Zkapacitnění dalších významných silničních tahů I. Třídy	Otrokovice, Zlín, Uherské Hradiště, Uherský Brod, Valašské Meziříčí, Vsetín
	3.3.2. Zvýšit plynulost a bezpečnost nedálniční silniční	3.3.2a. Rekonstrukce a modernizace silnic II. a III. třídy a budování obchvatů zastavěných území obcí	plošné zaměření

	dopravy	3.3.2b podpora růstu bezpečnosti silničního provozu	plošné zaměření
	3.3.3. Modernizovat železniční infrastrukturu	3.3.3a. Modernizace a elektrizace pátečních tratí	Otrokovice, Zlín, Vizovice, Valašské Meziříčí, Vsetín, Kroměříž, Holešov, Bystřice pod Hostýnem
		3.3.3b. Rekonstrukce další železniční infrastruktury	plošné zaměření
	3.3.5. Podporovat kombinovanou dopravu	3.3.5a. Rozvoj potřebné infrastruktury pro kombinovanou dopravu	Otrokovice, Valašské Meziříčí, Holešov
3.4 Rozvíjet systém veřejné dopravy a podporovat ekologické aspekty dopravy	3.4.1. Dále rozvíjet integrovaný dopravní systém (IDS)	3.4.1a. Zavádění integrovaných systémů veřejné dopravy	plošné zaměření
		3.4.1b. Zlepšování stávající infrastruktury IDS	plošné zaměření
		3.4.1c. Rozvoj inteligentních řídicích systémů veřejné dopravy	plošné zaměření
	3.4.4. Podporovat ekologicky šetrnou dopravu	3.4.4a. Dostavba sítě cyklostezek	plošné zaměření
		3.4.4b. Obnova vozového parku veřejné dopravy	plošné zaměření
		3.4.4c. Intenzivnější využívání vodní dopravy	Uherské Hradiště, Otrokovice, Kroměříž
3.5 Rozvoj infrastruktury pro efektivní veřejnou správu	3.5.1. Rozvíjet informační systém Zlínského kraje	3.5.1a. Rozvoj komunikační infrastruktury – regionálních datových sítí krajů a metropolitních sítí měst	plošné zaměření
		3.5.1b. Podpora udržitelnosti projektů zavádění eGovernmentu v kraji a ORP	plošné zaměření

3.4 Atraktivní region

V případě pilíře **Atraktivního regionu** došlo k selekci 7 úkolů dále konkretizovaných do podoby 16 prioritních opatření.

V případě oblasti zaměřené na cestovní ruch se úkoly orientují plošně, přičemž pozornosti se nově dostává i problematice kulturního dědictví zapsaného na Seznam světového kulturního a přírodního dědictví UNESCO a Národním kulturním památkám.

U opatření v oblasti kultury je míra plošně zaměřených opatření spíše silnější.

Opatření mající lépe propojit kulturu s cestovním ruchem a vzdělávacím systémem jsou pojímána plošně.

V obecné rovině lze problematiku podpory kultury rovněž vnímat jako základ pro rozvoj kreativního průmyslu jako odvětví, které může mít v budoucím rozvoji a profilaci Zlínského kraje roli specifického odvětví, které zvýší nejen atraktivitu území, ale také přinese nová pracovní místa.

Cíl 4.1 Zvýšit návštěvnost a využitelnost kapacit cestovního ruchu

Úkol 4.1.1. Rozvíjet oblasti s potenciálem cestovního ruchu

4.1.1a. Dobudování a modernizace veřejné infrastruktury pro CR

Jedná se o dobudování a modernizace objektů primárně využívaných pro různé formy cestovního ruchu, včetně parkovišť, kontinuálně navazující na významné projekty akcentující kvalitativní rozměr cestovního ruchu, realizované v nedávném období.

Zaměření na ORP: plošné zaměření

4.1.1b Zatraktivnění prostředí měst, obcí a venkova z pohledu CR

Spočívá v realizaci investic do revitalizace veřejných ploch a prostranství včetně zlepšení s tím souvisejících veřejných služeb.

Zaměření na ORP: plošné zaměření

4.1.1d Rozvoj spolupráce podnikatelského a veřejného sektoru v oblasti CR

Podstatou je zapojení podnikatelů do přípravy integrovaných projektů v definovaných oblastech CR za účelem zajištění provázanosti a zaměření jednotlivých projektů a aktivit, které zvýší atraktivitu území pro cestovní ruch a budou mít potenciál přispět ke zvyšování příjmů z cestovního ruchu.

Zaměření na ORP: plošné zaměření

Cíl 4.2 Zvýšit konkurenceschopnost Zlínského kraje jako destinace cestovního ruchu

Úkol 4.2.1. Zkvalitnit úlohu marketingu a řízení cestovního ruchu v kraji

4.2.1b. Další rozvoj speciální agentury destinačního managementu

Podstatou je další rozvoj Centrály cestovního ruchu Východní Moravy (CCRVM) a její finanční udržitelnosti – servisněprodukční organizace zajišťující prioritně jednotný marketing Zlínského kraje, jakožto turistického regionu a jeho turistických oblastí (Valašska, Slovácka, Kroměřížska, Zlínska a Luhačovicka). Agentura by se měla orientovat i na podporu rozvoje spolupráce subjektů aktivních v cestovním ruchu na úrovni regionální i národní, podporu rozvoje spolupráce mezi veřejným a soukromým sektorem na úrovni nejvýznamnějších hráčů v oblasti cestovního ruchu, zavést systém vyhodnocování efektivity aktivit v oblasti podpory cestovního ruchu. Význam jejich aktivit je třeba chápat dlouhodobě a v kontextu s novým programovacím obdobím Evropské unie na roky 2014 - 2020.

Pro účely zajištění zřetelné přehledné identifikace turistických oblastí a v nich nabízených produktů a služeb cestovního ruchu Zlínského kraje je prostřednictvím agentury destinačního managementu potřeba posílovat a dále rozvíjet vytvořený brand (značku – Východní Morava) formou rozvoje jednotné corporate design, corporate culture a corporate communications Zlínského regionu z pohledu cestovního ruchu. Tyto aktivity budou vycházet z aktualizované komplexní marketingové strategie.

Zaměření na ORP: plošné zaměření

4.2.1d. Podpora spolupráce turistických informačních center

Smyslem je podpora rozšiřování spolupráce jak uvnitř sítě informačních center, tak navenek s ohledem na rozšiřování nabídky jejich služeb prostřednictvím spolupráce s ostatními aktéry v oblasti cestovního ruchu v regionu, agenturou destinačního managementu, apod. Významným úkolem je koordinace informačních aktivit jednotlivých turistických informačních center.

Zaměření na ORP: plošné zaměření

4.2.1e. Zlepšit a sjednotit informační systémy pro účely turismu

Navrhované opatření reaguje na nutnost dalšího rozvoje marketingových aktivit kraje v oblasti cestovního ruchu, formou vyššího provázání informačních systémů zaměřených na turismus. Mezi navrhované nástroje na zlepšení situace v této oblasti patří informační podpora (například formou jednotného manuálu), koordinace rozvoje informačních systémů ze strany agentury destinačního managementu, zavádění moderních technologií v oblasti cestovního ruchu, ale například i podpora dobrovolníků při obnově a udržitelnosti sítě turistických značek, které představují mimořádně cenné nejen regionální, ale i národní aktivum v porovnání s podobnými

systemy v zahraničí. Významné je zásadní posílení zpětné vazby ve vztahu k turistům, což umožní lépe definovat cílové skupiny zákazníků a hlavní poptávané produkty.

Zaměření na ORP: plošné zaměření

Úkol 4.2.2 Rozvíjet návazné služby na cestovní ruch

4.2.2c Podpora rozvoje ostatních služeb

Podstatou je podpora a rozvoj doplňkových služeb v rámci cestovního ruchu zaměřených na specifické skupiny obyvatelstva (senioři, osoby se zdravotním postižením, rodiny s dětmi, apod.), podpora specifických forem cestovního ruchu vycházející z přírodních i kulturních předpokladů regionu (např. agroturistika, hypoturistika, cykloturistika - v tomto směru by měl být více využit potenciál především velkoplošných chráněných území ve Zlínském kraji nebo lázeňství, či podpora folkloru a lidových tradic, religiozní, incentivní, kongresové turistiky, apod.) především ve formě marketingové podpory a ucelené propagace, doplňkových informačních služeb ve formě naučných stezek nebo informačních bodů. Předmětem je taktéž významné posílení a zlepšení profesionality služeb.

Zaměření na ORP: plošné zaměření

Cíl 4.3 Zajistit ochranu a rozvoj kulturního dědictví regionu

Úkol 4.3.1. Pečovat o nemovité kulturní dědictví

4.3.1a Ochrana, uchování, poznávání a prezentace nemovitého kulturního dědictví a zprostředkování jeho hodnot veřejnosti

Jedná se o přímou finanční asistenci z veřejných zdrojů při záchraně a udržování kulturních památek poskytovanou jejich vlastníkům či dlouhodobým nájemcům. Finančním nástrojem bude možno financovat rekonstrukce kulturních památek (např. architektonicky cenných objektů), technických památek (např. historické dílny nebo továrny) nebo kulturních zajímavostí. Součástí opatření jsou i nefinanční aktivity v oblasti ochrany památkového fondu (vymezování a evidence součástí památkového fondu, stanovování ochranných režimů), uchování památkového fondu (konzervace, restaurování a jiné zásahy do památkového fondu) či poznávání památkového fondu (vědecký výzkum, monitoring a pravidelná aktualizace údajů památkového fondu).

Zaměření na ORP: plošné zaměření

4.3.1c. Spolupráce s občanskými iniciativami v péči o nemovité kulturní dědictví

Smyslem je zainteresování místních obyvatel na záchraně a udržování kulturních a historických hodnot. Spočívá v podpoře vlastní dobrovolnické práce při opravách

památek, spolupráce při zakládání fondů a nadací na jejich záchranu, vzdělávací a poradenské činnosti, podpoře spolkové činnosti, apod.

Zaměření na ORP: plošné zaměření

4.3.1d. Vybudování a rozvoj 14|15 Baťova institutu

Cílem tohoto opatření je vytvořit a rozvíjet moderní krajské kulturní a vzdělávací centrum, které nese název: „14|15 Baťův institut“. Institut nabídne občanům i návštěvníkům města Zlína a Zlínského kraje na jednom místě komplexní služby v oblasti kultury, a to efektivním využitím a revitalizací architektonicky cenných budov číslo 14 a 15 bývalého průmyslového areálu firmy Baťa. Institut bude zahrnovat Krajskou knihovnu Františka Bartoše, Krajskou galerii výtvarného umění ve Zlíně a Muzeum jihovýchodní Moravy ve Zlíně.

Zaměření na ORP: Zlín (celokrajský dopad)

Úkol 4.3.2. Pečovat o movité kulturní dědictví

4.3.2a. Zabezpečení zázemí pro činnost kulturních organizací a zajištění přístupu pro hendikepované skupiny návštěvníků

Významnou aktivitou při zajištění ochrany a péče o movité kulturní dědictví je podpora muzeím, galeriím, archivům, knihovnám a podobným institucím starajícím se o movité kulturní dědictví zajištění zázemí sloužící pro jejich základní činnosti. S tímto souvisí i postupné vybavování kulturních zařízení, u kterých je zřizovatelem kraj, bezbariérovým přístupem pro hendikepované skupiny návštěvníků. U kulturních zařízení ostatních zřizovatelů je vhodné podporovat vybudování těchto bezbariérových přístupů. Ve Zlínském kraji je řada kulturních zařízení využívaných mj. i pro specifické formy cestovního ruchu. Nebude-li investováno do jejich reprodukce a technického zhodnocení, může dojít k ochuzení celkové nabídky kulturních aktivit v kraji.

Zaměření na ORP: plošné zaměření

4.3.2b. Podpora činnosti kulturních zařízení

Podstatou je finanční asistence z veřejných zdrojů muzeím, galeriím, archivům, knihovnám a podobným institucím starajícím se o movité kulturní dědictví při zajištění zajištění expozic a akcí pro nejširší veřejnost i na jejich provozní činnost. Zvláštní důraz bude kladen na modernizaci expozic v souladu se současnými trendy, především vybudování interaktivních expozic. Bude podporována kooperace s partnerskými organizacemi v zahraničí – mobility pracovníků, zapůjčení expozic od zahraničních partnerů a naopak.

Zaměření na ORP: plošné zaměření

Úkol 4.3.3. *Pečovat o nehmotné kulturní dědictví*

4.3.3c. Podpora tradiční lidové a ostatní kultury včetně související infrastruktury

Podstatou je finanční podpora z veřejných zdrojů provozní činnosti folkloristických festivalů a akcí regionálního i nadregionálního (celostátního, mezinárodního) významu – např. akcí jako je Jízda králů, která je zařazena na seznamu nehmotného kulturního dědictví UNESCO, spolků a jiných forem organizace občanské společnosti působících jako nositelé kultury, včetně tělovýchovy a sportu, církevní činnosti s vazbou na kulturu a cestovní ruch (církevní poutě, zpřístupňování církevních památek veřejnosti), provozovatelů lidových řemesel. Kromě toho by se měla pozornost soustředit i na vypracování strategie prezentace tradiční lidové kultury a folkloru směrem k odborné i laické veřejnosti. S tím souvisí i zabezpečení financování nákladů spojených s provozem odpovídajících prostor.

Zaměření na ORP: plošné zaměření

Cíl 4.4 Kulturní instituce sehraji roli významného nositele kulturnosti regionu

Úkol 4.4.1. *Více propojit kulturu, cestovní ruch a vzdělávání*

4.4.1a. Provázání aktuálních informací o kultuře s cestovním ruchem

Jedná se o rozvoj nástrojů umožňujících sdílení a poskytování aktuálních zdrojů dat o kultuře a provázat je na aktivní systémy v oblasti cestovního ruchu: oficiální kulturní portál kraje, pravidelně aktualizovaná databáze na internetových stránkách (připravované a uskutečněné akce, hledání partnerů, sponzorů, spoluorganizátorů), vhodný interaktivní systém vkládání dat na web v reálném čase pro všechny subjekty, propojení s oficiálním portálem cestovního ruchu ve Zlínském kraji, apod.

Zaměření na ORP: plošné zaměření

4.4.1d Podpora využití statutu kulturní památky chráněné UNESCO a dalších NKP

Podstatou opatření je efektivní využití potenciálu statutu kulturní památky chráněné UNESCO k marketingu zejména Kroměříže, ale i celého Zlínského kraje, se zaměřením jak na domácí, tak zahraniční klientelu v oblasti cestovního ruchu. Konkrétně se může jednat o sestavení komplexního balíčku služeb, kde by nosným tématem byly památky UNESCO v Kroměříži, popř. NKP Velehrad ve spojení např. s lázeňskými lokalitami, zaměřeným na specifickou cílovou skupinu návštěvníků, např. církevní, nebo lázeňská turistika, ale i významnými kulturními akcemi a tradicemi regionu, např. s Jízdou králů.

Zaměření na ORP: Kroměříž, Uherské Hradiště, Luhačovice

4.4.1e. Vytvořit výukové a motivační programy pro různé cílové skupiny

Cílem tohoto opatření je realizovat vzdělávací projekty s vazbou na regionální kulturu, historii a tradice, výrazné historické osobnosti, které působili v regionu. Vhodným nástrojem pro takovéto aktivity jsou zejména naučné stezky, workshopy, či podpora tvorby e-learningových učebnic. Zde je potřebná koordinace mezi odborem školství, odborem kultury, ostatními kulturními a vzdělávacími institucemi.

Zaměření na ORP: plošné zaměření

4. Atraktivní region

Cíl	Úkol	Opatření	Zaměření na ORP
4.1. Zvýšit ukazatele návštěvnosti a využitelnosti kapacit cestovního ruchu	4.1.1. Rozvíjet oblasti s potenciálem cestovního ruchu	4.1.1a. Dobudování a modernizace veřejné infrastruktury pro CR	plošné zaměření
		4.1.1b. Zatraktivnění prostředí měst, obcí a venkova z pohledu CR	plošné zaměření
		4.1.1d. Rozvoj spolupráce podnikatelského a veřejného sektoru v oblasti CR	plošné zaměření
4.2. Zvýšit konkurenceschopnost Zlínského kraje jako destinace cestovního ruchu	4.2.1. Zkvalitnit úlohu marketingu a řízení cestovního ruchu v kraji	4.2.1b. Další rozvoj speciální agentury destinačního managementu	plošné zaměření
		4.2.1d. Podpora spolupráce turistických informačních center	plošné zaměření
		4.2.1e. Zlepšit a sjednotit informační systémy pro účely turismu	plošné zaměření
	4.2.2 Rozvíjet návazné služby na cestovních ruch	4.2.2c. Podpora rozvoje ostatních služeb	plošné zaměření
4.3. Zajistit ochranu a rozvoj kulturního dědictví regionu	4.3.1. Pečovat o nemovité kulturní dědictví	4.3.1a. Ochrana, uchování, poznávání a prezentace nemovitého kulturního dědictví a zprostředkování jeho hodnot veřejnosti	plošné zaměření
		4.3.1c. Spolupráce s občanskými iniciativami v péči o nemovité kulturní dědictví	plošné zaměření
		4.3.1d. Vybudování a rozvoj 14 15 Baťova institutu	Zlín (celokrajský dopad) ¹⁷
	4.3.2. Pečovat o movité kulturní dědictví	4.3.2a. Zabezpečení zázemí pro činnost kulturních organizací a zajištění přístupu pro hendikepované skupiny návštěvníků	plošné zaměření
		4.3.2b. Podpora činnosti kulturních zařízení	plošné zaměření
	4.3.3. Pečovat o nemovité kulturní dědictví	4.3.3c. Podpora tradiční lidové a ostatní kultury včetně související infrastruktury	plošné zaměření
4.4. Kulturní instituce sehraji roli významného nositele kulturnosti regionu	4.4.1. Více propojit kulturu, cestovních ruch a vzdělávání	4.4.1a. Provázání aktuálních informací o kultuře s cestovním ruchem	plošné zaměření
		4.4.1d. Podpora využití statutu kulturní památky chráněné UNESCO a dalších NKP	Kroměříž, Uherské Hradiště, Luhačovice

¹⁷ 14|15 Baťův institutu je instituce s celokrajským kulturním významem.

		4.4.1e. Vytvořit výukové a motivační programy pro různé cílové skupiny	plošné zaměření
--	--	--	-----------------

4. Finanční rámec

4.1. Celkové finanční náklady realizace strategie

Realizace Programu rozvoje územního obvodu Zlínského kraje v pohledu provedení definovaných úkolů s cílem splnění výše naplánovaných cílů bude finančně náročnou operací. Odhadem jejich výše za celé období Programu 2013-2016 s přiřazením konkrétních částek jednotlivým cílům a pilířům a kvantifikace typu zdroje financování se zabývá tato kapitola.

Při provedení kvalifikovaných odhadů finanční náročnosti realizace Programu na roky 2013-2016 bylo vycházeno z těchto čtyř hlavních pramenů:

- a) **Dílčí strategie**, koncepce a materiály Zlínského kraje.
- b) **Programové dokumenty** upravující čerpání finančních nástrojů regionální politiky EU v ČR.
- c) **Konzultace** s pracovníky odborů Krajského úřadu Zlínského kraje, do jejichž kompetence spadá definované opatření.
- d) **Rozpočtový výhled** Zlínského kraje na roky 2012 až 2015.

Celková potřeba finančních prostředků pro realizaci v PRÚOZKu navržených cílů (prostřednictvím úkolů a opatření) byla na celé období 2013-2016 vyčíslena na 48,9 miliardy korun. V přepočtu na jeden rok se jedná o průměrných 12,2 miliardy korun ročně.

Odhadovaný finanční rámec pro celý PRÚOZK v mil. Kč

	celkem	roční Ø
1. Konkurenceschopná ekonomika	1 990,8	497,7
2. Úspěšná společnost	10 680,0	2 670,0
3. Efektivní infrastruktura a rozvoj venkova	31 231,0	7 807,8
4. Atraktivní region	5 003,2	1 250,8
Celkem	48 905,0	12 226,3

Zdroj: vlastní kalkulace a odhady autorského týmu

4.2. Odhad portfolia typů finančních zdrojů strategie

Na financování realizace opatření, úkolů a cílů Strategie rozvoje Zlínského kraje se bude podílet více subjektů, které pro přehlednost členíme do následujících pěti základních typů:

1. **Zdroje Evropské unie** – na prvním místě se jedná o finanční nástroje regionální politiky EU (operační programy¹⁸), částečně též komunitární programy EU (v současnosti např. 7. rámcový program pro vědu a technologie, Program konkurenceschopnost a inovace, vzdělávací programy Leonardo da Vinci, Comenius, Erasmus, apod.; od roku 2014

¹⁸ Podle pravidla N+2 mohou být finanční prostředky kohezní politiky na období 2007-2013 čerpány ještě do roku 2015. Alokace jednotlivým státům ani podoba operačních programů pro období 2014-2020 není v době zpracování tohoto programu známa, proto pro odhad zdrojů z EU v roce 2016 používáme metodu expertního odhadu.

programy Horizon 2020 či COSME). Patří sem i Finanční mechanismus Evropského hospodářského prostoru / Norska.

2. **Stát** – jedná se o státní rozpočet České republiky, mimorozpočtové fondy (například Státní fond dopravní infrastruktury a Státní fond životního prostředí) a o organizace založené a řízené státem.
3. **Zlínský kraj** – jedná se o rozpočet kraje, rozpočtové fondy kraje a o organizace založené a řízené Zlínským krajem.
4. **Obce ve Zlínském kraji** – jedná se o rozpočet obcí, rozpočtové fondy obcí a o organizace založené a řízené obcemi Zlínského kraje.
5. **Soukromý sektor** – patří sem soukromé podniky a společnosti působící ve Zlínském kraji (například ve formě PPP – partnerství veřejného a soukromého sektoru), nestátní neziskový sektor (NGO) a zdroje fyzických osob ve Zlínském kraji.

Odhadovaná struktura financování PRÚOZK dle zdrojů v mil. Kč

	celkem	průměr za rok	podíl na celku
fondy EU	24 252,9	6 063,2	49,6 %
stát + státní instituce	11 023,4	2 755,9	22,5 %
kraj + krajské instituce	4 124,3	1 031,1	8,4 %
obce + obecní instituce	1 971,3	492,8	4,0 %
soukromý sektor	7 533,0	1 883,3	15,4 %
Celkem	48 905,0	12 226,3	100,0 %

Zdroj: vlastní kalkulace a odhady autorského týmu

Hlavním zdrojem financování navržených úkolů v rámci Programu jsou strukturální fondy a Kohezní fond EU prostřednictvím příslušných operačních programů. Předpokládáme, že z tohoto zdroje bude financována polovina všech navržených opatření, resp. 24,3 miliard korun. Druhým nejvýznamnějším zdrojem budou s 11 miliardy korun neboli s podílem 22,5 % národní dotace České republiky, resp. ostatní státní prostředky.

Soukromý sektor – ať již ziskový, neziskový či občanský – na splnění v PRÚOZKu naplánovaných úkolů přispěje odhadem 15,4 %, což představuje 7,5 miliard korun. Podíl Zlínského kraje by měl představovat 8,4 %; v absolutním vyjádření se bude jednat o cca. 4,1 miliardy korun. Nejmenším zdrojem financování programu budou rozpočty měst a obcí s odhadovanými 4 %, což znamená předpokládané výdaje ve výši necelých 2 miliard korun.

4.3. Finanční náklady na realizaci strategie podle pilířů

4.3.1. Finanční náklady v Konkurenceschopné ekonomice

Celkové finanční náklady na realizaci navrhovaných aktivit v pilíři Konkurenceschopná ekonomika jsou odhadovány na 1 990,8 milionů korun, neboli v průměru necelá půl miliarda korun ročně. Členění finančních nákladů podle jednotlivých cílů ukazuje následující tabulka.

Odhad nákladů naplnění cílů PRÚOZK v pilíři Konkurenceschopná ekonomika v mil. Kč

	celkem	roční Ø	podíl
1.1. Zvýšit konkur.aplikací výsledků VaV a inovačními projekty	1 914,0	478,5	96,1 %
1.3. Posílit roli malých a středních podniků	60,8	15,2	3,1 %
1.4. Dominantní průmysl. sektory udrží svoji konkurenceschopn.	16,0	4,0	0,8 %
Celkem	1 990,8	497,7	100,0 %

Zdroj: vlastní kalkulace a odhady autorského týmu, pozn.: Cíl 1.2. Posílit význam sektoru služeb v regionální ekonomice není součástí finančního rámce, neboť žádný z jeho úkolů či opatření nebude v rámci PRÚOZK 2013-2016 implementován.

Finančně nejnáročnější bude cíl Zvýšení konkurenceschopnosti aplikací výsledků výzkumu a vývoje a inovačními projekty s náklady v odhadované sumě 1,9 miliardy korun. Zde se jedná o finančně náročné budování a rozvoj výzkumného, vývojového a inovačního zázemí ve formě center aplikovaného výzkumu (výzkumné laboratoře, prostory vývojových pracovišť, přístrojové a technologické vybavení, apod.), případně vědeckotechnických parků, podnikatelských inkubátorů apod.

Naplnění opatření v rámci cíle Posílit roli malých a středních podniků si vyžádá projektované náklady ve výši 60,8 milionů korun. Zde bude nejvíce finančních prostředků potřeba na zlepšení přístupu k financím pro malé a střední začínající podnikatele prostřednictvím speciálních finančních instrumentů spravovaných speciální institucí – Regionálním podpurným zdrojem.

Zajištění cíle Dominantní průmyslové sektory udrží svoji konkurenceschopnost již nebude příliš rozpočtově náročné (na roky 2013-2016 je odhadováno 16 milion korun). Obsahem navržených opatření je intenzivní marketing vybudované strategické průmyslové zóny v Holešově a s tím spojené neinvestiční náklady.

4.3.2. Finanční náklady v Úspěšné společnosti

Celkové finanční náklady na realizaci navrhovaných aktivit v pilíři Úspěšná společnost jsou odhadovány na 10,7 miliardy korun, neboli v průměru 2,7 miliard korun ročně. Členění finančních nákladů podle jednotlivých cílů ukazuje následující tabulka.

Odhad nákladů naplnění cílů PRÚOZK v pilíři Úspěšná společnost v mil. Kč

	celkem	roční Ø	podíl
2.1. Zvýšit konkurenceschopnost pracovní síly v prostředí ekonomiky založené na znalostech	855,0	213,8	8,0 %
2.2. Přiblížit skutečnou míru nezaměstnanosti k přirozené míře	173,0	43,3	1,6 %
2.3. Zefektivnit síť sociální služeb na zákl. skutečné poptávky	8 058,0	2 014,5	75,4 %
2.4. Zefektivnit síť zdravotnických služeb na základě potřeb a finančních možností	1 509,9	377,5	14,1 %
2.5. Rozvoje efektivní veřejné správy	84,0	21,0	0,8 %
Celkem	10 680,0	2 670,0	100,0 %

Zdroj: vlastní kalkulace a odhady autorského týmu

Necelých osm procenta (855 mil. Kč) nákladů spojených s druhým pilířem je odhadováno vynaložit na aktivity cíle Zvýšit konkurenceschopnost pracovní síly v prostředí, kde největší nákladovou položkou bude zřízení sítě pracovišť kariérového poradenství pro základní a střední školy.

Rozpočtově nejmenším cílem s odhadovanými 173 miliony korun je Přiblížit skutečnou míru nezaměstnanosti k přirozené míře, který bude dosažen prostřednictvím trojice opatření zaměřených na podporu zaměstnávání osob v předdůchodovém věku, žen s malými dětmi a sociálně vyloučených skupin obyvatelstva.

Naopak finančně nejnákladnější (na celém pilíři se podílí třemi čtvrtinami) je cíl Zefektivnění sítě sociálních služeb na základě skutečné poptávky, na jehož dosažení odhadujeme vynaložit mírně přes 8 miliard korun. Nejvíce prostředků v tomto cíli bude směřovat na podporu stávajících sociálních služeb, na rozvoj chybějících sociálních služeb se počítá s menší částkou.

Na naplnění opatření v cíli Zefektivnit síť zdravotnických služeb na základě potřeb a finančních možností počítáme s indikativním rozpočtem minimálně 1,5 miliardy korun, jež bude alokován zejména na investiční projekty koncentrace a centralizace specializované zdravotnické péče ve Zlínském kraji, následováno modernizací zdravotnické infrastruktury v podobě dovybavení zdravotnickými přístroji, obnovy morálně zastaralého přístrojového vybavení či zavádění zdravotnických moderních informačních systémů.

Sada navržených úkolů a opatření v rámci cíle „Rozvoj efektivní veřejné správy“ je spojená s celkovými náklady 84 milionů korun, což představuje necelé jedno procento celkového objemu tohoto pilíře. Obsahem jsou zejména aktivity v oblasti rozvoje lidských zdrojů v orgánech místní správy a samosprávy.

4.3.3. Finanční náklady v Efektivní infrastruktuře a rozvoji venkova

Celkové finanční náklady na realizaci navrhovaných aktivit v pilíři Efektivní infrastruktura a rozvoj venkova jsou odhadovány na 31,2 miliard korun, neboli v průměru mírně přes 7,8 miliardy korun ročně. Členění finančních nákladů podle jednotlivých cílů ukazuje následující tabulka.

Odhad nákladů naplnění cílů PRÚOZK v pilíři Efektivní infrastruktura a rozvoj venkova v mil. Kč

	celkem	roční Ø	podíl
3.1. Zlepšit parametry životního prostředí	1 791,0	447,7	5,7 %
3.2. Zatraktivnit život a podporovat diversifikaci činností na venkově	2 413,9	603,5	7,7 %
3.3. Zlínský kraj se stane významnou dopravní meziregionální destinací	25 723,1	6 430,8	82,4 %
3.4. Rozvíjet funkční systém veřejné dopravy a podporovat ekologické aspekty dopravy	1 133,0	283,3	3,6 %
3.5. Rozvoj infrastruktury pro efektivní veřejnou správu	170,0	42,5	0,5 %
Celkem	31 231,0	7 807,8	100,0 %

Zdroj: vlastní kalkulace a odhady autorského týmu

V Programu navržená opatření v cíli Zlepšit parametry životního prostředí si vyžádají náklady ve výši 1 791,0 milionů korun. Necelá polovina z nich bude vynaložena na zvýšení podílu obnovitelných zdrojů energie a realizaci úspor energie, menší pak na zkvalitnění nakládání s odpady (např. ve formě sanace starých skládek či podpory systémů odděleného sběru odpadu, apod.) či na snížení emisí znečišťujících látek do ovzduší.

Finanční náročnost cíle Zatraktivnit život a podporovat diversifikaci činností na venkově je v rámci PRÚOZK 2010-2012 vyjádřena odhadem 2,4 miliardy korun. Tyto finanční prostředky budou směřovat především do posílení konkurenceschopnosti zemědělství a lesnictví, eventuelně podporou řemesel a služeb ve venkovských oblastech.

Objemově nejbohatší je dosažení cíle Zlínský kraj se stane významnou dopravní meziregionální destinací s odhadovanou sumou 25,7 miliard korun. Hlavní navržená opatření tohoto úkolu spočívají v dobudování rychlostních komunikací R49 a R55, mezi další významné investiční aktivity zde patří modernizace a elektrizace páteřních železničních tratí, rekonstrukce silnic II. a III. třídy.

V pořadí předposlední cíl třetího pilíře – Rozvíjet funkční systém veřejné dopravy a podporovat ekologické aspekty dopravy – si v horizontu Programu vyžádá finanční prostředky ve výši 1,1 miliardy korun. Větší část z tohoto odhadu je určena na podporu ekologicky šetrné dopravy (zahrnuje jak obnovu vozového parku ve veřejné dopravě, tak i výstavbu cyklostezek), menší část pak na rozvoj integrovaných dopravních systémů.

Navrhovaná opatření cíle „Rozvoj infrastruktury pro efektivní veřejnou správu“ si kladou za cíl vytvořit páteřní komunikační infrastruktury – 21Net – spojující regionální samosprávná centra ve ZK a podporu zavádění služeb eGovernmentu v kraji. Celkové náklady na období 2013 až 2016 odhadujeme na 170 milionů korun.

4.3.4. Finanční náklady v Atraktivním regionu

Celkové finanční náklady na realizaci navrhovaných aktivit v pilíři Atraktivní region jsou odhadovány na 5 miliard korun, neboli v průměru 1,25 miliardy korun ročně. Členění finančních nákladů podle jednotlivých cílů ukazuje následující tabulka.

Odhad nákladů naplnění cílů PRÚOZK v pilíři Atraktivní region v mil. Kč

	celkem	roční Ø	podíl
4.1. Zvýšit ukazatele návštěvnosti a využitelnosti kapacit cestovního ruchu	205,4	51,4	4,1 %
4.2. Zvýšit konkurenceschopnost Zlínského kraje jako destinace cestovního ruchu	537,4	134,4	10,7 %
4.3. Zajistit ochranu a rozvoj kulturního dědictví regionu	4 229,2	1 057,3	84,5 %
4.4. Kulturní instituce sehrají roli významného nositele kulturnosti regionu	31,2	7,8	0,6 %
Celkem	5 003,2	1 250,8	100,0 %

Zdroj: vlastní kalkulace a odhady autorského týmu

Více než čtyři pětiny celkové odhadované alokace (4,2 mld. Kč) na čtvrtý pilíř Programu je určeno na opatření cíle Zvýšit ukazatele návštěvnosti a využitelnosti kapacit cestovního ruchu. Důvodem je skutečnost, že obsahuje i investičně náročné budování nových či obnovu stávajících objektů cestovního ruchu.

Aktivity cíle Zvýšit konkurenceschopnost Zlínského kraje jako destinace cestovního ruchu si do roku 2016 vyžádají odhadovaných 537 milionů korun. Zde se jedná zejména o podporu rozvoje doplňkových služeb cestovního ruchu typu agroturistika, hypoturistika, cykloturistika, lázeňství, apod.

Zhruba 4,2 miliardy korun bude v celém období 2013-2016 vynaloženo na cíl Zajistit ochranu a rozvoj kulturního dědictví regionu. Největší finanční potřebu si zde vyžádá záchrana a rozvoj movitého a nemovitého kulturní dědictví, méně připadá na péči o nemotné kulturní dědictví či vybudování Baťova institutu.

Naplánovaná realizace aktivit cíle Kulturní instituce sehrají roli významného nositele kulturnosti regionu počítá s odhadovanými výdaji ve výši 31,2 milionů korun. Relativně nízký rozpočet lze vysvětlit plánovanými měkkými (neinvestičními) projekty v oblasti propagace, vzdělávání, apod.

5. Implementace Programu

Program rozvoje územního obvodu Zlínského kraje 2013 – 2016 vznikl vzájemnou spoluprací týmu zpracovatelů, který tvořili jednak externí zpracovatelé v čele s Ing. Petrem Zahradníkem a především se pak na návrhové části aktivně podíleli také pracovníci oddělení koncepcí a analýz strategického odboru Zlínského kraje, kteří dále úzce spolupracovali se zástupci věcně příslušných odborů. V průběhu zpracování dokumentu byly, v souladu s přijatým časovým harmonogramem, předloženy v předepsaných fázích jednotlivé výstupy pracovním skupinám (vzniklým podle čtyř pilířů Programu) a koordinačnímu výboru (složenému z politických představitelů kraje a klíčových regionálních osobností), který schvaloval a určoval směr zpracování dokumentu.

Celkem v procesu přípravy Programu byla uskutečněna dvě zasedání jednotlivých pracovních skupin a tři zasedání koordinačního výboru.

Program rozvoje je určen ke schválení v orgánech Zlínského kraje, jež přijímají zodpovědnost za obecný rámec jeho realizace. Vzhledem k tomu, že obsah Programu přesahuje kompetence, jež Zlínský kraj má, ale současně se podstatně dotýká ekonomických, sociálních a environmentálních charakteristik regionu, předpokládá dokument Programu vytvoření **platformy partnerství**, jež bude základem dosahování názorového konsensu při naplňování obsahu jednotlivých úkolů dokumentu, stejně jako v rámci **platformy nepřímého vlivu**, který může být prosazován komunikačními a vlivovými nástroji představitelů kraje vůči klíčovým zainteresovaným skupinám. Z tohoto důvodu je možné identifikovat tři úrovně, jejichž prostřednictvím může kraj naplňovat obsah Programu:

- přímá podpora prostřednictvím vybraných projektů a realizovaných politik a opatření,
- podpora projektů prostřednictvím dotačních a grantových programů a nástrojů kraje (v nichž bude příjemce povinen respektovat podmínky udělené grantové podpory, jež odrážejí priority a preference kraje),
- nepřímá podpora (realizovaná prostřednictvím komunikačních kanálů, účasti na expertních fórech spolu se zainteresovanými skupinami, možnost využití politického vlivu).

Program zejména obsahuje:

- analýzu sociálních, ekonomických a environmentálních parametrů kraje se specifickým důrazem na identifikaci vnitroregionálních rozdílů a disparit,
- vymezení věcných oblastí, které je třeba s ohledem na udržitelný rozvoj kraje podporovat,
- vymezení cílů, úkolů a návrhů opatření v rámci čtyř pilířů, na nichž je Program postaven.

Platformu partnerství chápe tento dokument na horizontální úrovni mezi jednotlivými zainteresovanými stranami (vzdělávací instituce, neziskové organizace, podnikatelské organizace, organizace občanské společnosti, představitelé partnerských regionů z tuzemska i zahraničí; součástí platformy partnerství však mohou být na expertním základě i představitelé státu, měst a obcí či institucí EU). Platforma nepřímého vlivu se odehrává

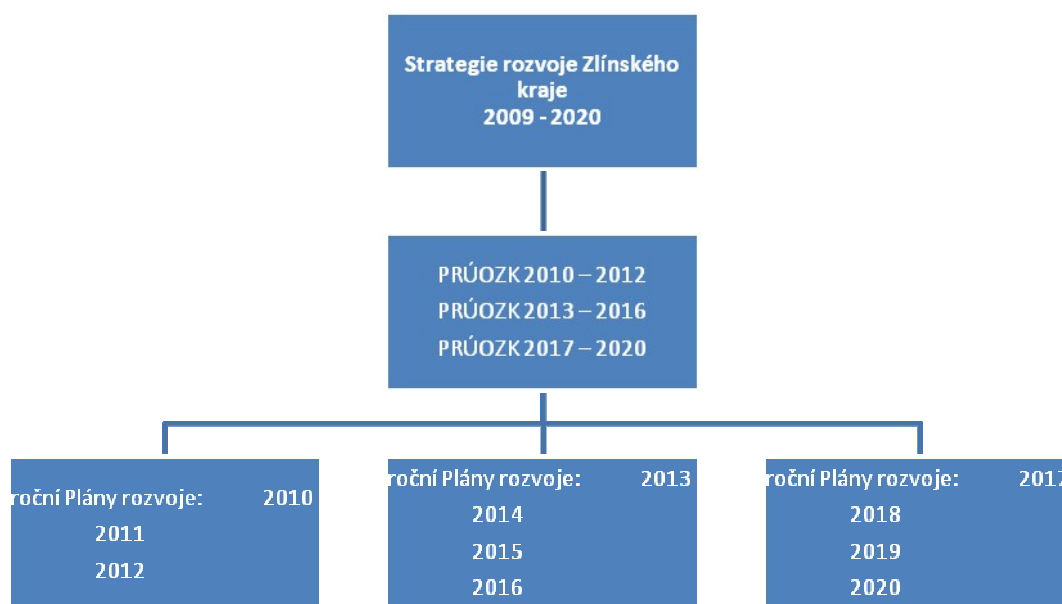
především na vertikální ose (směrem dolů vůči městům a obcím; směrem vzhůru vůči státu a jeho institucím, vůči orgánům EU, apod.).

Expertní rámec obou platform se již projevil v průběhu přípravy dokumentu Strategie rozvoje Zlínského kraje v podobě činnosti koordinačního výboru (složeného z politických představitelů kraje a několika klíčových osobností coby reprezentantů jednotlivých zainteresovaných stran) a čtyř pracovních skupin (zastoupených experty různorodě strukturovaných zainteresovaných stran). Pracovní skupiny představují základní diskusní platformu a reprezentovaly podstatné recenzní a připomínkové místo pro uplatnění názorů expertů při vlastní tvorbě Programu rozvoje.

Vzhledem k tomu, že návrhová část Programu byla zpracována mimo jiné také ve spolupráci se zástupci jednotlivých zainteresovaných odborů Zlínského kraje vnáší tento fakt do celého procesu tvorby Programu další významný posilující prvek při naplňování jednotlivých cílů a úkolů.

Je proto navrhováno, aby tato architektura byla zachována i po dokončení dokumentu Programu rozvoje a ve smyslu její implementace se stala základní pracovní jednotkou pro naplňování jednotlivých kroků implementace Programu rozvoje, jejíž smysl bude především spočívat v:

- pravidelnosti aktualizace
- vyhodnocování naplňování Programu v souladu s navrženým systémem jeho monitoringu i v souladu se zásadami Strategie rozvoje Zlínského kraje a zajištění vzájemného souladu těchto klíčových dokumentů
- vyhodnocování naplňování Programu v souladu s Plány rozvoje pro jednotlivé roky
- iniciování užitečnosti zpracování dílčích a průřezových strategií Zlínského kraje
- zajišťování expertní partnerské báze pro návaznost zpracování následujících víceletých i ročních plánů rozvoje.

Hlavní subjekty kompetencí ve vztahu k jednotlivým cílům Programu

Cíl	Vymezení kompetencí
1.1. Zvýšit konkurenceschopnost aplikací výsledků výzkumu a vývoje a inovačními projekty	<ul style="list-style-type: none"> • Zlínský kraj • instituce výzkumu a vývoje (zejména Univerzita Tomáše Bati) • specializované podpůrné instituce zabývající se podporou podnikání a inovací • inovačně zaměřené firmy • města a obce
1.3. Posílit roli malých a středních podniků	<ul style="list-style-type: none"> • firmy a investoři • Zlínský kraj a jeho specializované podpůrné instituce
1.4. Dominantní průmyslové sektory udrží svoji konkurenceschopnost	<ul style="list-style-type: none"> • Zlínský kraj • management SPZ Holešov • specializované podpůrné instituce zabývající se podporou podnikání a inovací
2.1. Zvýšit konkurenceschopnost pracovní síly v prostředí ekonomiky založené na znalostech	<ul style="list-style-type: none"> • Zlínský kraj a jím zřizované organizace • Univerzita Tomáše Bati a další relevantní vzdělávací instituce • hospodářská komora, profesní sdružení, jednotlivé zainteresované firmy
2.2. Přiblížit skutečnou míru nezaměstnanosti k přirozené míře	<ul style="list-style-type: none"> • Zlínský kraj • poradenské, vzdělávací a tréninkové instituce • jednotlivé zainteresované firmy
2.3. Zefektivnit síť sociálních služeb na základě skutečné poptávky	<ul style="list-style-type: none"> • Zlínský kraj • poskytovatelé sociálních služeb • města a obce
2.4. Zefektivnit síť zdravotnických služeb na základě potřeb a finančních možností	<ul style="list-style-type: none"> • Zlínský kraj • poskytovatelé zdravotnických služeb • zdravotní pojišťovny
2.5. Rozvoj efektivní veřejné správy	<ul style="list-style-type: none"> • Zlínský kraj • města
3.1. Zlepšit parametry životního prostředí	<ul style="list-style-type: none"> • Zlínský kraj • EAZK, o.p.s. • firmy odpadového hospodářství • vodohospodářské firmy • podnikatelské subjekty • vzdělávací instituce
3.2. Zatraktivnit život na venkově a podporovat diversifikaci činností na venkově	<ul style="list-style-type: none"> • Zlínský kraj • obce • stát • zemědělské firmy • firmy nezemědělského charakteru
3.3. Zlínský kraj se stane významnou	<ul style="list-style-type: none"> • stát a jeho instituce

dopravní meziregionální destinací	<ul style="list-style-type: none"> • Zlínský kraj • ŘSZK • města a obce
3.4. Rozvíjet systém veřejné dopravy a podporovat ekologické aspekty dopravy	<ul style="list-style-type: none"> • Zlínský kraj • KOVED • města a obce • poskytovatelé a provozovatelé dopravních služeb
3.5. Rozvoj infrastruktury pro efektivní veřejnou správu	<ul style="list-style-type: none"> • Zlínský kraj • města
4.1. Zvýšit ukazatele návštěvnosti a využitelnosti kapacit cestovního ruchu	<ul style="list-style-type: none"> • Zlínský kraj • CCR VM • poskytovatelé služeb cestovního ruchu • stát • města a obce
4.2. Zvýšit konkurenceschopnost Zlínského kraje jako destinace cestovního ruchu	<ul style="list-style-type: none"> • Zlínský kraj • CCR VM • města a obce • poskytovatelé služeb cestovního ruchu • sdružení na podporu cestovního ruchu
4.3. Zajistit ochranu a rozvoj kulturního dědictví regionu	<ul style="list-style-type: none"> • Zlínský kraj • města a obce • příspěvkové organizace kraje v oblasti kultury • instituce neziskového sektoru • podnikatelské subjekty
4.4. Kulturní instituce sehraji roli významného nositele kulturnosti regionu	<ul style="list-style-type: none"> • Zlínský kraj • CCR VM • města a obce • příspěvkové organizace kraje v oblasti kultury • instituce neziskového sektoru

Zdroj: SRZK, pozn.: Cíl 1.2. Posílit význam sektoru služeb v regionální ekonomice není součástí tabulky, neboť žádný z jeho úkolů či opatření nebude v rámci PRÚOZK 2013-2016 implementován, naopak nově jsou nadefinovány Cíle 2.5. Rozvoj efektivní veřejné správy a 3.5. Rozvoj infrastruktury pro efektivní veřejnou správu.

Zlínský kraj ve vztahu k Programu rozvoje hraje roli hlavního nositele priorit Programu rozvoje a tvůrce obecných pravidel, na nichž je Program rozvoje postaven (kupříkladu v případě finanční podpory stanoví podmínky, na jejichž základě se bude podporovaný subjekt chovat). Současně je iniciátorem aktivit směřujících k naplňování obsahu Programu rozvoje.

Velmi důležitým očekávaným vyvolaným efektem Programu rozvoje je vytvoření ještě silnějšího klimatu partnerství, síťových vazeb mezi klíčovými zainteresovanými stranami ve prospěch rozvoje regionu, vyvolávající silné synergické efekty.

Proces implementace by se při svém naplňování měl řídit principy:

- otevřenosti – bude obsahovat platformu permanentní diskuse umožňující jednotlivým zainteresovaným subjektům sdělit jejich názor ke klíčovým bodům obsahu Programu rozvoje v průběhu celého procesu jeho implementace,
- zpětné vazby – pomocí navrženého systému monitoringu bude možné velmi pružně vyhodnotit naplňování cílů a úkolů Programu rozvoje,
- publicity – zajišťuje, aby se dokument Programu rozvoje stal vlastním většině zájmových skupin a obyvatel regionu, kteří budou průběžně a pravidelně informováni o vývoji ekonomických, sociálních a environmentálních charakteristik Zlínského kraje i míře plnění cílů a úkolů Programu rozvoje.